

STORTINGET

Dokument 15:17

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2401–2550
24.06.–15.08.2024**

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. anerkjennelsen av Palestina som land, besvart av næringsminister.....	11
2402. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. å styrke sikkerheten til norske tollere, besvart av finansminister.....	12
2403. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. å stenge en rekke elver i Norge for laksefiske, besvart av klima- og miljøminister.....	13
2404. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. høyere strømpriser i NO ₂ , besvart av energiminister	14
2405. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. kontantstøtteordningen, besvart av barne- og familieminister.....	15
2406. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. tilgjengelighet i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	16
2407. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. videre satsing på Norwegian Space Academy, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	17
2408. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. romfartsnæring, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	18
2409. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. enkeltkjøp til henholdsvis kommersielle og ideelle barnevernsaktører, besvart av barne- og familieminister	19
2410. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. russiske fiskefartøy som bedriver spionasje i norske farvann, besvart av justis- og beredskapsminister	19
2411. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. fergesamband og fly i Nordland, besvart av samferdselsminister.....	20
2412. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. to tog i timen mellom Trondheim og Steinkjer hele dagen, besvart av samferdselsminister.....	21
2413. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole, besvart av kunnskapsminister.....	22
2414. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. offentliglova, besvart av helse- og omsorgsminister	22
2415. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. digitale betalingsløsninger, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	23
2416. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Bypakke Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister	24
2417. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømprisutvalgets rapport, besvart av energiminister	25
2418. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. at eierskapet til kraftproduksjonen i Sauda gå tilbake til staten, besvart av energiminister	25
2419. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. konsulentbruk i helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	27
2420. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å redusere det store antallet LIS1-ventere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	28
2421. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. studentboliger og Statsbygg, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	29
2422. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. lovlighetskontroll av bompengeordningen i Oslopakke, besvart av samferdselsminister	30
2423. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. særkrav på en bestemt næring, besvart av landbruks- og matminister	31
2424. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utbygginger i regi av Forsvaret, besvart av forsvarsminister ...	31
2425. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fisket etter laks, besvart av klima- og miljøminister.....	32
2426. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. Småhusplanen, besvart av kommunal- og distriktsminister ...	33
2427. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. bytte av bank, besvart av finansminister.....	34
2428. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. transport av russisk fisk i regi av eit norsk reiarlag, besvart av utenriksminister	35
2429. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. prosjektet E39 Ådland – Sveгатjørn, Hordfast, besvart av samferdselsminister.....	36
2430. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. gratis ferjer, besvart av samferdselsminister.....	37
2431. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barn og ungdom som er på barnevernsinstitusjon, besvart av barne- og familieminister	38

2432. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. eksportforbudet mot produksjonsfisk, besvart av fiskeri- og havminister.....	39
2433. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. reisebyråttjenester med Egencia, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	40
2434. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. bidragsreglene, besvart av barne- og familieminister.....	41
2435. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. ny barnelov, besvart av barne- og familieminister.....	42
2436. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. økning i direktorat og råd, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	43
2437. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. mangel på sesongarbeidere, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	44
2438. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. en grundig utredning av alternative traseer til 420 kV-stømkabelen som nå planlegges over Lysejordet, besvart av energiminister.....	45
2439. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. konkrete tall for avslag på henvisninger til spesialisert rehabilitering for årene 2022 - 2024, besvart av helse- og omsorgsminister	46
2440. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at plan- og bygningsloven inneholder et strengere tiltaksbegrep for strandsonen enn ellers, besvart av kommunal- og distriktsminister	52
2441. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. skattelegging av barnetrygd, besvart av barne- og familieminister.....	52
2442. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kloakkutslipp fra fritidsbåter i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	53
2443. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Kina, besvart av utenriksminister.....	54
2444. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. friluftsansjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	55
2445. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. likebehandling for ansatte i bemanningsforetak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	56
2446. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. utenlandskablene, besvart av energiminister	57
2447. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. savnede ukrainske barn, besvart av utenriksminister	58
2448. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. energiloven, besvart av energiminister.....	59
2449. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. handlingsplan for energieffektivisering, besvart av energiminister	60
2450. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Hamas-krigere, besvart av forsvarsminister	60
2451. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. bemanningsselskaper, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	61
2452. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. krav til organisasjonsgraden blant bemanningsselskapets ansatte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	61
2453. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utbyggingen av Arctic Center i Tromsø, besvart av klima- og miljøminister	62
2454. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. statsborgerskapsbeviset, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	62
2455. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. utenlandske eierskapet på Oslo Børs, besvart av finansminister.....	63
2456. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraft, besvart av energiminister.....	64
2457. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. formues- og utbytteskatt, besvart av finansminister	65
2458. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sårbare barn, besvart av barne- og familieminister.....	66
2459. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. forvaltningsloven § 17, besvart av justis- og beredskapsminister.....	67
2460. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. russegensere, besvart av kunnskapsminister	68
2461. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. palestinske medisinstudenter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
2462. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. vedlikeholdsregimet for Luftforsvarets nye radar i Vardø, besvart av forsvarsminister	69
2463. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. landslinje innen flyfag i Østfold, besvart av kunnskapsminister	70

2464. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. opplysninger om at oljeselskap ber rederier bruke kun en navngitt underleverandør til inspeksjon av helidekk, besvart av energiminister.....	71
2465. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. skattehullet som gjør det mulig å selge utleiegårder uten å betale skatt av gevinsten, besvart av finansminister	72
2466. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. pårørendeundersøkelsen for 2023 fra Helse- og omsorgsminister	72
2467. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bedre regler i hele landet for oppbevaring av bevismateriale i overgrepssaker, besvart av helse- og omsorgsminister	73
2468. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. krav om å tilrettelegge for lokal energiproduksjon på grå arealer i kravene for utbygging av nye veier, besvart av samferdselsminister	73
2469. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. platebutikken Neseblod, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	74
2470. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	75
2471. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. forskriften om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	76
2472. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. svømmedyktighet, besvart av kunnskapsminister	77
2473. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Jostedalsbreen nasjonalpark, besvart av klima- og miljøminister	78
2474. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. bevis hos overgrepsmottakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
2475. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. fullføringsreformen, besvart av kunnskapsminister	80
2476. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. fullføringsreformen, besvart av kunnskapsminister	81
2477. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. om bruk av kroppskamera i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	82
2478. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. å ansette flere politifolk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	83
2479. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. styret i Helse Vest, besvart av helse- og omsorgsminister	84
2480. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Grunnloven § 56 og valgkretser, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	85
2481. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. hvilke faglige kriterier som ligger til grunn for at fartsgrensen gjennom hele Harstadstunnelen er satt til 50 km/t, besvart av samferdselsminister.....	86
2482. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. barn i utvisningssaker, besvart av justis- og beredskapsminister	87
2483. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. integreringen av innvandrere i Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	88
2484. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Moss lufthavn Rygge, besvart av samferdselsminister	89
2485. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. en eventuell nedleggelse av Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom), besvart av helse- og omsorgsminister.....	90
2486. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. en eventuell nedleggelse av Statens undersøkelseskommisjon for helse og omsorgstjenesten (Ukom), besvart av helse- og omsorgsminister	90
2487. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. løsning på situasjonen der ti palestinske medisinstudenter fra Gaza har fått studieplass ved UiO, besvart av utenriksminister	91
2488. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. forenkling av reglane i folkeregistreringslova slik at vaksne, gifte menneske kan ha fridom til å bu der i Noreg dei ønskjer, besvart av finansminister	92
2489. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	93
2490. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. grunnrenteskatten for havbrukselskaper, besvart av finansminister.....	94
2491. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. grunnrenteskatt fra havbrukselskapene, besvart av finansminister.....	95
2492. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. sikkerhet rundt norsk vannforsyning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	96

2493. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kroppskamera for å trygge arbeidshverdagen til Politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	96
2494. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Stortinget sitt vedtak om å opprette nytt politirolle-utvalg, besvart av justis- og beredskapsminister.....	97
2495. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. søndagsåpne butikker ved turiststeder, besvart av barne- og familieminister	97
2496. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. statlige rapporteringen om alternativ rekruttering i staten av folk med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	99
2497. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimagassregnskap, besvart av kommunal- og distriktsminister	100
2498. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. ubrukte pasienttimer hos St. Olavs hospital HF, besvart av helse- og omsorgsminister.....	100
2499. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. nye og målrettede tiltak for å bekjempe ungdoms-kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	101
2500. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forbud mot ekteskap mellom nære slektninger, besvart av barne- og familieminister	102
2501. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. fødekvinne i Alta og Kautokeino, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
2502. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. godkjenning av Vydura, ny anfallsmedisin mot migrene, besvart av helse- og omsorgsminister	103
2503. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. norsk diplomat som deltok i terrorangrep mot Israel 7. oktober, besvart av utenriksminister	104
2504. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. anleggsvei ved Lindekollen ved Gaustad sykehus i forbindelse med bygging av nytt Rikshospital, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
2505. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. tidsplan for arbeidet med et system med forhåndsgodkjenning av kjøp og salg av eiendom til utenlandske borgere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
2506. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. å korte ned ventetiden for å få utbetalt lønn og feriepenger gjennom lønnsgarantiordningen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	106
2507. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kompetansepåfyll betalt av arbeidsgivar som blir skattlagt for kompetansen på lik linje med lønnsinntekt, besvart av finansminister	107
2508. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. avklaring for palestinske studentar ved United World College Red Cross Nordic i Fjaler, besvart av justis- og beredskapsminister	108
2509. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. vikarbyrå, besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
2510. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. barn og unge som oppholder seg ufrivillig i utlandet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	110
2511. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. ofre kvalitetsmatjord vs. å anlegge en skole for 600 elever, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	111
2512. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. privat helseforsikring, besvart av helse- og omsorgsminister	112
2513. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. boligbygging på Gimsøya, Melhus kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	113
2514. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. landbakgrunnen til unge gjengkriminelle eller deres foreldre eller besteforeldre, besvart av justis- og beredskapsminister.....	114
2515. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. å stanse unødvendig utbygging av firefelts motorveier, besvart av samferdselsminister	115
2516. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. saksbehandling av lønnsgarantiutbetalinger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	116
2517. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. god regnskapsskikk i fylkeskommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	117
2518. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	118
2519. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. saksbehandlingstiden i saker om erstatning etter ordningen for rettfærdsvederlag, besvart av justis- og beredskapsminister	119

2520. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. dagkirurgien i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
2521. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. økonomiske barrierene som eksisterer for å bekjempe muskel- og skjeletthelse gjennom bruk av kiropraktor, besvart av helse- og omsorgsminister.....	120
2522. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Palestina, besvart av utenriksminister.....	121
2523. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. juridisk hjelp til leigetakarar, besvart av kommunal- og distriktsminister	123
2524. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. Arbeidstilsynets seks avdelinger i ytre etat, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	123
2525. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. en handlingsplan med nye og eksisterende virkemidler som fører til 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015, besvart av energiminister	124
2526. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruvedrift på havbunnen, besvart av energiminister.....	125
2527. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. økte andelen ungdommer i Oppfølgingstjenesten, besvart av kunnskapsminister.....	125
2528. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. organisering av helsetjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	126
2529. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Arendalsuka, besvart av finansminister	127
2530. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ungdomskriminaliteten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128
2531. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister.....	129
2532. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. innstramminger og reguleringer av lystgass, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
2533. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. budsjett asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	130
2534. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. skattekutt for å gjere det lettare å bygge nye bedrifter, besvart av næringsminister.....	131
2535. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. å iverksette strakstiltak med store strømprisforskjeller, besvart av energiminister	131
2536. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. eldre papirløse asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	133
2537. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. studentvisum fra Palestina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	133
2538. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. plast i elver, besvart av klima- og miljøminister.....	134
2539. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. arbeidstakere med muskel- og skjelettlidelser kan stå lengre i arbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	135
2540. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. netto tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister	136
2541. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. styrke rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet, besvart av barne- og familieminister	138
2542. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. vedtak truffet av de regionale helseforetakene ikke kan påklages, besvart av helse- og omsorgsminister	138
2543. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. pasientreiseordningen, besvart av helse- og omsorgsminister	139
2544. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. å redusere antallet dispensasjoner til bygging i strandsonen gitt av kommunene, besvart av klima- og miljøminister	140
2545. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. husholdninger på Dønna, besvart av finansminister...	141
2546. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. ungdomskriminaliteten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	142
2547. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bompengering Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister.....	142
2548. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kollektivtilbudet, besvart av samferdselsminister.....	143

2549. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vegvedlikeholdsetterslepet for fylkesvegane, besvart av samferdselsminister.....	144
2550. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. oppgradering av Lærdalstunnelen, besvart av samferdselsminister.....	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 - 2550) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelsen:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2441, 2444, 2471
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2402, 2440, 2480, 2481
Aydar, Seher (R)	2448, 2509, 2512
Bastholm, Une (MDG)	2453, 2504, 2515
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2433
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2414, 2428, 2473, 2488, 2507, 2508, 2534
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2455, 2457
Elvestuen, Ola (V)	2438, 2439, 2482
Eskeland, Liv Kari (H)	2429, 2430, 2550
Farahmand, Mahmoud (H)	2545
Fiskaa, Ingrid (SV)	2479
Grotle, Olve (H)	2432
Gulati, Himanshu (FrP)	2459, 2460
Hagen, Carl I. (FrP)	2423, 2514
Hagerup, Margret (H)	2451, 2452, 2485, 2486
Halleland, Terje (FrP)	2464
Haltbrekken, Lars (SV)	2424, 2425, 2461, 2468, 2497, 2498, 2526, 2536
Hansson, Rasmus (MDG)	2442, 2443, 2492, 2511
Hjemdal, Silje (FrP)	2431, 2499, 2500, 2519, 2541
Hoksrud, Bård (FrP)	2419, 2420, 2466, 2489, 2502, 2521, 2532, 2540
Jønnes, Kari-Anne (H)	2407
Jørgensen, Geir (R)	2422, 2449
Kapur, Mudassar (H)	2426
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2415, 2523
Kristensen, Turid (H)	2405
Kristjánsson, Mímir (R)	2406, 2418
Lie, Kathy (SV)	2538
Lund, Tobias Drevland (R)	2421, 2454, 2467, 2487, 2531, 2533
Lønseth, Mari Holm (H)	2477, 2478, 2505, 2524
Marhaug, Sofie (R)	2401, 2417, 2525, 2535, 2544
Martinussen, Marie Sneve (R)	2446, 2465
Melby, Guri (V)	2410
Moxnes, Bjørnar (R)	2522
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2456
Njåstad, Helge André (FrP)	2458, 2493, 2494, 2529, 2530
Nyholt, Hege Bae (R)	2409, 2469, 2472, 2537
Ojala, Irene (PF)	2462, 2501, 2520, 2542, 2543
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2539
Orten, Helge (H)	2490, 2491
Pettersen, Tage (H)	2434, 2435, 2463
Raja, Abid (V)	2475, 2476
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2404, 2427
Rotevatn, Sveinung (V)	2516

Schou, Ingjerd Schie (H)	2447
Skjelstad, André N. (V)	2412, 2528
Stokkebø, Aleksander (H)	2445, 2495, 2496, 2506
Sve, Frank Edvard (FrP)	2470, 2517, 2518, 2548, 2549
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2403, 2411
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2474, 2527
Trellevik, Ove (H)	2436
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2450
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2513
Westgaard-Halle, Lene (H)	2408, 2437
Wiborg, Erlend (FrP)	2416, 2483, 2484, 2503, 2510, 2546, 2547
Wold, Grete (SV)	2413

STORTINGET

Dokument 15:17

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 1. juli 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil næringsministeren instruere Equinor og Anders Opedal om å kutte forbindelsene med Ithaca Energy, i tråd med offisiell norsk politikk og anerkjennelsen av Palestina som land?

BEGRUNNELSE:

På Rosebank-feltet samarbeider Equinor med Ithaca Energy. Ithaca Energy er eid av israelske Delek Group, som siden 2020 har vært oppført på FNs database over selskaper som driver næringsaktivitet i okkuperte områder på Vestbredden. Delek Group forble på listen i 2023 på grunn av sin rolle i "levering av tjenester og verktøy som støtter vedlikehold og eksistens av bosetninger, inkludert transport", og "bruk av naturlige ressurser, spesielt vann og land, til forretningsformål." KLP og Oljefondet har ekskludert Delek Group på grunn av den uakseptable risikoen for medvirkning til brudd på menneskerettigheter og grunnleggende etiske normer.

I eierskapsmeldingen forventes det at statseide selskaper, som Equinor,

«er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet, gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder samt respekterer menneskerettigheter [...] i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden.»

Svar:

Siden Hamas' terrorangrep mot Israel 7. oktober og den påfølgende krigen mellom Israel og Hamas, har regjering-

en prioritert store ressurser til arbeidet med denne alvorlige krisen.

I Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen), fremgår det at statens mål som eier i Equinor er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter at selskapet integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold i sin virksomhet. Det fremgår også i meldingen at staten forventer at «selskapet er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet, gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder samt respekterer menneskerettigheter [...] i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden.» Dette innebærer bl.a. å opptre etisk forsvarlig og følge internasjonalt anerkjente retningslinjer som OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, samt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP). Aktsomhetsvurderinger inkluderer å kartlegge og vurdere negativ påvirkning og skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser. Å respektere menneskerettigheter innebærer at selskapet arbeider i tråd med UNGP, ILOs kjernekonvensjoner og relevante kapitler i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Videre er staten opptatt av at selskaper som opererer i, handler med eller har forretningsforbindelser tilknyttet konfliktområder, utviser respekt for internasjonal humanitærrett og unngår å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene. I situasjoner med væpnet konflikt eller fare for overgrep, er det særlig aktuelt med slike aktsomhetsvurderinger.

Rosebank-feltet ble funnet i 2004. Siden da har det vært flere endringer i eier-/partnerskap. Equinor er operatør og eier nå 80 pst. av feltet, mens Ithaca Energy plc eier 20 pst. etter at de kjøpte opp Siccar Point Energy i 2022. Equinor hadde ingen rolle i denne transaksjonen, som ble godkjent av britiske myndigheter og medførte at Ithaca Energy ble Equinors nye partner. Ithaca Energy er et britisk olje- og gasselskap notert på børsen i London, hvor israelske Delek Group Ltd eier 88,55 pst. av aksjene.

Staten som eier forventer at styret og administrasjonen arbeider aktivt med statens forventninger. Nærings- og fiskeridepartementet har jevnlig dialog

med Equinor om bl.a. ansvarlig virksomhet, menneskerettigheter, aktsomhetsvurderinger og risikostyring.

Regjeringen fraråder alle norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene, og forventer at norske selskaper opptrer ansvarlig og etterlever åpenhetsloven, UNGP og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

For øvrig er det ikke aktuelt for staten å instruere Equinor i enkeltsaker, jf. at det undergraver rolle- og ansvarsfordelingen som selskapslovgivningen bygger på.

SPØRSMÅL NR. 2402

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 2. juli 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva vil finansministeren foreta seg for å styrke sikkerheten til norske tollere og deres forutsetninger for å sikre den norske grensen mot Finland, og vil han ta initiativ til å fornye gjeldende samarbeidsavtale fra 1968 mellom Norge og Finland som regulerer forhold som maktmidler og kontrollverktøy som kan benyttes på grensen mellom våre to land?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til denne saken fra Nordlys (24. juni 2024): <https://www.nordlys.no/her-stanser-de-kriminelle-med-vapen-og-narkotika-men-kristian-far-ikke-lov-til-a-forsvare-seg/s/5-34-1995423>

I saken fremgår det tydelig at tollere som skal ivareta Norges grenser mot Finland mangler nødvendige maktmidler og tillatelser til å ivareta egen sikkerhet og arbeidsoppgaver. Dette blir særlig synlig nå som grenseoverskridende organisert kriminalitet i Nord-Norge utvikler seg i svært negativ retning, både hva gjelder omfang og alvorlighet.

Svar:

Tolletaten har tett samarbeid med tollmyndighetene i Sverige og Finland, og samarbeidet er formelt forankret i grensetollsamarbeidsavtalene og vareførselsloven med forskrifter. Samarbeidet ble grunnlagt i tollsamarbeidsavtale med Sverige fra 1959 og med Finland fra 1968,

som i 1997 formelt ble inngått med EU. I forbindelse med Finland og Sveriges inntreden i EU, inngikk Norge en ny grensetollsamarbeidsavtale med EU som trådte i kraft 1. mars 1997. Samarbeidsavtalene har gjort det mulig å organisere arbeidet annerledes enn hva som hadde vært nødvendig dersom landene måtte gjøre alle oppgavene selv på eget territorium.

Samarbeidet innebærer at tollmyndighetene i Norge utfører oppgaver på vegne av tollmyndighetene i Sverige og Finland, og motsatt. Tollmyndighetene bistår hverandre med tollekspedisjon/tollbehandling og med å kontrollere at reglene for inn- og utførsel av varer overholdes. I tilknytning til dette, har Tolletaten tolltjenestepersoner som har oppmøtested og jobber i en kontrollsonen i det andre landet. Dette gir store fordeler, men også noen utfordringer som må håndteres knyttet til bruk av nødvendig utrustning. Finske og svenske tolltjenestepersoner kan i dag ikke kan ta med seg våpen til Norge. Dette innebærer at norske tolltjenestepersoner heller ikke kan ha med seg sin pepperspray til Finland og Sverige. For at dagens praksis skal endres, må det være enighet og gjensidighet mellom landene i denne type spørsmål. Problemstillingen er til utredning i Tolletaten og Finansdepartementet. Tolletatens adgang til å ha pepperspray er regulert av våpenforskriften, som ligger under Justis- og beredskapsdepartementet. Evt. endringer i våpenforskriften må vurderes av Justis- og beredskapsdepartementet.

Tolletaten foretok i 2013 en utredning av risiko for vold og trusler i grensekontrollen, med særlig henblikk på risikoreducerende tiltak, herunder bruk av pepperspray

og batong. Det ble anbefalt at pepperspray skulle innføres, men ikke batong. I perioden 2016–2017 ble det gjennomført et prøveprosjekt med bruk av pepperspray, hvor en av erfaringene var at tolltjenestepersonene opplevde en betydelig økt opplevd trygghet. Samtidig innførte etaten et økt og mer helhetlig HMS-fokus og en bedre og mer helhetlig opplæring i konflikthåndtering og selvforsvar for tjenestepersoner. Pepperspray ble innført som en permanent ordning i Tolletaten i 2019 til bruk i nødverge som et risikoreduserende tiltak i den operative grensekontrollen. Tolletaten viser til at peppersprayen per i dag har vært brukt av tolltjenestepersoner én gang, og tre til fire ganger er den trukket opp av hylsteret, uten å bli brukt.

Tolltjenestepersoners sikkerhet står sentralt i utøvelsen av Tolletatens virke. Tolltjenestepersoner i grensekontrollen er Norges førstelinje i kampen mot smugling av narkotika og annen grensekryssende kriminalitet, og konfronterer smuglere og andre kriminelle som har mye å tape på å bli stoppet og kontrollert. I ytterste

konsekvens utøver disse personene vold som truer tjenestepersonenes liv og helse. Etaten legger derfor stor vekt på opplæring og trening av ansatte i håndtering av vanskelige situasjoner. Ansatte må være beredt til å håndtere variasjoner av krevende tilfeller. Tolletatens erfaring er at alvorlighetsgraden blir dempet når konflikthåndteringen skjer på en god og adekvat måte. Enhetlig grunnopplæring og jevnlig trening bidrar til å forebygge og trygge eventuelle konfliktsituasjoner. I tillegg til opplæring og trening er det viktig å legge til rette for nødvendig utrustning gjennom kontrollverktøy og annet utstyr.

Tolletaten følger med på utviklingen i den grensekryssende vareførselen, og jeg forutsetter at etaten løpende vurderer risikosituasjonen til de ansatte. Etaten forutsettes også å vurdere ev. nødvendige tiltak knyttet til de ansattes sikkerhet og ha dialog med Finansdepartementet om ev. risikoreduserende tiltak. Det skal være trygt å gå på jobb, også for tollerne.

SPØRSMÅL NR. 2403

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 27. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Miljødirektoratet besluttet tre uker ut i sesongen å stenge en rekke elver i Norge for laksefiske. Det er det gode grunner til og synes å være et nødvendig og riktig tiltak.

Men med den informasjonen som har foreligget lenge om at årets sesong kunne by på kritisk lite laks i elvene, hvorfor kunne ikke regjeringen tidligere kommunisert med offentligheten om at en slik avgjørelse kunne komme, særlig av hensyn til forutsigbarhet for de mange næringsdrivende knyttet til lakseelver i distriktene?

BEGRUNNELSE:

Allerede i november 2021 ble villaksen klassifisert som nær truet. Mange ulike faktorer påvirker villaksens leveforhold i norske elver. Dessverre har utviklingen gått fra vondt til verre og det er på denne bakgrunnen positivt at miljømyndighetene følger opp med tiltak som nå å stenge en del lakseelver for fiske når det er nødvendig for å beskytte stammen.

Samtidig har det lenge vært kjent at årets laksesesong kunne by på langt mindre laks i elvene enn normalt. Regjeringen har lenge vært godt informert om

den kritiske situasjonen og det fremstår som merkelig at man ikke har kommunisert offentlig om hvilke tiltak som kunne bli aktuelle i god tid før sesongstart, ikke minst av hensyn til alle dem som har et levebrød knyttet til laksefiske i norske elver slik at de eventuelt kunne tatt høyde for risikoen for stengte elver denne sesongen. Det bør være en målsetting for myndighetene å bidra til så mye forutsigbarhet som mulig ut fra det informasjonsbildet man til enhver har.

Svar:

Som representanten skriver er Atlanterhavslaksen rødlistet både nasjonalt og internasjonalt. Antallet villaks som kom tilbake fra havet for å gyte (innsiget) var i 2023 det nest laveste som noen gang er registrert, så vidt slått av det rekordsvake året i 2021. To uker ut i årets sesong viste fangstrapportene fra en rekke elver at 2024 trolig blir langt dårligere enn både 2023 og 2021. Når det utover i juni kom inn meldinger om svært dårlige fangster, foretok Miljødirektoratet en mer systematisk gjennomgang av rapporterte fangster. Gjennomgangen viste generelt fangster på 50 % eller mindre av det som var rapportert

på samme tid i 2023. Direktoratet besluttet derfor å stenge laksefisket i 33 elver fra Svenskegrensen i sør til og med Trøndelag, og sjølaksefisket i samme område.

Miljødirektoratets vedtak om å stanse laksefisket har hjemmel i § 11 i lakse- og innlandsfiskloven. Denne bestemmelsen gir adgang til å stenge fisket med umiddelbar virkning når vannføringen eller andre særlige forhold tilsier det. I forarbeidene til denne bestemmelsen heter det at den skal brukes i akutte situasjoner og at det som regel vil være aktuelt å fatte vedtak i form av en midlertidig forskrift uten høring. Dette er tilfellet i denne saken. Å måtte ta i bruk en slik krisebestemmelse er selvsagt ingen ønskelig situasjon og det får store konsekvenser for rettighetshavere, næringsliv og fiskere.

Selv om vi vet at situasjonen lenge har vært dårlig for villaksen nasjonalt, har forvaltningen per i dag ingen verktøy for å forutsi store endringer i innsiget av laks fra ett år til det neste, slik vi har opplevd så langt i år. Vurderinger av lakseinnsiget i hver enkelt elv og eventuelle tiltak som

skal settes inn, gjøres underveis i sesongen basert på fangststatistikk. Dette er et system som i en normalsituasjon fungerer godt, men det gir ingen mulighet for å varsle tidlig i forkant av en ekstraordinært dårlig sesong.

Klimaendringer i kombinasjon med annen negativ menneskelig påvirkning, som påvirkning fra akvakultur, gjør at slike store og uforutsigbare svingninger i lakseinnsiget blir vanligere og vanligere. Ett år kan det være tilstrekkelig med gytetfisk til å åpne for fiske i mange elver, mens fisket kan bli stengt det neste. Miljødirektoratet har derfor varslet at rutinene for vurderinger av lakseinnsig og eventuelle tiltak i elv og sjø underveis i sesongen må revideres og tilpasses en ny virkelighet med lav sjøoverlevelse og store, vedvarende menneskeskapt påvirkninger. Jeg støtter dette arbeidet. Regjeringen vil se på tiltak som kan sikre at vi har en robust forvaltningsmodell i møte med en ny tid, slik at vi i størst mulig grad kan sikre forutsigbarhet for næringen fremover.

SPØRSMÅL NR. 2404

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 27. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Det ser ut til at høyere, og til dels mye høyere strømpriser i NO2 er blitt en realitet i månedene mai til oktober. I fjor var prisen ca. 60 % høyere gjennom sommerhalvåret, og 20 % på årsbasis. Det er krevende for husholdningene, og det svekker konkurransekraften til næring som er etablert i NO2.

Hva gjør statsråden for å redusere prisene i NO2, i alle fall ned til nivået i NO1 og NO5, og hvordan er flaskehalsinntektene fordelt mellom NO1, NO2 og NO5 i 2022, 2023 og 2024 (ev. fordelingen man kan se for seg i 2024)?

BEGRUNNELSE:

Snittprisen i de seks sommermånedene 2023 i NO2 var 88,91 øre/kWh inkludert mva. Til sammenligning var prisen 52,69 øre/kWh inkludert mva i NO1. Snittet for hele 2023 var 95,45 øre/kWh inkludert mva i NO1 og 113,29 øre/kWh inkludert mva i NO2.

Svar:

Kraftprisen settes i et samspill mellom en rekke faktorer. Både i 2022 og 2023 var det betydelige prisforskjeller gjennom sensommeren i sørlige Norge. Forskjeller i ressurs-situasjonen og reguleringskapasitet i de forskjellige prisområdene, samt betydelige flaskehalsen i nettet var blant grunnene som bidro til dette. Så langt i år har det vært minimale forskjeller mellom de tre sørlige prisområdene, men forskjeller mellom områdene gjør at prisforskjeller også vil kunne forekomme fremover.

Jeg er svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har i dag skal utnyttes best mulig, slik også målsetningen er når Statnett fastsetter handlingskapasiteten mellom budområdene. Jeg er også opptatt av at enkle tiltak for å øke kapasiteten gjennomføres raskt. Dette har jeg tatt opp med Statnett, og forventer at selskapet følger opp. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider også med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handlingskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe.

Vi har allerede tatt flere grep i møte med de unormalt høye strømprisene vi har sett de siste årene. Strømstønadordningen for husholdninger ble i fjor gjort enda bedre ved overgang til timesbasert støtte og vi etablerte tidlig ordninger for frivilligheten, jordbruks- og veksthusnæringen. I tillegg har vi lagt til rette for bedre tilgang på fastprisavtaler ved endringer i grunnrenteskatten, sagt nei til nye utenlandskabler og lagt fram nye verktøy for å trygge kraftforsyningen vår og som gir mer politisk kontroll.

Flaskehalsinntekter oppstår når det handles kraft mellom budområder. Handlet volum multiplisert med prisdifferansen utgjør flaskehalsinntektene. Flaskehalsinntektene tilbakeføres til kundene i nettet ved at inntektene bidrar til at transmisjonsnettariffen blir lavere enn den ellers ville vært.

Tabellen nedenfor viser en oversikt over Statnetts flaskehalsinntekter på de ulike budområdegrensene i Sør-Norge 2022 og fram til og med mai 2024. Tallene er oppgitt i mill. kroner.

	NO2 – NO1	NO2 – NO5	NO2 - UTLAND
2022	3128,3	768	6424
2023	1744	782,7	4176,8
2024*	282,8	61	1193,2

Kilde: Statnett. Omregnet fra Euro 25. juni 2024 (1 Euro=11,31 NOK) *til og med mai 2024

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsningen være utbygging av

mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette er regjeringen godt i gang med.

SPØRSMÅL NR. 2405

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 8. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Har statsråden sørget for å få utarbeidet overgangsregler for endringene i kontantstøtteordningen som ble vedtatt i Stortinget 19. mars i år, ev. hvis ikke – vil statsråden sørge for at overgangsreglene som det er lagt til rette for vil komme på plass slik at familier som var inne i ordningen før ikrafttredelsesdatoen ikke blir omfattet av endringen?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget debatterte regjeringens forslag til endringer i kontantstøtteleven tidligere i år var både Høyre og flere andre partier opptatt av at kutt i stønadperioden ikke måtte gjelde de som allerede var inne i ordningen og hadde innrettet seg etter reglene som gjaldt da de fikk innvilget støtten. Mange tilbakemeldinger i høringsrunden pekte på at foreldre som hadde fått innvilget kontantstøtte ville få store utfordringer dersom kontantstøtteperioden brått skulle kuttes med fire måneder. Foreldre viste blant annet til at de hadde fått permisjon fra jobben, vikar

var ansatt og de ville stå uten både vanlig lønn og kontantstøtte dersom dette skulle få virkning også for dem.

Regjeringen og statsråden har vist til at dette burde være kjent for familiene fordi Hurdalsplattformen inneholder et punkt om at regjeringen ønsker å avvikle kontantstøtten for barn mellom 12 og 18 måneder og viste også til at regjeringen omtalte den planlagte endringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2025. Å forlange at en vanlig familie som søker og mottar kontantstøtte skal være vite og huske hva som står i disse dokumentene, og ikke minst ta høyde for at disse endringene også kan komme til å omfatte de som allerede er inne i kontantstøtteperioden, er rett og slett for mye forlangt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet ga uttrykk for skepsis til at lovendringen ble foreslått med virkning i løpende saker uten overgangsregler. Et varsel på nettsidene til NAV om mulige endringer, uvisst fra når, kan heller ikke sies å skape nødvendig forutsigbarhet for barnefamilie. Høyre og Fremskrittspartiet fremmet derfor et forslag om at endringene bare skulle gjelde for tilfeller der stønadperioden begynner å løpe etter ikrafttredelsesda-

toen, men dette fikk dessverre ikke flertall. I innstillingen i saken uttalte regjeringspartiene og SV at de forutsatte at departementet ville følge opp med overgangsregler dersom det ble nødvendig. Dette ble også gjentatt fra SV under debatten på Stortinget.

Det fremstår helt åpenbart som nødvendig med overgangsregler, noe også saken om familien fra Follebu som stod frem på TV2.no viser. Det haster med å få en avklaring før endringene trer i kraft. Dersom statsråden ikke har fått på plass de nødvendige overgangsreglene, så må dette komme plass nå.

Svar:

Eg viser til forslag til endring av kontantstøtteleova som blei lagt fram for Stortinget januar 2024 (Prop 43 L (2023-2024), Innst.237 L (2023-2024), Lovvedtak 49 (2023-2024)). I samband med at saka vart lagt fram for Stortinget har Arbeids- og velferdsetaten (NAV) informert foreldre på følgjande måte våren 2024:

- Den 29. januar 2024 la Nav ut informasjon om forslaget til endringar på Facebook-sida «Nav Foreldrepenger».
- Frå 1. februar 2024 låg informasjon om forslag til endringar på inngangssida til søknadar om kontantstøtte på nav.no. Dette skal ha medført at alle som søkte om kontantstøtte frå 1. februar blei opplyst om forslag til lovendring i søknadsprosessen.
- Den 16. februar 2024 fekk brukarane som var inne i kontantstøtteordninga eit informasjonsbrev om forslaget til lovendring.
- Frå 16. februar 2024 har Nav gitt informasjon om forslag til endringar til personar som fekk vedtak om kontantstøtte.

- Den 9. april 2024 publiserte Nav ny informasjon om kontantstøtte som mellom anna omtaler lovendringa på Facebook-sida «Nav Foreldrepenger».

Eg meiner informasjonen om lovendring i hovudsak har vore tilstrekkeleg, og at det har vore mogleg for foreldre å tilpasse seg endringa. I den samanheng vurderte eg det ikkje som naudsynt med overgangsreglar.

Eg er no gjort merksam på at ein del av dei som søkte om kontantstøtte før 1. februar i år, først fekk vedtak frå Nav med informasjon om forslaget til lovendring 1. mars eller seinare, og at dei ikkje fekk direkte informasjon frå Nav utover dette. Det kan derfor vere ei gruppe foreldre som ikkje har fått med seg korleis lovendringa i kontantstøtte kunne påverke dei før fristen for hovudopptaket til barnehage, som er 1. mars. Eg ser no at dette kan ha sett foreldre i ein vanskeleg situasjon.

Eg ser derfor behov for at denne gruppa foreldre får ei overgangsordning som gjer at dei kan få kontantstøtte så lenge dei ikkje har barnehageplass. Eg vil difor få på plass ei etterbetalingsordning for dei som søkte om kontantstøtte før 1. februar i år og fekk vedtak etter 1. mars, og slik ikkje har vore direkte informert om endringa.

Eg må kome nærmare tilbake til innrettinga av ei etterbetalingsordning. Ei slik ordning har budsjettmessige konsekvensar og eg vil fremje innspel om saka til nysalderinga, og eventuelle etterbetalingar vil først kunne skje i desember 2024.

Ei etterbetalingsordning må avgrensast til dei som søkte kontantstøtte før 1.februar, men som ikkje fekk svar før etter 1.mars og som ikkje har barn i barnehage. Opplysingar frå AVdir viser at ein del av dei som kan vere påverka er EØS-borgarar som ikkje bur i Noreg, og som uansett ikkje vil ha hatt behov for å innrette seg endringa ved å søke om barnehageplass.

SPØRSMÅL NR. 2406

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 27. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre at Nav er tilgjengelig i sommer?

BEGRUNNELSE:

Mange frivillige tilbud som matutdeling holder stengt om sommeren fordi de frivillige skal ha ferie. Det er dessver-

re mange fattige i Norge som er avhengig av frivillige for å klare seg, og som kan havne i en ekstra vanskelig situasjon om sommeren. Nav har tidligere fått kritikk av blant andre Helsetilsynet for å være lite tilgjengelig for folk som trenger akutt hjelp. Holder alle Nav-kontor åpent i sommer, er de beredt på økt pågang som følge av at frivillige tilbud stenger og hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle som havner i akutt nød får hurtig og god hjelp fra Nav.

Svar:

Å sikre innbyggerne god tilgjengelighet til NAV-kontoret er fulgt opp i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet. I tildelingsbrevet for 2024 er det presisert at arbeids- og velferdsforvaltningen skal være tilgjengelig digitalt, på telefon eller ved personlig fremmøte. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal legge til rette for at alle landets Nav-kontor har en åpningstid som sikrer god tilgjengelighet til brukere som ikke kan eller ikke er komfortable med å benytte seg av digitale og selvbetjente løsninger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i sin dialog med fylkeskontorene understreket at åpningstider og tilgjengelighet på NAV-kontorene må ivareta alle brukeres behov. Dette er spørsmål som tas opp i partnerskapsmøtene med kommunen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i kommunebrevet for 2024 understreket at de sosiale tjenestene i

NAV-kontoret er særlig viktige i dagens situasjon, og at kommuneledelsen må sikre at de sosiale tjenestene er tilgjengelige og forsvarlige, og at tjenestene er dimensjonerte til å møte økende behov. Jeg legger til grunn at dette også følges opp av kommunene gjennom sommeren.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at alle NAV-kontor har en vakttelefon for brukere med akutte behov for sosiale tjenester, og at tiden det tar for brukere å få hjelp er redusert. Brukertilfredsheten på NAV-kontaktsenters tjenester er høy (95 prosent). Ventetiden på telefon er fortsatt litt for lang, men brukerne opplevde økt tilgjengelighet ved at flere anrop ble besvart og gjennom muligheten for tilbakering. Sammenlignet med 2022 opplevde en større andel brukere at de fikk gjort det de kom for på nav.no i 2023.

For å følge med på utviklingen i tilgjengeligheten til NAV-kontoret har jeg iverksatt et FoU-opppdrag om temaet som gjennomføres i 2024 og 2025.

SPØRSMÅL NR. 2407

Innlevert 24. juni 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 1. juli 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Hvilke planer har statsråden for videre satsing på Norwegian Space Academy?

BEGRUNNELSE:

Viser til det pågående arbeidet med «Norwegian Space Academy» som en nasjonal og internasjonal ressurs og kapasitet for universitets- og høyskolesektoren i tilknytning til Andøya Space.

Norwegian Space Academy kan bli en sentral aktør for å sikre økt kompetanse i Norge innen romvirksomhet og ubemannet luftfart i fremtiden. Et mål det er bred oppslutning om på Stortinget. Permanent etablering vil også være en viktig strategisk og gi en operativ ressurs for å styrke kunnskapsberedskapen i Norge om verdensrommet og ubemannet luftfart.

Andøya Space Education, et datterselskap i Andøya Space-konsernet, har til nå fått tidsavgrenset prosjektstøtte fra Kunnskapsdepartementet til prosjektet Space Education 2.0 på 200 000 kroner i 2022 og 900 000 kroner i 2024, til arbeidet med Norwegian Space Academy. Prosjektet avsluttes i 2024, og målet har vært å utrede og

tilrettelegge for utdanningstilbud innen høyere utdanning, med utgangspunkt i de mulighetene den nye satellittbasen på Andøya gir. Videre satsing vil medføre et finansieringsbehov ut over grunntilskuddet fra KD og den tidsavgrensede prosjektstøtten.

Svar:

Andøya Space søkte Kunnskapsdepartementet om tilskot til eit treårig «Space Education 2.0» prosjekt i 2021 for utgreiing og tilrettelegging av nye moglegheiter for universitets- og høyskolesektoren knytt til den nye oppskytingsbasen for satellittar som er etablerte på Andøya.

Oppstart av prosjektet vart noko forsinka og vil derfor ikkje avsluttast før 2025, og Kunnskapsdepartementet har så langt gitt tilskot i to år til prosjektet i tråd med søknaden. Vidare planar vil vera opp til Andøya Space Education basert på pågåande utgreiing.

SPØRSMÅL NR. 2408**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 27. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

De nye innleiereglene står i veien for viktig teknologiutvikling og næringsutvikling i Norge.

Har statsråden sett på hvordan endringene i innleiereglene kunne vært utformet for å hensynta behovene til høyteknologibedrifter som dem i norsk romfartsnæring?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens innleieregler kom til etter betydelig press fra LO, og bygger på en forestilling om at næringslivet i Norge har nøyaktig like stor arbeidsmengde året rundt.

I Hurdalsplattformen står det at det skal gjøres en «storrengjøring» i arbeidslivet, altså arbeidslivet i stort. Det på tross av at utfordringene det gjerne vises til for å rettferdiggjøre denne «storrengjøring» skyldes noen få enkeltaktører i byggenæringen, og dermed gir feilaktig og skadelig bilde av norsk arbeidsliv.

Konsekvensene er at barnet kastes ut med badevannet, og tilgangen til spesialisert arbeidskraft Norge trenger for den grønne og digitale omstillingen blir strupet. Det gjør i stedet arbeidslivet mer utrygt for flere og hindrer viktig og nødvendig næringsutvikling.

Et eksempel på dette er oppstartsbedriften EM-Logic, som leverer tjenester til den voksende høyteknologiske norske romfartsindustrien og elektronikkindustri. Selskapet har på kort tid gått fra 1 til 30 ansatte og leverer høykvalitets innebygde systems designsentere i Norge som spesialiserer seg på innebygd programvare, FPGA og maskinvare, og investerer betydelige summer i metodikkforbedring. Det være seg fra spesifikasjon via design/implementering til verifisering og test.

Disse tjenestene innebærer at mange av selskapets ansatte jobber hos kunder i perioder for å sikre god implementering og nødvendig tilpassing. Det sørger for en bedre utnyttelse av kritiske ressurser det i perioder er mangel på i norske bedrifter. Selv om EMLogics ansatte er fast ansatt, med gode betingelser og en lønn som ligger over snittet for tilsvarende spesialister og ingeniører, har selskapet nå havnet i en situasjon hvor de risikerer å måtte si opp ansatte som følge av at de ikke lenger kan leie dem ut til deres kunder i perioder. For de ansatte innebærer det at de nå risikerer å få dårligere betingelser hos andre arbeidsgivere. Mens de mindre kundene, som gjerne er norske oppstartsselskaper og teknologibedrifter, og som ville hatt nytte av å leie inn en konsulent i en periode, nå mister muligheten til å satse videre.

I sum svekker dette satsingen på norsk romfartsindustri.

Svar:

Regjeringens mål er at arbeidstakere som den klare hovedregel skal ansettes fast og direkte i et topartsforhold. Regjeringen har derfor styrket arbeidsmiljøloven på en rekke områder. Vi har strammet inn innleiereglene, gitt innleide flere rettigheter og sikret seriøse bemanningsforetak. Et arbeidsliv preget av trygge, faste arbeidsforhold gagnar både arbeidstakerne, virksomhetene og samfunnet som helhet.

Innleiereglene gjelder generelt for alle bransjer og virksomheter. Basert på innspill i høringen ble det likevel vedtatt snevre unntak for innleie av helsepersonell for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten, og for innleie av konsulenter og rådgivere med spesialkompetanse. Hvorvidt spesialistunntaket kommer til anvendelse for teknologibedrifter innen romfartsnæringen beror på en konkret vurdering.

Jeg vil understreke at det på andre områder der det ikke er vedtatt tilsvarende unntak, fortsatt vil være mulig å benytte lovens øvrige fleksibilitetsmekanismer for å dekke varierende arbeidskraftsbehov. Det vil eksempelvis være mulig å ansette arbeidstakerne direkte i midlertidig stilling, foreta innleie fra bemanningsforetak etter avtale med tillitsvalgte, leie inn arbeidstakere fra andre produksjonsbedrifter, organisere arbeidet i entrepriser eller benytte selvstendige oppdragstakere. Forutsetningen er selvsagt at vilkårene for dette er tilstede.

SPØRSMÅL NR. 2409**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 28. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oppdatering på hvor mye Bufetat har brukt på enkeltkjøp til henholdsvis kommersielle og ideelle barnevernsaktører, fordelt på type tiltak, hittil i år?

Svar:

Per 24. juni var utgifter til enkeltkjøp hos Bueftat 1,028 mrd. kroner. Fordelinga mellom tiltak og leverandørtyper kan sjåast i tabellen under.

Mill. kr	Ideelle leverandørar	Kommersielle levarendørar	Totalt
Fosterheim	31	91	122
Institusjon	99	807	906
Sum enkeltkjøp	130	898	1 028

SPØRSMÅL NR. 2410**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 1. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak regjeringen gjennomfører for å forhindre at russiske fiskefartøy bedriver spionasje i norske farvann?

BEGRUNNELSE:

Gravenettetdet «Follow the Money» kan avsløre at det har skjedd 529 spionasjetilfeller i norske farvann siden 2014. Bare i 2022 og 2023 er det snakk om 53 episoder. Nettstedet karakteriserer episodene som ren spionasje. Avdelingsleder for kontroll og etterforskning i Kystvakten sier at det er ganske sannsynlig at russiske fiskefartøy driver med dette, også i norsk farvann i nord. Det er blant annet funnet lytteapparater i russiske fiskefartøyer.

Svar:

Myndighetene følger nøye med på russisk aktivitet i norske farvann og i norske havner. Det gjør vi for å unngå at Norge blir en frihavn for russisk etterretningsaktivitet, eller at behovet for en felles fiskeriforvaltning mellom Norge og Russland misbrukes til annen type aktivitet.

Tolletaten har fått i oppdrag å føre forsterket kontroll med russiske fiskefartøy med sikte på at alle russis-

ke fiskefartøy blir underlagt en fysisk kontrollhandling, i tillegg til øvrig dokument- og analysebasert kontrollvirksomhet. Dersom det i tillegg avdekkes andre ulovlige forhold vil det rapporteres til politiet eller Politiets sikkerhetstjeneste (PST).

Det er PST som har oppgaven med å forebygge og etterforske ulovlig etterretningsvirksomhet i Norge. PST har, sammen med Etterretningstjenesten, kontinuerlig fokus på etterretningsvirksomhet i og mot Norge. Samtidig kan det være krevende å oppdage ulovlig etterretningsvirksomhet der aktøren forsøker å skjule sine aktiviteter og hensikter. Det gjelder også når disse eksempelvis benytter sivile fartøyer og mannskaper til sitt virke.

Regjeringen følger utviklingen og vurderer tiltak som er hensiktsmessige i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 2411**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 1. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sørge for at fastboende og lokalt næringsliv får plass på fergesamband og fly i Nordland, samtidig som reiselivstrafikken kan avvikles effektivt og kommer landsdelen til gode?

BEGRUNNELSE:

Det er positivt at ferger er rimelige og noen steder gratis. Men tiltakene ble ikke konsekvensutredet i forkant og mange av de uheldige utslagene kunne vært tatt høyde for. Dette gjelder også endringer av makspriser på FOT-ruter. I stedet er det fastboende i Nordland og lokalt næringsliv som betaler prisen for den samlede effekten av endringene. Mange kommer seg ikke med ferga eller flyet, enten det er til og fra Lofoten eller rundt om på Helgeland.

Helt konkret er det registrert mange utenlandske turister som først tar seg med riksferjesambandet til Værøy eller Røst, for deretter å stille seg rett i fergekøen videre til Moskenes for å få reisen gratis. Hadde de tilbrakt tid i Værøy og Røst som turister hadde det vært noe annet, men som det fremstår nå er reiseruten kun valgt for å spare penger, og samtidig opptar man plassen til lokale fastboende eller lokalt næringsliv. Eksempelvis trailere med fersk blåkkeite på Værøy blir hindret i å komme seg fort nok av gårde.

Mange i Nordland opplever å ikke få plass på ferje eller fly. Det er krevende å komme seg rundt i egen region, man må betale ekstra overnattinger fordi det ikke er billetter å oppdrive til hjemreisen, eller andre ulemper. Reisetiden har rett og slett økt betraktelig og reisetilbudet blitt dårligere.

Vi ønsker turisme velkommen, men det må være mulig for samferdselsmyndighetene å gripe inn når en ordning for en riksvegferje utnyttes på denne måten, til stor ulempe for lokalbefolkningen. Eller når det ikke er flybilletter å oppdrive eksempelvis til Svolvær eller Bodø. Det legges til grunn at regjeringen ikke tar sommerferie når det oppstår store problemer i avviklingen av sommertrafikken på grunn av konsekvenser av egen politikk, som man selv kunne forutsett og tatt høyde for dersom politikken hadde vært konsekvensutredet i forkant.

Svar:

For denne regjeringen har det vært viktig å gjennomføre tiltak som gjør det enklere for folk å bo i hele landet. Derfor har regjeringen innfridd målsetningene i Hurdalsplat-

tformen om gratis ferjer og halv takst på flere ferjesamband og vi har halvert maksimaltakstene på billettprisene på de regionale flyrutene (FOT-rutene).

Framkommelighet på veinettet og forutsigbare reiser er viktig for alle trafikanter. En ønsket effekt av rimeligere ferjebilletter er at trafikken øker og reduserer avstandsulemper og reisekostnader. Ulempen er at forutsigbarheten kan bli redusert på enkelte avganger i perioder med økt trafikk – typisk i sommersesongen når mange er på reisefot. For å imøtekomme sesongvariasjoner i trafikken er tilbudet på flere av ferjesamband økt i ferisesesongen.

Ferje er en viktig del av det norske veinettet. Veinettet er åpent for alle, uavhengig av hva som er formålet med reisen. Det samme gjelder for ferjesambandene. Dette mener jeg er et viktig prinsipp. Utgangspunktet er at kjøretøy skal tas med i den rekkefølgen de kommer til fergekaia jf. § 3 i forskrift om transport med ferje. Forskriften har noen viktige unntak. De transportene som gis fortrinnsrett har alle det felles at de sikrer forutsigbarhet for kritiske funksjoner i samfunnet eller ivaretar liv og helse. Det å skulle prioritere andre grupper trafikanter må gjøres etter en nøye vurdering hvor man ser på fordeler og ulemper av en slik prioritering.

I Norge har vi 16 riksveiferjesamband og om lag 114 fylkesveiferjesamband. Statens vegvesen er på vegne av Samferdselsdepartementet oppdragsgiver for ferjesamband på riksvei, mens det er fylkeskommunene som er oppdragsgiver for ferjestrekninger på fylkesvei.

Fylkeskommunene kjenner sine samband best og vurderer selv eventuelle tiltak for å regulere trafikken i det enkelte samband ut fra trafikale forhold. Flere ferjesamband har økt produksjon og setter inn ekstra fartøy i perioder med mye trafikk.

Eksempelvis har fylkeskommunene Nordland, Telemark og Møre og Romsdal innført pendlerbevis for fastboende/arbeidspendlere for enkelte samband i sitt fylke. Det vil si at disse vil få en slags fortrinnsrett på ferjeavgangen. For næringslivet har Nordland fylkeskommune gjort det mulig å søke om fortrinnsrett til enkelte avganger.

Sambandet Bodø-Værøy-Røst-Moskenes, som representanten trekker frem, er et riksveiferjesamband der det er mulig å reservere plass. Det vil si at den reisende via en nettbasert løsning kan forhåndsbestille plass på en gitt avgang og ferjestrekning. Dette er med på å sikre forutsigbarhet og at både fastboende og lokalt næringsliv slipper å vente på neste avgang.

I 2025 vil staten bruke over 2,4 mrd. kroner på FOT-rutene for å sikre et tilgjengelig flyrutetilbud i hele landet, med lavere priser. Flyrutekontraktene med oppstart i 1. april 2024 sikrer at billettene på FOT-rutene aldri blir høyere enn mellom 400 og 1 500 kroner, avhengig av lengden på ruten. For de aller fleste har flyrutetilbudet også blitt bedre. Vi har sørget for at vi i dag kjøper 219 500 flere seter per år enn foregående kontrakter. Det er nettopp for å ta høyde for potensialet for økt etterspørsel ved lavere billettpriser.

På noen av FOT-rutene, og særlig knyttet til de mest populære reisemålene i landet, så kan det oppstå utfordringer med enkelte fulle flyavganger. Spesielt gjelder dette nå på sommeren når flere norske og utenlandske turister ønsker seg dit. Dette gjelder for øvrig også på de kommersielle flyrutene. At regjeringen har senket billettpriser kan, som sagt, også bidra til at flere benytter seg av FOT-rutetil-

budet. Foreløpig tilbakemelding fra FOT-operatørene viser at økningene på fyllingsgrad og antallet fulle fly jevnt over har økt noe sammenlignet med i fjor (da det var andre maksimaltakster). De nye kontraktene har kun virket i noen få måneder, så det er foreløpig vanskelig å si noe sikkert om utviklingen basert på det begrensede kunnskapsgrunnlaget. Ved behov vil Samferdselsdepartementet, i dialog med FOT-operatørene, se på mulige kortsiktige løsninger innenfor rammene av kontraktene mv.

Vi er også i gang med å utrede innretningen på statens kjøp av flyruter for å se hvordan vi kan få et best mulig flytilbud ut av summen vi bruker. Selv om vi har prioritert mer penger, så får vi ikke nødvendigvis alltid de resultatene vi ønsker oss. Derfor vil vi bl.a. se nærmere på kostnadsutviklingen på regionale flyruter, se på beboerordninger i andre markeder og andre mulige virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 2412

Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 2. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at det nylige vedtaket fra behandlingen om ny Nasjonal transportplan, der Stortinget ber om at det sikres to tog i timen mellom Trondheim og Steinkjer hele dagen, følges opp?

BEGRUNNELSE:

Statsråden presenterte nylig regjeringens planer for to tog i timen i Steinkjer i utvidet rush, på Framtidsfredag i Steinkjer. Problemet er bare at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen sikre videre planlegging og oppstart av kapasitetsøkende tiltak for Trønderbanen som muliggjør to tog i timen mellom Trondheim og Steinkjer i løpet av planperioden.»

Stortinget vedtok altså at det skal være en grunnrute hele dagen med to tog i timen på strekningen.

Svar:

Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 ble behandlet av Stortinget 20. juni 2024. Stortin-

get fattet flere vedtak i behandlingen, bl.a. at regjeringen senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2025 skal legge frem en sak som innpasser de prosjekter som det nå er flertallsvedtak for i Stortinget i NTP-porteføljen. Regjeringen arbeider nå med å avklare hvordan vedtakene skal følges opp, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2413**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 3. juli 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Tilbud til vår eldre får stadig større betydning og ulike aktører som Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole er viktige bidragsyttere for bedre helse hos våre seniorer. Forutsigbarhet og trygge rammevilkår er avgjørende for videre drift. Slik § 6 i Folkehøgskoleloven ligger nå, så forstås det slik at de fortsatt kan motta tilskudd til å drive kurs av kortere varighet.

Kan statsråden bekrefte at dette er riktig forstått?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole gir i dag viktige tilbud til eldre som bidrar til god folkehelse, og forebygger dårlig psykisk, fysisk og sosial fungering for våre seniorer, som det jo blir flere av. Forslag til endringer i folkehøgskoleloven og forskrift til folkehøgskoleloven har skapt noe uro, men slik det nå fremstår i § 6 "Kravet til internat gjelder ikke for Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole, jf. folkehøgskoleloven § 10 andre ledd." så kan det synes som denne driftsformen er sikret også fremover. Kan man på bakgrunn av dette forstå departementet slik at

det foreslås at Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole fortsatt skal kunne motta tilskudd til å drive kurs av kortere varighet enn det som følger av hovedregelen i § 2 bokstav d. Bakgrunnen for det foreslåtte unntaket er at disse aktørene er godkjent som såkalte "folkehøgskolelignende tiltak" i medhold av den tidligere loven. De har fått videreført disse dispensasjonene etter gjeldende lov § 8 annet ledd. Departementet foreslår dermed fortsatt ingen endringer i denne bestemmelsen om vi leser det riktig.

Svar:

Kunnskapsdepartementet sendte 24. juni 2024 på høring forslag til endringer i folkehøgskoleloven og forskrift til folkehøgskoleloven. Jeg kan bekrefte at høringsnotatet ikke inneholder forslag til endringer i reguleringen av Stiftelsen Nestor Seniorutvikling og Nordnorsk pensjonistskole. Det foreslås i høringsnotatet at disse to aktørene vil få videreført sine dispensasjoner som såkalte «folkehøgskolelignende tiltak», og at de fortsatt vil kunne drive kurs av kortere varighet innenfor de rammer som følger av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2414**Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 1. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er Helseministeren enig i at offentleglova må følgest også i helsevesenet, og korleis vil statsråden følge opp dei forholda Dagens Næringsliv har avdekket når det gjeld sluttavtaler i helsesektoren med teieklausular, for å sikre at offentleglova blir fulgt og openheiten styrka?

GRUNNGJEVING:

Dagens Næringsliv har avdekket at det i helsesektoren finst fleire teiebelagde sluttavtaler som potensielt kan bryte med offentleglova. Openheit og innsyn er avgjerande for

tilliten til all offentleg verksemd, også i helsevesenet. Det er viktig at sluttavtaler i helsesektoren ikkje bryt med reglane i offentleglova, og at openheiten i helsevesenet blir styrka.

Svar:

Offentleglova gjelder for helseforetakene, og som eier av de regionale helseforetakene forutsetter jeg at de og deres underliggende helseforetak følger loven.

Departementet er kjent med at det har vært tilfeller med inngåelse av sluttavtaler med ansatte hvor det har

blitt lagt inn gjensidige taushetsplikt om forhold knyttet til avtalens grunnlag og innhold. Etter offentleglova er det ikke lovlig å begrense innsynsretten etter avtale. Hvorvidt det skal gis innsyn i en sluttavtale, vil være en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Det kan imidlertid være enkeltelementer i avtalene som skal unntas fra offentlighet, fordi opplysningene er omfattet av lovbestemt taushetsplikt. Det kan også være andre grunnlag som gjør at hele eller deler av en sluttavtale kan unntas fra offentlighet, men dette skal vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Departementet har funnet det riktig å minne de regionale helseforetakene om at innsyn i sluttavtaler ikke kan begrenses gjennom avtale. Departementet har videre bedt de regionale helseforetakene vurdere om det er behov for å følge opp dette med helseforetakene de eier, slik

at eventuelle nye sluttavtaler ikke inneholder bestemmelser om avtalt taushetsplikt. Det har i denne sammenheng også blitt tatt opp hvorvidt det er hensiktsmessig å orientere partene i tidligere inngåtte avtaler om at avtalenes avtalte taushetspliktbestemmelser ikke gjelder så fremt det ikke omfatter lovfestet taushetsplikt.

For meg som statsråd er det viktig at hele den offentlige helsetjenesten legger til rette for at ansatte kan ytre seg både internt og eksternt, innenfor de rammer som er i et arbeidsforhold og de begrensninger som f.eks. ligger i lovfestet taushetsplikt. Dette er ytringer som potensielt vil kunne bidra til bedre kvalitet i helsetjenesten og dessuten bidra til en ønsket transparens og eventuell debatt rundt beslutninger i helsetjenesten. Det er offentligheten tjent med.

SPØRSMÅL NR. 2415

Innlevert 25. juni 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 4. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Det er usikkerhet rundt hva som er dagens krav til utformingen av de digitale betalingsløsningene, og mange med nedsatt syn opplever nå at de er utilgjengelige.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at digitale betalingsløsninger er universelt utformet og tilgjengelige for alle?

BEGRUNNELSE:

I løpet av det siste året har mange med nedsatt syn opplevd at de ikke får betalt for varer og tjenester uten å måtte gi fra seg pinkoden. Det er ikke lov å gi fra seg pinkoden, og det oppleves som veldig ubehagelig når man føler seg tvunget til det. Grunnen til at dette skjer, er at mange virksomheter har byttet ut sine digitale betalingsløsninger, og de nye løsningene har kun touchskjerm. Dette er diskriminerende og bryter med Norges forpliktelser etter FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Forbundsleder i Blindeforbundet, Terje Andre Olsen uttaler:

“Betalingsløsninger med bare touchskjerm er utilgjengelige for oss som ikke ser. Det må komme på plass tydelige krav til produsentene slik at vi også kan betale for oss.”

Det går frem av en redegjørelse fra tilsynet for universell utforming for IKT at kravene til universell utforming av digitale betalingsløsninger er utdaterte og lite tilgjengelige. Noe som medfører at det kommer automater ut på markedet som personer med funksjonsnedsettelse ikke kan bruke.

Norges Blindeforbund har foretatt en kort gjennomgang av de som leverer digitale betalingsløsninger. Det viser seg at den største leverandøren ennå ikke har levert ut løsninger med touchskjerm, dette gjelder også til en viss grad den tredje største leverandøren. Blindeforbundet har dog fått beskjed om at de fleste leverandører er i ferd med å gå over til løsninger med touchskjerm. Dette er løsninger som kan forverre situasjonen for svaksynte.

Svar:

Takk for spørsmål om et viktig tema som treffer svært mange mennesker i dagens nærmest kontantløse samfunn.

Jeg husker en tid hvor betalingsautomater tradisjonelt sett var utformet med et taktilt numerisk tastatur. I dag leveres flere betalingsautomater i stedet med berøringsskjerm uten noen følbare (taktile) tilbakemeldinger.

Universell utforming av automater er regulert i forskrift om universell utforming av IKT. Betalingsløsninger

som spørsmålet fra representanten omtaler, omfattes av «automat»-begrepet i forskriften.

Betalingsautomater skal, som den klare hovedregel, være universelt utformet. Forskriften krever at automater er utformet i samsvar med ti spesifikke standarder, eller på en måte som er «tilsvarende disse standarder». Standardene ble tatt inn i forskriften i 2013 og er fra mellom 1998 og 2009. Det er slik sett et avvik mellom teknologien som standardene den gangen skulle regulere og dagens teknologiske løsninger.

For å avhjelpe dette har Tilsynet for universell utforming av IKT den senere tiden, med henvisning til forskriftens ordlyd om tilsvarende standarder, vist til den europeiske standarden EN 301 549. Selv om heller ikke denne standarden stiller spesifikke krav til berøringsskjermer for betalingsterminaler, er dette i det minste en standard som hensyntar de fire overordnede prinsippene for universell utforming av IKT (mulig å oppfatte, mulig å betjene, forståelig og robust). Standarden er for tiden under revisjon for å sikre at den tar inn i seg kravene i EUs

tilgjengelighetsdirektiv (EAA), som blant annet regulerer betalingsterminaler.

Kulturdepartementet har ansvar for EAA, og jeg har innhentet status på innlemmingsarbeidet derfra. Tilgjengelighetsdirektivet ble vedtatt i EU 17. april 2019, og kunngjort i EU-tidende 7. juni 2019. EAA skal gjennomføres i EU-landenes nasjonale lovgivning innen 28. juni 2022.

Direktivet er nå under vurdering i EØS/EFTA-statene, og det foreligger derfor ingen EØS-komiteebeslutning om gjennomføring i EFTA-statene ennå. Direktivet har vært forelagt Spesialutvalget for forbrukersaker, som finner det EØS-relevant og akseptabelt. Et forslag til gjennomføring av direktivet var på høring i 2021.

Jeg vil be tilsynet for universell utforming av IKT utrede om standarden EN 301 549 kan tas inn i forskriften, slik at vi på denne måten sikrer harmoniserte og oppdaterte krav for alle automater. Dette vil kunne bidra til klarere føringer for hvilke krav som gjelder, også for betalingsterminaler.

SPØRSMÅL NR. 2416

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 2. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren åpne for at Bypakke Nedre Glomma kan få rentefrie lån fra staten?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Nedre Glomma fase 2 med bompengeneinnkreving som FrP stemte imot legger i henhold til St.prop 41 S (2022-2023) opp til at det skal betales 674 millioner kroner (2022-kroner) da prosjektet legger til grunn en lånerente på 5,5 % de første 10 årene, så 6,5 %. Dette skjer samtidig som staten har enorme overskudd og betydelige penger på bok. Samtidig ser vi nå at spesielt prosjektet Sarpsbru ser ut til å få betydelige kostnadsoverskridelser som kan føre til at øvrige prosjektet vil måtte skrinlegges. Vi kan komme i en situasjon der f.eks. bilister i Fredrikstad vil måtte betale betydelige beløp i bompenger, uten at viktige prosjekter i Fredrikstad blir realisert da pengene vil gå til Sarpsbru. Hvis staten tilbyr bypakke Nedre Glomma rentefrie lån vil dette frigjøre betydelige beløp som kan brukes til viktige samferdselsprosjekter i Nedre Glomma. Finansieringssystemet til Nedre Glomma og andre bom-

pengeprosjekter er som å handle på avbetaling noe som i de fleste tilfeller ikke er økonomisk fornuftig, spesielt ikke når en har penger på bok.

Svar:

Rammene for finansieringen av tiltak i Bypakke Nedre Glomma, fase 2 er gitt gjennom Stortingets behandling av Prop 41 S (2022-2023), jf. Innst. 266 S (2022-2023), i tråd med vedtak fra lokale myndigheter. Finansieringen består av lokale midler (kommunale og fylkeskommunale) og bompenger.

Eventuelle kostnadsøkninger og/eller inntektssvikt i pakken skal håndteres gjennom porteføljestyringen, og ikke gjennom økte bomtakster utover fastsatt gjennomsnittstakst og/eller forlenging av innkrevingsperioden for bompengeneordningen, jf. Prop. 41 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken, og Innst. 266 S (2022-2023).

Det foreligger ingen planer om å åpne for at bompengefinansierte bypakker kan få rentefrie lån fra staten.

Jeg viser for øvrig til mitt svar av 17. juni 2024 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2416.

SPØRSMÅL NR. 2417

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 1. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp strømprisutvalgets rapport?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2022 ble det bestemt at regjeringen skulle sette ned et utvalg for å se på hvordan man kan få strømprisene ned. Utvalget kom med sin rapport i november 2023, og hadde vurdert en rekke tiltak som kunne få ned strømprisene i Norge. Blant annet eksportrestriksjoner ved lav fyllingsgrad, utover de ordningene som finnes i dag. Det kom også opp tiltak som kan utjevne prisene i Sør-Norge, som i perioder har variert mye. Utvalget hadde også positive vurderinger av et toprissystem, med lavere pris for ordinært eller lavt forbruk, og høyere priser eller avgifter på høyt forbruk. Utvalgets rapport ble sendt på høring med frist i desember 2023. Siden har vi ikke hørt noen ting om

regjeringens oppfølging, selv om det er et halvt år siden høringsfristen.

Svar:

Strømprisutvalget ble nedsatt i starten av 2023 og begynte sitt arbeid i mars. Utvalget overleverte sin rapport i oktober. Rapporten ga en grundig gjennomgang av fordeler og ulemper med dagens prisfastsettelsesmodell for strøm.

Regjeringen er godt i gang med oppfølgingen av utvalgets anbefalinger. Energidepartementet har blant annet bedt Statnett om å innføre en pilotordning hvor Statnett tilbyr seg å være motpart for et begrenset volum av såkalte kontrakter for «electricity price area differentials» (EPAD). Dette vil kunne være et viktig tiltak for å legge til rette for bedre tilgang på fastpriskontrakter.

Regjeringen vil komme tilbake med en fullstendig gjennomgang av oppfølgingen i Prop. 1 S (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 2418

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 1. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I 2030 skal eierskapet til kraftproduksjonen i Sauda gå tilbake til staten, i tråd med loven om hjemfall.

Hvordan vil regjeringen sikre at lokalsamfunnet og fellesskapet får mer igjen for naturinngrepene vannkraftutbyggingen har medført, og kan regjeringen forsikre at de ikke vil bidra til samme løsning som i Røldal-Suldal?

BEGRUNNELSE:

Når kraftsystemet i Røldal-Suldal hadde hjemfall konstruerte den daværende borgerlige regjeringen en konstruksjon som overførte eierskapet til Lyse og Hydro i stedet, som gjorde at lokalsamfunnet sto uten noe mer igjen men at private fikk ta del i eierskapet. Om noen år kommer det en lignende situasjon i Sauda, og lokalsamfunnet der er med god grunn bekymret for at det skal skje. Jeg ønsker

derfor å be om en forsikring om at denne regjeringen ikke vil bidra til at det skjer.

Svar:

Kraftproduksjonen i Sauda har en lang forhistorie, noe som for få år siden ble nøye gjennomgått av Høyesterett i forbindelse med tvist om hvem som var skattemessig eier av kraftverk (HR-2017-1231-A). Gjennomgangen i det følgende er i stor grad basert på Høyesteretts beskrivelse av historikken om kraftproduksjonen i Sauda

Aktieselskapet Saudefaldene, heretter kalt Saudefaldene, fikk i 1914 konsesjon til erverv og regulering av Storelvvassdraget i Sauda for kraftproduksjon. Selskapet eies i dag av Orkla Energi Sauda AS og SKL Produksjon AS. Konsesjonen ble opprinnelig gitt en varighet på 65 år. Det var satt vilkår om at fallrettigheter, dammer, reguleringsanlegg, eiendommer og kraftverk mv. skulle tilfalle staten "med full eiendomsrett og uten vederlag" i 1979, som var konsesjonstidens utløp.

Saudefaldene bygget i årene 1919-1930 de tre kraftverkene Sauda I - III med tilknyttede regulerings- og røranlegg i Saudavassdraget. Utbygging av et fall fra Slettedalen til Storlivann med den planlagte kraftstasjonen Sauda IV, gjenstod. Etter hvert ble det klart at selskapet ikke ville bygge ut Sauda IV så lenge bestemmelsen om hjemfall i 1979 stod ved lag.

For kraftforsyningen på Vestlandet var det likevel av stor viktighet at Sauda IV ble bygget. Det daværende Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, NVE, som den gang ivaretok statens interesser innenfor kraftsektoren, innledet derfor på 1960-tallet forhandlinger med Saudefaldene. Etter at saken hadde vært forelagt Stortinget, jf. St.prp. nr. 90 (1965-1966), ble løsningen at partene 22. juni 1966 inngikk avtale "om overdragelse og utleie av kraftanlegg". Samtlige av de anlegg og verdier som opprinnelig skulle hjemfalle til staten i 1979, det vil si Sauda I-III, hjemfalt etter avtalen straks. Samtidig leide staten anleggene tilbake til selskapet frem til 31. desember 2009. Saudefaldene påtok seg å finansiere og bygge ut Sauda IV innen fem år etter avtaleinngåelsen. Kraftverket skulle tilfalle staten vederlagsfritt samtidig med at leietiden for de øvrige anleggene løp ut i 2009. Sauda IV ble satt i drift i 1968.

Jeg vil videre peke på at avtalen fra 1966 om foregrepet hjemfall ble inngått mellom Saudefaldene og staten ved NVE. Senere ble Statkraft SF opprettet, og trådte inn i avtalen med Saudefaldene i 1992. Saudefaldene fikk konsesjon til fortsatt regulering av Saudavassdraget ved kongelig resolusjon 11. juli 1986 som følge av at reguleringsanleggene ble leid tilbake til Saudefaldene til 31. desember 2009.

I St.prp. nr. 104 (1990-1991) foreslo daværende regjering at avtalen om foregrepet hjemfall fra 1966 ble forlenget til og med 31. desember 2010. Stortinget slut-

tet seg til forslaget, se Innst. S. nr. 30 (1991-1992). Avtalen om foregrepet hjemfall ble ved særskilt avtale 29. oktober 1993 forlenget i tråd med dette.

På 1990-tallet inntraff flere endringer av betydning for energipolitikken. Avtalen om Saudefaldene inngikk i en rekke avtaler med industrien som skulle inngås på myndighetsbestemte vilkår. Det nærmere innholdet ble presentert i St.prp. nr. 52 (1998-1999) Om Statkrafts industrikontrakter og leieavtaler. Her ble nye leieavtaler omtalt i proposisjonen punkt 2.3. I den sammenheng heter det:

«Det forutsettes at Statkraft står som eier av anleggene som inngår i den nye leieavtalen. Kraftanleggene Sauda IV og Tysso II er tilleggsutbygginger som industrien selv eier. Ordinært tidspunkt for når disse kraftanleggene skal tilfalle Statkraft, er henholdsvis 31.12.2009 og 31.12.2006....»

Forslaget gikk ut på at Saudefaldene tilbys leieavtale for Saudavassdraget fra 1. januar 2010. Leieavtalen ville det første året kun omfatte Sauda IV, da dette kraftverket tilfalt Statkraft 31. desember 2009. Fra 1. januar 2011 omfattet leieavtalen også Sauda I-III.

På grunnlag av Stortingets behandling av St.prp. nr. 52 (1998-1999) søkte Saudefaldene og Sunnhordland Kraftlag AS 29. februar 2000 om konsesjon for videre utbygging av de vassdragene som Saudefaldene (gjennom Elkem) var tilbudt å leie frem til 31. desember 2030. Parallelt forhandlet Statkraft og Saudefaldene om en ny leieavtale for Saudavassdraget, som ble inngått 19. september 2000 og trådte i kraft 1. januar 2001.

Avtalen forutsatte at Saudefaldene fikk de nødvendige konsesjoner og offentlige tillatelser, som ble meddelt ved kongelig resolusjon 1. august 2003. Stortinget gav samtykke til konsesjonen på grunnlag av forslaget i St.prp. nr. 55 (2002-2003).

Leieavtalen bestemmer at Statkraft leier ut Sauda I-IV med tilhørende anlegg, eiendommer og rettigheter etter hvert som Saudefaldenes rettigheter etter den forlengede avtalen om foregrepet hjemfall løper ut. Det vil si fra 1. januar 2010 for Sauda IV, og fra 1. januar 2011 for Sauda I, II og III. Avtalen bestemmer også at Saudefaldene fra og med 1. januar 2001 skal ha førsteretten til å foreta nyutbygginger i de leide vassdragene, slik Saudefaldene og Sunnhordland Kraftlag hadde søkt konsesjon om i fellesskap.

Som det vil fremgå av denne gjennomgangen, er sakene i Røldal-Suldal og i Sauda vidt forskjellige. Det vil ikke skje noe hjemfall «i tråd med loven om hjemfall» i Sauda, siden Statkraft allerede eier alle fallrettigheter, kraftverk og reguleringsanlegg som tidligere har tilfalt Statkraft, som igjen er leid ut til Saudefaldene. Nyutbyggingene som det ble gitt konsesjon til i 2003 vil tilfalle Statkraft som utleier ved utløpet av leietiden 31. desember 2030, og altså ikke hjemfalle til staten.

Til forskjell fra RSK-saken foreligger det heller ingen konsesjonsvilkår om hjemfall for fallrettigheter eller reguleringsanlegg i Saudavassdraget som det kan søkes

om omgjøring av. Det fremgår av konsesjonen gitt ved kgl. res. 1. august 2003 at konsesjonen er gitt for 60 år, men begrenset til den tid leieforholdet mellom AS Saudefaldene og Statkraft SF varer.

De konsesjonsmessige og eiermessige spørsmålene som gjøre seg gjeldende knyttet til kraftproduksjonen i Sauda vil måtte vurderes ut fra de relevante forholdene som gjelder for kraftverkene der.

SPØRSMÅL NR. 2419

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden fremlegge en oversikt over konsulentbruk i helsevesenet, herunder spesifisert på virksomhet, og også inkludert konsulentbruk knyttet til Helseplattformen?

BEGRUNNELSE:

Penger som bevilges til helsevesenet og helsetjenesten bør gå til å pasientbehandling og andre tiltak som kommer pasienten til gode. Derfor er det problematisk dersom en stor andel av offentlige midler innenfor helsevesenet benyttes til konsulenter. Det bes derfor om en fullstendig oversikt over konsulentbruk i helsevesenet, samt at det

spesifiseres på virksomhet, og også er inkludert konsulentbruk knyttet til Helseplattformen. Det bes om at oversikten viser tall fordelt på de fem siste årene.

Svar:

I forbindelse med den årlige revideringen av mal for årsregnskap og noter for regionale helseforetak og helseforetak, ble det allerede fra og med årsavslutningen for 2010 tatt inn spesifisering av kjøp av konsulentttjenester i helseforetakenes note over andre driftskostnader. Tallene for kostnadsførte konsulentttjenester i tabellen nedenfor er derfor hentet fra de regionale helseforetakenes årsregnskaper.

Tall i mill. kroner og i løpende priser per region og totalt	2019	2020	2021	2022	2023	% av drifts-kostnader
Helse Sør-Øst	394	490	430	626	582	0,6%
Helse Vest	105	148	195	204	170	0,5%
Helse Midt-Norge	176	223	207	398	399	1,4%
Helse Nord	118	125	176	175	142	0,6%
Sum	793	986	1 008	1 403	1 293	0,7%

Kilde: RHFenes årsregnskap 2019–2023

Som det fremgår av tabellen over, utgjør kostnader til konsulenter om lag 0,7% av helseforetakenes driftskostnader i 2023.

Helseplattformen AS er en del av foretaksgruppen i Helse Midt-Norge og kostnader knyttet til eksterne kon-

sulentttjenester inngår dermed i tallstørrelsene til Helse Midt-Norge i tabellen over. Helse Midt-Norge RHF har imidlertid innhentet oversikt over kostnadsførte eksterne konsulentttjenester hos Helseplattformen for årene 2019–2023, se tabellen nedenfor:

Regnskapsår	Helseplattformen eksterne konsulentttjenester, tall i 1000 kr og løpende priser
2023	207 017
2022	140 400
2021	52 296
2020	43 891
2019	19 036

Den kraftige økningen i kostnader til eksterne konsulent tjenester fra 2021 til 2022 forklares med oppstart av innføring av Helseplattformen.

I foretaksmøter med de regionale helseforetakene i januar 2010 og 2011 ble det gitt styringssignaler om at eksterne konsulenter fortrinnsvis skal benyttes innen områder der det er behov for kompetanse eller kapasitet utover det som er tilgjengelig i egen organisasjon og for en tidsbegrenset periode. Engasjement av eksterne konsulenter skal vurderes opp mot å rekruttere aktuell kompetanse til organisasjonen. Foretaksmøtet la til grunn at de regionale helseforetakene har et bevisst forhold til bruk av konsulenter i helseforetaksgruppen.

De regionale helseforetakene og helseforetakene er selvstendige rettssubjekter med selvstendig ansvar for

å løse de oppgavene som de blir pålagt av staten som myndighet og eier.

Jeg har tillit til at foretakene selv er i stand til å vurdere hvilken kompetanse som er nødvendig for å løse oppgavene de blir pålagt av staten som myndighet og eier. Hvis de ikke har kompetansen i egne rekker, vil det alltid være en vurdering om det er hensiktsmessig og mulig å ansette folk med nødvendig kompetanse – eller om det er mer hensiktsmessig å kjøpe tjenestene for en begrenset tidsperiode. Bruk av konsulenter er vanlig blant de fleste store bedrifter innen områder der bedriften selv ikke har kompetanse eller kapasitet. Alternativet til å kjøpe slike tjenester for en gitt periode er å ansette personell i faste stillinger – og dermed risikere å binde opp lønnsmidler for en lengre periode enn nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2420

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 2. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å redusere det store antallet LIS1-ventere, og hva konkret gjør statsråden for å øke antall LIS1-plasser?

BEGRUNNELSE:

NAVs siste bedriftsundersøkelse estimerer at Norge i 2024 har en mangel på 1150 legespesialister og 100 allmenleger. Helsedirektoratet beregnet i 2017 et fremtidig behov på LIS1-stillinger på 1150 per år. Dette målet er nådd, men behovet for legespesialister øker for hvert år. Legeforeningen har pekt på at det er nødvendig med nye og oppdaterte tall på hvor stort behovet for LIS1 vil være i årene fremover.

Leger som har studert i utlandet havner ofte nedest i søknadsbunken når helsetjenesten skal ansette LIS1. Dette resulterer blant annet i at norske leger utdannet i utlandet tar spesialiseringen i utlandet etter de er ferdig utdannet leger. Semmelweis Universitet i Ungarn har en avtale med flere sykehus iblant annet USA, Sveits og UK. Vi vet om flere norske leger som tar spesialiseringen sin der, da de anser mulighetene til å få LIS1-plass i Norge som svært liten. Dette medfører at svært ettertraktete norske leger forsvinner fra norsk helsetjeneste.

Høsten 2023 var det 913 søkere til 587 utlyste LIS1-stillinger med oppstart 1.3.2024. 35 % av søkerne

fikk ikke tilbud om stilling. Det er sterkt bekymringsverdig å lese at så mange nyutdannede leger blir forsinket i spesialisingsløpene sine. Uten en rask økning i antall LIS1-stillinger løper vi risikoen for tape samfunnets investering i disse legene ved at en del av dem finner sysselsetting utenfor helsetjenesten.

Representanten ber derfor statsråden svare på hva som gjøres for å redusere det store antallet LIS1-ventere, og hva som ellers gjøres for å øke antall plasser.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig å sørge for god legedekning og utdanning av de spesialistene vi har behov for. Det er også viktig å benytte alle våre helsearbeidere på en god måte, slik at de får ivaretatt sine kjerneoppgaver og ikke utfører oppgaver som andre kan ivareta på en like god – om ikke bedre – måte. Dette gjelder ikke minst for legene.

Derfor legger regjeringen vekt på god oppgavedeling mellom personellgruppene, både for at fagfolkene skal ha mulighet til å utøve det faget de har utdannet seg til og for at personellressursene skal benyttes på en best mulig måte for å gi befolkningen gode tjenester i møtet med demografiutfordringen.

Når det gjelder LIS1-stillinger, har regjeringen økt antallet med 66 stillinger i år. Vi har nå i alt 1185 årlige LIS1-stillinger som legene kan søke på. Dette er det høyeste

te antallet LIS1-stillinger noensinne. I tillegg åpner vi for at tjenestene selv kan opprette LIS1-stillinger i tråd med lokale behov, innenfor egne budsjettammer. Det gjør at ressurser som i dag f.eks. benyttes til vikarer og innleie av personell, i stedet kan gå til å opprette LIS1-stillinger. Dette vil øke antallet LIS1-stillinger ytterligere, og vi får en bedre balanse mellom behov for legespesialister og antall LIS1-stillinger når dette vurderes av tjenestene selv. Samtidig må vi passe på at det er en god geografisk fordeling av nye LIS1-stillinger. Vi arbeider med forskriftsendringer for å få på plass denne endringen fra 2025.

Det er gunstig for oss at Norge er et attraktivt land for leger å jobbe i. Over halvparten av legene som får autorisasjon er utdannet i utlandet. Det er imidlertid tjenestenes behov for legespesialister som er styrende for antall LIS1-stillinger, ikke antallet som utdanner seg til lege og som ønsker en LIS1-stilling for å utdanne seg til legespesialist i Norge. Det blir derfor feil å framstille det som at alle leger som søker på LIS1-stillinger venter på en stilling. Som i andre samfunnssektorer er det behovet som avgjør hvor mange stillinger som finnes å søke på, ikke antallet som utdanner seg til et yrke.

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 4. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

I et debattinnlegg i Dagens Næringsliv dukket det nylig opp flere påstander rundt studentboliger og Statsbygg. Kan ministeren derfor redegjøre om følgende:

Er det innenfor mandatet til Statsbygg og eventuelt andre statlige virksomheter å inngå tomtefesteavtaler med studentsamskipnader med formål studentboligbygging, hvordan er prosedyren rundt inngåelse av slike avtaler, og hvor mange slike avtaler og evt. hvilke er inngått innværende og forrige stortingsperiode?

BEGRUNNELSE:

I et debattinnlegg på DN.no 11. juni skriver adm. direktør i Studentsamskipnaden SIO at mangel på tomter er årsaken til at samskipnaden fra 2027 av ikke får bygget flere nye studentboliger. De høye tomteprisene i Oslo gjør det svært vanskelig for dem.

En alternativ måte sikre tomter til studentboligbygging, er ved bortfeste av tomte. SIO har totalt åtte tomtefesteavtaler med staten og kommunen, men det er ikke blitt inngått noen nye slike siden 2010.

Direktøren skriver:

“Å feste bort flere tomter fra Statsbygg til SiO har vi fått bekræftet at ikke er innenfor Statsbyggs mandat.”

Videre skriver han:

“Festeavtaler er ikke en del av mandatet til de administrative enhetene som står for salget. Det er nå på tide at både staten, gjennom Statsbygg, og Oslo kommune reviderer sin holdning til å inngå festeavtaler med studentsamskipnadene.

En festeavtale, som selvsagt skal være til markedspris og i tråd med EØS-regelverket, vil være gunstig for å bedre studentenes botilbud.”

Staten, blant annet gjennom Statsbygg og Bane Nor Eiendom, eier en rekke tomter i Oslo som kunne blitt brukt til studentboligbygging. Hvis manglende mandat og/eller vilje til bortfeste av tomter står i veien for dette, er det et problem som raskt bør kunne ryddes opp i. Å bygge flere studentboliger i de store byene, som er ideelt drevet, er en av de enkleste og mest treffsikre måtene å få bukt med de galopperende prisene i det private leiemarkedet ved at man flytter en stor gruppe leietagere ut av dette markedet og slik letter presset.

Kilde: <https://www.dn.no/innlegg/student/studentboliger/byggebransjen/studentboliger-kan-dempe-boligkrisen-og-byggekrisen/2-1-1651747>

Svar:

Statsbyggs formål er å skaffe til veie og forvalte lokaler for statlige virksomheter i sivil sektor. Studentsamskipnader er ikke statlige virksomheter. Det ligger utenfor Statsbyggs formål å skaffe til veie arealer for studentboliger som eies av studentsamskipnader.

I de tilfeller der Statsbygg forvalter campus-områder, hvor det er arealer som ikke benyttes av annen statlig virksomhet, kan det legges til rette for bortfeste til studentsamskipnader. Hvis det er behov for studentboliger og det er ledig areal innenfor et campus-område, prøver Statsbygg å tilrettelegge for å inngå festeavtaler med studentsamskipnadene. Bortfeste skjer da til markedspris

basert på verditakst, i tråd med reglene i avhendingsinstruksen.

Statsbygg forvalter totalt 18 festeavtaler med studentsamskipnader til studentboliger. Fem av disse er inngått i inneværende og forrige stortingsperiode. Det gjelder festeavtaler i Ålesund, Porsgrunn, Stavanger og to i Kristiansand. Det pågår i tillegg dialog med Norges arktiske studentsamskipnad om festeavtale ved Campus Harstad, og med studentsamskipnaden i Stavanger om festeavtale ved Campus Stavanger. Statsbygg forvalter ikke ledige tomter i Oslo, som er egnet til boligbygging for studenter.

Universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø og på Ås forvalter statlig fast eiendom. Kunnskapsdepartementet opplyser om at universiteter og høyskoler har

et lovfestet ansvar for å legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedene, i samarbeid med studentsamskipnadene. Regelverk forvaltet av Kunnskapsdepartementet er ikke til hinder for at selvforvaltende universiteter og høyskoler kan inngå festeavtaler med studentsamskipnader for å legge til rette for studentboligbygging. Det er styrene ved den enkelte institusjon som fatter beslutning i slike saker. Kunnskapsdepartementet har på nåværende tidspunkt ingen samlet oversikt over slike avtaler.

Bane NOR Eiendom AS er et statseid selskap og en kommersiell eiendomsaktør. Det innebærer at Bane NOR Eiendom AS opererer på kommersielle vilkår for de eiendommene selskapet eier.

SPØRSMÅL NR. 2422

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 1. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for eventuell lovlighetskontroll av bompenggeordningen i Oslopakke 3, slik Samferdselsdepartementet i april i år ble oppfordret til å gjennomføre, og er henvendelsen departementet fikk om dette blitt besvart?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1790 (2023-2024) skrev samferdselsministeren:

“Avslutningsvis kan jeg informere om at Groruddalen Miljøforum i e-post 17. april i år også har anmodet Samferdselsdepartementet om lovlighetskontroll av bompenggeordningen i Oslopakke 3 i henhold til kommuneloven § 27-1 annet ledd, som gir relevant fagdepartement rett til å igangsette slik kontroll, dersom «særlige grunner» tilsier det. Henvendelsen fra Groruddalen Miljøforum vurderes i nå departementet.”

Det er imidlertid uklart om oppfordringen ble tatt til følge, og det er ikke offentlig omtalt eller kjent hva den eventuelle konklusjonen ble. Det er heller ikke kjent om og eventuelt hva departementet svarte på henvendelsen.

I etterkant av henvendelsen fra Groruddalen miljøforum og nevnte skriftlige spørsmål, er det inngått en reforhandlet Oslopakke 3-avtale. Denne er også blitt godkjent av de lokale partene. Den reforhandlede avtalen endrer ikke på skjevhetene. Også de neste årene skal det

tas inn et betydelig bompenggebeløp øst i Oslo, men som skal bruke til investeringer på Oslo vest og i Bærum.

Svar:

Henvendelsen fra Groruddalen Miljøforum ble besvart 27. juni 2024. Brevet vedlegges til orientering, og det fremgår her at det ikke vil bli igangsatt en slik lovlighetskontroll.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2422-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2423**Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 2. juli 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

På hvilket grunnlag kan statsråden påstå at samer har et særkrav på en bestemt næring med basis i grunnlovens §108, og hvorfor er det landbruksministeren som svarer på juridiske tolkninger av ikke-diskriminerende bestemmelser i grunnloven og § 32 i reindriftsloven?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:1557 (2023-2024) som er besvart 22.03.2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad.

I sitt svar hevder statsråden at:

«Reindrifta har eit særskilt rettsleg vern, jf. Grunnlova § 108 og reglane i folkeretten om urbefolkningar og minoritetar.»

Den aktuelle grunnlovparagrafen er på ingen måte en ekskluderende bestemmelse. Like lite som den innebærer at kun samer kan lære samisk språk medfører den at kun samer kan drive reindrift.

Statsrådets tolkning av bestemmelsen synes ikke å ha grunnlag i bestemmelsen eller forarbeidene.

Svar:

Reindrifta er ein sentral del av samisk kultur og identitet, og viktig for samisk samfunnsliv. Reindrift er ikkje berre ei næring, men òg ein viktig del av den samiske kulturarven.

Etter Grunnlova § 108 skal dei statlege styresmaktene leggje til rette for at det samiske folket, som urfolk,

kan tryggje og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

For å leggje til rette for dette kan styresmaktene iverksette tiltak for å sikre den samiske reindriftnæringa. Styresmaktene kan gi økonomisk støtte til samiske næringar, sikre rettar til bruk av areal som er nødvendige for næringsutøving, og tilpasse regelverk og lover for å ivareta samiske interesser. Dette kan inkludere særreglar for reindrift, som kan innebære at andre ikkje har ein lik rett til å drive med denne næringa. Å sikre at samar kan drive med reindrift, vil leggje til rette for å vareta og vidareføre den samiske kulturen.

Etter reindriftslova § 9 er det berre personar med rett til reinmerke etter § 32 som har rett til å eige rein innanfor det samiske reinbeiteområdet. Eit grunnleggande vilkår for rett til reinmerke er at vedkommande er av samisk ætt. Det følgjer av reindriftslova § 4 at det berre er den samiske befolkning på grunnlag av alders tids bruk, som har rett til å utøve reindrift innanfor det samiske reinbeiteområdet. Reindrift er såleis ei spesifikk samisk næring, og dette bidreg til vern i tråd med Grunnlova § 108.

Vidare spør representant Hagen om kvifor det var landbruksministeren som gav svar på representantens skriftlege spørsmål til justis- og beredskapsministeren, jf. Dokument nr. 15:1557 (2023-2024). Spørsmålet gjaldt reindriftsloven § 32 og føresegna sitt forhold til ratifiserte menneskerettskonvensjonar og Grunnlova.

Sidan reindriftslova fell inn under mitt konstitusjonelle ansvar, blei spørsmålet oversendt frå justis- og beredskapsministeren til meg som rette fagstatsråd.

SPØRSMÅL NR. 2424**Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 2. juli 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Forsvaret ble i februar 2022 av Cyberforsvaret informert om at det nye radaranlegget på Gyrihaugen neppe kunne brukes. Allikevel valgte de å gå videre med prosjektet og startet byggingen av veien. I ettertid ble prosjektet stanset,

men inngrepet ligger der, i et av landets viktigste friluftsområder.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at forsvaret gjennomgår sine rutiner og sikrer at når man får advarsler

om at et prosjekt ikke lar seg gjennomføre så tar man en stanser man utbyggingen før det er for sent?

Svar:

I Prop. 87 S (2023-2024) «Forsvarsløftet – for Norges trygghet - Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036» har regjeringen lagt til grunn at Forsvaret, med støtte fra Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg, skal få et mer helhetlig ansvar for sektorens utvikling.

Dette innebærer at forsvarssjefen skal ha en koordinerende myndighet på tvers av sektoren og at Forsvaret gis en ledende rolle i en helhetlig utvikling av sektoren. Forsvaret skal også ha en forsterket rolle i planlegging

og gjennomføring av investeringer i den hensikt å sikre bedre tverrsektoriell koordinering av ulike innsatsfaktorer som eiendom, bygg og anlegg, personell, materiell og IKT. Dette er viktig for styringen av sektorens utvikling i et helhetlig perspektiv, men også for å unngå at lignende situasjoner som ved Gyrihaugen gjentas, ved at eventuelle bekymringer eller motstridende behov avklares tidligere i prosjektene.

I det spesifikke prosjektet relatert til Gyrihaugen er det gjort tiltak for å unngå tilsvarende situasjoner, og erfaringene fra prosjektet vil bli lagt til grunn i fremtidige prosjekter med relevante problemstillinger.

SPØRSMÅL NR. 2425

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. juli 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

23. juni stengte Miljødirektoratet fisket etter laks i store deler av landet. De begrunner dette med den svært alvorlige situasjonen for villaksen. En rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) 17. juni peker på påvirkning fra lakseoppdrett og klimaendringer som de største truslene mot den atlantiske laksen. Flere lider nå økonomiske tap som en følge av denne stengingen.

Vil statsråden ta initiativ til en kompensasjonsordning for de som lider økonomiske tap, betalt av oppdrettsnæringen, altså la forurensere betale?

Svar:

Antallet villaks som kom tilbake fra havet for å gyte (innsiget) var i 2023 det nest laveste som noen gang er registrert, så vidt slått av det rekordsvake året i 2021. Dette føyer seg inn i en stadig nedadgående trend, og innsiget i 2024 ser foreløpig langt dårligere ut enn alle tidligere sesonger. I flere vassdrag vil innsiget trolig bli så lavt at laksebestandene ikke vil produsere noe høstingsverdig overskudd. Med bakgrunn i dette besluttet Miljødirektoratet å stenge laksefisket i 33 elver og i sjøen fra svenskegrensen i sør til og med Trøndelag.

Som representanten skriver er de faktorene som har størst negativ innvirkning på villaksen klimaendringer og påvirkning fra akvakultur. Disse er konstante

og av betydelig omfang. Det vil ta lang tid å snu den negative utviklingen, og vi må ta innover oss at vi kan stå foran flere år med usikre estimater og svingende lakseinnsig. Jeg har stor forståelse for at det er frustrerende at slike endringer kommer når fiskesesongen er godt i gang, og at det fører til usikkerhet og økonomiske konsekvenser lokalt. Samtidig må vi anerkjenne at lokale næringsaktører baserer seg på en naturressurs som svinger fra år til år og som i lengre tid har vært en del av en nedadgående trend. Det har ikke tidligere blitt gitt kompensasjon, verken til fiskerettighetshavere eller lokalt næringsliv, når vassdrag har blitt stengt for fiske.

Det eksisterer per i dag ingen kompensasjonsordning ved bortfall av inntekter som følge av reguleringer av fisket, og regjeringen planlegger heller ikke å innføre en slik kompensasjonsordning nå.

Som representanten peker på har vi et prinsipp i norsk forvaltning om at forurensere skal betale for den skade som påføres naturmangfoldet. Å opprette en kompensasjonsordning med utgangspunkt i forurensere betaler-prinsippet reiser flere komplekse spørsmål, for eksempel at påvirkningen fra lakselus i de fleste tilfeller er innenfor de grensene som er satt i havbruksregelverket. Som det ble konkludert med i en rapport regjeringen mottok i slutten av mai, er det ikke godt nok samsvar mellom grenseverdiene for lakselusindusert dødelighet i Trafikklyssystemet for havbruk og kravene til høstingspotensial i Kvalitetsnormen for villaks. Dette vil være et

viktig premiss vi skal ta med oss i arbeidet med den nye stortingsmeldingen for havbruk som skal legges frem for Stortinget våren 2025.

Det viktigste vi kan gjøre for villaksen, fiskerne og næringslivet er å sikre robuste og genetisk diverse be-

stander ved å redusere de menneskeskapte påvirkningene. Dette vil gi laksen en sjanse til å tilpasse seg de raskt endrede forholdene i havet.

SPØRSMÅL NR. 2426

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 4. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan statsråden angi mer nøyaktig når avgjørelsen vil komme, og konkretisere og redegjøre nærmere for hvilke «grundige vurderinger» som nå gjøres før departementet tar en avgjørelse i saken om Småhusplanen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Aftenpostens nettsak 23.6.24 om Småhusplanen i Oslo. Jeg viser til følgende uttalelser fra statsråden i den saken:

«Jeg kan forsikre at vi gjør det vi kan, for å fatte et vedtak så raskt som mulig, og at saken har høy prioritet...»

«...departementet må selvsagt gjøre grundige vurderinger av saken før vi kan ta en avgjørelse...».

Det er viktig for utviklingen av Oslo at denne saken ikke drar ut i tid.

Svar:

Eg kan diverre ikkje sei meir nøyaktig kva tid avgjerda vil kome. Som eg sa til Aftenposten, blir det så raskt som råd.

Noregs Vassdrag- og Energidirektorat (NVE) har motsegn mot småhusplanen, fordi dei meiner at planen ikkje sikrar godt nok mot fare for flaum eller kvikkleire-skred. Samfunnstryggleik er eit viktig omsyn i planlegginga, og vi er alle godt kjente med kor farlege kvikkleire-skred kan vere.

I motsegnssaker er det slik at andre departement som har interesse i saka, uttaler seg. I denne saka har Energidepartementet, som har ansvar for flaum og skred, støtta motsegna frå NVE. Det viser at motsegna tek opp viktige tema og at det er utfordringar med planen som Oslo kommune har vedteke.

Samstundes dekker småhusplanen eit stort område med nesten tretti tusen eigedommar. Eg har difor òg forståing for kommunen sitt argument om at dei ikkje kan undersøke alle desse eigedommane grundig før dei vedtek reguleringsplanen for småhusområda.

Det er altså krevjande interessekonfliktar som står mot kvarandre i denne saka, og det er dermed krevjande å finne ei løysning som både kommunen og vassdrags- og energistyresmaktene finn tilfredsstillande. Det er òg avgjerande at departementet fattar eit vedtak som står seg juridisk. Difor er det viktig at vi tek oss tid til å gå nøye inn i saka og vurdere ulike alternativ og kva som er handlingsrommet. Eg hadde eit godt møte om saka med Oslo kommune 4. juli og departementet kjem også til å følgje opp med ytterlegare dialog med Oslo kommune innan kort tid for å drøfte moglege løysingar.

SPØRSMÅL NR. 2427**Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 1. juli 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere hvordan lov- og regelverk kan endres, og oppfølging av praksis i bankene sikres, slik at kunder som bytter bank har rett til å få flyttet samtlige spareprodukter til sin nye bank samtidig med bankbyttet?

BEGRUNNELSE:

Politisk ledelse i Finansdepartementet har flere ganger oppfordret bankkunder til å bytte bank dersom de er misfornøyde med vilkårene i sin nåværende bank, dette har særlig blitt aktualisert i en tid med hyppige rentehevinger. I september i fjor uttalte tidligere statssekretær Jakob Bjelland fra Senterpartiet at:

«En forutsetning for god konkurranse i bankmarkedet er at kundene enkelt kan bytte bank eller bruke flere banker samtidig, og at det er enkelt å orientere seg om de ulike tilbudene. Finansportalen er et godt virkemiddel, men tjenesten kan bli enda bedre. Regjeringen er opptatt av det skal være enkelt å bytte bank. Dette krever at kundene har tilgang til gode løsninger for bankbytte og sammenligning av tilbud, som er tilpasset utviklingen i markedet.»

Spesielt sparing er produkter med lang tidshorisont, og hvor flyttemulighet er viktig når man vurderer et bankbytte. Mens det for Aksjesparekonto er fastsatt i forskrift retten til å flytte slike konti til annen tilbyder, finnes det verken forskrift eller bransjestandard for flytting av vanlige verdipapirkonti og liknende spareformer. I media har vi også den senere tiden kunnet lese om manglende etterlevelse selv der hvor det eksisterer et regelverk.

I en dyrtid for norske bankkunder vil det være av interesse å vite hva statsråden gjør både for å ha et regelverk og etterleving av dette regelverket som skal gjøre det enkelt for bankkunder å bytte bank.

Svar:

Som uttalt av tidligere statssekretær Jacob Bjelland er det viktig at kundene enkelt kan reforhandle med eksisterende bank, bytte bank eller bruke flere banker samtidig, og at det er enkelt å orientere seg om ulike tilbud og produkter. Det krever at bankene har gode løsninger. Det har blitt enklere å bytte bank i Norge de siste årene, særlig fordi norske banker har samlet seg om Finans Norges felles ordning for bankbytte. Regelendringer de siste årene, som innføringen av betalingstjenestedirektivet (PSD2) i 2019, har bidratt til at det er enklere å ha kundeforhold til flere banker samtidig.

Bankene skal gi sine kunder informasjon om hvordan kundeforholdet kan overføres fra en bank til en annen, og i praksis trenger kunden ofte ikke gjøre mer enn å be den nye banken sette i gang prosessen, f.eks. i enkle «bli kunde»-løsninger på nett. Overføring av innskudd, fullmakter og betalingsoppdrag skal skje raskt etter at den gamle banken har mottatt nødvendige opplysninger fra den nye banken. Hvor omfattende prosessen med å bytte bank er, avhenger av hvilke tjenester en ønsker å flytte til ny bank. Sparekonto er i utgangspunktet det enkleste å flytte fra en bank til en annen, og forutsetter ikke at en må bytte dagligbank. I motsetning til brukskonto, som vanligvis har lav eller ingen rente, vil rentene på sparekonto variere i større grad. Det er generelt enkelt å etablere en sparekonto med bedre rentebetingelser, og overføre penger fra en eksisterende konto enten i samme eller en annen bank. Når det gjelder andre spareprodukter og spareavtaler, kan imidlertid forskjeller i oppsett og vilkår begrense kundens mulighet for å flytte tjenestene mellom banker.

Finansdepartementet har i brev 26. april 2024 bl.a. bedt om Finans Norges tilbakemelding på om det er aktuelt for næringen å arbeide for ytterligere forbedringer i bankbyttetjenestene, f.eks. løsninger der bankene informerer betalere om ny kontoinformasjon og sørger for at spareavtaler o.l. opprettholdes, enten det er betalingskontoen eller spareavtalen som flyttes. Finans Norge har gitt sine vurderinger i brev til Finansdepartementet 17. juni 2024. Finans Norge peker på enkelte mulige hindringer for overføring av spareavtaler mv., og uttaler bl.a. at «Kunder som ønsker å overføre spareavtaler for investering i verdipapirer, må inngå en ny spareavtale med sin nye bankforbindelse. Bankene må ha konsesjon for å tilby investeringstjenester, og ikke alle banker tilbyr investeringstjenester». Finans Norge uttaler dessuten at sømløs overføring av spareprodukter mellom banker forutsetter at bankene tilbyr identiske spareprodukter, men at dette ikke tilfelle i dag og heller ikke ønskelig for kundene. Videre peker Finans Norge på at det kan være flere utfordringer ved å innføre bankbyttetjenester for bundne innskudd, som at kunder som tar ut innskudd i bindingstiden må betale et uttaksgebyr e.l., at ny bank ikke kan være forpliktet til å tilby samme betingelser som gammel bank, og at bankenes likviditetsrisiko kan øke.

Finansdepartementet vil vurdere Finans Norges brev i sammenheng med Finanstilsynets kommende svar på et oppdragsbrev av 26. april 2024, der tilsynet er bedt om å gi en oversikt over hvordan bankene praktiser-

er vilkår om konto med lønnsinngang for å få gunstigere boliglånsrente, og en vurdering av behovet for tiltak som kan bidra til at kundene enkelt kan betjene boliglån i en annen bank enn der de har konto med lønnsinngang. Finansstilsynets svar skal foreligge innen utgangen av august 2024.

Det er generelt viktig at forbrukere setter seg inn i sine muligheter for bytte av banktjenester. Finansportalen, som driftes av Forbrukerrådet, samler inn og gir sammenlignbar informasjon om bank-, forsikrings-, pensjons- og fondsprodukter i finansmarkedet. Slik kan

kundene finne de beste prisene og vilkårene. Gjennom portalen kan forbrukere sammenligne ulike finansielle produkter, og også få hjelp til å bytte. For at Finansportalen skal fungere godt, er det viktig at foretakene leverer riktig og oppdaterte opplysninger. Finansdepartementet og Barne- og familiedepartementet har på denne bakgrunn opprettet en arbeidsgruppe som skal se på hvilke utfordringer forbrukerne møter i forbindelse med informasjonssinnhenting i bank- og finansmarkedene, og vurdere behovet for forbedringer av Finansportalen.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 5. juli 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Meiner utanriksministeren det er greitt at det skjer omfattande transport av russisk fisk i regi av eit norsk reiarlag, attpåtil i skip med russisk mannskap, stemmer at det at det aktuelle reiarlaget har blitt «..oppfordret til å ikke drive selvsanksjonering utover det myndighetene har bestemt» og vil utanriksministeren vurdere å skjerpe sanksjonsregelverket for å hindre at denne praksisen held fram?

GRUNNGJEVING:

Sist veke omtalte Fiskeribladet/Kysten Næringsliv og andre media eit norsk reiarlag som framleis eksporterer russisk fisk i stor skala. Skipa til det aktuelle norske reiarlaget, som attpåtil har russisk mannskap om bord, har vore i Murmansk heile 32 gonger sidan krigsutbrotet. Det bidrar til å halde oppe Russlands krigsøkonomi.

Til NRK 19. juni (jmf. Russisk lasteskip ble nektet adgang i frykt for spionasje – her får de norsk hjelp – NRK Nordland) seier reiarlaget at deira verksemd er innanfor sanksjonsregelverket, og at dei «..har blitt oppfordret til å ikke drive selvsanksjonering utover det myndighetene har bestemt».

Med atterhald om at dette er korrekt, noko eg vognar statstråden kan oppklare, framstår det frå underteikna sin ståstad som merkverdig at regjeringa tilsynelatende verken vil oppmode reiarlag til å ta samfunnsansvar når gjeldande sanksjonsregelverk er mangelfullt, og heller ikkje ønskjer å skjerpe regelverket, til dømes ved å slutte å gi dispensasjonar til russiske kapteinar på norske skip.

Svar:

Russlands ulovlege angrepskrig mot Ukraina påfører den ukrainske befolkninga store lidningar. Den har også store konsekvensar for europeisk tryggleik. Saman med allierte og partnerar arbeider derfor Noreg for sterk, effektiv, og langsiktig støtte til Ukrainas sjølvforsvarskamp.

Oppslutning om EUs sanksjonar er eit av verkemidla me har for å ramma den russiske krigsøkonomien. Noreg har slutta opp om alle EUs sanksjonspakkar, med enkelte mindre nasjonale tilpassingar.

Sanksjonane omfattar ulike forbod, under dette mot import, eksport, kjøp, sal eller transport, som er knytt til listeførte varer. Fisk er, til liks med dei fleste andre matvarer, ikkje ei listeført vare i samsvar med Noregs og EUs sanksjonar mot Russland. Dermed vil ikkje handel med fisk generelt vera forboden etter sanksjonsregelverket. Årsaka til at EUs sanksjonar generelt ikkje forbyr handel med fisk og andre matvarer, er å unngå prisaukar på mat, som særleg vil ramma fattige land.

Sanksjonane mot Russland blir stadig meir omfattande. Norske bedrifter må vera aktsame og gjera grundige undersøkingar av om verksemda deira blir ramma. Brot på sanksjonsreglane er straffbart.

Norske selskap og enkeltpersonar må følgja norsk lov og etterleva sanksjonane. Utover dette blir det opp til enkeltpersonar, bedrifter og andre verksemdar å gjera egne etiske vurderingar. Det riktige i eit samfunn som vårt er at den enkelte får ta sjølvstendige val om kva dei vil kjøpa og kven dei vil handla med.

SPØRSMÅL NR. 2429**Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 3. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Med utgangspunkt i Miljødirektoratets klimarapport, der flytting av trafikk fra energikrevende/forurensende befordringsmidler er vektlagt, hvorfor er ikke de åpenbart positive konsekvensene ved overgang fra flytrafikk til nullutslipps kjøretøy på vei med i klimaberegningen for prosjektet E39 Ådland – Sveгатjörn, Hordfast?

BEGRUNNELSE:

I miljødirektoratets rapport er unngå-flytteprinsippet sterkt vektlagt: <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2024/april-2024/klimatiltak-i-norge-kunnskapsgrunnlag-2024/>

I tillegg er det er nylig presentert en ny rapport om klimautslipp fra flytrafikk der det antydes at klimautslippene er opp mot 50 % høyere enn tidligere antatt. Det er derfor avgjørende at flytrafikk kan avlastes med bedre vei-er og jernbane der det er mulig.

Mellom Stavanger/Haugesund og Bergen finner vi en av Norges mest trafikkerte flystrekninger. En strekning med unormalt stor flytrafikk med tanke på avstanden som er maksimalt 200 km. Årsaken til dette er at det tar 4,5 time med buss/bil på dagens vei/ferjer. (jernbane er ikke aktuelt).

Med en utbygd E39 med Hordfast og Rogfast og bedre vei mellom, vil reisetiden på veien kunne reduseres til 2 timer. Dette vil etter internasjonal erfaring eliminere all flytrafikk på strekningen og klimautslippene bli kraftig redusert.

Statens vegvesen opplyser at denne potensielle reduksjonen i klimautslipp ikke er hensyntatt i klimaberegningene for prosjektet E39 Ådland- Sveгатjörn. Dette gir et ufullstendig bilde av de positive konsekvensene ved å gå fra flytrafikk til veitrafikk med alternativ kollektivtransport på veien.

Svar:

Prosjektet E39 Ådland-Sveгатjörn ble analysert med offisiell metodikk og felles retningslinjer for beregninger til Nasjonal Transportplan som er brukt til å analysere prosjektene i prioriteringsoppdraget til Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036.

Prosjektet E39 Ådland-Sveгатjörn bidrar til å redusere reisetiden mellom Bergen og Stavanger med omtrent 60 minutter. Sammen med prosjektene E39 Sveгатjörn-Rådal og E39 Rogfast bidrar prosjektet sterkt

til målsetningen om en reisetid ned mot 2 timer mellom Bergen og Stavanger. Samtidig er det viktig å påpeke at metoden for å analysere prosjekter til Nasjonal transportplan ikke tar med seg virkninger av andre prosjekter på strekningen som ikke er igangsatt eller har fått bevilgning enda, deriblant E39 Heiane-Ådland, E39 Bokn-Bømlafjorden eller E39 Smiene-Harestad. Disse prosjektene er også viktige bidrag til å få den samlede reisetiden ned mot 2 timer mellom Bergen og Stavanger.

Når det gjelder flytrafikken på strekningen så er det mulig at flytrafikken Bergen-Stavanger kan bli flyttet over til bil og kollektivtransport (buss). Dette er likevel virkninger som er vanskelig å anslå, da flytilbudet på strekningen og langdistansebusser (Kystbussen og Vy) driver kommersielle ruter. Tilbudet henger derfor sammen med etterspørselen og er avhengig av hva markedet tilbyr. I de analysene som er gjort er det derfor ikke gjort endringer i rutetilbudet utover eksisterende tilbud, utenom rene forbedringer i kjøretid som følge av tidsbesparelser av ny veg.

Konsekvensene for flytrafikken på strekningen er beregnet til å være en liten nedgang med de forutsetninger som er gjort. Effekter på utslippene fra flytrafikken er ikke inkludert i resultatene fra den samfunnsøkonomiske analysen av prosjektet. Dette skyldes delvis at det er en effekt som ikke har vært fanget opp av eksisterende metodikk for slike analyser, og delvis at det som nevnt over er stor usikkerhet i hvor stor endring i passasjergrunnlag og rutetilbud som kan forventes som følge av at E39 Ådland-Sveгатjörn blir bygget.

SPØRSMÅL NR. 2430**Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 2. juli 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er statsråden nøgd med at ferjedrifta vert underfinansiert i kystfylka, og meiner han at dei grepa fylkeskommunen gjer for å dekke inn denne underfinansieringa er rettvis, når det no er dei reisande på dei betalande sambanda som må dekke opp delvis underfinansiering av pålegget fylkeskommunane har fått med gratis ferjer frå regjeringa?

GRUNNGJEVING:

Føljande er å finne i svar til VFK sine representantar frå fylkesordførar:

«I 2022 fekk Vestland tildelt kr 15 630 000 i revidert nasjonalbudsjett til gratis ferjer. I 2023 vart tilskot til gratis ferjer fordelt særskilt i tabell C, med kr 34 910 000 til Vestland. Frå 2024 finn ein ikkje lenger eit særskilt beløp som skal finansiere gratis ferjer. Finansiering av gratis ferjer inngår i utgiftsutjamninga i inntektssystemet. I tabell E kan ein sjå at normerte ferjekostnader for VLFK er auka frå 669,4 til 1 081,9 mill. kr. Dette skuldast i hovudsak bortfall av inntekter som følgje av gratis ferjer og reduserte takstar. (Her er det også lagt ved tabell som viser fordeling).

I samband med tertialrapporten er det prognose på overforbruk på ferje i forhold til budsjett med om lag 93 mill.kr. VLFK ligg difor i 2024 an til å bruke om lag 185 mill.kr. meir enn dei frie inntektene som er tenkt til ferjedrift.»

Dette fører til at alle ferjesamband med betaling no vert sett opp ei takstgruppe i Vestland Fylkeskommune, noko som vil føre til ei auke for reisande over dei sambanda der ein må betale.

Svar:

Ei målsetting i Hurdalsplattforma er gratis ferje til øyer og andre samfunn utan vegforbindelse til fastlandet og å gjere alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg gratis, samt å redusere billettprisane med 50 prosent samanlikna med billettprisane 1. januar 2021. Det har vi no lagt til rette for. Staten har kompensert fylkeskommunane gjennom auka overføringar over rammetilskotet.

Kompensasjonen blir fordelt gjennom rammetilskotet til fylkeskommunane, som er ein del av fylkeskommunane sine frie inntekter. I 2024 blir ikkje lenger kompensasjonen gitt med en særskilt fordeling, men fordelast etter ein justert versjon av ferjekriteriet. Ferjekriteriet er justert for å ta omsyn til det samla inntektsbortfallet som følgje av reduserte ferjetakstar og innføringa av gratis ferje. Dei fylkeskommunane som har den største reduksjon i billettinntekter skal ha mest kompensert. Dette skjer i

praksis ved at kompensasjon er fordelt om lag etter fylkeskommune sin prosentdel av dei estimerte billettinntektene i berekninga av ferjekriteriet.

Den nye justeringa i modellen gjer at det ikkje er mogleg å berekne nøyaktig korleis kompensasjon for gratis ferje og/eller reduserte ferjetakstar er fordelt til den enkelte fylkeskommune. Det vil dessutan aldri vere perfekt samsvar mellom ein auke i rammetilskotet for å finansiere ei oppgåve/ny oppgåve og den enkelte fylkeskommunen sine utgifter til denne oppgåva. Nye oppgåver blir kompensert basert på berekningar på innføringstidspunktet, og staten har ikkje praksis for å etterberekne kompensasjon.

Eg vil minne om at det er fylkeskommunane som har ansvaret for fylkesvegferjene og ansvaret for finansieringa av ferjedrifta. Det er opna for at den enkelte fylkeskommune kan behalde noko betaling i enkelte samband som fell innunder ordninga med gratis ferje dersom dette er grunna i særskilte trafikale forhold. Fylkeskommunen kan og indeksregulere takstane årleg på dei sambanda som har betaling. Å auke takstsonene for alle ferjesamband med betaling vil kunne vere i strid med hovudintensjonen med regjeringas ordning for reduserte ferjetakstar.

Om det på sikt blir behov for å auke tilskotet til ordninga gjennom å auke ramma til fylkeskommunane vil dette måtte skje gjennom dei ordinære budsjettprosessane. Høgre sitt forslag om betydelege kutt i overføringane til fylkeskommunane i sine alternative statsbudsjett, ville i alle høve ført til store utfordringar med å finansiere dagens ferjedrift.

SPØRSMÅL NR. 2431**Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 5. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden forebygge at barn og ungdom som er på barnevernsinstitusjon ikke rømmer og ender opp i harde rusmiljø eller kriminalitet, og hvilke strakstiltak vil bli gjennomført?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte 27. juni d.å artikkelen «Leter etter ungdom som har rømt til Oslo for å ruse seg: – Barn helt ned i 11-12-årsalderen». Der fremgår det at det i 2023 var hele 229 barn som var savnet (totalt 382 ganger) og måtte hjelpes av barnevernsvakten i Oslo. Mange av disse oppsøkte tunge rusmiljø, hvor det også er stor fare for rekruttering til kriminalitet.

I de gjentagende sakene der barn flere ganger er savna i løpet av et år, så er det veldig ofte snakk om barn som bor på institusjon. Mange av disse rømmer til Oslo, hvor flere av de farligste miljøene er.

Artikkelen viser at mange barneverninstitusjoner ikke er klar over hva de har lov til.

«For ikke alle institusjoner tror de har makt og myndighet til å hindre barn i å dra, er barnevernsvaktas erfaring. Eller hente dem hjem med tvang.»

Det er også en utfordring at den rødgrønne regjeringen forsøker å fase ut velfungerende private leverandører av barneverntjenester.

Artikkelen viser også at statsforvalterne praktiserer regelverket for godkjenning av tvang ulikt. Tvang skal og bør være siste utvei, men det er viktig at alle institusjonene praktiserer det likt. Statsråden har ansvaret for at statsforvalterne han lik forståelse og lik praktisering av dette.

Svar:

Det er svært alvorleg at vi ikkje klarer å vareta enkelte av dei mest sårbare barna vi har. Barn som bur på barnevernsinstitusjon har ofte med seg traume som gjer at dei kan vere ekstra utsette for rekruttering til rus og kriminalitet. Det er vårt ansvar å beskytte dei mot det som kan skade deira liv og utvikling. Dei tilsette på institusjonane skal gi barn og unge omsorg og vern i foreldra sin stad. Dei skal også kunne setje grenser for barna på same måte som foreldra kan gjere.

I dag er det for mykje uvisse omkring kva grenser dei tilsette kan setje ut frå omsorgsansvaret dei har for barnet. Uvisse kan føre til at barn som bur på institusjon

ikkje får føreseielege rammer og forsvarleg omsorg og vern. Regjeringa har derfor sendt på høyring fleire lovforslag som skal bidra til at barn og unge som bur på institusjon får den beskyttelsen dei treng og har rett på. Forslaga i høyringsnotatet følgjer mellom anna opp Barnevernsinstitusjonsutvalet (NOU 2023: 24) sine anbefalingar om tydeleggjering av omsorgsansvaret og betre digital beskyttelse.

I høyringsnotatet er det foreslått å tydeleggjere at institusjonen har rett og plikt til å gjennomføre avgrensingar overfor barnet når det er nødvendig for å gi barnet forsvarleg omsorg og vern ut frå alderen og modnaden til barnet. Kva avgrensingar som kan gjennomførast i medhald av omsorgsansvaret må vurderast konkret ut frå det individuelle behovet til barnet for omsorg og vern. Vidare har vi foreslått å gjere tydeleg i lova at institusjonen ut frå omsorgsansvaret kan nytte nødvendig fysisk makt, dersom det er strengt nødvendig for å hindre at barnet utset eige liv og helse for alvorleg skade. Døme på slike situasjonar kan vera rusbruk, eller ved å oppsøke situasjonar som gir stor risiko for vald eller overgrep frå andre personar, og det ikkje nyttar med mindre inngripande tiltak.

Elektroniske kommunikasjonsmiddel og tilgang til internett kan vere eit viktig verktøy for å halde kontakten med familie og nettverk. Samtidig har samfunnsutviklinga medført at risikoåtferd og negativ sosial læring i aukande grad skjer på digitale plattformer og gjennom elektronisk kommunikasjon. Nokre barn og unge som bur på institusjon nyttar mobiltelefon eller pc til å planleggje rømming, kjøp av rusmiddel og sal av seksuelle tenester. Regelverket i dag er ikkje tilpassa den digitale utviklinga, og dei tilsette på institusjonane har ikkje den same moglegheita som foreldre til å følgje med på den digitale kommunikasjonen til barnet. Derfor foreslår vi å lovfeste at institusjonen, dersom dei har ein grunnleggjande mistanke om at barnet gjennom bruk av elektronisk kommunikasjon vil bli utsett for fare eller skade, kan treffe vedtak om innsyn i barnets kommunikasjon.

Eit tydelegare regelverk vil bidra til likare praksis. Når lovendringane er behandla av Stortinget skal det utviklast felles retningslinjer for mellom anna institusjon og statsforvaltar om barns rettar, omsorgsansvaret og moglegheitene til å gjere inngrep overfor barnet for å gi omsorg og vern. Helsetilsynet har i sitt arbeid med kvalitetsutvikling av statsforvaltars tilsyn med barnevernsinstitusjonar utarbeidd tilsynspakker kor den fyrste handlar om «vern og beskyttelse». Formålet er å harmonisere praksis og styrke kvaliteten. Eg vil også ta snarleg initiativ

ovanfor Statsforvaltatar for å gå gjennom eigen praksis for å sikre lik og samordna vurderingar rundt tvangsreglementet, der det kjem fram at det er ulik praksis og vurderingar i dag.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Politidirektoratet har felles retningslinjer for samarbeid mellom barneverninstitusjon, kommunal barnevernteneste og politiet når barn forsvinner frå barneverninstitusjon. Retningslinjene skal bidra til å klargjere kven som er ansvarleg for å gjera kva, slik at det ikkje tek unødige tid før nokon handlar, og utsette barn er på drift utan at nokon leitar etter dei. Retningslinjene skal vidare bidra til at ansvarlege styresmakter handterer situasjonar på ein fagleg forsvarleg måte når barnet forlèt institusjonen utan løyve, eller lét vere å komme tilbake til institusjonen etter fråvær. Bufdir og POD påbyrja i 2023 eit arbeid med å revidere retningslinjene om bruk av politi ved rømming frå institusjon.

Eg viser også her til Institusjonsstrategien (Vårt felles ansvar- ny retning for barnevernets institusjonstilbod) til regjeringa. Kvar barn på institusjon er unikt, med sine egne behov og ressursar. Derfor må vi som samfunn strekke oss til det ytterste for å gi dei stabile og trygge

omsorgsrammer, moglegheiter for utvikling, og den støtta dei treng for å legge grunnlaget for eig godt voksenaliv. Difor treng vi ein ny retning for institusjonsbarnevernet, der vi klarar å gi barn normalitet, trygghet og langt færre flyttingar. Dette er grunnleggande for å førebyggje behovet for inngrepande tiltak og at barn utset seg sjølv for farer. Det er også eit mål at barn i mykje større grad skal få institusjonstilbod i eigen region. Dette vil bidra til å minske utfordringane med tanke på at det i enkelte delar av landet er svært stor konsentrasjon av barnevernsinstitusjonar, noko som kan forsterke negativ utvikling. Desse barna skal få eit heilskapleg og individuelt tilpassa tilbod, som gir støtte til positiv utvikling. Eg viser mellom anna til kartlegginga av barnets ressursar og av risiko for utvikling av varige problem, som kriminalitet eller rus.

Regjeringa har prioritert midlar nettopp til å styrkje det statlege institusjonstilbodet til barn med dei største behova. Midlar er brukt til dømes til vakne nattevakter, auka bemanning, byggmessige forbetringar og brannforebyggjande tiltak. Det viktige på kort sikt er å sikre nok bemanning med god kompetanse, til å gi barna den omsorga og vernet dei treng.

SPØRSMÅL NR. 2432

Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 4. juli 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Den siste tida har vi sett at fleire lakseeksportørar er tekne for eksport av produksjonsfisk til utlandet. Det utan at feilretting er gjennomført og utan dispensasjon frå Mattilsynet, som er klare brot på regelverket.

Kva gjer statsråden for å sikre at eksportforbodet mot produksjonsfisk vert handheva, og at brot på regelverket får konsekvensar for dei useriøse aktørane?

GRUNNGJEVING:

Viser til sakene i media denne våren om enkelte lakseeksportørar som Mattilsynet har avdekt har selt produksjonsfisk til utlandet. Det på trass av at det er eit klart og tydeleg forbod mot sal av produksjonsfisk, og at det skal heilt ekstraordinære grunnar til for å få innvilga dispensasjon frå forbodet. Samstundes ser vi at lønsemda går ned i bransjen, men at aktørar som har vorte tekne for eksport av produksjonsfisk framleis har marginar som ligg over

snittet i bransjen. Så lenge ulovleg sal av produksjonsfisk ikkje sanksjonerast, bidreg det til ei konkurransevriding og at dei seriøse aktørane i bransjen som held seg til regelverket vert svekka. Slike hendingar er med å svekke omdømmet til bransjen.

Svar:

Problemstillinga som stortingsrepresentanten peikar på, er viktig og noko eg sjølv sagt er svært oppteken av. For å sikre god kvalitet, like konkurransevilkår i næringsga, men òg eit godt omdøme for norsk laks som går ut på marknaden, er vi avhengige av at aktørane følgjer lover og reglar nøye.

Forskrift 28. juni 2013 nr. 844 om kvalitet på fisk og fiskevarer (fiskekvalitetsforskrifta) har som mål å fremje god kvalitet på fisk og fiskevarer til forbrukar, og dessutan bidra til marknadsadgang for slike produkt i utlandet. Forskrifta sler òg fast at fisk med feil, sår og misdanningar

skal sorterast og eventuelt rettast, for å hindre at fisk som ikkje er egna for humant konsum kjem på marknaden.

Ansvar for å følge reglane i fiskekvalitetsforskrifta ligg naturlegvis på den enkelte næringsaktør. At andelen produksjonsfisk har auka jamt frå om lag 5 prosent til 15 prosent sidan 2008, kan derimot ikkje halde fram. Her må næringa sjølv vere sitt ansvar bevisst og sørgje for å tilpasse eigen produksjon slik at mengda produksjonsfisk går ned. Eg er bekymra for auken, og Nærings- og fiskeridepartementet har difor vore, og er framleis, i tett dialog med Mattilsynet. Det har òg vore møter med Mattilsynet på politisk nivå tidlegare i år.

Mattilsynet er tildelt ansvaret for å drive tilsyn og handheving etter fiskekvalitetsforskrifta. Kontrollen er risikobasert, som på matområdet elles, og dette inneber at ein fortrinnsvis sjekkar aktørar som vert vurderte å ha ein høg risiko for manglande etterleving av regelverket. Grunna auka mengde av produksjonsfisk blei innsatsen trappa opp i 2023, då Mattilsynet gjennomførte ein tilsynskampanje med styrka kontroll overfor slakteri og ved grensekontrollar. Fleire, alvorlege regelverksbrot blei avdekte.

Mattilsynet får stadig meldingar og tips om brot på fiskekvalitetsforskrifta, og arbeidet med å førebyggje brot på regelverket er difor styrkt sidan 2023. Mattilsynet følger opp saker som vert varsla, og bruken av ulike verkemiddel vert trappa opp ved gjentakande regelverksbrot. Eksempel på opptrapping ved gjentakande brot er bl.a.

ilegging av forbod mot eksport og omsetjing, pålegg om tilbaketrekking frå marknaden, destruksjon, kassasjon eller bandlegging. Mattilsynet vurderer òg politimelding der det er aktuelt. I seinare tid har Mattilsynet dessutan samarbeida tett med Økokrim i fleire saker.

Sidan det stadig vert avdekt alvorlege brot på fiskekvalitetsforskrifta, har Mattilsynet også intensivert samarbeidet med tollmyndigheitene og Statens vegvesen. Hensikta er å førebyggje og avdekke ulovleg omsetjing og eksport av produksjonsfisk. I eit nyleg felles og uvarsla tilsyn hos ein lakseeksportør, avdekkta Mattilsynet og Tolle-taten ulovleg eksport av produksjonsfisk.

Styrkt kontroll og handsaming frå Mattilsynet er eit sterkt og viktig signal om at det ikkje skal løne seg å sluntre unna. Vi kan ikkje ha det slik at enkeltaktørar tenner på å bryte regelverket. Eg har tillit til at Mattilsynet følger dette opp på ein god måte innanfor tildelte rammer og med dei ressursar tilsynet har tilgjengeleg.

Eit godt omdømme meiner eg at ein først får ved å vere open og følge spelereglane. Vi har sett fleire uheldige eksempel på dårleg dyrevelferd og høg dødelegheit i oppdrettsnæringa den siste tida, og det har vorte tydeleg at det er behov for ein grundig gjennomgang av systemet for løyver i havbruk og tydelegare politikk for dyrevelferd. Med ei ny havbruksmelding og ny dyrevelferdsmelding ynsker regjeringa å peike ut retninga for havbrukspolitikken i framtida.

SPØRSMÅL NR. 2433

Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 4. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Staten har i flere år hatt en fellesavtale for reisebyråtenester med Egencia. Byrået har som del av Expedia over flere år blitt kritisert for virksomhet på okkuperte palestinske områder. Likevel har ikke regjeringen gjort noe så langt for å stanse kontrakten med selskapet, og staten videreførte kontrakten i 2023. Dagens kontrakt med byrået går nå ut i juni 2025.

Vil regjeringen avslutte videreføringen av kontrakten fra 2025 ved å utelukke Egencia fra fremtidige anbudskonkurranser hos staten?

BEGRUNNELSE:

Egencia har tidligere vunnet anbud om å få kontrakter for reisebyråtenester i staten, selv om selskapet i flere år har tilbudt overnattingstjenester på okkupert palestinsk jord. Anskaffelsesjurist Marianne H. Dragsten sa følgende til Panorama nyheter allerede i 2020 for å tydeliggjøre at myndighetene kan avvise Egencia som leverandør i anbudskonkurranser:

“- Gitt at en rekke FN-resolusjoner har fastslått at bosettingene er ulovlige - og norske myndigheter også mener de er ulovlige - så burde det å tilby hotellovernatting på okkupert område være en avvisningsgrunn.”

Videre sa Dragsten følgende:

“- Som oppdragsgiver blir man ofte identifisert med sine leverandører - og om et selskap ikke driver på en måte som er i samsvar med det offentlige verdier, blir det også et omdømmemetap for det offentlige. Et slikt selskap burde kunne avvises.”

I og med at det finnes juridisk handlingsrom og tungtveiende etiske årsaker til å avvise selskapet ved fremtidige anbud og alvorlighetsgraden overfor Israels okkupasjon av palestinske områder øker i omfang, bør regjeringen omgående slå fast at staten kommer til å avslutte sin kontrakt med selskapet fra og med 2025 og utelukke selskapet fra fremtidige anbudsrunder. Ved å gjøre det kan regjeringen sørge for at staten ikke bidrar til å finansiere selskaper som tjener penger på virksomhet som kan bryte med folkeretten.

Svar:

Regjeringen har i lang tid vært tydelig på at den israelske bosetningspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må opphøre. Dette er slått fast i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd, inkludert i resolusjon 2334 (2016). Regjeringen har derfor gitt klart uttrykk for at Israel på det grunnlag må trekke seg ut av eksisterende bosetninger og stanse utbyggingen av nye. Norge har også vært klare på våre posisjoner knyttet til utkastelser, husrivinger og bosettervold. Regjeringen besluttet i 2022 å skjerpe skillet mellom produkter produsert i ulovlige israelske bosetninger på okkuperte områder og produkter produsert i Israel, ved å presisere at førstnevnte varer

i form av næringsmidler skal merkes. I mars i år besluttet regjeringen å fraråde norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene.

Direktoratet for forvaltning og økonomitjenester (DFØ) inngår og forvalter felles avtaler for statlige virksomheter. Innkjøpscenteret forvalter statlig fellesavtale for kjøp av reisebyrå tjenester. Det er inngått fellesavtale med Berg-Hansen Reisebureau AS og Egencia Norway AS (Egencia). Avtalene ble inngått i juni 2020 og løper til 12. juni 2025. DFØ planlegger nå prosessen som skal resultere i nye fellesavtale fra juni 2025.

Anskaffelsen som skal resultere i ny fellesavtale fra juni 2025, forventes kunngjort mot slutten av året. Statens innkjøpscenter har rutiner som bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med aktsomhetsvurderinger som metode. Begge rammeverkene anbefaler aktsomhetsvurderinger som foretrukket metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan virksomheter håndterer eventuell negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Gjennom oppfølging av fellesavtalene for reisebyrå tjenester er staten kjent med at det er mulig å bestille overnatting i de israelske bosetningene. Dette følges tett opp. Vi arbeider for at den gjeldende frarådingen etterlevs, samtidig som det ikke gir negative konsekvenser for palestinere.

SPØRSMÅL NR. 2434

Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 5. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for når regjeringen vil følge opp Stortingets vedtak 715 om at bidragsreglene ikke skal bli en drivende faktor for samværeshindring, og vil hun eventuelt reversere endringen av ordlyden i bidragsforskriftens § 9 annet ledd slik at formuleringen medfører at tolkningen reflekterer det som var tilsiktet, nemlig at avtalt samvær legges til grunn?

BEGRUNNELSE:

I det nylig fremlagte høringsnotatet til ny barnelov er det redegjort for at forslaget ikke inneholder justeringer i bidragsreglene, men at departementet fortsatt jobber med dette.

Vi har på TV2 hørt at NAV sin direktør innrømmer at dagens praksis med å øke barnebidraget ved samværeshindring kan virke drivende for konflikter mellom foreldrene.

Samtidig har justisdepartementet i sin uttalelse JDLOV-2021-1388 anført følgende: Dette synes å være en

endring sammenlignet med den tidligere utformingen av forskriften uten at det lar seg gjøre å lese ut av høringsnotatet at det var meningen å gjøre en slik endring. Tvert imot kan det kanskje argumenteres for at den nevnte endringen kan ha vært en utilsiktet følge av at man endret bevisreglene i § 9 annet ledd.

Når endringen har vært utilsiktet så burde det være en enkelt sak å få dette reversert ved å gå tilbake til tidligere formulering og samtidig med at man med en annen formulering får inkludert at også avtaler uten tvangskraft og muntlige avtaler som utgangspunkt skal legges til grunn, men slik at beviskravet fra før endringen per 1. januar 2009 videreføres.

Svar:

Det ha vore merksemd rundt temaet samværshindring både i media og i Stortinget. På den bakgrunn fatta Stortinget vedtak 715 (9. mars 2021) og ba regjeringa om å «ut-

de om det er behov for å gjøre justeringer i barnebidragsreglene for å sikre at økonomi ikke blir en drivende faktor for samværshindring.» Dette er eit pågåande arbeid som utførast i samanheng med ny barnelov. Som gjort greie for i svar på skriftleg spørsmål nr. 2435 har Barne- og familiedepartementet nyleg sendt på høyring forslag til endringar i barnelova. Eg vil leggje fram ein lovproposisjon om ny barnelov våren 2025. I høringsnotatet til ny barnelov er det ein grundig omtale av kvifor det er krevjande å finne tiltak i saker om samværshindring som både er målretta og effektive, samstundes som dei ikkje rammar barnet på ein negativ måte.

Spørsmålet frå stortingsrepresentant Pettersen er i kjernen av det vi ser på i dette arbeidet, men då oppfølging av vedtak 715 er eit pågåande arbeid, kan eg ikkje komme med konkrete avklaringar til stortingsrepresentanten no. Vi tek sikte på å sende eit forslag om saka på høyring hausten 2024.

SPØRSMÅL NR. 2435

Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 1. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan forslag til ny barnelov følger opp på Stortingets vedtak 714 i de situasjoner hvor den saboterte forelder ikke har midler til å ta saken til retten, eller hvor den saboterende forelder ikke har betalingssevne til å betale en eventuell tvangsmulkt?

BEGRUNNELSE:

Det er i ny barnelov foreslått to nye tiltak mot samværshindring 1) Retten kan gi saboterende forelder trygghet under samværene ved å peke ut en støtteperson under oppstart av samvær og 2) Retten pålegges å treffe midlertidig avgjørelse innen 4 uker. I tillegg videreføres muligheten for tvangsmulkt.

Begge tiltak krever at saken bringes inn for retten, noe som krever store økonomiske muskler av den forelder som blir hindret i samvær. Hvis vedkommende får medhold i at det skal være samvær, men samvær fortsatt hindres, så er eneste mulighet i påvente av endelig dom at det ilegges tvangsmulkt, men i mange situasjoner vil denne ikke kunne inndrives, fordi den saboterende forelder ikke har betalingssevne ved en eventuell tvangsinndrivelse.

Siste tiltak, som er veiledning og samtaler på familievernkontorer har eksistert i mange år, men dette tiltak kan bare appellere til den saboterende foreldres gode vilje og har ingen tilknyttede tvangsmidler til gjennomføring av samvær.

Svar:

Barne- og familiedepartementet har nyleg har sendt på høyring forslag til endringar i barnelova. Forslaga i høringsnotatet har som mål å leggje til rette for likestilt foreldreskap og felles omsorg for barn etter samlivsbrot. Eg vil leggje fram ein lovproposisjon om ny barnelov våren 2025.

Høringsnotatet handlar mellom anna om manglande oppfølging av fastsett bustad og samvær (samværshindring) og inneheld konkrete tiltak som skal forebyggje og løyse slike situasjonar. Når avtale eller avgjerd om samvær ikkje blir følgt opp, kan dette få alvorlege konsekvensar for barnforeldrerelasjonen, med risiko for eit varig brot. I samværshindringssaker er det viktig å få ei rask avgjerd slik at kontakten med begge foreldre raskt blir gjenoppteken der dette er til barnets beste. Derfor foreslår

eg i høyringsnotatet å innføre ei plikt for domstolen til å treffe førebels avgjerd i saker som gjeld samværeshindring, viss ein part ber om det.

Det er ei rekkje dilemma og ulike omsyn i saker om samværeshindring. Det vil ofte vere djup og langvarig usemje knytt til bustad og samvær for barnet i slike saker. I høyringsnotatet er det ei grundig omtale av kvifor det er krevjande å finne tiltak i desse sakene som er målretta og effektive, samstundes som dei ikkje rammar barnet på ein negativ måte. Inngrep i familielivet skal vere godt grunngitte, og staten skal aktivt leggje til rette for barns rett til kontakt med begge foreldra. Styresmaktene har mål om å leggje til rette for eit fungerande samarbeid mellom foreldra, og tilbyr mekling og foreldrestøttande tiltak. Målet er at foreldre som strevar med gjennomføring av samvær skal få eit samordna og effektivt tilbod frå aktuelle tenester og aktørar, og at dei skal oppleve å bli tekne på alvor av hjelpeapparatet.

I arbeidet med høyringsnotatet om endringar i barnelova har eg vore oppteken av å ha ein brei nok inngang til spørsmålet om økonomi som ein mogleg drivande faktor i saker om samværeshindring. Eg ser også nærare på dette i arbeidet med regelverket om barnebidrag, og viser til mitt svar på spørsmål 2434 frå representanten Pettersen.

Som representanten peikar på, kan det vere økonomisk krevjande å fremje ei sak for retten. For at foreldre enklare skal kunne fremje ei foreldretvistsak for retten ved behov for dette, har barnelova spesialreglar om forenkla stemning og tilsvar i slike saker. Retten har plikt til å rettleie om dette. Foreldretvistsaker er ein prioritert saksstype under den behovsprøvde rettshjelpsordninga. Ord-

ninga skal sikre nødvendig juridisk bistand til personar som ikkje har økonomi til å betale for rettshjelp i saker av stor personleg og velferdsmessig betydning. Det er nyleg vedteke endringar i rettshjelpslova som skal bidra til at fleire kjem inn under ordninga, ved innføring av ein ny modell for behovsprøving. Denne endringa vil ha betydning for foreldretvistsaker.

Reglar om tvangsgjennomføring skal bidra til at fastsett samvær blir respektert og følgt opp. Reglane blei grundig gjennomgått i Prop. 161 L (2015-2016) Endringar i barnelova mv. (likestilt foreldreskap), og barnelovutvalet føreslår i all hovudsak å vidareføre dagens reglar.

Representanten spør om tilfelle der forelderen ikkje har betalingsevne. Eg viser til at ordninga med tvangsfullbyrding av samvær er lite nytta. I perioden 2011-2020 fekk domstolane ca. 120 saker årleg om tvangsfullbyrding i saker om samvær. Dette utgjer ein svært liten del av dei om lag 2500 barnelovsakene som kjem inn til tingrettane årleg. Skattedirektoratet fekk dei siste åra mellom 5 og 35 saker årleg om innkrevjing av tvangsbøter med heimel i barnelova. Skatteetaten har opplyst til departementet at det er relativt høg innbetalingsprosent for denne kravtypen, der om lag 2/3 av bøkene er betalt fullt ut (tal frå februar 2023).

I høyringsnotatet peikar departementet på at det er viktig å forebyggje konflikt og løyse usemje så tidleg som mogleg, fordi eit høgt konfliktnivå er skadeleg for barn. Likestilt foreldreskap og nok insentiv for å samarbeide om felles barn etter samlivsbrot er derfor svært viktig.

Eg vil ta stilling til det vidare arbeidet med ny barnelov etter at høyringa er avslutta.

SPØRSMÅL NR. 2436

Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 4. juli 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kor mange direktorat, råd og tilsyn var det samla sett når Støre-regjeringa tiltrådde i oktober 2021, korleis har talet på tilsette utvikla seg i samme periode i direktorat, råd og tilsyna?

GRUNNGJEVING:

13. august 2017 uttalte noværande finansminister til Dagens Næringsliv følgjande:

«Når vi går ut av regjeringskontorene, selvfølgelig lenge etter at vi har vunnet valget, skal det ha blitt færre direktorater, råd og tilsyn. Vi skal basere oss mer på tillit, mindre detaljstyring. Slik skal Norge bli mindre byråkratisk».

Det bes om ei oversikt for å samalikne talet på direktorat, råd og tilsyn – og tilsette i desse etatane – med når Støre-regjeringa gjekk på.

Svar:

Det foreligger ingen formell og entydig definisjon for hva som regnes som et direktorat. Betegnelsen direktorat har vært vanlig å bruke om statlige sentraladministrative organer med myndighetsoppgaver, som har hele landet som virkefelt og som er direkte underlagt et eller flere departementers instruksjonsmyndighet. Tilsynsorganer er også direktorater ettersom tilsyn er en funksjon og ikke en

egen type forvaltningsorgan. Rent tjenesteytende organer, styrever, råd, utvalg eller nemnder som er kollegialt organiserte, samt ombud eller fond regnes ikke som direktorater. Med utgangspunkt i denne forståelsen av direktorater viser tabellen under utviklingen i antall direktorater, inkludert tilsyn, siden 2021. Tallene er innhentet fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

År	Antall direktorater
2021	73
2022	71
2023	72
2024	71

Endringer i antall direktorater over tid skyldes både nyopprettelser, nedlegginger, utskilling av oppgaver fra departementene, sammenslåinger mv.

Tabellen under viser utviklingen i antall ansatte i samtlige direktorater og etater. I tallene inngår både direktoratene uten en ytre etat og direktorater med en ytre etat slik som NAV, Politiet, Bufdir/Bufetat, Kriminalomsorgen, Statens Vegvesen og Skatteetaten.

År	Antall ansatte i direktoratene
2021	80 690
2022	80 962
2023	79 320

Når det gjelder rådsorganer finnes det ikke en sentral oversikt over antall råd og ansatte i disse i perioden fra 2021 fram til i dag.

SPØRSMÅL NR. 2437

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 5. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mange i landbruket frykter nå at deres avlinger i år vil gå tapt på grunn av mangel på sesongarbeidere. Mangelen skyldes primært de nye og ufleksible kravene til bemanningsbyråer av 1. januar 2023. Regjeringen har tidligere unntatt landbruket fra de negative konsekvensene av egen politikk, men det kan se ut til at regjeringen i implementeringen denne gangen har klart å dra med seg landbruket i dragsuget likevel.

Hva gjør statsråden for å rydde opp i situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Fra første januar 2023 trådte et nytt direktiv i kraft som har skapt usikkerhet for mange sesongarbeidere fra land utenfor EU/EØS. Direktivet rammer spesielt de bedriftene som er registrert som bemanningsforetak slik som samvirkeforetak hvor bøndene selv er medlemmer og eiere som tilbyr avløsere og sesongarbeidere til jordbruksdrift-

er. Et eksempel på et slikt foretak er Vestfold landbrukstjenester. For at disse selskapene skal kunne leie ut arbeidere må de være registrert som et bemanningsforetak. Dette er uavhengig av om de leier ut bare til egne eiere/medlemmer eller andre.

Mange sesongarbeidere ønsker å være så lenge som mulig i Norge, inntil 6 måneder, når de først har reist hit, men de færreste bønder har nok arbeid å tilby over lengre perioder. Bemanningsforetakene har tidligere kunne sikre at sesongarbeiderne får mulighet til å bistå forskjellig jordbruksbedrifter under hele oppholdet sitt i Norge utfra der det er behov til enhver tid. En fleksibilitet jordbruket er avhengig av. Det sikrer samtidig oversikt på arbeid-savtaler, oppdragsbekreftelser til hver enkelt arbeider og bonde, timelister og utlønning.

De nye reglene krever at det i søknaden på forhånd skal være en avtale med hver enkelt bonde for akkurat den perioden sesongarbeideren skal jobbe på gården. Dette er etter alle praktiske formål umulig å innfri siden det avhenger av hvordan vær, vekst, høsteforhold, bestillinger osv. endrer seg gjennom sesongen. Resultatet er at mange av de minste og mellomstore jordbruksbedriftene nå står i en situasjon hvor det ikke finnes noen realistisk mulighet til å få avlastning. Situasjonen er spesielt prekær i grønt, frukt og bærproduksjon.

Tidligere har mange sesongarbeidere kommet fra EØS-området, men som følge av svekket kronekurs og økt konkurransen om denne arbeidskraften er ikke Norge lenger et like attraktivt land å jobbe i for disse.

Svar:

Utgangspunkt og hovedregel er at behov for arbeidskraft først og fremst skal dekkes gjennom arbeidskraftressursene i Norge og gjennom arbeidsinnvandring fra EØS. Etter det jeg kjenner til, er det vanligst med direkteansettelser i jordbruket, men også innleie forekommer. Så virker det å være mindre tilgang på sesongarbeidskraft fra EØS-området nå enn tidligere. Det kan være ulike årsaker til det, men jeg kan ikke se at dette har noe med innleireglene å gjøre.

Når sesongarbeidskraft innhentes fra land utenfor EØS-området (tredjeland) i stedet, gjelder det andre regler enn når arbeidskraften rekrutteres fra EØS-området. Utlendingsregelverket legger til rette for arbeidsinnvandring fra tredjeland, for eksempel i tilfellet sesongarbeidskraft til jordbruket, men med andre vilkår enn for EØS-arbeidskraft. Vilkårene for oppholdstillatelse skal motvirke misbruk og sikre at utenlandske arbeidstakere har norske lønns- og arbeidsforhold slik at de kan forsørge seg selv. Derfor stilles det ulike krav blant annet om dokumentasjon av arbeid og inntekt.

Tredjelandsborgere kan få en tidsbegrenset oppholdstillatelse for arbeid innen sesongbasert virksomhet eller i forbindelse med ordinær ferieavvikling. Innenfor jordbruk og skogbruk innvilges disse etter en forenklet prosedyre uten krav til en individuell vurdering av om stillingen kan besettes av arbeidskraft i Norge eller fra EØS.

SPØRSMÅL NR. 2438

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 3. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre en grundig utredning av alternative traseer til 420 kV-strømkabelen som nå planlegges over Lysejordet, som blant annet vil ta hensyn til konsekvensene for natur, miljø og friluftsliv?

BEGRUNNELSE:

Venstre er enig i beslutningen om at det skal etableres en jordkabel framfor luftspenn mellom Hamang i Bærum og Smestad i Oslo. Trasé for jordkabel er imidlertid ikke godt nok utredet, noe også Oslo og Bærum kommune har påpekt. Det finnes alternative trasévalg for bygging av jor-

dkabelen, som ikke er utredet og som ikke vil ha de negative konsekvenser som alternativet det nå arbeides med.

En rapport fra Biofokus fra 2023 viser blant annet at Lysakervassdraget, fra utløpet av Bogstadvannet ned til Lysakerfjorden, har naturverdier av minimum nasjonal betydning. Elvestrekningen og de gjenværende, mer eller mindre påvirkede kantsonene, huser en lang rekke arter som står i fare for å dø ut i Norge og som derfor er rødlistede. I tillegg finnes det også innslag av utvalgte naturtyper, som kalkklindeskog, slåttemark og hule eiker.

Mer enn 95 prosent av arealet som ligger mellom nedbygd areal på begge sider av elva er avgrenset som viktige naturtyper, og mange av disse er vurdert som svært

viktige (A-verdi). Etter den gamle skogvernmetodikken ville Lysakerelva oppnådd høyeste verdi, som betyr at området er nasjonalt verdifullt og svært viktig. Vurdert etter den nye «bekkekløftmetodikken», sprenger Lysakerelva skalaen med 455 poeng, der lokaliteter over 220 poeng vurderes som svært viktige.

Rapporten understreker videre at menneskets bruk av Lysakerelva er hovedtrusselen mot naturverdiene, og videre utbygging og tilrettelegging for økt bruk er i de fleste tilfeller negativt for naturverdiene. Basert på naturverdiene og truslene mot disse, vil et formelt vern i form av et naturreservat som omfatter en så stor andel av Lysakervassdraget som mulig, være et godt utgangspunkt for en bedre ivaretagelse av områdets naturverdier.

Svar:

Ved Energidepartementets vedtak av 2. april 2024 ble klagesaken om oppgradering av forbindelsen Hamang – Bærum – Smestad avgjort. Statnett hadde omsøkt ledningen med to alternativer, med henholdsvis luftledning eller jordkabel/tunnel i om lag samme trasé som dagens luftledning. NVEs konsesjon til luftledningsalternativet ble påklaget av flere hundre klageparter, herunder Oslo

og Bærum kommuner, og nær samtlige klageparter mente det burde gis konsesjon til kabelalternativet.

Det omsøkte og konsesjonsgitte kabelalternativet innebærer at det vil bli anlagt et midlertidig tverrslag på friområdet ved Lysejordet. Tverrslaget vil gi ulemper for lokalmiljøet i anleggsperioden, og tverrslaget er derfor særlig vurdert i klagevedtaket. Oslo kommune har i sin høringsuttalelse trukket fram flere særlige hensyn som må vurderes i den forbindelse. Detaljer rundt anleggsområdet på Lysejordet skal vurderes i detaljplanleggingen, som er forutsatt utarbeidet i samråd med Oslo kommune.

Departementet er godt kjent med naturverdiene i og langs Lysakervassdraget. Det aktuelle friområdet på Lysejordet er området i og i forlengelsen av der det tidligere var etablert en slalombakke og der det ikke er registrert viktige naturtyper. Det er viktige naturtyper i randsonen av dette området, og hensynet til disse vil bli vurdert i detaljplanleggingen.

Departementet viser for øvrig til vurderingene av alternative traseer i vedtaket. Departementet sluttet seg til NVEs vurdering av at det ikke kom frem alternative løsninger som fremstår bedre teknisk-økonomisk eller miljømessig enn de omsøkte alternativene.

SPØRSMÅL NR. 2439

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 5. juli 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg viser til representant Alfred Bjørlo sitt spørsmål nr. 2134 til skriftlig besvarelse – rehabilitering i spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren 07.06.24. Jeg ber helse- og omsorgsministeren utdype svaret ytterligere, med konkrete tall for avslag på henvisninger til spesialisert rehabilitering for årene 2022 - 2024, både absolutte tall og avslagsprosent.

Kan jeg også be om en ytterligere utdyping av årsaken til den økende avslagsprosenten?

BEGRUNNELSE:

Som representant Bjørlo tok opp i sitt spørsmål 2134 så er det en klar tilbakemelding vi får at pasienter får avslag på henvisninger til rehabilitering i spesialisthelsetjenesten, og at dette har tiltatt i 2024.

Jeg ber derfor om en oversikt over utviklingen i avslagsprosenten for de ulike pasientgrupper (delytelser) som spesialisthelsetjenesten har tilbud til, blant annet innenfor nevrologi, revmatologi og arbeidsrettet rehabilitering.

Hva er bakgrunnen for at stadig flere pasienter får avslag på rehabilitering i spesialisthelsetjenesten?

Helse- og omsorgsministeren viser i sitt svar til Helse Vest som sier at utviklingen har bakgrunn i overordnede nasjonale føringer om at hovedtyngden av rehabiliteringstjenestene bør bli gitt i hjemkommunene. Bygger dette på nylig gitte styringssignaler fra helse- og omsorgsministeren til RHFene.

Riksrevisjonen rapport 3:12 (2023-2024) konkluderte med at rehabiliteringstilbudet i kommunene er svært mangelfullt. Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre at pasientene som får avslag på spesialisert rehabilitering får et tilbud i kommunene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 7. juni på representanten Bjørlos spørsmål. I svaret viser jeg til at det er en ulik utvikling i helseregionene i antall henvisninger og avslag, og at det særlig er Helse Vest RHF som har en økning i avslag.

Jeg sa også i mitt svar at Helse Vest RHF informerte om at utviklingen har bakgrunn i overordnede nasjonale føringer om at hovedtyngden av rehabiliteringstjenestene bør bli gitt i hjemkommunen, og at deres praksis for rettighetsvurdering bygger på veilederen for rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator – samt prioriteringsveilederen for fysikalsk medisin og rehabilitering.

Representanten spør om Helse Vest RHF bygger sitt svar på nylig gitte styringssignaler fra helse- og omsorgsministeren til de regionale helseforetakene.

Til representanten Elvestuens konkrete spørsmål vil jeg opplyse at det under regjeringen Støre ikke er gitt nye styringssignaler til de regionale helseforetakene om rehabiliteringstjenester skal ytes i kommunen eller spesialisthelsetjenesten. De siste veilederne fra Helsedirektoratet er publisert under forrige regjering.

De regionale helseforetakene forholder seg blant annet til Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator. Veilederen ble publisert i 2018. Helseregionene viser også til at avslagene er gitt blant annet ut fra føringer i Prioriteringsveilederen for fysikalsk medisin og habilitering. Prioriteringsveilederen ble publisert i 2015.

Helseregionene viser i sin informasjon til departementet til at avslagene ofte begrunnes med at behovet for helsehjelp kan ivaretas i kommunen. Dette gjelder for eksempel fysioterapi, ordinær trening eller ønske om trening i varmtvannsbasseng. Avvisninger kan også være begrunnet med at pasienten ikke er ferdig utredet, at pasienten allerede har hatt gjentatte opphold i rehabiliteringsinstitusjon eller at henvisningen gjelder en tilstand/sykdom hvor regionen ikke har noen avtale om private rehabiliteringstilbud.

Representanten viser til Riksrevisjonens siste rapport som tok for seg situasjonen i årene 2020-2023. Riksrevisjonens forrige rapport var fra 2012. Jeg er enig i at det er alvorlig når Riksrevisjonen sier at lite har bedret seg på

disse årene. Riksrevisjonen påpeker mangelfulle tilbud i mange kommuner, variasjoner i hvilket tilbud som gis i spesialisthelsetjenesten og for dårlig samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Tiltak for å forbedre koordinering og samhandling, blant annet gjennom helsefelleskapene, er et sentralt område i Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Jeg er glad for at alle partier under behandlingen av meldingen mente at rehabiliteringstjenestene skal være blant de prioriterte områdene i helsefelleskapene, og at alle partier forventer at helsefelleskapene prioriterer rehabilitering når det utlyses samhandlingsmidler.

For å besvare representanten Elvestuens spørsmål om «en oversikt over utviklingen i avslagsprosenten for de ulike pasientgrupper (delytelser) som spesialisthelsetjenesten har tilbud til, blant annet innenfor nevrologi, revmatologi og arbeidsrettet rehabilitering», har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet ytterligere informasjon fra de regionale helseforetakene.

Tallgrunnlaget fra de fire regionene følger nedenfor. Tabellene nedenfor har ulik form og detaljeringsnivå. Helse Sør-Øst RHF har oppfattet at representantens spørsmål særlig gjelder de tre delytelsene som er nevnt i spørsmålet fra representanten Elvestuen.

Helse Sør-Øst RHF

Antall pasienter som mottok spesialisert rehabilitering i Helse Sør-Øst:

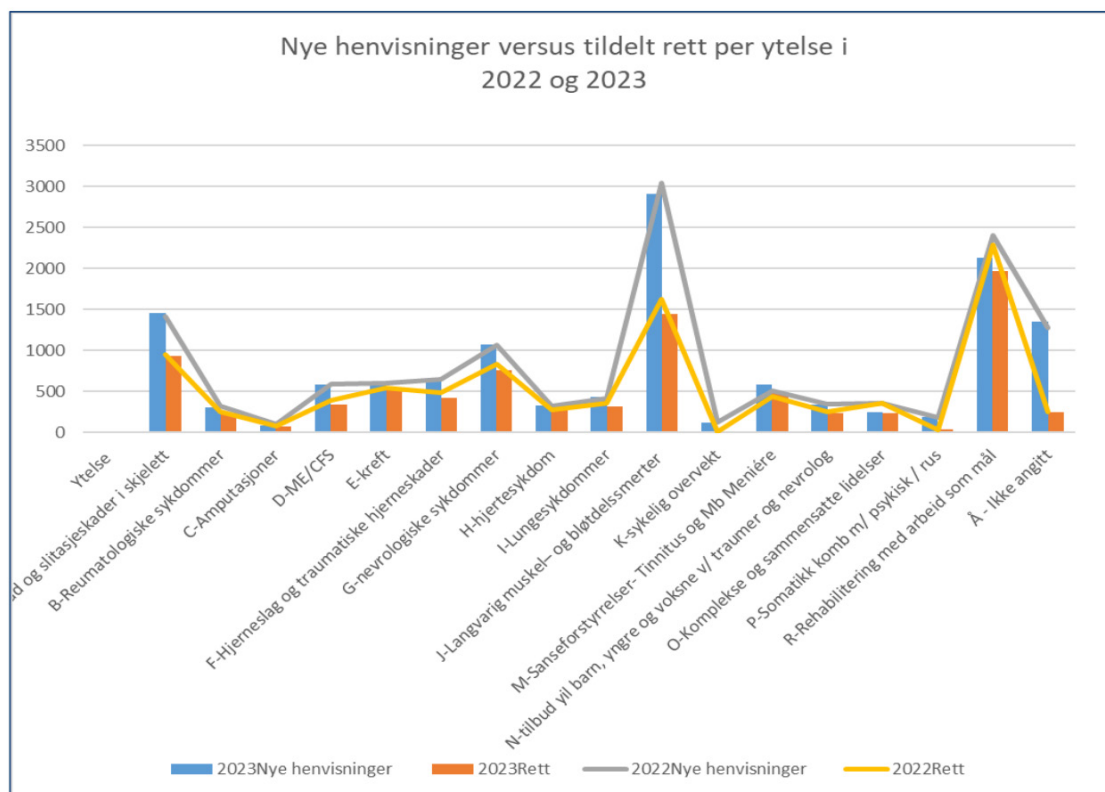
- 2022: 26 900
- 2023: 28 100
- 2024 per mai: 13 200
- 2024 – prognose for hele året: 30 000

Antall pasienter som fikk polikliniske tilbud innen fysikalsk medisin og rehabilitering:

- 2022: 42 000
- 2023: 44 800
- 2024 per mai: 24 500

Avslagsprosent for de tre delytelser som er nevnt i spørsmålet (gjelder henvisning fra fastlege til rehabilitering i privat institusjon):

Delytelse/år	2022 Avslagsprosent	2023 Avslagsprosent	1.tertial 2024 Avslagsprosent
Revmatologi	20%	21%	37%
Nevrologi	22%	29%	35%
Rehabilitering med arbeid som mål	5%	8%	11%

Figur 2: Antall henvisninger fordelt etter målgruppe/delytelse ved rettighetsvurdering i 2022 og 2023.

Helse Midt-Norge RHF

Avslagsprosent for fagområder:

Fagområde/ år	2022			2023			2024 (1. tertial)		
	Henvisn.	Avslag	Avslagsprosent	Henvisn.	Avslag	Avslagsprosent	Henvisn.	Avslag	Avslagsprosent
Brudd, slitasje, ortopedi	386	183	47 %	336	182	54%	130	49	37%
Revmatologi	333	128	38%	280	112	40%	103	23	22%
CFS/ME	243	111	46%	206	106	51,5%	65	24	37%
Kreft	440	108	24,5%	466	99	21%	166	33	20%
Hjerneslag	250	129	52%	204	101	49,5%	64	24	37,5%
Nevrologi	863	345	40%	844	303	36,5%	298	73	24,5%
Hjerte	300	108	36%	242	92	38%	91	18	20%
Lunge	534	184	34,5%	461	163	35%	141	46	33%
Muskel- og bløtdelssmerter	1242	483	39%	1041	593	57%	333	146	44%

Helse Nord RHF:

Avslagsprosent per ytelse 2022:

Ytelser	Navn	Antall beh. henvisn.	Antall avslag	Avslag	Antall inn- vilget
				%	
1.a.a	Habilitering barn og unge	202	50	25%	152
1.a.b	Habilitering voksne	34	14	41%	20
1.b	Barn med revmatisk sykdom	11	5	45%	6
1.c	Langtidsoppfølging barn etter alvorlig sykdom/skade	3	0	0%	3
1.1	Habilitering voksne CP/barn CP/muskelsyke	14	2	14%	12
1.2	Barn og unge med revmatisk sykdom	0	0	0%	0
1.3	Langtidsoppfølging barn etter alvorlig sykdom/skade	0	0	0%	0
1.4	Gangtrening	7	1	0%	6
2	Kreft voksne	174	45	26%	129
3.1	Overvekt barn og unge	33	11	33 %	22
3.2	Voksne med sykkelig overvekt *	215	80	37%	135
3.3	Overvektsoopererte	10	1	10%	9
4	Hjerneslag, subakutt	118	10	8%	108
5	Hjerneslag kronisk	236	115	49%	121
6	Nevrologi, (Parkinson, Epilepsi, Huntington, MS, Polio m.m)	460	191	42%	269
7	CFS/ME	145	84	58%	61
8	Sanseforstyrrelser	152	46	30%	106
9	Hjertesykdommer	327	81	25%	246
10	Kols og luftveislidelser	422	143	34%	279
11	Ortopedi	539	80	15%	459
12	Pas. med kompleks og sammensatt sykdom	158	46	29%	112
13	Inflammatoriske sykdommer	231	94	41%	137
14	Muskel-skjelett/ikke inflammatoriske	1209	650	54%	559
15	Arbeidsrettet rehabilitering	104	36	35%	68
16	5 dager mestringsopphold via HelseArbeid **	23	0	0%	23

Status etter rettighetsvurdering av henvisninger i 2022:

n=4894	Rett til nødvendig helsehjelp	Avslag
Antall	3052	1842
Prosent	62,4%	37,6%

Avslagsprosent per ytelse 2023:

Ytelser	Navn	Antall beh. henvisn.	Antall innvilget	Antall avslag	Avslags-%
1.a.a	Habilitering barn og unge	173	112	61	35%
1.a.b	Habilitering voksne	40	16	24	60%
1.b	Barn med revmatisk sykdom	5	4	1	20%
1.c	Langtidsoppfølging- Barn etter alvorlig sykdom/skade	8	7	1	13%
1.1	Habilitering voksne CP/barn CP/muskelsyke	18	10	8	44%
1.3	Langtidsoppfølging, Barn etter alvorlig sykdom/skade	1	1	0	0%
1.4	Gangtrening	7	1	6	86%
2	Kreft voksne	163	106	57	35%
3.1	Overvekt barn og unge	40	24	16	40%
3.2	Voksne med sykkelig overvekt *)	187	124	63	34%
3.3	Overvektsoopererte	8	3	5	63%
4	Hjerneslag, subakutt	83	76	7	8%
5	Hjerneslag kronisk	224	107	117	52%
6	Nevrologi, (Parkinson, Epilepsi, Huntington, MS, Polio m.m)	542	294	248	46%
7	CFS/ME	110	48	62	56%
8	Sanseforstyrrelser	161	65	96	60%
9	Hjertesykdommer	260	184	76	29%
10	Kols og luftveislidelser	367	200	167	46%
11	Ortopedi	481	382	99	21%
12	Pas. med kompleks og sammensatt sykdom	124	73	51	41%
13	Inflammatoriske sykdommer	247	128	119	48%
14	Muskel-skjelett/ikke inflammatoriske	1177	631	546	46%
15	Arbeidsrettet rehabilitering	69	48	21	30%

Totalt antall henvisninger i perioden 1.1-1.5 for 2023 og 2024 og sammenlikning av avslagsprosent vises under. Helse Nord opplyser at de i ferietiden ikke har personell som har kompetanse til å gi tall for avslag per ytelse. Dette kan ettersendes når disse er tilbake fra ferie.

	Antall henvisning behandlet	Innvilget	Avvist	Avslagsprosent
2023	2063	1199	824	39,9%
2024	1716	1094	622	36,2%

Helse Vest RHF

Alle	01.01 - 29.05.24		2023		2022		2021	
Reelle nye inkl. reopphold	1624	96%	3986	95%	4041	95%	4010	96%
Anker	68	4%	198	5%	209	5%	183	4%
Sum	1692		4184		4250		4193	
Rett	711	42%	2178	52%	2698	63%	2765	66%
Avvist	878	52%	1946	47%	1532	36%	1420	34%
Vurdering ikke startet	103	6%	60	1%	20	1%	8	0%
Sum	1692		4184		4250		4193	

Med arbeid som mål	01.01 - 29.05.24		2023		2022		2021	
Reelle nye inkl reopphold	204	94%	596	98%	753	98%	687	98%
Anker	12	6%	12	2%	17	2%	16	2%
Sum	216		608		770		703	
Rett	140	65%	484	80%	657	85%	614	87%
Avvist	73	34%	119	19%	113	15%	89	13%
Vurdering ikke startet	3	1%	5	1%	0	0%	0	0%
Sum	216		608		770		703	

Muskel/skjelett	01.01 - 29.05.24		2023		2022		2021	
Reelle nye inkl reopphold	606	97%	1500	95%	1568	95%	1564	96%
Anker	22	3%	82	5%	81	5%	69	4%
Sum	628		1582		1649		1633	
Rett	224	36%	807	51%	1012	61%	1015	62%
Avvist	356	57%	756	48%	628	38%	615	38%
Vurdering ikke startet	48	7%	19	1%	9	1%	3	0%
Sum	628		1582		1649		1633	

Neurologiske og nevromuskulære sykdom (alle)	01.01 - 29.05.24		2023		2022		2021	
Reelle nye inkl reopphold	128	93%	277	94%	287	94%	293	94%
Anker	9	7%	17	6%	18	6%	19	6%
Sum	137		294		305		312	
Rett	66	48%	141	48%	167	55%	200	64%
Avvist	66	48%	147	50%	138	45%	111	36%
Vurdering ikke startet	5	4%	6	2%	0	0%	1	0%
Sum	137		294		305		312	

SPØRSMÅL NR. 2440**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 4. juli 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Mener statsråden at plan- og bygningsloven inneholder et strengere tiltaksbegrep for strandsonen enn ellers?

BEGRUNNELSE:

Dagens forvaltningspraksis avslører en uensartet og ofte usikker omgang med tiltaksbegrepet innenfor hundremetersbeltet. Noe som medfører at aktivitet som ellers ligger klart utenfor begrepet, likevel underlegges krav om søknad og dispensasjon. Blant annet med den konsekvens at for eksempel plattinger (høyde under 0,5 m over ferdig planert terreng), som normalt ikke anses som "tiltak" (TUDEP 14/6352-3), likevel vil kunne bli regnet som søknadspliktig. Og som i praksis medfører at til og med utlegging av tråkkheller, eller fjerning av slike, medfører søknadsplikt. Sammen med alminnelig vedlikehold av plattinger i form av utskifting av selve terrassedekket, som i flere kommuner kreves utført bord for bord for å unngå søknad om tillatelse til rivning og gjenoppføring.

Svar:

Kva som er eit tiltak som er omfatta av reglane i plan- og bygningsloven, går fram av § 1-6. Det er nokre fleire tiltak som blir omfatta av denne føresegna enn dei som er omfatta av § 20-1 første ledd bokstav a til n. Til dømes er også

«annen virksomhet og endring av arealbruk» eit tiltak så fram det vil kome i strid med arealformål, planføresegner og omsynssoner. Det som også gjer tiltaksomgrepet vanskeleg å avgjere, er at «andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg» kan vere eit tiltak i lovas forstand.

Det er dermed eit omgrep undergitt eit visst skjønn. Det er kommunane som er best eigna til å vurdere spørsmålet om kva som er eit tiltak, og det kan dermed vere ulike oppfatningar om dette. Kommunal- og distriktdepartementet gjev rettleiing som skal hjelpe kommunane i avgjerda.

Når det gjeld tiltak i strandsona, må tiltaksomgrepet vurderast ut frå dei omsyn som gjeld der. Så fram ikkje kommunen har fastsett noko anna i arealplan, er det i utgangspunktet byggjeforbod i strandsona i medhald av § 1-8. Kommunar som er i områder som har mindre press på sine areal, kan legge opp til større handlingsrom i si forvaltning av strandsona, jamfør statlege planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsoner langs sjø. Bakgrunnen for byggjeforbodet er å sikre omsynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Eg meiner det er eit gode at kommunane har eit visst spelerom til å avgjerde kva som er eit tiltak i lovas forstand ut frå lokale tilhøve. Den som er ueinig i kommunens avgjerd kan påklage avgjerda til statsforvaltaren.

SPØRSMÅL NR. 2441**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 3. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvilken effekter vil skattelegging av barnetrygd ha på barnefattigdom dersom endringene i barnetrygd som gjelder fra 1.1. og 1.9. 2024 tas med i beregningen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til det oppdaterte notatet fra Ekspertgruppen om barn i fattige familier som ble publisert på departementets nettsider i går, torsdag 27.6.

I notatet framgår det at effekten av skattelegging er mindre enn først antatt pga. en beregningsfeil hos SSB, men at ekspertgruppen fastholder sin anbefaling om at

skattlegging av barnetrygden er et effektivt virkemiddel for å redusere antall fattige barnefamilier.

Slik jeg leser notatet har de nye anslagene som presenteres ikke tatt høyde for Stortingets vedtak om først å øke satsene for de eldste barna med 2 400 kroner i året fra 1. januar 2024 og dernest med ytterligere 3 072 kroner fra 1. september 2024, som i sum innebærer en økning i bevilgningene til barnetrygd med 4,3 mrd. kroner i 2025.

Jeg ber derfor om oppdaterte tabeller tilsvarende tabellene 1-3 i notatet fra Ekspertgruppen av 27.6. og tabellene 1-9 i vedlegget fra SSB som tar høyde for dette. Jeg ber videre om separate beregninger med og uten fjerning av barnefradraget.

Svar:

Som nemnt i brevet vart det oppdaga ein feil i berekningane frå Statistisk sentralbyrå (SSB) til ekspertgruppas rapport “En barndom for livet”. SSB rekna med ein reduksjon i andelen barn i låginntektsfamiliar frå 11,7 prosent til inntil 6 prosent, avhengig av dei ulike forslaga om å auke barnetrygd og skattleggje ho som lønnsinntekt, som var inkludert i rapporten til ekspertgruppa. Nye beregningar frå SSB viser at tiltaket berre gi ein reduksjon av

andel barn i låginntektsfamiliar frå 11,7 prosent til inntil 10,8 prosent. Eg viser både til nettsaka på departementet si nettside og SSB si nettside.

Berekninga som stortingsrepresentant Almeland etterspør, er omfattande og krevjande, og kan ikkje gjennomførast tilfredsstillande innanfor tidsramma. Samstundes veit vi allereie no at resultatet ikkje kjem til å avvike vesentleg frå dei nye tala frå SSB og ekspertgruppa. Med grunnlag i dei nye berekningane som SSB har gjort for ekspertgruppa, har ekspertgruppa illustrert ulike effektar av å auke barnetrygda, med eller utan skattlegging. Ekspertgruppa har brukt omtrentleg 5 eller 10 mrd. kroner som døme på auken. 5 mrd. kroner tilsvarar omlag nivået på 4,3 mrd. kroner som endringane som gjeld frå 1. januar og 1. september 2024 oppsummerer seg til. Dømet med 5 mrd. kroner i ekspertgruppas nye vurdering kan derfor brukast for å forstå effekten av dei nyleg gjennomførte endringane, som kan oppsummerast til 4,3 mrd. kroner.

Auke i barnetrygda og omfordeling av barnetrygda (skattlegging) påverkar andelen barn i låginntektsfamiliar, men ikkje like mykje som tidlegare beregningar tilsa. Samstundes vil dei gi fattige barnefamilier eit betydeleg inntektsløft.

SPØRSMÅL NR. 2442

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 4. juli 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringen forbyr kloakkutslipp fra fritidsbåter i Oslofjorden fra 1.7.24, med bare en måneds varsel. Båtverksteder har fulle ordrebøker på denne tiden. Mange båteiere vil ikke få montert landuttak for septik innen forbudet.

Hva er statsrådets faglige grunnlag for et så akutt tiltak, og hvordan mener regjeringen at båteiere skal unngå å bli lovbrøtere fordi de ikke kan få oppgradert båten sin tidsnok?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har lenge vurdert forbud mot kloakkutslipp fra fritidsbåter i Oslofjorden. Trolig er båteiere både enige i og forberedt på forbud. Samtidig er det også trolig en forventning om at innføring av tiltaket skjer i samsvar med hvor stort problem utslipp fra fritidsbåter er i forhold til

andre utslippskilder, og om at folk gis varsel tidsnok til å installere landuttak for septik på båten i tide til forbudet. Hadde forbudet blitt varslet i fjor sommer og innført 1.juli 2024 som vedtatt, ville folk og verksteder hatt god tid til å oppgradere i vinter. I stedet varsles forbudet 4. juni og innføres 1. juli, altså under én måneds varsel. Det burde være kjent for statsråden at båtverksteder på denne tiden har fulle ordrebøker og folk ikke vil få plass på verksted til å montere landuttak. Det vil tvinge mange til å enten ikke bruke båten eller bli lovbrøtere sommeren 2024. Framgangsmåten reiser tvil om faglighet og plan i regjeringens arbeid for å få ned nitrogentilførselen til fjorden. Det er mange store, kjente utslippskilder rundt fjorden som det ikke er innført forbud mot eller iverksatt konkrete tiltak for å stoppe. Bidraget fra fritidsbåter kan illustreres slik: En person slipper ut ca 0,4 kg nitrogen pr mnd. Båtmagasinet anslår ca. 54 800 fritidsbåter med septik i Oslofjorden. Hvis hver båt brukes totalt 30 dager i året av en person, er

utslippet Oslofjordens fritidsbåter ut 22 000 kg nitrogen pr sommer. Selv om man dobler tallet er det lavt sammenlignet med for eksempel den ekstra utslippstillatelsen Cherning Nobel nylig fikk på 200 tonn ekstra nitrogen/år, uten rensekraft eller kompensierende tiltak, og Asker kommunes utslipp av ca 220 000 kg "uønsket" nitrogen i året (pluss naturlig avrenning). Anslaget er klart unøyaktig, men etterlater spørsmål om det faglige grunnlaget for at akkurat utslipp fra fritidsbåter pålegges mye mer akutte tiltak enn langt større utslipp.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å forbedre miljøet i Oslofjorden. Alle tiltak som er med på å forbedre miljøtilstanden i fjorden, er viktige. Det at det også finnes andre, større utslippskilder enn kloakkutslipp fra fritidsbåter, betyr ikke at mindre tiltak ikke kan igangsettes. Alle må være med å bidra skal vi klare å snu utviklingen. Reduksjon av den to-

tale forurensningen i fjorden vil være med på å forhindre tilbakegang av arter og å øke kvaliteten på opplevelsen av fjorden.

Regjeringen mener derfor det er viktig å iverksette de tiltakene vi kan for å forbedre forholdene i Oslofjorden. Jeg har forståelse for at forbudet kan være krevende å etterleve i en oppstartsperiode. Samtidig er dette et forbud som har vært varslet lenge og som er et av tiltakene som er pekt ut i Oslofjordplanen. Jeg vil også understreke at forbudet kan etterleves på ulike måter. Forskriften stiller ikke krav om at båten skal bygges om; man kan også unngå å bruke toalettet om bord eller eksempelvis kjøpe et midlertidig, bærbart toalett.

Jeg tror mange er enige med meg i at det er bra at båtkloakk ikke lenger kan tømmes urensset rett i Oslofjorden. Jeg mener et forbud også kan bedre opplevelsen for badende, båtbrukere og andre som driver friluftsliv.

SPØRSMÅL NR. 2443

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 5. juli 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Statsministeren varslet i sin sikkerhetspolitiske redegjørelse for Stortinget en ny linje overfor Kinas økonomiske og politiske støtte til Russlands krig mot Ukraina.

Hvilke helt konkrete tiltak vil regjeringen vurdere overfor Kina, i nært samarbeid med våre allierte?

BEGRUNNELSE:

Det må nå være åpenbart at Ukraina ikke vil kunne vinne krigen mot Russland så lenge store aktører med Kina i spissen fortsetter å støtte Russlands krigføring økonomisk og politisk. På spørsmål fra Aftenposten i februar om hva Norge vil gjøre med at Kina støtter Putins krig, svarte utenriksminister Espen Barth Eide:

«Kinas økonomi er ti ganger så stor som Russlands. Landet spiller også en helt annen rolle i verden. Hvis Norge og Vesten skjøv Kina ut i kulden nå, ville de bare blitt enda mer tilbøyelige til å knytte seg til Russland.»

Vi mener svaret viser en svak analyse av demokratiske staters handlingsrom, og at en slik holdning og politikk bidrar til å fundamentalt svekke Norges sikkerhet.

Nå kan det imidlertid se ut som regjeringens posisjon har endret seg. Statsminister Jonas Gahr Støre sa under sin sikkerhetspolitiske redegjørelse for Stortinget i juni:

«Kina har nære bånd til Russland, og vi vet at Kina yter betydelig støtte til den russiske krigføringen i Ukraina. Norges klare budskap til Kina, som også jeg har fremført, er at slik støtte er ødeleggende for landets omdømme og stilling i Europa. Det svekker tilliten, gjør det vanskeligere å samarbeide, og vi oppfordrer derfor Kina på det sterkeste til å bidra til at denne krigen stanser.»

Vi støtter statsministeren i dette. Men ord stopper ikke krigen alene — det er det bare handling som gjør. Vestlige demokratier har i over to år fritt latt Kina og andre finansiere Putins krig, og forsterke det russiske regimets propaganda og innflytelse overfor tredjeland. Ord, stille diplomati og bekymringer har alle spilt fallitt. MDG har som eneste parti tatt til orde for tiltak mot Kina. Konkrete tiltak i form av sanksjoner og en aktiv handelspolitikk er åpenbart nødvendig for å tvinge Kina og andre sponsorer av Russlands angrepskrig til å endre kurs.

Svar:

Kina yter betydelig støtte til Russlands krigføring mot Ukraina og russisk militær-industriell gjenoppbygging. Dette truer ikke bare Ukrainas frihet og selvstendighet, men undergraver også europeisk sikkerhet. Dette samarbeidet påvirker allerede vårt, våre alliertes og Europas forhold til Kina, og vil kunne få konsekvenser i generasjoner fremover. Dette må kinesiske styresmakter ta inn over seg. Dette budskapet er gjentatte ganger blitt formidlet med tydelighet overfor politiske ledere i Kina og i offentligheten, også overfor Stortinget, jf. mitt svar til skriftlig spørsmål 575 (2023–2024).

Regjeringens holdning er at sanksjoner vedtatt av FNs sikkerhetsråd eller andre sanksjoner med bred internasjonal oppslutning (herunder EU-sanksjoner) har størst legitimitet og effekt for å påvirke en stat til å endre atferd. Av den grunn har Norge ikke tradisjon for å innføre sanksjoner alene. Regjeringen har heller ikke fullmakt i sanksjonsloven til å treffe vedtak om slik alenegang. Norge har imidlertid sluttet opp om flere av EUs sanksjonsregimer, inkludert regimer der kinesiske aktører er sanksjonert. Dette gjelder for eksempel personer og enheter involvert i menneskerettighetsbrudd i Xinjiang. Blant sanksjonstiltakene mot Russland er det også innført begrensninger i

handel med enkelte kinesiske og Hong Kong-baserte selskaper

Samtidig som vi er tydelige og prinsipielle i våre budskap om Kinas støtte til Russlands angrepskrig mot et europeiske naboland, er det også i vår interesse ikke å frakoble oss Kina. Samarbeid med Kina er viktig for å løse globale spørsmål, som klimakrisen, miljøutfordringer og vern av fellesgoder. Norge har mye handel med Kina. Landet er et viktig marked for norske bedrifter. Norsk næringsliv, kunnskapssektoren og andre samfunnsaktører skal fortsette å møte og samhandle med kinesiske aktører, der det er i Norges interesse. Norge, våre nordiske naboer, nærstående europeiske land og NATO-allierte har i hovedsak samme syn på Kina: Kina er både en partner, en konkurrent og en systemisk rival på samme tid.

Det er Norges holdning at alle FNs medlemsland burde ta klar avstand fra Russlands folkerettsstridige invasjon av Ukraina. Sammen med våre partnere skal vi fortsatt være krystallklare overfor Kina om landets særlige ansvar som fast medlem av FNs sikkerhetsråd, ikke minst for å forsvare FN-pakten og folkeretten. Kina har så langt valgt et narrativ som tjener russiske målsettinger, og handler på måter som understøtter Russlands folkerettsstridige aggresjon. Kinesiske myndigheter bør forstå hvorfor det vekker sterke reaksjoner.

SPØRSMÅL NR. 2444

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 5. juli 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden legge til rette for at alle friluftsansisasjonene som er medlemmer i Norsk Friluftsliv får mulighet til å søke om spillemidler til anlegg, inkludert midler til overnattingshytter?

BEGRUNNELSE:

Norsk Friluftsliv er en paraplyorganisasjon som samler de 19 store frivillige friluftsansisasjonene i Norge med til sammen rundt en million medlemskap og 5 000 lokale foreninger. Dette er alle organisasjoner som har friluftsliv som en hovedaktivitet.

I henhold til dagens regler må organisasjoner som søker om tilskudd til løypetiltak og overnattingshytter være «sammenslutninger som er organiserte under Friluftsrådernes landsforbund (samt Oslofjorden Friluftsråd)

eller Norsk Friluftsliv». Allikevel må organisasjonene for å kunne søke om tilskudd til løypetiltak og overnattingshytter være forhåndsgodkjent av kulturdepartementet, og det er krav om at organisasjoner som søker om forhåndsgodkjenning må «ha tilsvarende formål som DNT, og for øvrig har et ikke-økonomisk formål». Det er ikke tilstrekkelig at de i sin virksomhet har friluftsliv som ett av sine hovedformål (som er kriteriet for å bli medlem i Norsk Friluftsliv) - dette må være nedfelt i organisasjonens vedtekter. Dette utelukker i dag de aller fleste av friluftsansisasjonene i Norsk Friluftsliv, som er organisasjoner som har friluftsliv som en hovedaktivitet og ett av sine hovedformål, men som i sine vedtekter har definert et bredere formål, fra å søke om tilskudd.

I forslaget ny forskrift for spillemidler som nå er på høring foreslås det at «søknadsberettigede aktører, unnatt kommuner, fylkeskommuner, kommunale og fylke-

skommunale foretak, samt Det Frivillige Skyttervesen og studentsamskipnader skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål for kunne søke om spillemidler til anlegg». Med denne avgrensningen risikerer man at flesteparten av de store friluftsansjonene fortsatt ikke vil ha mulighet til å søke tilskudd til friluftsanlegg, løypetiltak og overnattingshytter.

Svar:

Jeg er opptatt av at friluftslivet skal ha gode rammebetingelser og ha muligheter til å etablere anlegg for friluftsliv og fysisk aktivitet. Anlegg for friluftsliv er prioritert. Det er f.eks. slik at for flere typer anlegg for friluftsliv, kan en gjennom tilskuddordningene fra spillemidlene til idrettsformål få tilskudd på inntil 50 % av godkjente kostnader, i motsetning til hovedregelen på inntil 1/3 for idrettsanlegg.

Det finnes to tilskuddordninger fra spillemidlene der friluftslivsorganisasjoner kan søke om tilskudd til friluftslivsanlegg. Det er Tilskudd til løypetiltak i fjellet og overnattingshytter og Tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Den første ordningen er forbeholdt friluftslivsorganisasjoner. I den andre ordningen kan bl.a. kommuner samt navngitte idrettsorganisasjoner og friluftslivsorganisasjoner søke. Friluftslivsorganisasjoner, herunder sammenslutninger organisert under Norsk Friluftsliv kan søke om nærmere spesifiserte friluftslivsanlegg.

I ordningen som er forbeholdt friluftslivet er det et vilkår at sammenslutninger under Norsk Friluftsliv skal ha friluftsliv og fysisk aktivitet som hovedformål for å kunne søke spillemidler til overnattingshytter i lavlandet eller ved kysten.

Kultur- og likestillingsdepartementet har nå på høring forslag til endringer i ordningen for tilskudd til

anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Et av forslagene i høringsutkastet er å tydeliggjøre et vilkår om at søknadsberettigede aktører, med unntak av kommuner fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak samt Det frivillige skyttervesen og studentskipnader skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål. Det er altså ikke et særkrav til Norsk Friluftsliv, også for andre organisasjoner vil det være et vilkår at disse skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål.

Spillemiddelordningen er et knapphetsgode med press på tilgjengelige midler. Som i veldig mange andre tilskuddsordninger er det noen kriterier for hvem som kan søke. For det første er det et grunnleggende prinsipp at spillemidler til idrettsformål ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer eller omdannes til fortjeneste til private eiere. For det andre er ordningen innrettet mot de organisasjonene som har idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål. Dette vilkåret er altså foreslått tydeliggjort i forslaget som nå er på høring. Dersom det ikke var kriterier knyttet til formål, ville det kunne åpne opp for et svært stort antall frivillige organisasjoner som i dag ikke er søknadsberettiget.

Jeg er opptatt av å få til en enda bedre anleggsordning med de ressursene vi har gjennom spillemidlene. Kultur- og likestillingsdepartementet har derfor gjennomført innspillmøter med bl.a. offentlige instanser og frivillige organisasjoner i alle fylkene. Med bakgrunn i disse møtene er det nå laget et forslag til endringer i anleggsordningen, som er sendt ut på en bred høring. Her bør organisasjoner som Norsk Friluftsliv og andre med samme interesser, benytte anledningen til å komme med innspill til spillemiddelordningen innen høringsfristen 20. september.

SPØRSMÅL NR. 2445

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 4. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Jeg viser til Arbeids- og sosialdepartementet tolkningsuttalelse når det gjelder likebehandling for ansatte i bemanningsforetak, jf. aml. § 10-12a.

Er det, i lys av departementets egen tolkning, anledning for fagforeningene å stille slike krav som jeg her

referer til, og hvis ikke; hva vil statsråden gjøre for å sikre at praksisen blir i henhold til lovverket?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Tolkningsuttalelse – arbeidsmiljøloven § 14-12 a om likebehandling ved utleie fra bemanningsforetak, jf. § 10-12 femte ledd. Der konkluderes det med at:

“Departementets syn på spørsmålet NHO reiser er dermed at et bemanningsforetak som leier ut arbeidstaker til en innleievirksomhet som på grunnlag av avtale med fagforening, eventuelt på grunnlag av tillatelse fra Arbeidstilsynet, har arbeidstidsordninger som avviker fra lovens ordinære arbeidstidsbestemmelser, kan gjøre arbeidstidsordningen gjeldende for utleid arbeidstaker såfremt denne “ville kommet til anvendelse dersom arbeidstaker hadde vært ansatt hos innleier for å utføre samme arbeid”, jf. § 14-12 a første ledd bokstav a. Eventuelle begrensninger i den individuelle arbeidsavtalen må vurderes konkret.”

Samtidig er jeg kjent med eksempler der fagforeningen krever at underentreprenører, innleide fra produksjonsbedrifter eller vikarbyrå, som planlegger å benytte en tilsvarende arbeidstidsordning som i innleiebedriften (f.eks. rotasjonsordning), må søke til det aktuelle forbundet.

Svar:

Arbeidsmiljøloven § 10-12 gir hjemmel for ulike typer unntak fra arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven kapittel 10. Av § 10-12 femte ledd, som representanten viser til, følger det at dersom det er inngått slike avtaler som nevnt, og et flertall av arbeidstakerne er bundet av avtalen, kan arbeidsgiver gjøre avtalens bestemmelser om

arbeidstid gjeldende for alle arbeidstakere som utfører arbeid av den art avtalen omfatter.

I relasjon til likebehandlingsprinsippet ved innleie fra bemanningsforetak i arbeidsmiljøloven § 14-12 a heter det i forarbeidene, Prop. 74 L (2011–2012) punkt 20.3, at «[p]rinsippet om likebehandling vil også gjelde tillatelser som innleievirksomheten har fått til å avvike arbeidstidsreglene, i de tilfellene disse ville ha omfattet den innleide dersom han eller hun var direkte ansatt. Tilsvarende gjelder avtaler om avvikende arbeidstidsordninger som gjelder hos innleier og som kunne vært gjort gjeldene for den innleide hvis vedkommende var direkte ansatt, jf. arbeidsmiljøloven § 10-12 femte ledd.»

Loven åpner altså for at arbeidsgiver på nærmere vilkår kan gjøre avvikende arbeidstidsordninger gjeldende overfor alle som utfører arbeid av samme art som avtalen gjelder. Dette gjelder også for utleide arbeidstakere fra bemanningsforetak, så fremt arbeidstidsordningen ville kommet til anvendelse hvis vedkommende var direkte ansatt i innleievirksomheten.

Bestemmelsen i § 10-12 femte ledd regulerer ikke eventuelle avtalemessige begrensninger. Slike begrensninger kan følge av individuelle avtaler, andre tariffavtaler i virksomheten mv. Jeg er ikke kjent med om det i tilfellene representanten nevner foreligger avtalemessige skranker for å gjøre slik arbeidstidsregulering gjeldende for øvrige arbeidstakere. Hvorvidt det foreligger slike begrensninger, må vurderes konkret hos den enkelte virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2446

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 5. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnetts kostnader ved å balansere nettet, kjøp av såkalte systemtjenester, har blitt seksdoblet på få år. 2021 og idriftsettelsen av NordLink og North Sea Link sies å ha markert et skille, ifølge RMEs rapport om driften av kraftsystemet 2023.

Hvor stor andel av kostnadene for å balansere nettet skyldes de to siste utenlandskablene, og har statsråden oversikt over hvor mye av dette som er veltet over på vanlige folk og bedrifter over nettleia?

Svar:

Det har vært en stor økning i system- og balansekostnadene de siste årene. Dette skyldes en rekke forhold, blant annet større innslag av fornybar kraftproduksjon og økt utvekslingskapasitet. I tillegg har økte kraftpriser gjort det dyrere å kjøpe inn system- og balansetjenester. Det er ikke mulig å gi et klart svar på hvor mye av økningen som skyldes de ulike faktorene.

Statnett forventer at kostnadene til balansering vil fortsette å øke i framtiden som følge av krav til kjøp av reserver samt økt andel uregulerbar kraftproduksjon.

Alle systemdriftskostnadene inngår i grunnlaget for transmisjonsnettleien. Kostnadene dekkes således av nettkundene, både produsenter og forbrukskunder.

Flaskehalsinntektene på utenlandskablene reduserer beløpet som må hentes inn gjennom nettleien, og bidrar dermed til at tariffene blir lavere enn de ellers ville vært.

SPØRSMÅL NR. 2447

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou

Besvart 5. juli 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vurderer utenriksministeren opplysningene om at ukrainske barn bortført til Russland etter fullskalainvasjonen i 2022 nå forsøkes adoptert bort til russiske familier, og hva vil Norge gjøre for å motvirke at slike adopsjoner finner sted?

BEGRUNNELSE:

Financial Times har rapportert at minst fire savnede ukrainske barn har blitt tilbudt for adopsjon i Russland av russiske myndigheter. Jeg viser også til min interpellasjon besvart av utenriksministeren 1. februar i år og ber særlig om en vurdering av hva Norge nå kan bidra med innen rammen av arbeidsgruppe 4 under Ukrainas fredsformel.

Svar:

Russlands pågående angrepskrig mot Ukraina har dramatiske konsekvenser for sivilbefolkningen. Ifølge Unicef har Russland systematisk deportert flere tusen ukrainske barn til Russland og Belarus. Jeg viser også til mine innlegg i interpellasjonsdebatten i februar om samme tema, jf. interpellasjon nr. 19 (2023–2024).

Innsats for ukrainske barn ulovlig ført ut av sitt hjemland, er fortsatt høyt prioritert av regjeringen.

Beskyttelse av barn er en sentral del av Norges humanitære politikk og prioriteres høyt i samarbeidet med Ukraina. Norge støtter initiativer som bidrar til trygg retur og mottak for barn som er ofre for tvungen forflytting og deportasjon. Vi gir støtte til gjenoppbygging av familieforbindelser og andre varige omsorgsløsninger for barn uten verge eller omsorgspersoner.

Ukraina har nedsatt ti arbeidsgrupper under sin fredsformel, der Norge blant annet leder arbeidsgruppe 4 for retur av deporterte barn, sivile fanger og krigsfanger, sammen med Ukraina og Canada.

Under toppmøtet om Ukrainas fredsformel i Sveits 16. juni ble statsminister Støre bedt av Ukraina om å lede

sesjonen om bortførte barn. Statsministeren annonserte også at Norge gir ytterligere 50 millioner kroner i støtte til dette arbeidet. 20 millioner kroner går til FNs barnefond UNICEF. Norge har allerede øremerket 30 millioner kroner via UNICEF for arbeidet med reintegrering av barn som har vært deportert og kommet tilbake til Ukraina. Videre økte vi støtten med 30 millioner kroner til Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC). ICRC har et viktig mandat til å ha kontakt på begge sider av frontlinjen for å sikre etterlevelse av humanitærretten, herunder om barn som er forsvunnet og gjenoppbygging av familieforbindelser.

Gjennom arbeidsgruppe 4 samarbeider Norge svært tett med det ukrainske parlamentets menneskerettighetsombud. Samtidig arbeider vi med å engasjere land utenfor vår region i dialog om disse spørsmålene. Flere land som engasjerer seg i Ukrainas fredsformel er også land som fortsatt har åpne kanaler til russiske myndigheter.

Norge deltar dessuten i den internasjonale koalisjonen for retur av ukrainske barn og støtter plattformen for å frigjøre sivile gisler.

Norge har gjentatte ganger tatt opp Russlands manglende vilje til å etterleve sine folkerettslige forpliktelser siden de første meldingene kom om tvangsforflytning av barn etter fullskalainvasjonen. Som medlem i FNs sikkerhetsråd i 2022 var vi tidlig ute med å fordømme Russland for dette, samt for å ha endret adopsjonsprosedyrene slik at russere kunne adoptere ukrainske barn uten foreldrenes tillatelse.

Vi står sammen med de nordiske landene, EU og mange andre likesinnede i en rekke FN-fora og i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) med krav om full, trygg og uhindret tilgang for humanitære aktører til områder under Russlands midlertidige kontroll, og tilgang til bortførte og deporterte ukrainere, inkludert barn.

Det haster å få slutt på krigen, og det haster å få barna trygt hjem for å vokse opp i et fritt Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 2448**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 2. juli 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Deler statsråden bekymringen for at en 10 år lang frist for idriftsettelse kan gjøre at konsesjonen ender opp som et verdipapir, og kan statsråden nærmere begrunne hvorfor en så lang frist er valgt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen sendte nylig en rekke forslag til endringer i energiloven på høring. En av endringene som foreslås er å innføre en ti års frist fra konsesjon gis til idriftsettelse. Dette er en lang periode, og det er lite argumentasjon for hvorfor dette er rimelig i høringsdokumentet. Det kommer også overraskende på, siden NVE har uttrykt at de vil stramme inn ovenfor utbyggere.

På vei til fristen for idriftsettelse frist for byggestart overholdes. Den er på fem år, i utgangspunktet. Rådets bekymring er at hva som er "byggestart" kan tolkes vidt. Er det nok å bare gjøre litt arbeid på en tilkomstvei til et vindkraftverk?

Om det er det, kan vi ende i en situasjon hvor en konsesjon handles med og bytter eiere flere ganger før fristen på 10 år går ut. Da ender norsk natur og naturressurser som et verdipapir.

Svar:

Energidepartement sendte 26. juni på høring forslag om flere endringer i energiloven, for å forbedre og effektivisere regelverket for energiutbygging. Forslaget omfatter også innføring av bestemmelser om frister i konsesjoner.

Hovedgrepet i forslaget er at det innføres en frist for byggestart og at konsesjonen faller bort dersom fristen oversittes. Den alminnelige fristen foreslås satt til 5 år. Innenfor denne fristen skal konsesjonæren normalt få godkjent detaljplaner for anlegget, sikre finansiering, innhente tilbud på komponenter og arbeid og planlegge byggearbeidene.

Hva som skal til for å konstatere byggestart er nærmere omtalt i høringsnotatet. Det heter der:

Fristen avbrytes når arbeidet er «satt i gang». Det vil alltid måtte bero på en konkret vurdering av om de arbeidene som er utført, er tilstrekkelig. Det må vurderes konkret om de fysiske arbeidene som er utført er tilstrekkelige til å oppfylle vilkåret. Avgjørende er om det er igangsatt fysiske arbeider i konsesjonsområdet av et slikt omfang at det er naturlig å betrakte tiltaket som igangsatt. De utførte arbeidene må være knyttet til realiseringen av selve

tiltaket og være av en slik karakter at de ikke kunne vært utført uten en gyldig konsesjon. Det er i utgangspunktet ikke tilstrekkelig kun å ha igangsatt forberedende arbeider, som for eksempel rydding av vegetasjon. Graden av forberedelse og kontraktsmessige forpliktelser kan etter omstendighetene ha betydning for om arbeidet er satt i gang. Igangsetting som har som hovedformål å avbryte fristen, uten at det samtidig foreligger et reelt formål om å fullføre byggearbeidene innen rimelig tid, er ikke tilstrekkelig til å avbryte fristen. Plan- og bygningsrettens regler om igangsettelse er ikke avgjørende for om vurderingen av om det foreligger igangsettelse i konsesjonsrettslig forstand. Konsesjonsmyndigheten kan kreve dokumentasjon på igangsettelsen.

Når byggingen er i gang foreslås det er frist på 5 år for å sette anlegget i drift. Har man først startet på realiseringen, utløser det med andre ord en plikt til å fullføre.

Jeg er ikke bekymret for at konsesjoner ender opp som «verdipapir». 5 år er ikke lang tid med tanke på hva som må på plass før bygging. Har man først startet bygging, skal anlegget realiseres. I tillegg kommer at konsesjoner ikke er fritt omsettelige, da det er konsesjonsplikt også på det å «eie», jf. energiloven § 3-1 første ledd.

SPØRSMÅL NR. 2449**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 3. juli 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen legge fram en oppdatert handlingsplan for energieffektivisering i forbindelse med statsbudsjettet for 2025?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nå fastsatt et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015. Vil regjeringen i den forbindelse oppdatere handlingsplanen for energieffektivisering med konkrete tiltak som viser hvordan målet om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 skal nås?

Jeg ber også statsråden redegjøre for om det vil bli gjennomført analyser som vurderer fremtidig effekt av de virkemidlene som er foreslått i nåværende handlingsplan for energieffektivisering.

Svar:

Regjeringen har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig og la frem en handlingsplan for energieffektivisering samtidig med statsbudsjettet for 2024. Arbeidet med å følge opp tiltakene i handlingsplanen er godt i gang. I statsbudsjettet for 2024 ble Enovas arbeid med energieffektivisering og utbygging av solenergi styrket med 880 millioner kroner. Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg er videreført og styrket til 300 millioner kroner. I Revidert nasjonalbudsjett 2024 ble midlene til Enova og Husbanken ytterligere styrket med 300 millioner kroner.

Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2025 redegjøre for status for oppfølgingen av handlingsplanen og målet om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015.

SPØRSMÅL NR. 2450**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 8. juli 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å komme til bunns i hvordan Hamas-krigere ervervet uniformer med det unike norske kamuflasjemønsteret?

BEGRUNNELSE:

Avisen Vårt Land rapporterte nylig at Hamas-krigere var ikledd norsk kamuflasje under en parade i 2005. Mønsteret er unikt for Norges forsvar, og det er knyttet en rekke problemstillinger til at terroristorganisasjoner, og evt. andre, benytter disse mønstrene.

Svar:

Det er uheldig at norsk kamuflasjemønster brukes av andre enn forsvarssektorens personell. Den erkjennelsen

er styrket de senere årene, og uniformer med kamuflasjemønster som utrangeres fra Forsvaret har siden 2006 blitt destruert.

Kamuflasjemønsteret som Forsvaret har brukt siden slutten av 70-tallet ble aldri designbeskyttet. Det har derfor vært lovlig å kopiere mønsteret. Klær med dette mønsteret har også vært til salgs i Norge, og det er flere eksemplere på at mønsteret er brukt i utlandet.

Forsvaret skal i tiden framover innføre nye uniformer med nytt kamuflasjemønster. Dette mønsteret er designbeskyttet i inn- og utland hos Patentstyret. Forsvarsmateriell har allerede iverksatt tiltak mot et forsøk på kopiproduksjon av det nye kamuflasjemønsteret, som endte med at partiet ble destruert. Dette viser at forsvarssektoren tar disse utfordringene på alvor.

Fordi det tidligere har vært anledning til å kopiere kamuflasjemønsteret fra 70-tallet, samt at Hamas-saken

ligger langt tilbake i tid, er det etter min vurdering ikke god ressursbruk å starte undersøkelser av opprinnelsen

til Hamas-uniformene fra 2005. I tillegg er tiltak for å forhindre tilsvarende hendelser allerede iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 2451

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 4. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mener statsråden at bemanningsselskaper skal kunne kreve at de ansatte må melde seg inn og ut av ulike forbund, for å få muligheten til å jobbe, alt etter hvilket prosjekt de skal jobbe på?

BEGRUNNELSE:

Enkelte klubber stiller krav om at selskapet må ha tariffavtale med et spesifikt forbund for at klubben skal godkjenne bemanningsforetaket som leverandør, dette på

tross av at bemanningsbyrået har avtale med et annet LO-forbund, som organiserer de samme faggruppene.

Svar:

Vårt arbeidsliv er tuftet på prinsippet om organisasjonsfrihet. Reell organisasjonsfrihet for arbeidstakere og arbeidsgivere er en forutsetning for et velfungerende arbeidsliv.

Organisasjonsfriheten omfatter både retten til å danne og slutte seg til en fagforening, og retten til å avstå fra å være organisert. Jeg forventer at organisasjonsfriheten respekteres av alle partene i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 2452

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 4. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan en fagforening stille krav til organisasjonsgraden blant bemanningsselskapets ansatte?

BEGRUNNELSE:

Enkelte innleieselskaper opplever at tillitsvalgte krever over 50 % organisasjonsgrad blant dem som skal jobbe på et prosjekt, og i noen tilfeller krever de over 50 % organisasjonsgrad blant alle ansatte i selskapet for å kunne godkjenne bemanningsbyrået som leverandør. For at et byrå skal kunne oppfylle disse reglene må de kreve at den

ansatte organiserer seg som et kriterier for å få jobb. Det bryter med organisasjonsfriheten.

Svar:

Regjeringen ønsker et forsterket trepartssamarbeid som er tettere, mer forpliktende og mer strategisk for å møte de store utfordringene Norge står overfor i årene som kommer. Høy organisasjonsgrad og sterke fagforeninger er kjernen i den norske arbeidslivsmodellen.

Arbeidsmiljøloven § 14-12 andre ledd åpner for innleie av arbeidstakere fra bemanningsforetak dersom innleievirksomheten er bundet av tariffavtale med en større fagforening, og har inngått avtale med tillitsvalgte i virk-

somheten om innleie. Det kreves ikke en spesiell begrunnelse eller at spesifikke behov må foreligge for å kunne avtale innleie med tillitsvalgte. Partene må imidlertid være enige om at det skal leies inn arbeidstakere.

Hva som skal til for at en fagforening anser det som ønskelig å inngå avtale om innleie, er det ikke opp til meg å vurdere. Jeg forutsetter imidlertid at det ikke oppstilles krav som er i strid med gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2453

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 3. juli 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Den foreslåtte utbyggingen av Arctic Center i Tromsø ligger an til å bli et av de største naturinngrepene i kommunen noensinne. Prosjektet kan ramme truede naturtyper, reindriftsområder, samiske kulturminner, et populært friluftsterreng, og føre til utslipp av karbon ved ødeleggelse av myr.

Mener regjeringen dagens planer er i tråd med Norges naturmål, og vil regjeringen foreta seg noe for å stanse prosjektet eller begrense naturødeleggelsene?

Svar:

Regjeringen har gitt klare signaler om ivaretagelsen av natur, klima, kulturmiljø og andre miljøhensyn i blant annet Nasjonale forventninger til regionale og kommunal planlegging. I Klima- og miljødepartementets rundskriv

T-2/16 framgår også hva som er nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet. Disse skal følges opp i den kommunale arealplanleggingen.

Det vil ikke være riktig av meg å kommentere den konkrete saken som representant Bastholm viser til. Det er fylkeskommunen og statsforvalteren som deltar som miljømyndigheter inn i kommunale planprosesser. De har mulighet til å fremme innsigelse dersom det er nødvendig for å ivareta nasjonale eller vesentlige regionale hensyn. På generelt grunnlag mener jeg at klima og natur er sentrale hensyn i den kommunale arealplanleggingen, og det er positivt å se en økende oppmerksomhet i samfunnet om konsekvensene som nedbygging gir for natur, klima og andre viktige samfunnshensyn.

Regjeringen skal også legge frem for Stortinget den nye handlingsplanen for natur til høsten, som vil være Norges oppfølging av den globale naturavtalen.

SPØRSMÅL NR. 2454

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 5. juli 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvis utlendingsmyndighetene mister statsborgerskapsbeviset til en utlending, hvem har da ansvaret for at statsborgerskapsbeviset kommer til rette igjen?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kjent med en sak der en utlending har sendt inn sitt statsborgerskapsbevis fra hjemlandet sitt til norske utlendingsmyndigheter, UDI, i et forsøk på å samarbeide for å oppklare utlendingens identitet. Det viser seg så at statsborgerskapsbeviset i ettertid har blitt borte etter at det har kommet frem til UDI. Dette skaper naturligvis

store problemer for personen det gjelder, og omhandler en sak som strekker seg tilbake over 15 år. UDI på sin side virker ikke samarbeidsvillige og svarer ikke på henvendelser om det nevnte statsborgerskapsbeviset. Jeg er klar over at statsråden ikke kan kommentere enkeltsaker, men av en mer overordnet og prinsipiell karakter vil det være nyttig å få vite om statsråden mener det er utlendingsmyndighetene eller utlendingen selv som i et slikt tilfelle har ansvaret for at statsborgerskapsbeviset kommer til rette igjen.

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter statsborgerloven. Verken departementet eller jeg har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg kan derfor ikke kommentere den konkrete saken det refereres til.

Generelt er det svært uheldig hvis identitetsdokumenter som er sendt inn til UDI med formål om å bidra til å klarlegge personens identitet har kommet på avveie etter oversendelsen til UDI. Det er også svært beklagelig hvis personer opplever ikke å ha fått svar fra UDI på sine henvendelser.

UDI har ansvar for dokumenter som sendes til UDI i forbindelse med en sak frem til de returneres til personen eller dennes advokat/fullmektig. UDI vil alltid gjøre det de kan for å gjenfinne dokumenter på avveie. Hvis UDI ikke gjenfinner statsborgerbeviset, kan de ikke fremskaffe et nytt på vegne av personen. Dette skyldes at statsborgerbevis er et personlig dokument som utstedes til egne borgere av andre lands myndigheter.

Hvis det er på det rene at et originaldokument har blitt mottatt av UDI, kan UDI sende en skriftlig bekreftelse på dette til personen. Hvis det foreligger en scannet kopi av dokumentet på saken, kan UDI også sende kopien til personen hvis dette kan forenkle prosessen med å skaffe et nytt statsborgerbevis.

SPØRSMÅL NR. 2455

Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 8. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan jeg be finansministeren, med utgangspunkt i det totale utenlandske eierskapet på Oslo Børs og basert på at verdiene har ultimate personlige eiere, å beregne hva eierne ville ha betalt i formuesskatt dersom de hadde hatt norsk bostedsadresse, og kan det bes samtidig om å få opplyst skatteprosent på utbytte hos våre største handelsspartnere?

BEGRUNNELSE:

Det hadde vært nyttig med en tallmessig illustrasjon på hvilken skattebelastning norske gründere og investorer er utsatt for, sammenliknet med deres utenlandske konkurrenter. En beregning som dette vil bli et bilde av tilleggsskatten som vil påløpe dersom norske eiere hadde hatt tilstrekkelig kapital til å kjøpe ut det internasjonale eierskapet. Dette for å belyse tallstørrelser ved at regjer-

ingen så massivt favoriserer utenlandsk eierskap i næring, på bekostning av privat nasjonalt eierskap.

Svar:

Norske og utenlandske eiere beskattes forskjellig avhengig av det enkelte lands innretning av skattesystemet når det gjelder formue, eiendom, gevinster og selskapsoverskudd mv. Norge skiller seg ut ved å være et av få land med formuesskatt, men også ved at vi ikke har skatt på arv.

I OECDs nye database OECD Data Explorer kan man finne oversikt over skattesats på utbytte, både på aksjonærens hånd og samlet skattesats på utbytte der selskapsskatt er medregnet.¹ Målt ut ifra de formelle skattesatsene, har Norge en forholdsvis høy marginalbeskatning av aksjeinntekt. Av 37 OECD-land med tall for 2024 har fem land høyere skattesats for aksjeinntekter enn Norge, både når en ser på marginalskatt på aksjeinntekt for personer og samlet marginalskatt på utbytter medregnet

¹ Se [her](#).

selskapsskatt.² Skattesatsen på aksjeinntekt for personer er 25,1 pst. som uvektet gjennomsnitt blant de 37 OECD-landene, mens satsen på uskjermet utbytte er 37,8 pst. i Norge, jf. omtale av skjermingsfradraget nedenfor.

Når en ser på den høyeste, samlede marginalskatten på utbytter medregnet selskapsskatt, er uveid OECD-gjennomsnitt 43 pst., mot 51,5 pst. i Norge.

Det faktiske (effektive) skattenivået bestemmes også av fradragregler. Norge skiller seg ut ved å gi et skjermingsfradrag for aksjeinntekt for personer. Skjermingsfradraget har vært lavt over flere år på grunn av et lavt rentenivå, men får økt betydning med et høyere rentenivå. Gitt rimelige forutsetninger, blant annet om et normalt rentenivå, reduserer skjermingsfradraget den effektive gjennomsnittlige skattesatsen med om lag 12 prosentenheter, se NOU 2022: 20 punkt 8.5.4.

Andre land vil også kunne ha regler som gjør at skattenivået for aksjeinntekter er lavere enn det den høyeste marginalskattesatsen gir uttrykk for, for eksempel hvis de har progressive skattesatser for aksjeinntekt. For-

modentlig vil få land ha særregler som er like gunstige for høye aksjeinntekter som det norske skjermingsfradraget.

Aksjonærer som er skattemessig bosatt i utlandet, skal i utgangspunktet betale kildeskatt på utbytte til Norge. Satsen er 25 pst., men den er normalt redusert i skatteavtaler.

Personer bosatt i Norge skal betale formuesskatt for alle eiendeler, med fradrag for gjeld. Formuesskatt illegges netto skattepliktig formue over et bunnfradrag på 1,7 mill. kroner (3,4 mill. kroner for ektepar). Satsen er 1,0 pst. for netto skattepliktige formuer under 20 mill. kroner og 1,1 pst. for formuer over dette. Utenlandske investorer eide aksjer notert på Oslo Børs for 1 618 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2024, tilsvarende 41,7 pst. av den totale markedsværdien. Det har ikke vært mulig å framskaffe informasjon som gjør det mulig å beregne netto skattepliktig formue for den enkelte utenlandske investor. Departementet har derfor ikke et godt nok grunnlag for å anslå formuesskatt for utenlandsk eierskap på Oslo Børs, uten en grundigere utredning.

SPØRSMÅL NR. 2456

Innlevert 30. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. juli 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen oppnevnte nylig oppnevnte et kjernekræftutvalg med formål å utarbeide utredning om kjernekræft som mulig kraftkilde i Norge. En uhildet, objektiv og kvalifisert utredning vil kunne berike og belyse debatten om kjernekræft i Norge.

Kan statsråden avklare hvordan han mener valget av en prominent og langvarig kjernekræftmotstander med styreplass i Statkraft - som også er negativ, bidrar til å sikre utvalgets objektivitet, legitimitet og troverdighet?

BEGRUNNELSE:

Kjernekræftdebatten har gått fra 0 til 100 det siste halvannet året etter FRP fremmet flere forslag om kjernekræft på Stortinget januar 2023. Mange av argumenter for og mot, og da spesielt mot, har vært basert på gamle vedtak og utdaterte argumenter.

Regjeringen har ikke ønsket å få oppdatert kunnskap og kompetanse på plass, før nylig kuvending med utvalget for kjernekræft.

Kjernekræft er nå energikilden flest nordmenn er positiv til ifølge flere meningsmålinger. Regjeringen derimot er negativ, og har uttalt at kjernekræftdebatten er en avsporing, og at vi verken har kompetanse, forutsetninger eller behov for kjernekræft i Norge.

En uhildet, objektiv og kompetent utredning vil kunne belyse dette.

Svar:

Det nylige nedsatte utvalget skal gjøre en bred gjennomgang og vurdering av ulike sider ved en eventuell framtidig etablering av kjernekræft i Norge. Sammensetningen av utvalget er basert på innspill fra flere departementer og miljøer, og utvalget består av både norske og utenlandske medlemmer med ekspertise innenfor en rekke ulike fagfelt.

² Korea, Irland, Canada, Danmark og Storbritannia høyere skattesatser på utbytte enn Norge.

Å lede et utvalgsarbeid som dette er en krevende oppgave. Det er min vurdering at Kristin Halvorsen med sin omfattende erfaring fra ulike posisjoner er et godt valg som utvalgsleder. Jeg mener det er viktig at utvalget har

en leder som forstår de politiske og samfunnsmessige perspektivene og evner å kommunisere godt. Jeg legger til grunn at Halvorsen vil håndtere rollene som utvalgsleder og styremedlem i Statkraft på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2457

Innlevert 30. juni 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 9. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Dersom Oljefondets var blitt pålagt samme formues- og utbytteskatt som staten pålegger personlige eiere i Norge, hva ville det ha betydd for fondets verdier, og overføringer til statsbudsjettet i 2024 etter handlingsregelen?

BEGRUNNELSE:

Norge er et av de få land i OECD som har formuesskatt på mobil nærings- og sparekapital. Nesten alle våre konkurrentland har avskaffet denne skatten, bla Sverige, Finland og Danmark. Norge har valgt å gå «mot strømmen» og i stedet økt denne skatten kraftig.

Etter regjeringsskiftet høsten 2021 har de norske eierskattene (formues- og utbytteskatt) økt med ca. 107 prosent. Den marginale sats for formuesskatt er på 1,1 prosent, med 80 prosent verdsettelse av aksjer.

Formuesskatten svekker verdiskaping og privat sparing, og av den grunn konkluderte Kapitaltilgangsutvalget enstemmig med at denne skatten burde avskaffes.

Likhetsprinsipp kan tale for at den norske staten burde betale minst like mye skatt på sine eierskap rundt om i verden som den pålegger sine egne innbyggere. Det kan i så fall oppfattes som rimelig at denne skatten går til landene hvor selskapene og verdiene er bygd opp, slik Finansdepartementets også begrunner ny exitskatt. Her gir videre regjeringens hyppige bruk av begrepet «omfordeling» en viss mening, etter som den norske staten er en av verdens største kapitaleiere, med en større formue enn all privat kapital i Norge samlet.

Det ønskes på denne bakgrunn en oppstilling som estimerer bortfall av proveny/verdier for staten som eier dersom Oljefondet var blitt ilagt tilsvarende formues-/utbytteskatt som gründere og investorer bosatt i Norge, og med 2024 som utgangspunkt. Ved beregning av utbytteskatt kan brukes en sjablong basert på estimert høyere skatt på utbytte i Norge sammenliknet med våre konkurrentland.

Svar:

Statens pensjonsfond utland eies i sin helhet av den norske stat. Dersom fondets midler skulle vært ilagt formuesskatt og utbytteskatt som en norsk personlig aksjonær, ville handlingsregelen og det finanspolitiske rammeverket kunne justeres slik at dette i praksis ville fått liten betydning. En kunne for eksempel justert handlingsregelen slik at formues- og utbytteskatt fra SPU ville blitt overført til statsbudsjettet sammen med øvrige midler fra fondet.

SPØRSMÅL NR. 2458**Innlevert 30. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 5. juli 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til gransking av saka om lovbrudd mot noen av landets mest sårbare barn?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til svar på spørsmål 15:2250 om enkeltvedtak knytta til vedtak om strengt fortrolig adresse. Statsråden skriver mellom anna: Det er sjølv sagt veldig alvorleg og uakseptabelt, og det må ta slutt.

Det er også interessant å se om hvor langt tilbake i tid avgjørelser om strengt fortrolig adresse i barnevernet har blitt praktisert som beslutninger og ikke vedtak. Hva vil departementet gjøre for å finne ut av det. Skal tidlige lovbrudd mot noen av landets mest sårbare barn gransk- es.

Svar:

Barn og familiar skal ha god rettstryggleik, og det skal vere effektive tiltak for å beskytte barn som er utsett for truslar.

På bakgrunn av artiklane til Aftenposten har eg tatt initiativ til endringar og at praksis blir gjennomgått. Bufdir har oppdatert sitt saksbehandlingsrundskriv, og det kjem no tydeleg fram at avgjerder om sperra adresse er enkeltvedtak som skal følgje saksbehandlingsreglane i forvaltningslova, og at Statsforvaltaren er klageinstans. Dette rettar opp uklarleikar om saksbehandlingsreglane og klagemoglegheiter. Vidare er statsforvaltarane orienterte om oppdateringa i eige brev frå Bufdir, og er bedne om å sikre at alle barnevernstenester er kjende med ansvaret sitt og saksbehandlingsreglane for skjult og sperra adresse som tryggingstiltak. Slik er kommunar godt informert om situasjonen og kan gå gjennom sine saker, for å så sjå til at saksbehandlinga er korrekt.

Eg har også hatt møte med Helsetilsynet om funna, og dei vil be alle Statsforvaltarane om å undersøke praksisen i kommunane. Eg vil ha kontakt med Helsetilsynet om status for arbeidet og eventuelle funn som blir gjort. Eg er kjend med at fleire kommunar allereie har gjennomgått eller er i gang med å gjennomgå sin praksis og sine saker. Det er vidare fleire andre arbeid i gang av betydning for saksfeltet. Det kjem mellom anna ei ny nasjonal rettlei- ing om trusselutsette barn i barnevernet våren 2025, det har nett vore på høyring forslag til lovendring som vil gi barnevernstenesta ei plikt til å informere politiet når det er beslutta adressesperre, og NOVA skal levere ein rapport

til hausten. Rapporten vil gje oss ny kunnskap og vera eit viktig grunnlag for å vurdere enda fleire tiltak.

Eg vil sjå på regelverket rundt vedtak om fortruleg og strengt fortruleg adresse i barnevernet. Eg vil også ha møte med Kripos og politiet om behov for endring i regelverk og om styrka samarbeid mellom politi og barnevern i slike saker.

I lys av det som no skjer og er planlagt framover, meiner eg det er for tidleg å fastslå at det vil vere riktig med ei gransking av sakene tilbake i tid. Som varsla i mitt svar på spørsmål nr. 2250 vil eg sjå nærare på heile saksfeltet. Dette arbeidet må skje i samarbeid med fleire departement. Vi vil gå gjennom dagens system og tiltak og vurdere kva for nye tiltak som trengs for å gje barna nødvendig vern og rettstryggleik. Som ein del av dette vil det vere relevant å sjå på dei ulike styresmaktene sine roller og oppgåver, og kva for slags krav det skal vere til prosessane med å vurdere tryggleiken til barna.

SPØRSMÅL NR. 2459**Innlevert 30. juni 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 4. juli 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når forvaltningen «ikke kan unnlate» å utrede saken etter forvaltningsloven § 17, hva blir konsekvensen hvis det viser seg at saken ikke var «forsvarlig utredet» og slik at saksgrunnlaget i første omgang ikke kunne hjemle vedtaket, burde ikke vedtaket i slikt tilfelle oppheves for eventuell ny behandling i første instans, eller mener ministeren at forvaltningen etter lovens § 33 har adgang til å innhente ny informasjon som i klageomgangen kan reparere det uriktige vedtaket ved å i ettertid skaffe tilstrekkelig grunnlag for vedtaket?

BEGRUNNELSE:

Det vises til justis- og beredskapsministerens svar 6. juni 2024 i Dokument nr. 15:2178 (2023-2024).

Dersom det viser seg at en sak ikke var «forsvarlig utredet» slik at det foreliggende saksgrunnlaget ikke kunne hjemle et vedtak, og klageomgangen brukes av forvaltningen til å reparere det uriktige vedtaket ved å innhente saksgrunnlag som skal gi tilstrekkelig lovmessig basis for vedtaket, så kan utredningsplikten bli illusorisk ved at det uriktige vedtaket blir stående som gyldig gjennom klagesaksbehandlingen og ved at forvaltningen kan slippe unna med utilstrekkelig utredning eller lovbrudd mot en innbygger med mindre vedkommende klager. Videre blir borgerne fratatt muligheten for at saken utredes forsvarlig allerede i første instans, og samtidig vil forvaltningens brudd på saksbehandlingsplikt (og muligens lovbrudd) bli holdt skjult. Slik praksis gagnar etter min mening ikke rettssikkerhetshensynet i forvaltningen.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 6. juni 2024 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2178. Som det går frem av svaret, har forvaltningen adgang til å innhente ny informasjon i forbindelse med behandlingen av en klage. Det følger av forvaltningsloven (fvl.) § 33 andre ledd første punktum at underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, og deretter oppheve eller endre vedtaket, avvise klagen eller sende klagen videre til klageinstansen, jf. fvl. § 33 andre og fjerde ledd. Når en klage er oversendt til klageinstansen, skal denne påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, og den kan også pålegge underinstansen å foreta nærmere undersøkelser, jf. fvl. § 33 femte ledd. I fvl. § 34 andre ledd første punktum frem-

går det videre at klageinstansen kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter.

Når det gjelder utfallet av klagesaken, følger det av forvaltningsloven § 34 fjerde ledd at klageinstansen selv kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling. Dersom klageinstansen finner at underinstansens vedtak ikke var tilstrekkelig utredet, er altså et mulig utfall at klageinstansen opphever det opprinnelige vedtaket og sender saken tilbake til underinstansen, for eksempel fordi det er behov for å foreta ytterligere undersøkelser som underinstansen er nærmest til å gjøre. Dersom informasjonen som er fremkommet under forberedelsen av klagesaken gir et forsvarlig grunnlag for å avgjøre saken, kan klageinstansen i stedet stadfeste underinstansens vedtak dersom det er grunnlag for det, eller treffe et nytt og endret vedtak. Hensynet til parterens behov for avklaring og til en effektiv saksbehandling kan etter omstendighetene tilsi at klageinstansen avgjør saken i stedet for å sende den tilbake til ny behandling i underinstansen. Hvilken fremgangsmåte som bør velges, beror på omstendighetene i den enkelte saken.

SPØRSMÅL NR. 2460**Innlevert 30. juni 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 8. juli 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Finnes det lovadgang for å forby at elever bruker russegensere som tilfeldigvis viser hvilken russegruppe de tilhører, f.eks. ved at navnet og/eller logoen til en "russegruppe" på en eller annen måte står skrevet eller forekommer på et klesplagg de har på seg på skolen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at fylkestinget i Innlandet nylig innførte et forbud mot bruk av russegensere som viser hvilken russegruppe elevene tilhører. Alle partier utenom FrP stemte for forbudet.

Svar:

Spørsmålet er stilet til justis- og beredskapsministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd på dette området.

Regjeringen tar grep for å bidra til en tryggere og mer inkluderende russefeiring. Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Dette er lovfestet i opplæringsloven § 9 A-2. Et trygt og godt skolemiljø der alle er inkludert i fellesskapet, er avgjørende for at elevene kan trives, lære og oppleve mestring. Skolen har plikt etter opplæringsloven § 9 A-3 til å arbeide kontinuerlig for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø. Jeg mener det er vår oppgave å gjøre alt vi kan for at barn og unge har det bra, og er inkludert i fellesskapet.

Vi vet at inndeling i russegrupper fører til mer utenforskap blant russen. Dette kan få store konsekvenser – ikke bare for de som står utenfor, men også for dem som er i en russegruppe. En undersøkelse utført av Ipsos på vegne av Blå Kors, viser at 1 av 4 unge mellom 16 og 19 år er eller har vært usikre på om de får bli med i russegruppe eller ikke, og 16 % sier at de har opplevd å bli stående utenfor i russefeiringen.

Hvis det viser seg at bruk av russeklær på skolen skaper et dårligere skolemiljø gjennom å bidra til blant annet ekskludering og utenforskap, kan fylkeskommunen som skoleeier vedta regler om bruk av slike klær i skolens ordensreglement. Det følger av opplæringsloven § 9 A-10 at fylkeskommunen skal fastsette ordensreglement for de videregående skolene i fylket. Innføringen av regler om russeklær i ordensreglementet bør skje i dialog med elevene. Det er viktig at skolene jobber helhetlig med skolemiljø, også utover problemstillingen om bruk av

russeklær. Fylkeskommunen har ansvar for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø, og må vurdere lokalt hva som skal til for å få dette til. Jeg mener at det er åpning for å forby bruk av for eksempel russegensere som bare er tilgjengelig for en eksklusiv gruppe, i skoletiden, dersom skolen opplever at dette er et nødvendig tiltak for å sikre et trygt og godt skolemiljø for alle elevene.

Å unngå bruk av russeklær når det fører til ekskludering og et dårligere skolemiljø, er bare ett av mange tiltak. Fylkeskommunene har allerede satt i gang et prosjekt for å utvikle en nasjonal strategi og handlingsplan for å bidra til en ny og mer inkluderende russefeiring. Jeg vil rose fylkeskommunene for at de har gått sammen for å endre russefeiringen.

Utdanningsdirektoratet er også i gang med å utarbeide og videreutvikle informasjonen og veiledningen på sine nettsider om hvordan skolen kan bidra til en inkluderende skoleavslutning. Dette vil først og fremst være knyttet til elevenes rett til et godt og inkluderende skolemiljø, men det er også lagt ut eksempler på hvordan noen fylker jobber for en mer inkluderende russefeiring.

SPØRSMÅL NR. 2461**Innlevert 30. juli 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Det å gjenoppbygge helsevesenet på Gazastripen er noe av det viktigste vi kan gjøre. Universitetet i Oslo har tilbudt 9 palestinske og 1 egyptisk student muligheten til å fullføre sine studier i Norge. Nylig fikk 6 av studentene avslag på søknaden om oppholdstillatelse. 3 har fortsatt ikke fått svar. Den egyptiske studenten fikk innvilget opphold.

Vil statsråden ta initiativ til at UDIs avgjørelse for de palestinske medisinstudentene omgjøres slik at de får fullført sine medisinstudier her?

BEGRUNNELSE:

I juni sa utenriksministeren følgende i et svar til Stortinget:

“Det er min klare oppfatning at noe av det viktigste vi kan gjøre i dagens situasjon, er å sørge for at helseinstitusjonene i

Gaza kommer i drift igjen. Det er avgjørende å få gjenoppbygget helseinfrastrukturen og beskytte helseinstitusjoner og -arbeidere, ...”

Tidligere i sommer fikk en teatergruppe fra Palestina komme til Norge etter først å ha fått avslag på sine søknader. Det viser at det er mulig å endre avslagene.

Nå haster det med å endre avslaget som er gitt til de palestinske studentene, studiestart nærmer seg.

Svar:

Som representanten antagelig har sett i media, vil de aktuelle palestinske medisinstudentene nå få tillatelse til å komme til Norge for å gjennomføre et utvekslingsopphold hos UiO slik som søkt om. Dette er basert på regjeringens oppfatning om at det foreligger tunge utenrikspolitiske hensyn i saken, og UDI er derfor instruert om å innvilge søknadene.

SPØRSMÅL NR. 2462**Innlevert 31. juli 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 8. august 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Mener statsråden at vedlikeholdsregimet for Luftforsvarets nye radar i Vardø er tilpasset dagens sikkerhetssituasjon når radaren i Vardø ikke skal ha egne vedlikeholdsteknikere, men at vedlikeholdet av Vardø-radaren skal utføres av personell ved Luftforsvarets stasjon i Sørreisa i Troms som ligger 870 kilometer unna med bil?

BEGRUNNELSE:

I juni 2019 vedtok Stortinget å investere flere milliarder kroner i nye radarer for å overvåke norsk og nærliggende luftrom.

Det var opprinnelig tenkt å bygge åtte radarer, men nå skal det bygges 11 nye radaranlegg. Dagens radaranlegg i Vardø er fra 50-tallet. Luftforsvarets radar er i dag lokali-

sert på Vardøya. Den nye skal bygges på fastlandet i Vardø kommune.

Med sin nærhet til Russland, er Vardø-radaren den første av Luftforsvarets radarer som «ser» russisk militærflyaktivitet.

Det er den amerikanske våpenprodusenten Lockheed Martin som produserer de nye radarene til Luftforsvaret. Stykkprisen er omlag en milliard kroner.

Forsvarsminister Bjørn Arild Gram (Sp) har uttalt at de nye radarene vil bidra til å styrke Norges forsvarsevne, og være NATOs øyne i nord.

Teknologien gjør det mulig å styre radaranleggene fra ett sted.

Det er Luftforsvarets stasjon i Sørreisa som har rollen som kontroll og varslingssenter for radaranleggene. Siden radaranleggene er automatisert, og at vedlikeholdet

skal sentraliseres, blir radaren i blant annet Vardø ubemannet i det daglige.

Ordfører i Vardø, Tor-Erik Labahå (Sp), opplyser om flere negative ringvirkninger for kommunen. Blant annet tap av seks stillinger som i dag er knyttet til den «gamle» radaren, Vardø-ordføreren påpeker at tap av disse arbeidsplassene ikke henger sammen med det forsvarsministeren har uttalt tidligere om hvor viktig det er å styrke bosetningen i Øst-Finnmark i et beredskapsperspektiv.

Labahå sier at han ikke tror at tap av seks statlige arbeidsplasser kommer på bordet til forsvarsministeren. Men forsvarsministeren burde bekymre seg over at vedlikeholdet av den nye radaren skal gjøres med tilreisende vedlikeholdsteknikere fra Luftforsvarets stasjon i Sørreisa. Labahå påpeker at:

- Dette er et konsept som kan fungere i en verdenssituasjon med «dyp fred». Men ikke slik verden ser ut i dag.

- Ved feil vil anlegget være ute av drift i lengre perioder med denne typen vedlikeholdsregime. Økonomisk er det ingen vintersak fordi levetiden på radaren blir kortere ved at teknikerne ikke er tilstede hver dag og dermed kan gjøre forebyggende tiltak.

Vardø-ordføreren, som selv har 22 år fartstid Forsvaret i Vardø, mener altså at konseptet som for flere år siden ble utarbeidet for vedlikehold av den nye radarkjenden ikke er tilpasset dagens sikkerhetspolitiske situ-

asjon. -Det er jo kortere å kjøre fra Stavanger til Oslo via Bergen enn å kjøre fra Sørreisa til Vardø, sier han.

Svar:

Stortinget vedtok gjennom Innst. 346 S (2018–2019) til Prop. 60 S (2018-2019) å anskaffe åtte nye radarer for luftromsovervåking og samtidig etablere tre regionale vedlikeholdssentre (RVS) med ansvar for drift og vedlikehold av radarene. Prosjektets kostnadsramme ble økt gjennom Stortingets Innst. 7 S (2023–2024) til Prop. 1 S (2023–2024), for å utløse en opsjon på tre ekstra radarer.

De regionale vedlikeholdssentrene vil lokaliseres på Rygge, Værnes og Sørreisa, og dermed samlokaliseres med eksisterende militær aktivitet. De elleve nye radarene vil ha moderne teknologi som muliggjør drift og fjernstyring. Det tekniske personellet vil reise ut til radarene innenfor sitt regionale ansvarsområde for å gjennomføre planlagt vedlikehold. Ved behov vil det også være mulig for det tekniske personellet fra de regionale vedlikeholdssentrene å være fysisk tilstede ved radarene over tid. I sum vurderes det framtidige vedlikeholdskonseptet for Luftforsvarets radarer å ha kapasitet og fleksibilitet til å håndtere drift og vedlikehold av radarene også i en eventuell tilspisset sikkerhetspolitisk situasjon.

SPØRSMÅL NR. 2463

Innlevert 30. juli 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 6. august 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for når miljøet i Østfold, som står klar til å etablere en landslinje innen flyfag, kan få svar på søknaden som fortsatt er til behandling?

BEGRUNNELSE:

Det er et økt behov for flyteknikere særlig innenfor militær luftfart og for å fylle dette behovet er det en forutsetning at det utdannes flere flyteknikere i Norge enn i dag.

I Østfold har fylkeskommunen, næringslivet og flere kommuner i lengre tid jobbet med å få på plass en landslinje innenfor flyfag. Det er i dag fem ulike landslinjetilbud innenfor fagfeltet.

I Østfold er det kartlagt et årlig behov/kapasitet på 20-25 lærlingeplasser, som er godt dokumentert

i kunnskapsgrunnlaget som fulgte søknaden. I tillegg uttaler Forsvaret at de vil ha et økt behov for flyteknisk personell i tillegg til en betydelig naturlig aldersavgang de nærmeste årene. Dette innebærer også økt behov for lærlinger.

Første mulige oppstartstidspunkt i Østfold er skolestart høsten 2026. Dette forutsetter at arbeidet ikke møter hindringer og at en innvilgelse av landslinjetilbud gis sommeren 2024.

Svar:

Regjeringen vil bidra til å sikre tilgangen til tilstrekkelig flyteknisk kompetanse i Norge. Særlig innenfor forsvarssektoren er det behov for flere flyteknikere som følge av økte bevilgninger til Forsvaret, som representanten på-

peker. Dette innebærer også et behov for flere lærlinger. Fra høsten 2023 er det etablert en ny landslinje i flyfag ved Fosen videregående skole i Trøndelag, med tilskudd over statsbudsjettet (kap. 225, post 60 Tilskudd til landslinjer). I statsbudsjettet for 2022 ble tilskuddet til landslinjen i flyfag ved Bardufoss videregående skole i Troms økt til en utvidelse av tilbudet ved denne linjen.

Østfold fylkeskommune har søkt om å etablere et landslinjetilbud innen flytekniske fag fra 2026 eller 2027. Fra 2021 er retningslinjene for landslinjeordningen end-

ret slik at søknader om å etablere landslinjer vurderes av Utdanningsdirektoratet før de sendes til videre behandling i departementet. Kunnskapsdepartementet mottok Utdanningsdirektoratets anbefaling i starten av mai 2024. Stortinget vil informeres om hvordan departementet stiller seg til søknaden fra Østfold fylkeskommune i Prop. 1 S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet. Midler til tilbudet må ev. bevilges i statsbudsjettet for det året linjen skal starte opp.

SPØRSMÅL NR. 2464

Innlevert 30. juli 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 7. august 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Mener statsråden at det fremdeles er slik at rederiene selv skal kunne velge sine underleverandører fritt uten føringer fra oljeselskapene, der alle krav og kvalifikasjoner er oppfylt?

BEGRUNNELSE:

Et helikopterdekk, kalt helidekk, er en ulisensiert, internasjonal flyplass (heliport) montert på en fast eller flytende innretning som oljerigger, flotellet eller skip. Oljeselskap leier inn maritime tjenester og krever gjennom kontrakten at helidekket er i forskriftsmessig stand. Helidekkeier, som oftest er et rederi, skal følge helidekkforskriftene til enten Havtil (innretningsforskriften), Sjøfartsdirektoratet (forskrift om helikopterdekk på innretninger), SOLAS (brannvern og sikkerhetstiltak på skip), eller følge flaggstatens krav. Rederne er pålagt rutinemessig å vedlikeholde og inspisere sine helidekk.

Rederiene leier inn selskaper for å få hjelp til inspeksjonen, inneholdende momenter som bl.a. gjennomgåelse av helidekkets tegninger, inn-/utflygingssektorer, belysning, luftfartshindre, brannslukkingssystemer, trening av personell, og meteorologisk og kommunikasjonststyr. Inspeksjonen danner grunnlaget for rederens flyplassdataark som skal presenteres ved begjæring overfor helikopteroperatørene før flyging gjennomføres.

Tidligere har departementet vært tydelig på at kontrakter og oppdrag på norsk sokkel skal tildeles etter konkurranse. Det er de ulike selskapene i næringen som selv til enhver tid må posisjonere seg i de ulike markedene for varer og tjenester. Dette gjelder også for rederiene

og øvrig del av den maritime delen av næringen. Konkurranse mellom flere leverandører av varer og tjenester i de ulike delmarkedene er viktig for at oljeselskapene kan lete etter, bygge ut og produsere olje og gass effektivt over tid.

Den siste tiden er det kommet frem opplysninger at oljeselskap ber rederier bruke kun en navngitt underleverandør til inspeksjon av helidekk, noe som fører til dårligere konkurranse og som på sikt kan føre til både dyrere og dårligere tjenester.

Svar:

Hovedaktiviteten til selskapene som er rettighetshavere på norsk kontinentalsokkel skjer under en utvinningstillatelse. Slike tillatelser inneholder rettighetshavernes plikter og rettigheter og er tildelt fra staten i konkurranse med andre selskaper.

Når rettighetshaverne velger sine leverandører og tildeler kontrakter knyttet til sin petroleumsvirksomhet skjer det, som for annet næringsliv, på kommersielle vilkår og normalt etter en prosess der kvalifiserte leverandører kan delta i konkurransen om oppdragene. Samtidig er det slik at forhold som tidligere erfaring med en leverandør eller underleverandør, priser, kvalitet på arbeidet som utføres og tidsmessighet også vil kunne vektlegges av rettighetshaverne.

Jeg mener det både er i rettighetshavernes og deres leverandørers egen kommersielle interesse at det er god og sunn konkurranse om oppdrag. Uansett skal all aktivitet skje innenfor alt relevant regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2465**Innlevert 30. juli 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 6. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden tette skattehullet som gjør det mulig å selge utleiegårder uten å betale skatt av gevinsten?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Finansavisen 30. juli uttaler advokat Per Christian Grant-Carlsen at det er mulig å selge en bygård uten å betale skatt av gevinsten dersom eiendomsselskapet konverteres til et borettslag.

Svar:

Jeg er kjent med transaksjonsrekken som beskrives i artikkelen. Hvert enkelt ledd i transaksjonsrekken kan isolert sett være i samsvar med etablert praksis, men den samlede effekten mener jeg er uønsket.

Jeg vil derfor vurdere hvordan slik uønsket skatteplanlegging kan motvirkes, for å sikre et rettferdig og velfungerende skattesystem.

SPØRSMÅL NR. 2466**Innlevert 30. juli 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at innholdet i den upubliserede pårørendeundersøkelsen for 2023 fra Helse- og omsorgsdepartementet er gjort tilgjengelig av politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet til Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Hvert år utarbeides det pårørendeundersøkelser som gir verdifull og nyttig informasjon om pårørende sin situasjon i Norge. I et avisinnlegg i Haugesund Avis den 12.07.24 peker stortingerepresentantene Vasvik og Madla på funn i pårørendeundersøkelsen for 2023 fra Helsedirektoratet. Det merkelige er at denne undersøkelsen ikke er publisert ennå. Det er ganske spesielt at medlemmer fra statsrådets parti har fått tilgang på innholdet i en undersøkelse som enda ikke er offentliggjort, og bruker tallene i offentligheten.

Jeg tillater meg derfor å be om å få oversendt undersøkelsen, slik at også opposisjonen kan ha det samme grunnlaget for regjeringspartiene for å kunne delta i det offentlige ordskiftet om denne viktige saken.

Svar:

Som representanten påpeker gir de årlige pårørendeundersøkelsene verdifull informasjon og innsikt om de pårørendes situasjon i Norge. Helsedirektoratet har opplyst at de dessverre ikke rakk å publisere rapporten fra undersøkelsen for 2023 før sommerferieavviklingen slo inn. Jeg er også informert om at undersøkelsene nå er publisert på Helsedirektoratets nettside og dermed er tilgjengelig for alle.

SPØRSMÅL NR. 2467**Innlevert 29. juli 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 9. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å endre lovgivningen for å sikre like og bedre regler i hele landet for oppbevaring av bevismateriale i overgrepssaker?

BEGRUNNELSE:

Søndag 28. juli skrev Aftenposten om at det er store forskjeller i bevissikring mellom overgrepsmottak i Norge. På overgrepsmottaket i Elverum lagres bevisene for alltid, mens i Oslo fjernes de etter tre måneder. Dette går utover rettsikkerheten til dem som blir utsatt for voldtekt. Praxis i dag tilsier at oppbevaringen av beviser som kan være avgjørende for å få dømt voldtektsforbrytere, varierer fra sted til sted og at bevisene kastes på grunn av manglende kapasitet for oppbevaring. Rettsikkerheten til overgrepsofre kan ikke avhenge av postnummeret man har. Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM) mener loven bør endres slik at overgrepsbeviser må lagres innenfor tidsrammer som er like over hele landet, et forslag som i Aftenposten har fått støtte fra flere av driverne på landets overgrepsmottak. Det vil derfor være interessant å høre om statsråden vil foreta seg noe i denne saken.

Svar:

Vold og seksuelle overgrep er et stort samfunnsproblem og et folkehelseproblem, og det er viktig at de som er utsatt for overgrep gis et likeverdig tilbud over hele landet.

Overgrepsmottak er viktig for å ivareta personer som har vært utsatt for overgrep både rettsikkerhetsmessig og helsemessig.

Det er de regionale helseforetakene som siden 2016 har hatt ansvar for overgrepsmottakene, enten ved drift i egne helseforetak eller gjennom avtaler med kommunale overgrepsmottak. Det er de regionale helseforetakenes ansvar å sørge for at overgrepsmottakene drives i tråd med gjeldende faglige retningslinjer og innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Helsedirektoratet utarbeidet i 2020 en nasjonal faglig retningslinje om kvalitet, kompetanse og organisering av overgrepsmottak. Retningslinjen angir overordnede gjeldende anbefalinger for overgrepsmottakene, bl.a. en anbefaling om at overgrepsmottaket skal ha rutiner for oppbevaring av sporsikringsmateriale. I Helsedirektoratets veileder for overgrepsmottak framgår det at materiale fra saker eldre enn 3 måneder kan destrueres, hvis saken ikke er anmeldt.

Jeg er enig med stortingsrepresentant Drevland Lund i at lagringstiden for sporsikringsmateriale i forbindelse med overgrep bør være lik i hele landet og at praksis for lagring av bevis må ivareta rettsikkerheten for de som har vært utsatt for overgrep. Departementet er kjent med rapporten fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM). Vi vil nå vurdere hvordan dette skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2468**Innlevert 29. juli 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden i forbindelse med oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 766, 5. juni 2023 inkludere krav om å tilrettelegge for lokal energiproduksjon på grå arealer i kravene for utbygging av nye veier, og vil statsråden videre stille krav til veieieren å bygge ut energiproduksjon på

noen av de store grå arealene som veiskråningene og massedepoter dagens vegnett representerer?

BEGRUNNELSE:

Vi står overfor både en klimakrise og en naturkrise. Å løse klimakrisen vil kreve mye mer fornybar energi, først og fremst kraft. Samtidig må vi legge til rette for at mest mulig av den nye produksjonen vi trenger kan komme på plass uten nye naturinngrep. Med dette bakteppet har Stortinget vedtatt et mål om 10 TWH mer solkraft innen 2030, men også vedtatt at det bør fremmes en plan for utbygging av ny fornybar kraft langs motorveier. Nye motorveier representerer store naturinngrep, ikke bare til selve veitraseen men også til veiskråninger og volder rundt. Disse voldene, men også områder hvor masser er fjernet eller lagret. Disse vil i mange tilfeller representere store flate arealer i området med infrastruktur og gode solforhold. Jeg er kjent med at minst en større veientreprenør har jobbet frem et prosjekt for produksjon av solkraft som en del av sitt anbud. Med det aktørmangfoldet som finnes både blant veientreprenører og solkraftutbyggere er jeg trygg på at et krav om å legge til rette for utbygging av solkraft på slike arealer ikke ville medføre svekket konkurranse, men at det tvert imot ville kunne medføre en ytterligere økning i mangfoldet av aktører som kan bidra til lønnsom energiomstilling, uten nye naturinngrep.

Svar:

Jeg legger til grunn at det er etablering av solcelleanlegg og lignende på arealer ervervet til veiformål som representant Haltbrekken sikter til i spørsmålet, dvs. selve veien med tilhørende sikkerhetssone, sideanlegg, veiskråninger og nødvendig areal for drift. Arealer utenfor dette området er ofte avsatt til andre formål og har andre eiere.

SPØRSMÅL NR. 2469

Innlevert 26. juli 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 8. august 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Deler ministeren ønsket om å bevare de viktige kulturverdiene hos Neseblod, og hvilke grep vil ministeren ta for at det blir gjort?

Det er mulig å utnytte de såkalte grå arealene som er ervervet til veiformål til energiproduksjon med solceller. Det er derfor igangsatt flere utredningsarbeider for å vurdere muligheten for etablering av energianlegg langs ny motorvei og andre veianlegg.

På oppdrag fra Statens vegvesen, Nye Veier og Bane NOR har konsultantselskapet Multiconsult levert en utredning (mars 2024): [Potensial for kraftproduksjon ved utvalgte samferdselsprosjekter](#). Multiconsults konklusjon er at potensialet for energiproduksjon langs vei og jernbane innenfor vei- og baneeiendommen er betydelig og anbefales utnyttet.

I forbindelse med utarbeidelse av en rapport på oppdrag fra Energidepartementet om solkraft og annen lokal energiproduksjon, peker Statens vegvesen på store muligheter, men også flere utfordringer, som må løses knyttet til solparker langs vei, for eksempel driftsutfordringer, sikkerhetshensyn og særnorske veiforhold som f.eks. salting. Dette er spørsmål som må løses for å avklare det faktiske potensialet for energiproduksjon langs vei.

Det er også andre problemstillinger som må utredes og avklares nærmere før lokal energiproduksjon ved utbygging av infrastruktur kan bli et krav eller gjennomføres i større omfang enn i dag. Blant annet må vi gjøre formelle avklaringer knyttet til regelverk.

Til slutt vil jeg vise til at solceller for energiproduksjon allerede benyttes langs veier i dag. Statens vegvesen har for eksempel besluttet å installere solceller på støyskjermer langs deler av E18 Vestkorridoren og Nye Veier vurderer lignende anlegg på sine prosjekter.

<https://www.vegvesen.no/se/vegprosjekter/europaveg/e18vestkorridoren/nyhetsarkiv/solceller-pa-stoyskjermer-vestkorridoren/>.

BEGRUNNELSE:

Platebutikken Neseblod er et kulturhistorisk sted for norsk black metal. Butikken ligger i lokalene til det som en gang var Helvete, tilholdssted for mange av norsk black metals pionerer. Kjelleren i butikken, med den ikoniske veggskriften «Black Metal», er en attraksjon for black metalfans fra hele verden. Stedet er både en butikk,

samlingssted og en turistattraksjon mange besøker. Innehaver, Grete Neseblod, forteller i et intervju i NRK at folk kommer fra hele verden for å besøke både butikken og den ikoniske kjelleren.

Dessverre har butikken vært rammet av både brann og oversvømmelser, og det trengs tiltak for å ivareta bygget og inventar. Nå gjøres dette arbeidet av butikkens innehavere, men de forteller at de mangler både midler og kompetanse til å gi stedet og gjenstandene den behandlingen det fortjener. Dette er kostbart og tidkrevende. Norsk metal er verdenskjent og toneangivende. Musikken er en viktig eksportvare, og har tilhengere verden over. Sjangeren er også et svært viktig kapittel i norsk musikkhistorie. Butikken Neseblod er for mange det fysiske utgangspunktet og fortsatte samlingsstedet for musikken, og har derfor en verdi både nasjonalt og internasjonalt. Undertegnede mener det ville vært fruktbart om det offentlige gikk i dialog med butikken for å se hvordan man best kan bevare samlingene og stedet, som et slags levende museum for norsk black metal.

Svar:

Det er ingen tvil om at musikken og kulturen som i dag betegnes som norsk svartmetall har en viktig rolle i norsk

kulturhistorie. Det er også på det rene at platebutikken Helvete i sin tid var en sentral arena for utviklingen av denne sjangeren. Dette kommer til uttrykk blant annet ved at formidlingen av svartmetall er inkludert i den faste utstillingen ved Rockheim i Trondheim, at Nasjonalbiblioteket i Oslo utviklet en utstilling med dette som tema, og at bl.a. NRK har produsert flere dokumentarer om emnet.

Hvilke kulturverdier som skal bevares og formidles er et faglig spørsmål som det er opp til fagmiljøene og kulturarvsinstitusjonene å vurdere i fellesskap. Da innehaverne av Neseblod søkte om statlig driftstilskudd i 2018, oppfordret departementet dem derfor til å gå i dialog med andre relevante fagmiljøer. En slik dialog vil gi nærmere kunnskap om de kulturhistoriske verdiene, og innehaverne av butikken kan få råd og veiledning om hvordan de kan gå frem videre for å sikre at stedet og gjenstandene forvaltes, bevares, forskes på og formidles på en forsvarlig og god måte.

Departementet har i løpet av de siste dagene tatt kontakt med innehaverne av Neseblod og fått en nærmere redegjørelse for deres situasjon. I denne samtalen ble de igjen rådet til å ta opp de aktuelle problemstillingene med aktuelle fagmiljøer.

SPØRSMÅL NR. 2470

Innlevert 13. juli 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram løyve eller kva oppdragsbrev Statens vegvesen region midt har fått for å kunne fortsette å sløse vekk skattebetalarane sine pengar på Møreaksen, gjennom reguleringsplan arbeide for eit prosjekt som ikkje ligg prioritert inne i NTP sine neste 12 år, og kan samferdselsministeren forklare Statens vegvesen region midt sin illojalitet overfor politisk behandlingar og overfor Stortinget når dei ikkje har respekt for at Møreaksen er fjerna frå NTP?

GRUNNGJEVING:

I lengre tid har vi her i Møre og Romsdal opplevd eit illojalt Statens vegvesen region midt, som har brukt absolutt alle planleggingsmidlar og ressursane i Statens vegvesen region midt på galskapens prosjekt Møreaksen.

Snart ein halv milliard kr er forbrukt på dette prosjektet. Stortinget har no etter framlegg frå regjeringa tatt til vettet og fjerna Møreaksen heilt ut av Nasjonale transportplanen dei neste 12 åra som nyleg vart til behandling i Stortinget.

Frå før har Statens vegvesen framvist null respekt for politiske vedtak, null respekt for verken prioriteringar i meir enn 30 år her i fylket, eller dei ulike NTP behandlingane i Stortinget.

Møreaksen har ALDRI vore prioritert på topp i Møre og Romsdal.

E-136 frå Ålesund til Bjorli, har vore prioritert på topp i Møre og Romsdal i meir enn 30 år.

Statens vegvesens har neglisjert dette og forbrukt alle planleggings ressursane på Møreaksen i staden.

Likeså “dødsvegen” nr. 2 her i landet E-39 Solevågseidet- Veibust-Blindheim til Moa, som Statens vegvesen

også har nedprioritert, sjølv om dette er ein av landets verste ulykkesstrekningar med mange dødsulykker berre dei siste åra.

No har Stortinget igjen talt og Møreaksen er denne gongen fjerna heilt ute av NTP sin neste 12 årsperiode.

“Likevel opplever vi at Statens vegvesen ikkje bryr seg om politiske vedtak eller forholder seg til ny NTP med ei komma, dei bestemmer sjølve som ein stat i staten og skal fortsette å sløse vekk skattebetalarane sine pengar på reguleringsarbeide for Møreaksen.”

I Romsdals Budstikke står følgjande:

“Kommunen og vegvesenet er i gang med en regulering for området Grandfjæra vest. Planleggingen gjøres selv om Møreaksen lar vente på seg. Om Møreaksen lar vente på seg, så ønsker likevel vegvesenet å regulere ferdig, og hvis steinmassene kommer vil vi være forberedt.”

- Ingen har gjeve Statens vegvesen løyve til å bruke ei kr meir på Møreaksen som ligger utanfor NTP dei neste 12 åra.

Det er kun prosjekt som ligg inne i NTP perioden som skal planleggjast og som kan brukast pengar på etter oppdragsbrev frå Statsråden og departementet.

- Det er illojalt av Statens vegvesen region midt å forsøke å bruke ei kr meir på Møreaksen, når der står mengder med andre prosjekt som både ligg i fyrste 6 årsperioden av NTP og i planen vidare.

Svar:

Statens vegvesen har ein generell fullmakt til å pådra forpliktingar knytt til planlegging, førebuaende arbeidar og grunnverv av prosjekt som ikkje har vedtatt kostnadsramme i Stortinget. Fullmakta er omtalt under generelle fullmakter i Prop. 1 S (2023–2024) for Samferdselsdepartementet, på s. 226.

For at Statens vegvesen skal kunne gjenbruka data ved seinare høve er det viktig at dei slutfører planleggingprosessen på pågåande prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2471

Innlevert 1. juli 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 9. august 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Er statsråden enig med Lotterinemnda i at forskriften om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner § 5 femte ledd første setning skal forstås slik at den frivillige innsatsen «må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten» for at en organisasjon skal være berettiget til momskompensasjon, og hvis ja, mener statsråden at det er uheldig at det som konsekvens av dette kan straffe seg økonomisk for kunstinstusjoner å betale skikkelige honorarer til kunstnere?

BEGRUNNELSE:

Kristiansand Kunsthall er en av Sørlandets fremste kunstinstusjoner og formidlere av samtidskunst. I vedtaksbrev fra Lotteri- og stiftelsestilsynet av 20.12.23 ble Kunsthallens søknad om momskompensasjon for 2022 avslått. Begrunnelsen for avslaget var at det ulønnede arbeidet ikke var tilstrekkelig vurdert opp mot fem lønnede årsverk. At det ble betalt honorar til kunstnere på kr 500 000 ble også påpekt. Den samlede frivillige innsatsen ble vurdert som ikke betydelig.

Kunsthallen klaget på avslaget, viste til tidligere godkjente søknader, og at det ikke hadde skjedd vesentlige endringer siden da som skulle endre forutsetningene for momskompensasjon.

Klagen ble ikke tatt til følge. I det endelige vedtaket fra Lotterinemnda av 27.05.24 står det:

«Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten må forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten.»

Kunsthallen mener at en slik forståelse av kravet til frivillig innsats er i strid med den profesjonaliseringen Kulturdirektoratet og Kulturdepartementet har gått inn for de siste årene når det gjelder billedkunstfeltet. En slik tolkning vil ifølge Kunsthallen innebære at ingen av de store kunstforeningene/kunsthallene lenger kvalifiserer til å motta momskompensasjon, og at de derfor bør kompenseres på andre måter. Kunsthallen viser til at å miste en halv million kroner over natten er dramatisk for en liten/mellomstor kunstinstusjon, og kan resultere i at man må ta av egenkapitalen eller permittere ansatte.

I innspill til Meld. St. 22 (2022-2023) «Kunstnarkår» løftet både organisasjoner og enkeltkunstnere fram utfordringer knyttet til ubetalt arbeid og underbetalte oppdrag. Et av regjeringens overordnede mål i meldingen var at kunstnerpolitikken fremover skal bidra til at kunstnere får rimelig betaling for kunstnerisk arbeid. Regjeringen ville gi Kulturdirektoratet i oppdrag å utarbeide en strategi for rimelig betaling til kunstnere, og i tildelingsbrev fra KUD be statlig finansierte kunst- og kulturinstitusjoner rapportere om bruk og honorering av selvstendig næringsdrivende kunstnere. Regjeringen ville også sikre god økonomi for kunstnere over hele landet.

Svar:

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er den største og viktigste tilskuddsordningen for frivillig sektor. Formålet til ordningen er å fremme frivillig aktivitet. Kravet om frivillig innsats må ses i sammenheng med formålet med ordningen, og skal sikre at kompensasjonsmidler kommer reell frivillig virksomhet til gode. I henhold til forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner skal frivillig innsats være en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon om, jf. § 5, femte ledd.

Lotteritilsynet har gjennom forvaltningspraksis utviklet føringer på hvordan kravet om frivillig innsats skal

forstås. Det er flere årsaker til at en institusjon blir vurdert til å ikke ha tilstrekkelig frivillig innsats. Lotterinemnda er klageinstans for ordningen. Departementet har ikke anledning til å instruere tilsynet eller nemnda i enkeltsaker. Kultur- og likestillingsdepartementet vil sende forslag til endringer i ordningen på høring denne høsten. Kravet om frivillig innsats vil berøres i høringsnotatet.

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er et sentralt virkemiddel for å nå frivillighetspolitiske mål. Ordningen skal fremme frivillig aktivitet og er viktig for å sikre gode og forutsigbare rammevilkår for hele bredden av frivillig sektor.

Regjeringen er opptatt av at kunstnere skal få rimelig betalt for arbeidet sitt. Derfor har vi lagt frem en kunstnermelding hvor vi blant annet forventer at statlig finansierte kunst- og kulturinstitusjoner sørger for rimelige arbeidsvilkår og betaling til kunstnere, slik representanten viser til. Institusjonene skal fremover rapportere på bruk og honorering av selvstendig næringsdrivende kunstnere, slik at vi kan følge dette nøye.

Kunst- og kulturinstitusjoner over hele landet er viktige arbeids- og oppdragsgivere for kunstnere og det er viktig for regjeringen å sikre at de har en økonomi som gjør at de kan bære dette ansvaret på en god måte. Denne ambisjonen ligger også til grunn for stortingsmeldingen Kunstnarkår.

SPØRSMÅL NR. 2472

Innlevert 26. juni 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 8. august 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har statsråden tall for hvor mange som går ut av fjerde trinn og som ikke er svømmedyktige, kan statsråden si noe om hvor i landet det er flest elever i denne aldersgruppen som ikke kan svømme og kan statsråden legge fram tall for hvor mange elever som har og ikke har tilgang på svømmehaller i undervisningen?

BEGRUNNELSE:

“Profesjonsfelleskapet er sammen ansvarlig for at eleven tilegner seg kompetanse i svømming, selvberging og livredning, og er svømmedyktig etter 4. trinn” kan man lese på nettsiden Svømmedyktig, som er drevet av Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet og Høgskulen på Vestlandet. Når vi nå går inn

i sommeren er det mange barn og unge som skal oppholde seg i nærheten av vann. I mai i år har ni personer omkommet i drukningsulykker, to av disse var barn. En undersøkelse fra Norges svømmeforbund fra 2021 viser at bare 40 % av 10-åringer kan svømme 200 meter. Det er nesten ti prosentpoeng mindre enn ved foregående undersøkelser fra 2003, 2009 og 2013.”

Svar:

Å lære seg å svømme er viktig. Både for å kunne berge seg selv og andre og unngå drukningsulykker, men også for å kunne oppleve glede og lek ved å være fysisk aktiv i vann. Derfor er det gjennom flere år satset på svømming i skolen, og det mener jeg har vært viktig og riktig.

Nasjonale utdanningsmyndigheter fører ikke oversikt over hvordan opplæringen i hvert enkelt fag or-

ganiseres på den enkelte skole, og det rapporteres heller ikke på de enkelte kompetansemålene i læreplanene, heller ikke i svømmeopplæringen. Det er kommunene som skoleeier sitt ansvar å følge opp at elevene får opplæringen de har rett til å få, det gjelder for alle fag. Det innebærer at det også er kommunenes ansvar å sørge for at skolene har tilgang til svømmeanlegg og at det er vann i bassengene. I Spørsmål til Skole-Norge svarer litt i underkant av halvparten av skolelederne at tilgang på og kapasitet i basseng er en av de største hindringene for å øke omfanget og kvaliteten på svømmeopplæringen.

Statsforvalteren kan føre tilsyn med at de offentlige skolene oppfyller kravene i opplæringsloven og Utdanningsdirektoratet kan føre tilsyn med at de private skolene oppfyller de tilsvarende kravene i privatskoleloven.

Læreplanen i kroppsøving, som trådte i kraft høsten 2020, stiller tydelige og ambisiøse krav til svømmeopplæringen, og det er kompetansemål for svømming gjennom hele grunnskoleløpet. For å regnes som svømmedyktige skal elevene etter endt 4. trinn kunne følgende: Falle uti på dypt vann, svømme 100 meter på magen, og underveis dykke ned og hente en gjenstand med hendene, stoppe og hvile i 3 minutter (og samtidig flyte på magen, orientere seg, rulle over og flyte på ryggen), og deretter svømme 100 m på rygg og ta seg opp på land.

Fra skoleåret 2017-18 skal alle skoler gjennomføre ferdighetsprøven i svømming. Formålet med ferdighetsprøven er å styrke svømmeopplæringen slik at elevene blir svømmedyktige etter 4. trinn. Prøven består av syv ulike øvelser med en progresjon fra vanntilvenning til svømmedyktig som gjennomføres på ulike tidspunkter i opplæringen på 1. – 4. årstrinn. Det er derfor ikke meningen at øvelsene skal gjennomføres som en avsluttende prøve på slutten av 4. årstrinn, men brukes som del av lærerens pedagogiske opplegg i opplæringen for å bidra til læring. Det er ikke lagt opp til noen nasjonal rapportering på ferdighetsprøven i svømming.

Spørsmål om svømmeopplæring er jevnlig stilt i Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse «Spørsmål til Skole-Norge», og ble senest tatt opp våren 2022. Spørreundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse og funnene bør som alltid vurderes med en viss varsomhet, men forskerne vurderer representativiteten som tilstrekkelig god. Målgruppene for spørringene er skoleledere og skoleeiere for både grunnskole og videregående opplæring. Litt under halvparten av skolelederne som svarte på undersøkelsen oppgir at mellom 76 og 99 prosent av elevene på 5. trinn ved deres skole var svømmedyktige etter 4. årstrinn. 13 prosent av skolelederne oppgir at alle elever ved skolen var svømmedyktige etter 4. årstrinn.

Regjeringen har også to tilskuddsordninger for svømming. Tilskuddsordningen for nyankomne elever er på 10 millioner kroner per år. Hovedmålgruppen er nyankomne minoritetsspråklige barn, unge og voksne som omfattes av grunnskoleopplæringen. Elever som kommer til Norge underveis i skoleløpet kan risikere at klassekameratene allerede har hatt svømmeopplæring. Også andre elever som ikke kan svømme eller har hatt mulighet til å delta i ordinær svømmeopplæring, har anledning til å delta. Det er statsforvalterne som utbetaler til kommuner. Søknader som viser til samarbeid mellom kommuner og frivillige organisasjoner prioriteres. Tilskuddsordningen for svømming i barnehagene for barn i alderen 4-6 år er på 75 millioner kroner i 2024. Disse pengene fordeles til statsforvalterne, og både kommuner, barnehager og frivillige organisasjoner kan søke om midler.

Som representanten viser til, er det også opprettet en nettressurs, svømmedyktig.no. Her finnes det råd, veiledning og konkrete forslag til hvordan svømmeopplæringen kan gjennomføres. Kravene til å være svømmedyktig er ambisiøse og det krever innsats fra både kommunene og skolene å legge til rette for at undervisningen kan gjennomføres på en god måte. Alle barn og unge skal få lære å svømme. Det vil de ha glede og nytte av hele livet.

SPØRSMÅL NR. 2473

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 7. august 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Jostedalsbreen nasjonalpark er oppretta for å ta vare på Europas største fastlands-isbre og sikre «...naturoppleving

gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv som er lite avhengig av teknisk tilrettelegging».

Er statsråden samd i at å bygge eit gondolanlegg heilt inn til grensa til Jostedalsbreen Nasjonalpark i eit

område utan reiselivsinfrastruktur frå før, for å frakte opp til 100 000 turistar pr. år opp til 1 500 meters høgd og inn i den sårbare høgfjellsnaturen, er i strid med føremålet med opprettinga av nasjonalparken?

GRUNNGJEVING:

Selskapet Jostedalsbreen AS planlegg å bygge «Glacier Gondol» i Jølster i Sunnfjord kommune, opp til Tverrfjellet (1495 moh.) heilt på grensa til Jostedalsbreen nasjonalpark og rett ved Jostedalsbreen. Sitatet i spørsmålet er henta frå Forskrift om vern av Jostedalsbreen nasjonalpark, kap. III.

Svar:

Regler i en verneforskrift gjelder ikke utenfor den geografiske avgrensningen til et verneområde. Dette er også understreket i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) om forslag til naturmangfoldloven. Verneforskriften regulerer tiltak innenfor verneområdet, mens aktiviteter utenfor verneområdet reguleres av plan- og bygningsloven og sektorlover. Naturmangfoldloven § 49 har en bestemmelse om

utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Bestemmelsen lyder:

«Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår.»

Det er kommunen som planmyndighet som skal ta stilling til utbyggingsplanene og gjøre vurderingen etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 49.

Det er statsforvalteren som på vegne av departementet ivaretar nasjonale og vesentlige regionale miljøverdier i planprosesser. Etter gjeldende rundskriv skal statsforvalteren vurdere innsigelse dersom et planforslag kommer i konflikt med verneområder, også når et planforslag ligger utenfor verneområdet. Dersom det etter en eventuell innsigelse ikke oppnås enighet i planprosessen eller mekling, avgjør Kommunal- og distriktsdepartementet innsigelsen. Klima- og miljødepartementet vil i så fall gi uttalelse til saken. Jeg mener det ikke er riktig av meg å nå kommentere konkret en sak som nå er til behandling i kommunen og som jeg senere også kan få til vurdering som innsigelsessak.

SPØRSMÅL NR. 2474

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 9. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å lovfeste et minstekrav for lagringstid av bevis hos overgrepsmottakene for å sikre lik praksis i landet, og vurderer statsråden at bevillingene overgrepsmottakene mottar er tilstrekkelig for å få på plass dette?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel skrevet av Aftenposten 28.07.2024 kommer det frem at det er store forskjeller mellom overgrepsmottakene for hvor lenge bevisene lagres før de destrueres. En kartlegging Aftenposten har gjennomført viser at hvor lenge bevisene blir lagret varierer fra 3 måneder i Oslo til for alltid i Elverum. Det fører til en ulikhet i voldtektsofre sitt rettsvern avhengig av hvor i landet man er.

I voldtektssaker kan biologisk spor være helt avgjørende for å få avklart en sak. Mange som har vært utsatt for voldtekt kan bruke lang tid før man opplever seg klar til å anmelde en voldtekt, og da kan bevisene mottakene har

lagret være destruert. Det gir ofrene et svekket rettsvern som man lett kunne forhindre med enkle regelendringer.

Nasjonalt Kompetansesenter for Legevaktmedisin (NKLM) mener at praksisen med lagring av bevisene kan gå utover rettsikkerheten. NKLM mener derfor at overgrepssaker må lagres innenfor tidsrammer som er like over hele landet. Venstre støtter dette og mener at regjeringen bør utrede hvordan vi kan utforme en nasjonal minstestandard for lagring av bevis i overgrepsmottakene.

Svar:

Vold og seksuelle overgrep er et stort samfunnsproblem og et folkehelseproblem, og det er viktig at de som er utsatt for overgrep gis et likeverdig tilbud over hele landet.

Overgrepsmottak er viktig for å ivareta personer som har vært utsatt for overgrep både rettsikkerhetsmessig og helsemessig.

Det er de regionale helseforetakene som siden 2016 har hatt ansvar for overgrepsmottakene, enten ved drift i egne helseforetak eller gjennom avtaler med kommunale overgrepsmottak. Det er de regionale helseforetakenes ansvar å sørge for at overgrepsmottakene drives i tråd med gjeldende faglige retningslinjer og innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Helsedirektoratet utarbeidet i 2020 en nasjonal faglig retningslinje om kvalitet, kompetanse og organisering av overgrepsmottak. Retningslinjen angir overordnede gjeldende anbefalinger for overgrepsmottakene, bl.a. en anbefaling om at overgrepsmottaket skal ha rutiner for oppbevaring av sporsikringsmateriale. I Helsedirek-

toratets veileder for overgrepsmottak framgår det at materiale fra saker eldre enn 3 måneder kan destrueres, hvis saken ikke er anmeldt.

Jeg er enig med stortingsrepresentant Thorsvik i at lagringstiden for sporsikringsmateriale i forbindelse med overgrep bør være lik i hele landet og at praksis for lagring av bevis må ivareta rettssikkerheten for de som har vært utsatt for overgrep. Departementet er kjent med rapporten fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM). Vi vil nå vurdere hvordan dette skal følges opp.

Jeg viser for øvrig til spørsmål nr. 2467 (dokument nr. 15:2467 (2023-2024)) fra representant Tobias Drevland Lund fra Rødt, hvor samme problemstilling tas opp.

SPØRSMÅL NR. 2475

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 8. august 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva er årsaken til det store avviket mellom regjeringens beregninger og tilbakemeldingen fra kommunene, mener statsråden at fullføringsretten skal gå på bekostning av andre elever i videregående opplæring eller har man lave ambisjoner for antall elever som skal benytte seg av den viktige rettigheten?

BEGRUNNELSE:

I august trer fullføringsretten i kraft. Det er et resultat av ny opplæringslov og oppfølging av fullføringsreformen som daværende kunnskapsminister Guri Melby fikk gjennomslag for i Stortinget. Det er bra at det er bred politisk støtte for arbeidet med at flere fullfører videregående. Spesielt fordi vi vet at det å fullføre har stor betydning for enkeltmenneskers muligheter i arbeidslivet, og at storsamfunnet trenger at flere er yrkesaktive. For at rettigheten skal være reell er man avhengige av at tilbudet i videregående opplæring bygges ut i tråd med behovet. Regjeringen Støre har i sitt statsbudsjett satt av 319,9 millioner til å bygge ut tilbudet med rett til opplæring frem til man har fullført med studie eller yrkeskompetanse. Da forslaget var på høring var tilbakemeldingen fra KS og flere fylkeskommuner at realkostnadene var større enn de tildelte midlene. Oslo kommune alene anslo at kostnadene bare i Oslo anslagsvis bli 182,4 millioner kroner dersom alle elever som falt fra i et årskull benyttet seg av fullføringsretten.

Svar:

Regjeringen følger opp Fullføringsreformen, og jeg er glad for at elevene fra i høst har rett til å få opplæring fram til de har bestått videregående opplæring (fullføringsretten). Dette er en viktig utvidelse av retten til videregående opplæring.

Regjeringen har også fulgt opp reformen og fullføringsretten med bevilgninger til fylkeskommunene. I Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden er de økonomiske konsekvensene av fullføringsretten omtalt. Departementet anslo på usikkert grunnlag kostnadene til 290 mill. kroner når retten trer i kraft, mens det på sikt, anslagsvis tre år etter utvidelsen av retten, anslås økte kostnader til opplæring på 145 mill. kroner. Omtalen av de økonomiske konsekvensene av fullføringsretten i forslaget til ny opplæringslov, jf. Prop. 57 L (2022–2023), er i tråd med anslagene i Meld. St. 21 (2020–2021). I lovforslaget er det vist til at enkelte høringsinstanser påpekte at forslaget vil ha store kostnader for fylkeskommunene, og at KS mente beregningene til departementet gir for lave kostnader. Som det står i lovproposisjonen presenterte likevel ikke KS et konkret anslag for kostnadene. Departementet har vurdert at kostnadsanslaget som er presentert er rimelig.

Det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunene for å finansiere fullføringsretten, som utgjør 319,9 mill. kroner i 2024, er i tråd med kostnadsanslaget for fullføringsretten. Dette tilskuddet er gitt til fylkeskom-

munene helt siden statsbudsjettet for 2020, slik at de har kunnet utvide tilbudet til flere personer før fullføringsretten trådte i kraft. I Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet er det varslet at departementet tar sikte på å videreføre finansieringen av fullføringsretten som et øremerket tilskudd frem til 2026-budsjettet,

for å gi fylkeskommunene forutsigbarhet. Rapporteringen fra fylkeskommunene på bruken av tilskuddsmidlene viser for øvrig betydelige ubrukte midler ved utgangen av 2023. Dette er i stor grad forklart med at det har tatt tid å iverksette tiltak rettet mot målgruppen for tilskuddet.

Jeg gjør oppmerksom på at kostnadsanslaget for fullføringsretten handler om at flere får rett til videregående opplæring. Kostnadsanslaget er ikke knyttet til at fylkeskommunene skal gi opplæring til personer

som allerede hadde rett til opplæring før fullføringsretten trådte i kraft. Samtidig innebærer fullføringsretten ikke bare at flere får rett til opplæring, men at fylkeskommunene også i større grad må tilrettelegge opplæringen til den enkelte. Disse kostnadene er vanskelige å anslå. I statsbudsjettet for 2022 ble fylkeskommunene tilført 73,3 mill. kroner over rammetilskuddet til mer tilpasset og fleksibel opplæring. Disse midlene er videreført. Det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunene for å styrke formidlingen og kvalifiseringen til læreplass, som utgjør 485 mill. kroner i 2024, er også relevant i denne sammenheng.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 2476 (2024–2025) fra stortingsrepresentanten Raja om oppfølging av fullføringsretten og andre tiltak i Fullføringsreformen.

SPØRSMÅL NR. 2476

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 8. august 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan sørger statsråden for å følge opp fullføringsretten og andre tiltak som er iverksatt i forbindelse med fullføringsreformen fra august 2024?

BEGRUNNELSE:

I august trer fullføringsretten i kraft. Stortinget vedtok i 2021 en fullføringsreform med mål om å redusere frafallet i videregående opplæring. Reformen skal innføres gradvis igjennom en periode på 10 år. Det gjør det viktig å ha mekanismer for å følge opp tiltakene nasjonalt og kunne vurdere at man er på rett kurs for å nå målet om at 9 av 10 elever fullfører videregående opplæring innen 2030. Når nye tiltak iverksettes er det etter spørsmålsstillers syn viktig å ha oversikt over fremdrift, koordineringsansvar og åpenhet om eventuelle føringer for disposisjon av tildelte midler. Spesielt fordi flere fylkeskommuner allerede er under økonomisk press gjennom endringene i nytt inntektssystem.

Svar:

Regjeringen følger opp Fullføringsreformen med det mål at alle som går inn i videregående opplæring faktisk blir kvalifisert til læreplass, arbeid, utdanning og livslang

læring. Derfor er jeg glad for at vi nå har fått en ny opplæringslov. Den nye loven, som trådte i kraft 1. august 2024 gir både utvidede rettigheter og bedre fleksibilitet for den enkelte i videregående opplæring.

Disse rettighetene er et av de viktigste grepene i Fullføringsreformen. Når alle får rett til å få opplæring fram til de har bestått videregående opplæring, vil også flere kunne få opplæring som treffer deres behov. Flere vil også bli kvalifisert til arbeid, læreplass og videre utdanning. Det legger gode rammer for godt skoleeierskap.

Uansett utgangspunkt er det en forutsetning for motivasjonen til å fullføre at alle elever og lærlinger opplever mestring. Jeg er opptatt av at når de aller fleste går gjennom videregående opplæring, må også opplæringen være tilrettelagt for alle. Videregående opplæring skal romme hele elev- og lærlinggruppen og gi dem fagkunnskapene, ferdighetene og det brede grunnlaget de trenger videre i livet.

Jeg er glad for at enda flere vil få muligheten til å bestå videregående opplæring med rettighetene i den nye loven. Fullføringsretten vil påvirke både elevene og deltakerne, men også fylkeskommunene som tilbyder av videregående opplæring. Jeg har hatt god dialog med fylkeskommunen forut for innføringen av de nye reglene, og jeg er opptatt av å lytte til fylkeskommunene også fremov-

er, for å få god innsikt i virkningen og konsekvensene av de nye reglene.

Frischsenteret og Proba skal, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet, evaluere gjennomføringen av flere av endringene i opplæringsloven. Evalueringen skal blant annet gi kunnskap om:

- lovendringene i ny opplæringslov bidrar til at flere deltar i og fullfører videregående opplæring, og på lenger sikt kommer seg over i videre utdanning og/eller arbeid.
- hvorvidt endringer i utdanningsstøtteordningene for voksne som tar videregående opplæring, bidrar til at flere deltar og fullfører videregående opplæring.
- innføring av yrkesfaglig rekvalifiseringsrett bidrar til at flere oppnår relevant fag- og yrkeskompetanse.
- mulige utilsiktede konsekvenser av endringene.

Utdanningsdirektoratet har et hovedansvar for å følge opp implementeringen av ny opplæringslov og informerer bredt om denne på sine nettsider. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/ny-opplaring-slov/>

Ny opplæringslov og utvidede rettigheter er likevel bare én del av Fullføringsreformen. Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet flere oppdrag som oppfølging av Fullføringsreformen. Informasjon om Utdan-

ningsdirektoratets arbeid med Fullføringsreformen ligger tilgjengelig på <https://www.udir.no/utdanningslopet/videregaende-opplaring/fullforingsreformen>.

Jeg viser også til at Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet har jevnlig dialog om oppfølgingen av Fullføringsreformen, både oppdrag som er gitt og kommende oppdrag.

Det er bevilget betydelige midler for å legge til rette for at fylkeskommunene skal oppfylle de nye rettighetene. I statsbudsjettet for 2024 er det blant annet bevilget 320 millioner kroner for at fylkeskommunene skal kunne oppfylle elevenes rett til opplæring til de har fullført videregående opplæring (fullføringsretten). Midlene er øremerket over budsjettet til Kunnskapsdepartementet, kap. 225, post 69. Det er også bevilget 485 millioner kroner for at flere skal bli kvalifisert til en læreplass og til arbeidet med å få flere læreplasser. Dette er en stor satsing for at flere skal få læreplass og gir fylkeskommunene rammer til å jobbe langsiktig for å få gode resultater over tid. Flere andre sentrale tiltak i Fullføringsreformen er finansiert over rammetilskuddet til fylkeskommunene, som bl.a. retten til yrkesfaglig rekvalifisering.

For øvrig viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 2475, også fra representanten Abid Raja, vedrørende finansieringen av fullføringsretten.

SPØRSMÅL NR. 2477

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 9. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for fortgang i utredningsarbeidet om bruk av kroppskamera i politiet?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede merket seg statssekretær Bolstads positive innstilling til kroppskamera i VG 24. juni 2024. I saken henvises det til at Politidirektoratet ønsker å gjennomføre en grundig utredning av kroppskamera for å sikre at problemstillinger f.eks. knyttet til personvern og behandling av informasjon avklares. Statssekretæren ser, ifølge VG, frem til resultatet av utredningene. Til Politiforum 29. juli 2024 sier imidlertid Politidirektoratet at et slikt utredningsarbeid verken er besluttet eller finansiert. Ettersom regjerin-

gen er positive til en slik utredning, ber jeg om svar på hva regjeringen vil gjøre for å få fortgang i arbeidet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2493.

Politiet er i revidert nasjonalbudsjett 2024 styrket med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. En del av denne bevilgningen skal benyttes til blant annet investering og bruk av nødvendig utstyr for å sikre godt politiooperativt arbeid, som spesialutstyr og tekniske løsninger som kroppskamera.

Det er viktig for regjeringen å sørge for mer politikraft og bedre utstyr til politiet, hvilket senest er synlig-

gjort gjennom RNB for 2024. Politidirektoratet (POD) har opplyst at de ønsker å gjennomføre en utredning på bruk av kroppskamera i politiet. Jeg mener det er bra at POD

ønsker å få mer kunnskap om bruk av kroppskamera, og jeg ser frem til å se resultatene av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2478

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 8. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mye av regjeringens foreslåtte bevilgning til politiet i revidert nasjonalbudsjett på 1,6 milliarder kroner er frie inntekter som kan brukes til å ansette flere politifolk, og derfor ikke bundet opp i pensjon, IT-kostnader og kostnadsvekst?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål fra undertegnede Dokument nr. 15:2362 (2023-2024). Jeg ber om at statsråden svarer på spørsmålet som blir stilt om hvor mye av pengene som er bundet opp i pensjon, IT og kostnadsvekst.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2362.

Politiet er i revidert nasjonalbudsjett 2024 styrket med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. Midlene vil blant annet sette politiet i stand til økt forebygging, økt tilstedeværelse, bedre beredskap i prioriterte områder og økt bemanning.

Politiet står fritt til å disponere midlene innenfor pottene som er omtalt i proposisjonen til Stortinget, jf. Prop. 104 S (2023-2024), Innst. 447 S (2023-2024). I departementets supplerende tildelingsbrev nr. 7 til Politidirektoratet står bl.a. følgende:

«POD tildeles 635 mill. kroner for å opprettholde drift og det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023 som en varig økning, jf. omtale i supplerende tildelingsbrev nr. 2 av 14. februar 2024.

Videre tildeles POD 1 000 mill. kroner for å bidra til styrket grunnfinansiering av politiets virksomhet og øke innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og kriminelle nettverk, blant annet gjennom økt bemanning i politidistrikter og særorgan.

Av 1 000 mill. kroner er 700 mill. kroner til styrket grunnfinansiering av politiets virksomhet skal bidra til å sette politiet i stand til å dekke sine utgifter knyttet blant annet til investeringer i politioperative verktøy og teknologi, blant annet til at politiet kan dekke sine utgifter til sikker og stabil drift av politiets IT-systemer, eiendom, samt investering og bruk av nødvendig utstyr for å sikre godt politioperativt arbeid, herunder spesialutstyr som skarpskytter- og støttevåpen, skuddbeskyttende kjøretøy, tekniske løsninger som kroppskamera og droner mv.

(...)

Av 1 000 mill. kroner er 300 mill. kroner til å øke innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og kriminelle nettverk, blant annet gjennom økt bemanning. Forslaget innebærer en styrking av politidistrikter og særorgan, med en samordnet innsats for å ramme kriminaliteten og utbyttet. Målsetningene med satsingen er å identifisere aktiviteten og aktørene i kriminelle nettverk gjennom bedre etterretning; avdekke kriminelle handlinger og øke oppdagelsesrisikoen; øke kapasiteten til å etterforske og irretteføre kriminaliteten; inndra langt mer utbytte fra den kriminelle økonomien; og å strupe rekrutteringen til nettverkene. Det er lagt til grunn en helårseffekt av tiltaket på 600 mill. 2024- kroner fra 2025.»

SPØRSMÅL NR. 2479**Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 14. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helse Vest har valt dei dyraste kontorlokala i Stavanger til seg sjølv, samtidig som det må kuttast over alt i drifta ved Universitetssjukehuset i Stavanger. Saka avslører den store avstanden mellom sjukehusadelen i det regionale helseføretaket og dei som gjer det faktiske arbeidet i helsetenestene. Helse Vest har samtidig påstått at dei neppe kunne fått billegare lokale, noko som viser seg å vera feil.

Meiner helseministeren det er grunnlag for tillit til styret i Helse Vest?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til fleire saker i Stavanger Aftenblad gjennom våren og sommaren, som har avdekt stadig fleire detaljar om korleis Helse Vest har prioritert fasjonable kontorlokale til seg sjølv, samtidig som dei ikkje har vore ærlege om prosessen og alternativa som kunne vore valt.

Helse Vest har både påstått at dei har gått breitt ut og vurdert fleire tilbod, at dei sannsynlegvis ikkje kunne fått lokale til lågare kostnader i Stavanger sentrum, og at det er usikkert om dei kunne fått billegare lokale ved kollektivaksen utanfor Stavanger sentrum. Alle påstandane viser seg å ikkje stemma. Stavanger Aftenblad avslørte 13. juli at dei berre innhenta konkrete pristilbud på 2 av 18 alternativ, begge midt i Stavanger sentrum. Lokala som vart valt er samtidig blant dei aller dyraste kontorlokala i Stavanger og det alternativet med høgast estimerte prisar av dei 18 alternativa eigedomsmeklaren føreslo.

Saka har skapt stort sinne blant helsepersonell, som med rette opplever ein stor avstand mellom det byråkratiske styringsleddet og seg sjølv. Medan sjukehusstilsette må springa stadig fortare og får beskjed om å spara på alt, lever altså sjukehusadelen i ei heilt anna verd.

Svar:

Jeg har forståelse for at saken om kontorlokaler for Helse Vest RHF har skapt debatt, sett i lys av den krevende økonomiske situasjonen ved mange sykehus. Det er viktig at alle aktører utviser måtehold og har et bevisst forhold til mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Jeg har fått redegjørelser fra Helse Vest RHF om denne saken og har tillit til styret. Jeg viser også til at jeg tidligere i år har gitt skriftlig svar på spørsmål nr. 1853 fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, som knytter seg til samme leieavtale.

Helse- og omsorgsdepartementet har på nytt hatt kontakt med Helse Vest RHF i forbindelse med besvarelse av det aktuelle spørsmålet. Helse Vest RHF oppfatter at spørsmålet tar utgangspunkt i en sak fra Stavanger Aftenblad, hvor avisen offentliggjorde innholdet i en presentasjon fra Eiendomsmegler 1 til Helse Vest RHF fra 2020. Helse Vest RHF opplyser at da de vurderte å flytte fra kontorlokalene på Forus etter endt leieperiode, ble denne presentasjonen laget som et underlag og første, foreløpige kartlegging av aktuelle leiealternativer på daværende tidspunkt. Kartleggingen ble presentert av eiendomsmegler i et møte, sammen med vurderinger av potensielle nye lokaler for Helse Vest RHF.

Forutsetningen som ble satt i flytteprosessen, som startet i 2020, var at kostnadene for nye lokaler ikke skulle være høyere enn totalleien for daværende lokaler på Forus. Totalpris ved leie av kontorarealer er sammensatt og utgjør summen av basisleie, momskompensasjon, andel fellesareal, strøm- og andre driftskostnader og, ikke minst, arealeffektivitet. Helse Vest RHF opplyser at de nye lokalene i bygget K8, som det ble inngått kontrakt om i mars 2021, samlet sett har en lavere kostnad enn leieavtalen på Forus som går ut i 2024.

Helse Vest RHF har informert departementet om at de betaler cirka 900 000 kroner mindre årlig for lokalene i K8 enn de gjorde for lokalene på Forus. Helse Vest RHF betaler 2 400 2021-kroner i basis husleie per kvadratmeter (eksklusiv momskompensasjon) i nye kontorlokaler. Dette er en klart lavere pris enn det foreløpige estimatet i presentasjonen fra Eiendomsmegler 1 for K8, som spørsmålet henviser til.

Presentasjonen fra Eiendomsmegler 1 gjengir ifølge Helse Vest RHF ikke faktiske priser eller pristilbud, men var et første diskusjonsunderlag i en innledende fase i 2020. Dokumentet gir i seg selv ikke grunnlag for å konkludere med hva som ville være den totale leieprisen for hvert av alternativene i presentasjonen. At dette nå framstår som et endelig beslutnings-grunnlag, gir derfor ifølge Helse Vest RHF ikke en riktig framstilling av fakta. Eiendomsmegler 1 gjorde et søk over mulige lokaler, både realiserte og ikke-realiserede prosjekter, i Stavanger og omegn. Alle beløp i dokumentet er anslag og estimater, og alle tall er usikre. Andre forhold som er viktige for totalkostnad, som arealeffektivitet, energiforbruk, felleskostnader, fellesfunksjoner og mer, kommer i tillegg for alle de presenterte alternativene.

Styret i Helse Vest RHF er orientert om valg av lokaler og om leieforholdet, hensyntatt alle forhold som på-

virker de totale kostnadene, senest i styresak i juni 2024. Administrerende direktør har både i Stavanger Aftenblad og i skriftlig orientering til styret beklaget at det ikke ble gjort en grundigere jobb med å vurdere andre alternativ utenfor Stavanger sentrum og likevel ved kollektivaksen.

Helse Vest RHF har i sin kommunikasjon til oss i denne saken vært tydelige på at det fortsatt er krevende kontorforhold og arealmangel i mange av sykehusene på Vestlandet. Det har imidlertid de seneste årene pågått en omfattende sykehusutbygging i alle de fire helseforetakene i regionen. Samlet sett er rammen for prosjektene

cirka 23,8 mrd. kroner i perioden 2019-2024. Det er som Helse Vest RHF understreker av stor betydning at også fortsatt utbygging kan skje gjennom bærekraftige investeringsregimer. Helse Vest RHF vil fortsatt arbeide for videre utvikling av sykehusenes bygningsmasse – slik at både pasienter og medarbeidere får gode arealvilkår.

Avslutningsvis vil vi fra departementets side påpeke at den aktuelle avtalen ble inngått i mars 2021. Etter dette har det vært gjennomført to styrevalg til Helse Vest RHF og nåværende styreleder ble valgt inn i januar 2022.

SPØRSMÅL NR. 2480

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 9. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Setter Grunnloven § 56 en begrensning for hvor mange kommuner som kan overføres fra en valgkrets til en annen ved grensejusteringer, eller fastsetter den bare at landet som helhet skal inndeles i 19 valgkretser uten noen begrensning for hvor omfattende grensejusteringer som kan foretas?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regionreformen i 2020 ble kommunene Lunner og Jevnaker overført fra det gamle Oppland fylke – som ved reformen ble slått sammen med gamle Hedmark fylke til Innlandet fylke – til det nyopprettede Viken fylke. Ved reverseringen av regionreformen i 2024 gikk deretter Lunner og Jevnaker inn i Akershus fylke. Dette innebærer at de to kommunene også ble overført fra Oppland valgkrets til Akershus valgkrets.

Spørsmålsstiller er kjent med at Gran kommune nå har sendt søknad om overføring fra Innlandet fylke til Akershus fylke, uten annen forankring i befolkningen enn et knapt flertall i kommunestyret. Ifølge SSBs tall pr. 01.01.2019 – som er siste tilgjengelige tall for strukturen før regionreformen – var befolkningen i de tre kommunene henholdsvis 6 846 (Jevnaker), 9 051 (Lunner) og 13 642 (Gran). Befolkningen i Oppland fylke/valgkrets var 189 545, og de tre kommunene utgjorde dermed 15,6 % av befolkningen i fylket og valgkretsen Oppland. Dersom Gran kommune også overføres til Akershus, er det altså tale om en vesentlig forskyvning fra Oppland valgkrets til Akershus valgkrets.

Dersom det kan foretas ubegrensede endringer av valgkretsene ved grensejusteringer, vil en eventuell overføring av Gran kommune åpne for at eksempelvis kommunene Søndre Land og Vestre Toten – som grenser til Gran kommune – senere kan overføres fra Oppland valgkrets til Akershus valgkrets ved en justering av grensene. En slik dynamikk – med grensejusteringer over tid – vil i teorien kunne medføre at Oppland valgkrets reduseres til én kommune, og at resten fortløpende overføres til Akershus valgkrets.

Grunnloven § 56 lyder:

«Riket inndeles i 19 valgdistrikter.

Grensene mellom valgdistriktene fastsettes ved lov.»

Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om grunnlovfestingen av antallet valgkretser i Grunnloven § 56 innebærer en skranke for hvor omfattende endringer av valgkretsene som kan foretas ved grensejusteringer, eller om denne bestemmelsen kun oppstiller et krav om at landet som helhet skal ha 19 valgkretser.

Svar:

Grunnlova § 56 første ledd bestemmer ikke inndeling i valdistrikt, berre at det skal vere 19 av dei. I andre ledd er det gitt heimel i lov for å fastsetje føresegner om grensene mellom valdistrikta.

I samband med revisjonen av vallova og valreglane i Grunnlova i 2022 diskuterte vallovutvalet grenseendringar som har betydning for grensene til valdistrikta. Eit

mindretal i vallovutvalet føreslo å grunnlovsfeste at endringer i grensene mellom valdistrikta må vedtakast med to tredjedels fleirtal, sjå NOU 2020: 6 s. 398. Føremålet var å hindre at eit knapt fleirtal på Stortinget i lov kan justere grensene mellom valdistrikta for å oppnå fordel i stortingsvalet. Framlegget fekk ikkje fleirtal på Stortinget, sjå Innst. 411 S (2021–2022) s. 27.

Vallova inneheld reglar om kva for kommunar som utgjer det einskilde valdistriktet, jf. § 11-1. Endringar i denne inndelinga må derfor vedtakast av Stortinget.

Tilfella representanten tar opp handlar om fylkesgrenseendringar som inneber at ein eller fleire heile kommunar blir flytta over til eit anna fylke. For desse sakene er det blitt tatt inn ei ny føresegn i inndelingslova, som inneber at slike grenseendringar må leggast fram for Stortinget for avgjerd, jf. inndelingslova § 6 andre ledd. Bakgrunnen til dette er nettopp at slike endringar får direkte konsekvensar for valdistriktsinndelinga.

SPØRSMÅL NR. 2481

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre hvilke faglige kriterier som ligger til grunn for at fartsgrensen gjennom hele Harstadåstunnelen er satt til 50 km/t, og vil han vurdere å øke fartsgrensen?

BEGRUNNELSE:

Harstadåstunnelen er fullført som et prosjekt i Harstadpakken som delvis er finansiert av statlige midler. Rv83 går gjennom tunnelen og er anlagt under byens sentrum. Lengden er over 1,4 km og holder en gjennomgående høy og moderne standard. Tunnelen er oversiktlig, godt opplyst og bred med gode veiskuldre. Sikkerheten er også godt ivaretatt med to rømningsveier.

Selv om tunnelen ligger under et tettbebyggt strøk er det ingen myke trafikanter som beveger seg i tunnelen, det er heller ingen kryssende trafikk. Riktignok er det rundkjøringer ved hver ende av tunnelen, henholdsvis på Seljestad og Sama, noe som eventuelt bør kunne ivaretas med opp- og nedskilting av hastighet ved inn- og utkjøring av tunnelen.

Spørsmålsstiller ønsker derfor en begrunnelse hva gjelder faglige kriterier som har vært utslagsgivende for at fartsgrensen gjennom hele Harstadåstunnelen er satt til 50 km/t, da tunnelens gode beskaffenhet burde kunne legge til rette for høyere hastighet.

Svar:

Statens vegvesen sendte skiltplanen for Harstadåstunnelen på høring i forkant av fartsgrensevedtaket for stre-

kningen i 2018. I høringsnotatet omtales det på generelt grunnlag følgende om bruk av fartsgrense 50 km/t:

«Fartsgrense 50 km/t anvendes på strekninger som ligger i et område som er «innenfor tettbygd strøk». Om en strekning ligger i et område som faller inn under begrepet «tettbygd strøk», vil bero på en samlet vurdering av strøkets bymessige karakter, vegens karakter, bebyggelsens tetthet langs veien og mulighetene for trafikk mellom bebyggelsen og veien. En del hovedveger innenfor byer og tettsteder er svært godt skjermet. Disse regnes å ligge utenfor tettbygd strøk i vegtrafikklovens forstand selv om de kan ligge innenfor SSB sin definisjon av tettsted.»

Med bakgrunn i ovennevnte er det isolert sett adgang til å sette fartsgrensen i tunnelen høyere enn 50 km/t som er normalt «innenfor tettbygd strøk». Det er imidlertid andre faktorer som også spiller inn i denne vurderingen.

I forbindelse med byggingen av veien/tunnelen (Prosjekt Harstad – Bjarkøy) godkjente Vegdirektoratet i 2014 fravik fra veinormalen «vedrørende avstand mellom tunnelåpning og rundkjøring på Sama.» Det ble altså tillatt at rundkjøringen ble plassert nærmere tunnelåpningen enn hva som kreves etter normal standard. Fraviksknaden ble godkjent med det vilkår at fartsnivået i tunnelåpningen ble satt til 50 km/t.

Videre slås det fast i fartsgrensekriteriene i N300:24 Trafikkskilt, at det ikke skal veksles for mye mellom fartsgrenser «da hyppige endringer er vanskelig for trafikantene å få med seg». Fartsgrensen i rundkjøringene på Sama og Seljestad (ved hver sin ende av tunnelen) er 50 km/t. Avstanden mellom disse er omtrent 1,5 km. Etter en helhetsvurdering ble det derfor foreslått at hastigheten burde fastsettes til 50 km/t for hele strekningen.

Troms fylkeskommune uttalte seg til høringen, uten merknader til planen. Forslaget ble derfor fastslått av Statens vegvesen Vegdirektoratet i endelig vedtak.

Jeg stiller meg bak vurderingen Statens vegvesen som myndighet har gjort vedrørende fartsgrensen i

Harstadåstunnelen. Det vises også til at vurderinger og beslutninger i saken ble tatt på et tidspunkt da representantens parti, FrP, satt i regjering og innehadde samferdselsministerposten.

SPØRSMÅL NR. 2482

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 5. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når man fortsetter å utvise foreldre med barn i Norge, til tross for den nye instruksen, mener statsråden at det er tilfredsstillende for å ivareta barnets beste å la barn helt ned i spedbarnsalder, som fortsatt ammes, bli skilt fra sine foreldre, og mener statsråden at disse familiesplittelsene er en riktig oppfølging av Baumann-utvalgets forslag eller vil statsråden sørge for at barnets beste skal tillegges vekt for barn i utvisningssaker og ikke bare noen barn i slike saker?

BEGRUNNELSE:

Barnets beste er et grunnleggende hensyn og skal tillegges betydelig vekt. Det er etter spørsmålsstillers syn bra at regjeringen har sendt ut en ny instruks (GI-03/2024) som følger opp forslagene fra Baumann-utvalget. Baumann-utvalget foreslår blant annet at det for enkelte typer utvisningssaker som omfatter utlendinger med barn i Norge som hovedregel skal ilegges krav til tilleggstid om permanent oppholdstillatelse, istedenfor utvisning.

I Dagsavisen kunne man nylig lese at barn med omsorgsbehov fortsatt risikerer å få sin mor utvist fra Norge. Selv om instruksens formål er å følge opp anbefalingene fra Baumann-utvalget, tolker UDI instruksens slik at foreldre med barn i Norge fortsatt kan utvises. Dette skjer til tross for at det er hennes foreldre som har gitt uriktige opplysninger, to generasjonsledd før barnet, ikke faller inn under den nye instruksens. Det er anledning til å gi andre reaksjoner enn utvisning. Det er også anledning til å vise skjønn. Allikevel fortsetter barn å betale den høye prisen det er å miste en forelder i sin oppvekst. Etter spørsmålsstillers syn vil samfunnet tjene mer på om UDI brukte mer tid på å utrede saker på det tidspunktet utlendingen første kommer til Norge, istedenfor å gjennomgå gamle saker og tilbakekalle og utvise mennesker som har bodd i Norge over flere år. Når foreldre utvises så er det

etter spørsmålsstillers syn barna som betaler den høyeste prisen når foreldre eller besteforeldre har gitt uriktige opplysninger i asylsaker.

Svar:

Barnets beste er et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn, og norsk praksis i utvisningssaker er forenlig med våre menneskerettslige forpliktelser. Regjeringen mener likevel at det i større grad enn tidligere skal vurderes en annen reaksjon enn utvisning dersom personen som har brutt utlendingsloven har barn i Norge.

Justis- og beredskapsdepartementet har derfor sendt på høring et forslag om forskriftsendringer som skal sikre en slik praksis, og i mellomtiden gitt en instruks (GI-03/2024) til Utlendingsdirektoratet (UDI). Instruksens innebærer blant annet at det i utvisningssaker som gjelder brudd på utlendingsloven og hvor det foreligger uoverstigelige hindringer mot å videreføre familielivet i hjemlandet til en forelder som vurderes utvist, som hovedregel skal fattes vedtak om tilleggstid for permanent oppholdstillatelse i stedet for utvisning. Fra denne hovedregelen gjelder nærmere bestemte unntak.

Som representanten Elvestuen er kjent med, kan verken regjeringen eller departementet instruere utlendingsforvaltningen om avgjørelsen av enkeltsaker som ikke berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det er UDIs oppgave å behandle enkeltsakene i tråd med føringene i instruksens. Hverken instruksens eller de foreslåtte regelendringene innebærer at det aldri skal fattes vedtak om utvisning i aktuelle saker. At det fremdeles fattes enkelte utvisningsvedtak gir derfor ikke i seg selv grunnlag for å betvile at instruksens følges opp. Jeg bemerker også at enkeltsaken representanten nevner i begrunnelsen, i mediene opplyses å være påklaget og ikke rettskraftig avgjort. Jeg har tillit til at utle-

ndingsforvaltningen behandler sakene grundig og følger opp instruksjer på korrekt måte.

For departementet vil det være en prioritert oppgave å ferdigstille permanente regelendringer når hørings-

fristen går ut 1. september i år, og praksis i medhold av den midlertidige instruksjen vil bli tatt i betraktning når det endelige innholdet i regelendringene skal fastsettes.

SPØRSMÅL NR. 2483

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mener statsråden at integreringen av innvandrere i Norge totalt sett har vært vellykket?

Svar:

Regjeringen fører en politikk der samfunnet både stiller krav og stiller opp. Voksne som får opphold i Norge, skal så raskt som mulig bli en del av og bidra i samfunnet på lik linje med alle andre. Det gjelder både for kvinner og menn. Innvandrere må oppleve at de møter de samme forventningene, og får de samme mulighetene, som alle andre.

Vi skal bevare kontrollen på innvandringen for å sikre en vellykket integrering. Da er vi avhengig av innsats i mange deler av samfunnet, både fra stat, kommuner, arbeidsgivere og sivilsamfunn. Regjeringen fremmet nylig Meld. St. 17 (2023–2024) Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp, som staker ut kursen for en effektiv, helhetlig og målrettet integreringspolitikk for Norge. I meldingen viser regjeringen tydelig frem både det som går bra med integreringen og områder der det er utfordringer som vi tar grep om.

Integreringspolitikken har på mange områder lyktes godt med å legge til rette for at innvandrere kan delta i arbeids- og samfunnsliv. Mange kommer inn i og blir værende i jobb, og mange deltar og finner seg til rette i sine lokalsamfunn. Barn av innvandrere klarer seg også godt i skole, arbeid og samfunnsliv. Relativt færre ungdommer med innvandrerbakgrunn står utenfor arbeid, opplæring og utdanning nå enn for ti år siden. Siden 2015 har sysselsettingsgraden økt mer blant innvandrere enn i den øvrige befolkningen.

Dagens frivillige bosettingsordning fungerer i hovedsak godt, og har vært viktig for å bosette rekordmange de siste årene. Norge har over tid hatt gode resultater med å få flyktninger i arbeid sammenliknet med andre nord-

iske land, men det er likevel behov for økt innsats for å få flere innvandrere i arbeid.

Samtidig som innvandringen har mange positive sider, er det også utfordringer. Flertallet av innvandrere er i arbeid, men det er likevel for mange som ikke kommer i jobb eller som faller ut av arbeidslivet for tidlig. Innvandrere har lavere sysselsettingsgrad, mindre formell utdanning, lavere valgdeltakelse, er dårligere representert i politikken, og driver mindre med frivillighet. Rasisme og diskriminering er for mange en barriere for integrering og inkludering. Mye tyder på at innvandrere også har dårligere helse, boforhold og mer omfattende økonomiske vansker. Særlig barn med innvandrerbakgrunn er overrepresentert blant husholdninger med vedvarende lavinntekt. Det er en trend regjeringen ønsker å snu gjennom aktive og målrettede grep.

Det er også forskjell mellom innvandrergrupper. Der noen innvandrergrupper skårer godt på en rekke indikatorer, for eksempel ut fra landbakgrunn eller utdanningsnivå, står andre innvandrergrupper langt unna den øvrige befolkningen. Et eksempel på dette er kvinner med fluktbakgrunn og kort botid i Norge. Disse kommer dårligere ut enn andre grupper på en rekke indikatorer. Regjeringen har derfor styrket Jobbsjansen, som gjør at stadig flere innvandrerkvinner kommer i arbeid.

Innvandrere er overrepresentert i kriminalstatistikken, både som ofre og utøvere av kriminalitet, og samtidig når det gjelder risikofaktorer for kriminalitet. Regjeringen arbeider mot kriminalitet ved å forebygge bedre og jobbe for trygghet for alle innbyggere. Noen av tiltakene som bidrar til trygge lokalsamfunn, som områdesatsinger, vil også kunne være med på å forebygge individuelle levekårsproblemer og stimulere til deltakelse og inkludering i lokalsamfunn. Gjennom statsbudsjettene de siste årene har regjeringen også styrket politiet, senest med 1,6 mrd. kroner ifm. revidert nasjonalbudsjett for 2024.

Oslo har særskilte utfordringer sammenliknet med andre byer i Norge. Det er den lokale politimesteren som

kjenner utfordringsbildet best og som må prioritere innsatsen deretter. For eksempel prioriterer Oslo-politiet sin innsats i de bydelene der det er størst utfordringer. Det var viktige skritt at politiet opprettet nabolagspoliti på Grønland og en politipost på Tøyen som skal jobbe målrettet mot narkotikasalg, vold og trusler og være mer synlige i bydelen. Styrkingen på Mortensrud, Grønland og Tøyen er grunnleggende i kampen mot gjengkriminalitet og rekruttering av ungdommer. Det effektive forebyggingsarbeidet skjer når politiet snakker med folk.

Regjeringens hovedmål for integreringsarbeidet er å få flere i arbeid, bygge sterke felleskap og gode fellesarenaer, fremme likestilling, og bekjempe negativ sosial kontroll. Integreringspolitikken skal legge vekt på raskere saksbehandling og arbeidslinja.

Regjeringen vil at flere skal komme inn i og få stabil tilknytning til det seriøse arbeidslivet. Deltakelse og

selvforsørgelse er viktig for hver enkelt, for den norske økonomien og for den politiske oppslutningen både om velferdsordningene og om en rettferdig og konsekvent innvandringspolitikk. I en tid der andelen eldre øker og andelen i arbeidsfør alder synker, kan innvandringen bidra med hender og hoder i mange deler av arbeidslivet. Høy deltakelse er også viktig for å begrense sosiale forskjeller og spenninger som kan oppstå som resultat av ulikheter i økonomi, verdier eller levemåter. Samtidig vil regjeringen verne om det seriøse arbeidslivet og unngå sosial dumping. Det avhenger både av et godt regelverk og en konsekvent praksis, og av en sterk forankring hos partene i arbeidslivet. Da er det blant annet en utfordring at det er en lav andel fagorganiserte i mange innvandrergupper.

Jeg viser for øvrig til Meld. St. 17 (2023–2024).

SPØRSMÅL NR. 2484

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 7. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er grunnen til at samferdselsministeren anbefalte Stortinget å stemme ned FrPs forslag om å legge til rette for en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet NTP fremmet Fremskrittspartiet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for en gjenåpning av sivil flyplassdrift på Moss lufthavn Rygge.»

Dette fikk kun stemmene til Fremskrittspartiet noe som har overrasket innbyggere og næringsliv i Østfold som ønsker at Stortinget og regjeringen legger til rette for en gjenåpning, og ikke legger hindringer i veien for en gjenåpning som dagens regjering har gjort.

Svar:

Gjenåpning av Moss lufthavn, Rygge, har vært tema i flere skriftlige spørsmål, og ble drøftet i Stortinget ved behandlingen av Representantforslag 244 S (2022-2023) om gjenåpning av sivil drift på Rygge den 21. november 2023. Begrunnelsen for mitt standpunkt ved behandlingen av

Nasjonal transportplan fremgår av det som har vært sagt ved behandlingen av disse dokumentene.

Jeg er enig i at drift på Rygge hadde vært fordelaktig for regionen. Det hjelper imidlertid dessverre lite å si at man skal «legge til rette for gjenåpning» når hovedutfordringen er at Moss lufthavn, Rygge, har et svakt markedsgrunnlag.

Den sivile driften ble innstilt i 2016, og hovedkunden Ryanair viste da til at den nye flypassasjeravgiften gjorde rutene ulønnsomme. Flypassasjeravgiften ble innført under Solberg-regjeringen, som FrP var en del av.

Den som skal gjenåpne sivil drift på Rygge må ha konsesjon etter luftfartsloven. Det er ikke tyngende vilkår i konsesjonen som gjør at det ikke har vært markedsgrunnlag for drift. Uansett er jeg innstilt på å behandle en eventuell konsesjonssøknad raskt. Ingen har henvendt seg til meg med ønske om konsesjon.

I Representantforslag 244 S foreslår FrP å pålegge Avinor å drive flyplassen på Rygge. Dette er ikke ønsket verken av Avinor eller av flyselskapene som gruppe. Det vil være ulønnsomt for Avinor, og Avinor har allerede betydelige økonomiske utfordringer som regjeringen arbeider med å løse.

Drift på Rygge som kapasitetsavlastning for Oslo lufthavn, Gardemoen, forutsetter at det finnes kunnskap

om et slikt avlastningsbehov. Slik kunnskap finnes ikke i

dag. Som kjent vil et eget utvalg som har vurdert kapasiteten på Oslo lufthavn legge frem sin utredning om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 2485

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 13. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil en eventuell nedleggelse av Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) bety for pasientsikkerhetsarbeidet, og hvor mange arbeidsplasser vil bli berørt i Rogaland?

BEGRUNNELSE:

Viser til regjeringens varslede omorganisering, hvor Ukom skal samlokaliseres med Helsetilsynet.

Svar:

Regjeringen ønsker å slå sammen Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) og Helsetilsynet. Formålet er en ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten som i større grad enn i dag bidrar til læring og forbedring i tjenesten. Ved å samordne deres kompetanse, ressurser og ansvarsområder knyttet til tilsyn og læring i ny meldeordning, mener vi at pasientsikkerhetsarbeidet vil bli styrket og at vi vil bli bedre til å lære av og forebygge alvorlige hendelser. Det vil være av stor betydning både for fretidig

pasientsikkerhetsarbeid og læring av uheldige hendelser at ressursene sees i sammenheng for å kunne gi tjenester av bedre kvalitet og ha mer effektivitet i tilsynsarbeidet. Dette vil igjen bidra til trygge og sikre helsetjenester i en tid hvor tjenestene er i stor endring og det er utfordringer med personellmangel.

Hvordan sammenslåingen skal gjøres og når den skal tre i kraft, vil jeg komme tilbake til senere. Høringsnotatet vil inneholde flere forslag til lovendringer som ledd i oppfølgingen av Varselutvalgets rapport Fra varsel til læring og forbedring. I likhet med Varselutvalget mener regjeringen at dagens varselordninger ikke i tilstrekkelig grad bidrar til bedre kvalitet og pasient- og brukersikkerhet i hele helse- og omsorgstjenesten. Videre at formålet med ny meldeordning i større grad enn i dag må være å bidra til læring og forbedring.

Når det gjelder arbeidsplassene i Stavanger, så skal disse bevares. Både Ukom og Helsetilsynet har i dag dyktige ansatte som vi er opptatt av å ivareta på best mulig måte. Vi ønsker å ha med oss deres viktige kompetanse i arbeidet framover. I det videre arbeidet med sammenslåingen er vi opptatt av å ha god dialog og prosess med både Ukom og Helsetilsynet.

SPØRSMÅL NR. 2486

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 13. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil en eventuell nedleggelse av Statens undersøkelseskomisjon for helse og omsorgstjenesten

(Ukom) påvirke mulighetene for uavhengig gransking av hendelser i helsetjenesten, uavhengig av det ordinære kontrollsporet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at de vil legge ned Statens undersøkelseskomisjon for helse og omsorgstjenesten (Ukom), og samlokalisere den med Helsetilsynet.

Nå frykter et bredt spekter av aktører hva konsekvensene av nedleggelsen vil være, og at det vil svekke pasientsikkerheten, kvaliteten og tilliten til helse- og omsorgstjenesten, og hindre viktig læring i helsetjenesten. Et av utgangspunktene for undersøkelseskomisjonen var et ønske om et uavhengig organ hvor en kunne undersøke hendelser som skulle brukes til læring og forbedring uten frykt for reaksjoner. Ukom har siden opprettelsen kommet med flere viktige rapporter som danner grunnlag for videre refleksjon, dialog, opplæring og kvalitetsforbedring.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 2485 fra samme stortingsrepresentant. Som nevnt mener regjeringen at vi vil styrke pasientsikkerheten ved å samle kompetanse og ressurser til tilsyn og læring i en ny meldeordning. Videre mener vi

at formålet med ny meldeordning i større grad enn ved dagens varselordninger må være å bidra til læring og forbedring. Det gir muligheter til bedre å lære av og forebygge alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten. Vi vil komme tilbake til hvordan sammenslåingen av Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) og Helsetilsynet i ny meldeordning skal gjøres, herunder samordningen av deres kompetanse og ansvarsområder.

Det er et mål for arbeidet med ny meldeordning at det skal oppleves trygt for helsepersonell å melde. Vi er opptatt av å tydeliggjøre virksomhetenes ansvar når det skjer feil og ikke det enkelte helsepersonell.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har vi fremmet flere tiltak for å styrke arbeidet med bedre kvalitet og pasient- og brukersikkerhet for å redusere og forebygge omfanget av skader i helse- og omsorgstjenesten. Å endre dagens varselordninger til en ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten og å fremme høringsnotat med forslag til lovendringer som ledd i oppfølgingen av Varselutvalgets rapport, er blant disse tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 2487

Innlevert 1. august 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 8. august 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil statsråden eller justisministeren møte rektoren ved UiO for å finne en løsning på situasjonen der ti palestinske medisinstudenter fra Gaza har fått studieplass ved UiO, men der seks likevel har fått avslag på visumsøknadene sine og tre fortsatt venter på svar?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt gjort oppmerksom på at rektoren ved UiO har etterspurt et møte med statsråden for å finne en løsning på situasjonen med de palestinske medisinstudentene, men likevel venter UiO på svar på denne forespørselen. Klassekampen 31. juli kunne skrive at rundt 500 helsearbeidere har blitt drept i israelske angrep siden oktober. Sykehus er utbombet og ingen medisinstudenter har hatt undervisning siden 7. oktober. UiO har tilbudt ti studieplasser til medisinstudentene det her er snakk om. UiO dekker studieplass, reise og opphold for studentene og har i flere

medier ytret et sterkt ønske om å ta studentene imot. På Legeforeningens hjemmeside ble det 30. juli publisert en sak der vi kan lese følgende:

“Legeforeningen mener det er viktig at medisinstudenter fra Gaza får gjennomført et utvekslingssemester ved universitetet i Oslo (UiO). – Å reetablere tilgangen på helsehjelp og å gjenoppbygge medisinsk kapasitet på Gaza er helt essensielt, sier president Anne-Karin Rime”.

I skrivende stund har over 10 000 signert et opprop som ber om at regjeringen overprøver UDIs avgjørelse om å nekte legestudentene fra Gaza studietillatelse i Norge. Kaja Hovdenak, leder av Norsk studentorganisasjon (NSO), sa til Khrono 23. juli:

“Det er veldig viktig at høyere utdanning er tilgjengelig. Det er ingen universiteter igjen i Gaza, de er bombet i stykker. Det Norge kan bidra med er å opprette studieplasser og tilrettelegge for at flere studenter får tatt høyere utdanning, slik UiO har gjort. Disse legestudentene har et semester igjen før de er ferdig utdannede, og de sier selv de vil tilbake til Gaza for å hjelpe til i denne kritesituasjonen”.

Statsråden har tidligere vært tydelig i sine uttalelser om viktigheten av å gjenoppbygge helseinstitusjonene på Gaza. Slik krigen har forløpt seg, vil et konkret og viktig bidrag fra Norge sin side nå, være å la medisinstudentene få fullføre medisnutdannelsen sin ved UiO der de har fått innvilget studieplass. Derfor etterspør jeg om statsråden, justisministeren og regjeringen i det minste vil møte UiO og gjøre det de kan for å få en løsning på denne situasjonen.

Svar:

Denne saken er løst. Regjeringens vurdering er at det er tunge utenrikspolitiske hensyn i saken. I Gaza er det et enormt behov for helsearbeidere, og disse ti studentene vil kunne bidra i årene som kommer. På grunnlag av dette ble Utlendingsdirektoratet den 2. august instruert av Justis- og beredskapsdepartementet om å innvilge et tidsbegrenset studentvisum til de aktuelle studentene. Dette vil også kunne inspirere andre land til å gi tilsvarende bidrag.

SPØRSMÅL NR. 2488

Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil justisministeren ta initiativ til å modernisere og forenkle reglane i folkeregistreringslova, slik at vaksne, gifte menneske kan ha fridom til å bu der i Noreg dei ønskjer og situasjonen krev det, ut frå til dømes jobbsituasjon?

GRUNNGJEVING:

Folkeregisterlova seier at den som har felles heim med ektefelle eller born, skal registrerast i folkeregisteret med bustad same stad.

At lova blir praktisert så strengt og firkanta som i dag, mellom anna illustrert gjennom saka om den nye Finansbyråden i Bergen som for å utøve sitt verv må vere folkeregistrert og bu midlertidig i ein annan by enn der hans ektefelle har sitt arbeid (jmf. ma. sak i Bergens Tidende 11/7-24)) syner etter underteikna og Venstre sitt syn at lova er dårleg tilpassa moderne ekteskap og liv – og ber preg av å vere laga i ei anna tid.

Regelverket bør heller legge til rette for at ein kan bu og arbeide der ein vil, ikkje gjere kvardagslivet til folk vanskelegare. Lova tek i liten grad høgd for at karriereval og kvardagslivet elles i større grad enn før kan krevja det av ektefellar å bu to ulike stader. Å signere separasjons-papir for å kunna leve ut karrieredraumen sin, verkar lite føremålstenleg.

Det finst sjølvsagt skattemessig gode grunnar til at lova som hovudregel krev ektefellar å vere folkeregistrert på same adresse, men etter underteikna sitt syn må det likevel vere fullt mulig – dersom viljen er til stades – å finne løysingar for å gjere rigide reglar litt meir fleksible, til gagn for folk flest.

Eit godt ekteskap er ikkje avgrensa til at ein bur i same bustad. Det handlar om å gjere kvardagen enklare for alle og gjere det lettare å «ta heile Norge i bruk», uansett livssituasjon.

Svar:

Bostedsregistrering i Folkeregisteret av ektepar er basert på en hovedregel om at så lenge paret har et felles hjem, anses dette hjemmet som deres registreringsmessige bosted. Det gjelder selv om den ene ektefellen oppholder seg mest i en annen kommune og anser seg for å bo der. Det er lang tradisjon og praksis for at ektefeller som lever sammen og har felles hjem, registreres som bosatt på samme adresse.

Folkeregisterets opplysninger om hvor en person er bosatt, skal i utgangspunktet gjenspeile de reelle forhold, og det er ikke slik at den enkelte kan bestemme selv hvor det er mest hensiktsmessig å være registrert bosatt. Ektefeller som ikke er separert, bor vanligvis sammen. Hvis ekteskapet består og paret har et felles hjem, er det en klar presumsjon for at dette er stedet de faktisk bor.

Ektefeller som ikke ønsker å bo sammen, skal registreres på hver sin adresse hvis deres felles hjem er oppløst og den ene har flyttet ut. Det er med andre ord mulig for ektefeller å være registrert med forskjellig bosted, men et vilkår er da at de ikke lenger har felles bolig. Ektefeller som aldri har etablert et felles hjem, vil også kunne ha forskjellig bostedsadresse.

Det er mange rettsvirkninger som er knyttet til folkeregistrert bosted, og reglene om skattemessig bosted for ektefeller er parallell med bostedsreglene i folkeregis-

terloven. En eventuell endring av reglene for bostedsregistrering av ektefeller, vil få konsekvenser for blant annet skatteregler som knytter rettsvirkninger til skattemessig bosted. Dette kan gjelde f.eks. reglene om fradrag for utgifter ved pendling, formueskatt av primærbolig og gevinstbeskatning av bolig. Det er ikke hensiktsmessig med forskjellige regler for bostedsregistrering i Folkeregisteret og bosted i skattemessig betydning.

Også på andre områder knyttes det rettsvirkninger til registrert bosted, f.eks. i forbindelse med boplikt som vilkår for konsesjon. Det har ved enkelte tidligere anledninger kommet opp spørsmål der en gift person ønsker å være formelt bostedsregistrert på et annet sted enn der vedkommende faktisk bor sammen med ektefellen, for å kunne oppfylle konsesjonsvilkår om boplikt knyttet til landbrukseiendom.

Stortinget har tidligere behandlet et representantforslag om regelendringer i skatteregulverket om at ek-

tefeller som faktisk bor på to ulike steder, burde få reell mulighet til å få godkjent skattemessig bopel i to ulike kommuner (Dok. 8:23 S (2011-1012)). Flertallet vedtok ikke forslaget.

I spørsmålet fra representant Bjørlo vises det til saken om ny finansråd i Bergen. Kommuneloven oppstiller et krav om boplikt for personer i en slik stilling. Kommuneloven henviser til folkeregisterregelverket («han eller hun er innført i Folkeregisteret som bosatt i kommunen»). For ordens skyld nevnes at det faller utenfor mitt ansvarsområde å uttale meg om kommunelovens regler om ubetinget boplikt for personer i slike stillinger.

En eventuell endring av reglene i folkeregisterloven om bostedsregistrering av ektefeller, vil reise en rekke spørsmål og få konsekvenser på mange rettsområder. Pr. nå foreligger det ikke planer om å vurdere en slik endring nærmere.

SPØRSMÅL NR. 2489

Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Husbanken hadde 2. august kun gitt tilsagn på investeringstilskudd til 669 omsorgsplasser.

Hvor mange av plassene kommunene har fått tilsagn om støtte til er netto tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger?

BEGRUNNELSE:

Valgkampen i 2023 var preget av avsløringer om rystende forhold i deler av eldreomsorgen. En kartlegging TV2 gjennomførte i alle landets kommuner i fjor, viste også at 2 998 personer stod på venteliste til sykehjemsplass eller døgnbemannet omsorgsbolig. Det var en økning på nesten 900 personer siden TV2 gjennomførte en tilsvarende kartlegging i 2017.

Samtidig som kapasiteten i eldreomsorgen er for lav til å gi alle som får vedtak om plass et tilbud som de har krav på, vil behovet for heldøgnsomsorgsplasser øke drastisk de neste årene. Ifølge SSB sin framskrivning av behov i helse og omsorgstjenestene, vil behovet for heldøgns omsorgstilbud kunne øke med om lag 13 000 plasser frem til 2030 hvis en legger deres middelalternativ for befolkningsvekst til grunn.

Som statsråden er kjent med lovet statsminister Jonas Gahr Støre 1 500 nye sykehjemsplasser i august i fjor. Overraskelsen var derfor stor da regjeringen i årets statsbudsjett valgte å fjerne øremerkingen av store deler av det statlige investeringstilskuddet til å bygge sykehjem og omsorgsboliger til netto tilvekst av nye plasser.

Denne øremerkingen innførte FrP da vi satt i regjering for å sikre at mye av investeringstilskuddet ble brukt på å øke kapasiteten, slik at flere eldre fikk plass og den hjelpen de har behov for.

Spørsmålsstiller er sterkt bekymret for kapasiteten i eldreomsorgen fremover, etter å ha lest KS sin undersøkelse om heldøgns omsorgsplasser 2024. Deres beregning for alle landets kommuner viser at det statlige investeringstilskuddet fra Husbanken i stor grad ikke brukes til å øke kapasiteten i eldreomsorgen.

Ifølge KS skal det kun bygges ferdig 235 nye heldøgnsomsorgsplasser i kommunene i år, fordi en stor andel av midlene fra Husbanken brukes til å modernisere plasser og 854 plasser utfases i år.

Jeg undres på hvordan regjeringen skal sikre at kapasiteten i eldreomsorgen øker, når øremerkingen til netto tilvekst av nye plasser er fjernet.

Spørsmålsstiller ønsker at i svaret skal det spesifiseres netto tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og det samme for hvor mange plasser kommunene har oppgitt de skal fase ut i søknadene de har fått tilsagn på i år.

Svar:

Som representanten er kjent med er det et kommunalt ansvar å sørge for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for det, herunder dimensjonering og organisering av heldøgns omsorgstilbud. Samtidig sørger regjeringen for solide incentiver, slik at kommunene fortsetter å modernisere eller bygge tilpassede botilbud til dagens og kommende generasjoner eldre. Dette gjør vi gjennom investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser.

KS sin undersøkelse, som representanten viser til, gir et øyeblikksbilde over kommunenes planer for å fornye, fase ut og bygge nye heldøgns omsorgsplasser. Investeringstilskuddet skal bidra til både flere og bedre heldøgns omsorgsplasser. Med utgangspunkt i un-

dersøkelsen fra KS vil kommunene få til sammen 2365 bedre heldøgns omsorgsplasser i 2024 enn i 2023.

Ordningen med todeling av investeringstilskuddet mellom en tilsagnsramme til netto tilvekst og en tilsagnsramme til rehabilitering/modernisering, utskifting og tiltak som ikke innebærer ren netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser, ble innført i 2017 og avsluttet i 2022. Formålet til den forrige regjeringen var å fjerne tilskuddet til rehabilitering og utskiftning av gamle og uhensiktsmessige plasser.

Denne regjeringen har derimot lyttet til kommunene og sørget for at kommunene har incentiver til både å etablere nye plasser og til å rehabiliterer og videreutvikle eksisterende plasser. Behovene i eldreomsorgen er svært ulike, og varierer fra kommune til kommune. Flere steder vil en oppgradering og endret bruk av eksisterende bygningsmasse være like viktig som etablering av flere heldøgns sykehjem- og omsorgsplasser. På den måten legges det til rette for utforming av bygg i tråd med faglig utvikling og tjenestenes behov. Det bidrar igjen til å bedre kvaliteten i eldreomsorgen, og gir kommunene fleksibiliteten de trenger for å ivareta sine innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 2490

Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 12. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er grunnrenteskatten for havbrukselskaper øremerket til spesielle formål?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren har ved flere anledninger antydnet at grunnrenteskatten for havbrukselskaper (lakseskatten) skal finansiere flere spesifikke formål, som for eksempel forsvar, sykehus, skoler, politi og lavere makspris i barnehagen. Så vidt meg bekjent er ikke lakseskatten øremerket til spesielle formål, og det er uheldig om finansministeren forsøker å skape et slikt inntrykk. Det ville vært en helt ny praksis om enkeltskatter skal øremerkes på en slik måte.

Svar:

I Norge har vi en lang tradisjon for at verdier som skapes med våre felles naturressurser, kommer fellesskapet til gode. Tilgang til naturressursene gjør at inntjeningen i op-

pdrettsnæringen er særlig høy. Med grunnrenteskatt på havbruk får fellesskapet nå en større del av verdiskapingen i denne næringen, samtidig som skatten automatisk tilpasser seg til lønnsomheten. Denne sentrale egenskapen er fordelaktig for selskapene og bidrar til forutsigbare skattevilkår.

Havbruksnæringen er en av Norges største og mest lønnsomme næringer. Vi mener at det var riktig å innføre grunnrenteskatt på havbruk slik at en større del av overskuddet fra bruken av våre felles naturressurser nå går til fellesskapet.

Med innføring av grunnrenteskatt på havbruk har regjeringen lagt vekt på at lokalsamfunn langs kysten og fellesskapet skal få en større andel av de verdiene som skapes i oppdrettsnæringen. I tråd med forslaget i Prop. 78 LS (2022–2023) skal minst halvparten av brutto-provenyet fra grunnrenteskatten på havbruk fordeles til kommunesektoren. Havbruksfondet er mekanismen for å fordele inntekter fra hhv. produksjonsavgift og salg av nye oppdrettstillatelser til havbrukskommuner og -fylker.

Produksjonsavgiften er økt betydelig, fra 40,5 øre i 2022 til 93,5 øre per kilo i 2024, og havbrukskommuner og -fylkers andel av inntektene fra salg av nye oppdrettstillatelser er økt fra 40 til 55 prosent. De økte inntektene kan kommunene bruke på skole, eldreomsorg og andre viktige velferdstjenester for sine innbyggere.

Innføring av grunnrenteskatt på havbruk har gjort det mulig for fellesskapet å få en større del av den ekstraordinære fortjenesten våre felles naturressurser skaper av verdier. Regjeringen hadde anslag på hvor mye dette ville kunne gi av ekstrainntekter før forslaget til statsbudsjett ble lagt frem. Anslaget viste at disse ekstra inntektene ga

et handlingsrom som Norge ellers ikke ville hatt. Kystsamfunnene fikk gjennom den økte produksjonsavgiften store verdier de ellers ikke kunne disponere. I tillegg fikk staten inntekter som ga et handlingsrom som ellers ikke ville vært der. Dette handlingsrommet valgte regjeringen blant annet å bruke på kraftig reduksjon av barnehagekostnadene til barnefamilier i hele Norge og i særlig grad i de minst sentrale områdene.

Grunnrenteskatten på havbruk har slik sett direkte muliggjort økt velferd til folk i hele landet og i særdeleshet til kystsamfunn.

SPØRSMÅL NR. 2491

Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 9. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mye er innbetalt i grunnrenteskatt fra havbrukselskapene så langt i 2024, og har finansministeren et anslag på hvor mye som vil bli innbetalt innen utgangen av året?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2024 ble det antydnet et proveny på omlag 5 mrd kroner for 2023.

Svar:

Provenyet fra grunnrenteskatten på havbruk ble i Prop. 1 LS (2023–2024) anslått til i størrelsesorden 5 mrd. kroner påløpt for 2023. Dette er før fratrukk for produksjonsavgift, som trekkes fra krone for krone i fastsatt grunnrenteskatt. Nettoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk ble anslått til om lag 4 mrd. kroner. Det er flere årsaker til at anslaget på provenyet fra den nye grunnrenteskatten er svært usikkert.

En fordel med grunnrenteskatten er at den automatisk tilpasser seg overskuddet i næringen. I år med høye salgspriser og høy grunnrente vil skatteinntektene bli høye. I år med lav grunnrente vil derimot skatteinntektene bli lave. Nivået på skatteinntektene vil avhenge av blant annet utviklingen i priser og kostnader, og vil derfor variere fra år til år.

Siden dette er en ny skatt, er det dessuten usikkerhet om grunnlagsdata for provenyberegningen samsvarer fullt ut med den konkrete avgrensningen av skatten. De-

partementet har ikke utarbeidet et nytt anslag for 2023. Faktisk grunnrenteskatt for inntektsåret 2023 vil bli klart i forbindelse med skattefastsettingen.

Tidligere i år ga Skatteetaten automatisk utsatt frist til noen grupper av skattepliktige, herunder selskap som er rapporteringspliktige etter reglene om grunnrenteskatt på havbruk. Det for å gi systemleverandørene mer tid til å få ferdigstilt gode løsninger for alle aktører, i forbindelse med utviklingen av ny skattemelding. Ny frist for levering av skattemeldingen ble satt til 30. august. Det er derfor ennå ikke mulig å si noe om innbetalt grunnrenteskatt.

For inntektsåret 2023 har Skatteetaten ikke utskrevet forskuddsskatt for grunnrenteskatt på havbruk siden det ikke foreligger noe beregningsgrunnlag for tidligere inntektsår å basere forskuddsskatten på. Selskapene kan imidlertid selv endre forskuddsskatten, og det er opprettet et eget felt i skjema for forskuddsskatt som gjelder grunnrenteskatt på havbruk. Ingen av selskapene har benyttet dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 2492**Innlevert 4. august 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 12. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Finland har den siste tiden opplevd flere innbrudd på infrastruktur knyttet til vannforsyningen sin. En trygg og stabil vannforsyning er helt elementært for samfunnet og utgjør dermed et potensielt mål for bl.a terrorisme og fiendtlige stater, slik som f.eks. Russland.

Er regjeringen enig i at sikkerhet rundt norsk vannforsyning må styrkes basert på den nye sikkerhetssituasjonen og erfaringene fra land som Finland?

Svar:

Siden det er jeg som helse- og omsorgsministeren som har det konstitusjonelle ansvaret innen drikkevannsområdet, er spørsmålet oversendt meg for bevarelse.

Regjeringen er enig med representanten i at vannforsyning er kritisk infrastruktur og at endret sikkerhetspolitisk situasjon understreker viktigheten av å ha sikker vannforsyning. Derfor er trygg vannforsyning særskilt omtalt i Meld. St. 5 (2023-2024) En motstandsdyktig helseberedskap – fra pandemi til krig i Europa. I helseberedskapsmeldingen vises det til NOU 2023: 17 Nå er det alvor – rustet for en usikker fremtid der kapittel 17 omhandler drikkevannsforsyning. Totalberedskapskommisjonen anbefaler i nevnte NOU å etablere et råd for

drikkevannsberedskap. Dette er fulgt opp i helseberedskapsmeldingen og Utvalg for vannforsyning ledet av Mattilsynet som en del av en ny helseberedskapsmodell, er under etablering. Departementet har også bedt Mattilsynet om å kartlegge vannverkens situasjon angående sikkerhet innen drikkevannsområdet og vil igangsette et arbeid for å få kartlagt situasjonen for nødvannforsyningen i landet og utrede om det er behov for tiltak.

Regjeringen lanserte i februar 2024 nye Nasjonale mål for vann og helse med en tverrsektoriell gjennomføringsplan. Dette gir retning for arbeidet med å oppnå tryggere vannforsyning, bedre avløpsrensing, ta igjen vedlikeholdsetterslepet og øke samfunnsikkerheten innen vann- og avløpsområdet. Et av målene er at kommunenes overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen. Dette er fulgt opp med et eget tiltak i gjennomføringsplanen og Mattilsynet er i 2024 bedt om å ha særlig oppmerksomhet på sikkerhet og beredskap i vannforsyningen inklusiv IKT-sikkerhet og avhengigheter.

Dette viser at regjeringen har oppmerksomhet om vannforsyningens betydning i samfunnsikkerheten. Regjeringen har igangsatt en rekke tiltak for å øke sikkerheten, bevisstheten ute i kommunene og beredskapen innen området.

SPØRSMÅL NR. 2493**Innlevert 4. august 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 9. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden tenkt å følge opp forslaget om å la Politiet ha kroppskamera for å trygge arbeidshverdagen til Politiet?

BEGRUNNELSE:

Da FrP i VG foreslå å la Politiet ha kroppskamera for å trygge arbeidshverdagen var departementet gjennom statssekretær Bolstad positiv til en utredning. Det syn-

es FrP er bra og lurer på hvordan regjeringen har tenkt å følge opp saken.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2477.

Politiet er i revidert nasjonalbudsjett 2024 styrket med 1,6 milliarder kroner, blant annet for å styrke politiets grunnfinansiering og dermed politiets evne til å levere på sitt samfunnsoppdrag. En del av denne bevilgningen

skal benyttes til blant annet investering og bruk av nødvendig utstyr for å sikre godt politiooperativt arbeid, som spesialutstyr og tekniske løsninger som kroppskamera.

Det er viktig for regjeringen å sørge for mer politikraft og bedre utstyr til politiet, hvilket senest er synliggjort gjennom RNB for 2024.

Politidirektoratet (POD) har opplyst at de ønsker å gjennomføre en utredning på bruk av kroppskamera i politiet. Jeg mener det er bra at POD ønsker å få mer kunnskap om bruk av kroppskamera, og jeg ser frem til å se resultatene av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2494

Innlevert 4. august 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan følger justisministeren opp Stortinget sitt vedtak om å opprette nytt politiroллеutvalg?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde i juni slikt vedtak:

Stortinget ber regjeringen opprette et nytt politiroллеutvalg hvor målet er en bred politisk forankring av hva politiets rolle er og skal være fremover, og hvilke oppgaver politiet skal utføre og eventuelt fritas for.

Svar:

I revidert nasjonalbudsjett (prop. 104 S (2023-2024)) varslet regjeringen at vi vil legge til rette for en mer langsiktig

og helhetlig styring av politiet basert på effektmål knyttet til politiets samfunnsoppdrag, samtidig som det også må ses hen til politiske prioriteringer ut ifra samfunnets forventninger til politiet.

Et politiroллеutvalg vil kunne bidra med viktige innspill til spørsmål rundt politiets rolle og oppgaveløsning i lys av samfunnets behov og forventninger. Politiroллеutvalget må derfor ses i sammenheng med regjeringens arbeid med å legge til rette for en mer langsiktig og helhetlig styring av politiet.

Som varslet i revidert nasjonalbudsjett vil regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2025 komme tilbake med en omtale av den langsiktige og helhetlige styringen av politiet.

SPØRSMÅL NR. 2495

Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 7. august 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

At Oslo og Rogaland, på tross av søknader, ikke har fått godkjent et eneste turiststed, kan indikere en forskjellsbehandling mellom fylkene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at statsforvalteren gir fylkene en likeverdig mulighet til å ha søndagsåpne

butikker ved sine turiststeder (Jeg ber om en oversikt over hvilke steder i Norge som av statsforvalterne er definert som "typisk turiststed", samt hvilke fylker befinner disse seg i)?

BEGRUNNELSE:

Viser til Lov om helligdager og helligdagsfred, § 5 sjette ledd, hvor følgende fremgår:

“Statsforvalteren kan etter søknad fra kommunen ved forskrift bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed, se annet ledd nr. 4, for hele året eller deler av året. Som typisk turiststed kan bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister.”

Jeg har tidligere bedt om en oversikt over hvilke steder i Norge som av statsforvalterne er definert som “typisk turiststed”, samt i hvilke fylker disse befinner seg i. Jeg ber nå om en oppdatert oversikt.

Som svar på et av mine tidligere spørsmål fremkom det at Rogaland ikke har et eneste definert turiststed, på tross av flere tidligere søknader og aktuelle kandidatsteder. Åna-Sira var et slikt eksempel, hvor turismeandelen er særlig høy i sommersesongen.

Svar:

Helligdagsfredloven § 5 om at faste utsalgssteder skal halde stengt på heilagdagar, gjeld i heile landet. Det er eit unntak for «utsalgssteder på områder som etter vedtak av statsforvalteren regnes som typiske turiststeder». Det er same

vilkår i alle fylke for å gje typiske turiststadstader unntak frå forbodet mot at faste utsalgssteder sel varar til forbrukarar på heilagdagane. Statsforvaltarane utøver skjønnet som ligg i føresegna. I Oslo og andre kommunar med mange innbyggjarar kan det vere krevjande å oppfylle vilkåret om at «salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister».

Eg ba nyleg om informasjon frå statsforvaltarane om turiststad-unntaka. I tabellen nedanfor er kommunane som har turiststad-unntak fordelt per fylke. Eg må ta same atterhald som i svaret eg gav 20. desember 2022 på skriftleg spørsmål 709 for perioden 2022–2023: Informasjonen her skil ikkje mellom stader som er typisk turiststad heile året og dei som er

det delar av året. Lista skil heller ikkje mellom kommunar der heile kommunen er typisk turiststad og kommunar der berre delar er det. Sjå nærare NOU 2017: 17 punkt 5.5.6. Eg tek atterhald om at kommunegrenser og -namn kan ha blitt endra.

Det gjeld turistunntak i 121 kommunar i den siste kartlegginga, sjå tabellen nedanfor. Nokre kommunar har fleire turiststader. Ein kan summere tale på typiske turiststader til 140. Endringar dei siste månadene er ikkje reflektert her.

Fylke	Kommunar
Agder	Bykle, Evje og Hornnes, Farsund, Gjerstad, Grimstad, Kristiansand, Kvinesdal, Lillesand, Lindesnes, Lyngdal, Risør, Sirdal, Søgne, Tvedestrand, Valle
Akershus	Asker, Fet, Frogn, Lørenskog, Vestby
Buskerud	Flesberg, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Krødsherad, Nesbyen, Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal, Ål
Finnmark	Nordkapp
Innlandet	Dovre, Engerdal, Folldal, Gausdal, Grue, Jevnaker, Lesja, Lom, Løten, Nord-Aurdal, Nord-Fron, Nordre Land, Os, Rendalen, Ringebu, Ringsaker, Skjåk, Stor-Elvdal, Sør-Aurdal, Sør-Fron, Trysil, Vang, Vestre Slidre, Øyer, Øystre Slidre, Åmot
Møre og Romsdal	Fjord, Fræna, Rauma, Smøla, Stranda, Sunndal, Ørstad
Nordland	Alstahaug, Bodø, Fauske, Flakstad, Moskenes, Vega, Vestvågøy, Vågan
Rogaland	Hå
Telemark	Bamble, Hjartdal, Kragerø, Kviteseid, Nissedal, Porsgrunn, Tinn, Vinje
Troma	Senja
Trøndelag	Flatanger, Frosta, Frøya, Hitra, Leka, Lierne, Namskogan, Oppdal, Orkland, Osen, Rennebu, Roan, Røros, Tydal, Åfjord
Vestfold	Færder, Larvik
Vestland	Askvoll, Aurland, Austevoll, Balestrand, Bremanger, Eidfjord, Fedje, Jølster, Kvinnherad, Lærdal, Modalen, Stryn, Tysnes, Ullensvang, Vaksdal, Voss
Østfold	Fredrikstad, Hvaler, Marker, Rygge, Trøgstad

SPØRSMÅL NR. 2496**Innlevert 2. august 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 8. august 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at den nye statlige rapporteringen om alternativ rekruttering vil bli mest mulig lik parameterne brukt i tidsperioden 2018-2021, slik at tallene blir sammenlignbare og kan brukes til å måle utviklingen over lengre tid?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg innførte mål om at minst 5 % av nyrekrutteringene i staten skulle være folk med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Det var viktig for å holde maksimalt trykk på inkluderingsarbeidet. Skal vi be private virksomheter stille opp, må det offentlige også ta sin del av ansvaret.

Da Støre-regjeringen kom til makten fjernet man dessverre disse målsettingene og den tilhørende rapporteringen. Konsekvensen er at man per nå mangler oversikt over hvordan staten og det offentlige ligger an med alternativ rekruttering og inkludering.

Det virker som om Støre-regjeringen omsider anerkjenner at den manglende oversikten er en utfordring. Det er nå bestemt at alle statlige virksomheter fra 2024 i årsrapporten skal rapportere om ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Det er bra at vi nå vil få en mer utfyllende rapportering fra alle virksomheter om status for egen inkluderende rekruttering. Jeg håper regjeringen samtidig vil sørge for at rapporteringen blir mest mulig lik og sammenliknbar med den som gjaldt i perioden 2018-2021. Det vil gjøre det mindre byråkratisk for virksomhetene å gjenoppta rapporteringen, samtidig som det vil bli enklere å måle utviklingen over lengre tid.

Svar:

arbeidslivet skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende. Regjeringen har, gjennom en fellesføring, bestemt at alle statlige virksomheter i 2024 skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Det er uttrykt en forventning om ambisiøse og begrunnede mål i dette arbeidet. Statlige virksomheter skal rapportere om fellesføringen i årsrapporten for 2024.

Statlige virksomheter skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelser og/eller fravær av arbeid, utdanning eller opplæring i 2024

og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetenes gjennomsnitt for 2020 og 2021.

I [rundskriv D-2/24](#) orienteres det nærmere om hvordan det skal rapporteres: Virksomhetene skal i årsrapporten for 2024 oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 sett opp mot det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2024, og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

Målgruppen er også den samme som for inkluderingsdugnaden. Det er således lagt til rette for at tallene blir mulig å sammenligne, og kan brukes til å måle utviklingen over lengre tid. Tallene for 2024 vil bli klare etter at årsrapportene er ferdigstilt og analysert i 2025.

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 2007 fra stortingsrepresentant Stokkebo hvor det ligger en oversikt over tall fra 2019 til 2021 for det statlige tariffområdet.

SPØRSMÅL NR. 2497**Innlevert 28. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Regjeringen skal i løpet av 2024 sikre at data fra klimagassregnskap, som det stilles krav om i byggt teknisk forskrift (TEK) skal samles inn slik at det kan bidra til en faglig utvikling av klimagassregnskapene og kravene som stilles i TEK.

På hvilken måte vil regjeringen sikre slik innsamling og fra og med når?

BEGRUNNELSE:

Det ble innført krav i TEK til å utarbeide klimagassregnskap for boligblokker og yrkesbygg etter § 17.1. Når det ikke ble stilt krav til maksimum klimautslipp fra materialer i byggeprosessen, var begrunnelsen fra myndighetene at næringen ikke hadde tilstrekkelig kompetanse og at grunnlaget for å stille krav var for dårlig. Byggenæringen har ønsket slike klimagasskrav. Når myndighetene

har valgt å la være å samle inn klimagassregnskapene, er det vanskelig å forestille seg at kunnskapsgrunnlaget blir bedre ved neste korsvei. Det var derfor viktig at et bredt flertall i Stortinget fastslo at det skulle sikres at dataene fra klimagassregnskapene skulle samles inn.

Svar:

Regjeringa vil vurdere korleis krav i byggt teknisk forskrift kan bidra til at klimaavtrykket frå bygging blir redusert, og har i 2024 gitt Direktoratet for byggkvalitet i oppdrag å greie dette ut. Direktoratet for byggkvalitet skal også greie ut og foreslå relevante tiltak knytt til standardisering, rapportering og deling av informasjon frå byggeprosjekt. Innsamling av data og vidareutvikling av klimagassregnskap vil bli vurdert som ein del av desse arbeida. Eg vil kome tilbake til Stortinget når utgreingane er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 2498**Innlevert 27. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 15. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor mange ubrukte pasienttimer hadde St. Olavs hospital HF i 2023, og hva vil statsråden gjøre for å forenkle systemet for å endre timer?

BEGRUNNELSE:

I 2022 kartla NRK at ved omlag 5 % av alle oppsatte timer møtte ikke pasienten opp. Dette tallet utgjør nesten 300 000 kosultasjoner ved norske sykehus årlig. De siste årene har helsekøene vokst dramatisk, hvor det i dag er over 250 000 pasienter som står i helsekø. Dette gjør at sykehuse- ne ikke får utnyttet kapasiteten sin og et viktig grep for å redusere ventetidene ville derfor vært å få på plass bedre systemer for digitale innkallingsrutiner, avbestilling og flytting av timer.

Svar:

Det er som kjent Helse Midt-Norge RHF som har sørgefor-ansvaret i regionen. Helse Midt-Norge RHF oppgir at St. Olavs hospital HF i 2023 hadde 27 139 besøk som ble regnet som «ikke møtt». Å få redusert dette antallet vil bidra til å utnytte den faglige kapasiteten til helseforeta- ket enda bedre.

Helse Midt-Norge RHF viser til at det er flere muligheter i innbyggerportalen Helsa Mi som har potensiale til å forenkle systemet for å endre timer. Det vil arbeides videre med å legge til rette for gode løsninger for pasientene innen dette området. Likevel vil ikke teknologiske løsninger alene være svaret. Det er mange sammenhenger som påvirker god utnyttelse av de faglige ressursene i helseforetaket. Interne forhold som god og forutsigbar planlegging, kombinert med god informasjon til pasientene, vil kunne bidra positivt. Jeg forventer at Helse Midt-Norge

RHF og St. Olavs Hospital HF arbeider videre med å utnytte potensialet som ligger i de teknologiske løsningene for å forenkle systemet for å endre timer, parallelt med

andre hensiktsmessige tiltak for å redusere antall ubrukte pasienttimer.

SPØRSMÅL NR. 2499

Innlevert 4. august 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når kan det forventes at familieministeren og regjeringen kommer med nye og målrettede tiltak for å bekjempe ungdomskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Gjennom sommeren har nyhetsbildet vært preget av alvorlig ungdomskriminalitet. Ran, knivstikking og annen kriminalitet gjør at mange og særlig unge mennesker kjenner på utrygghet i hverdagen.

Denne uken kunne vi lese i forbindelse med Norway Cup at:

“Foreldre og trenere ber spillere om å unngå å gå med merkelær.” på NRK.no.

Dette er helt uakseptabelt, og familieministerens bekymring er ikke nok. Ministeren har ikke ville si noe om hvilke tiltak hun eller regjeringen har tenkt å iverksette for å få kontroll på svært alvorlig kriminalitet og samfunnsproblem.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sette inn målrettede og kraftfulle virkemidler for å bekjempe barne- og ungdomskriminaliteten. Dette gjelder både for gruppen over og under 15 år. For å oppnå effekt over tid er alltid forebygging viktigst. For å lykkes er vi avhengig av et godt samarbeid på tvers av sektorer, og det er ikke noe justissektoren kan løse alene. I 2024 har vi allerede gjennomført flere tiltak. På Justis- og beredskapsdepartementets område kan jeg nevne følgende:

- Regjeringen har styrket innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle nettverk og kriminelle gjenger med 300 millioner kroner i 2024, med en varig styrking på 600 millioner kroner i året fra 2025. Innsatsen er viktig blant annet for å forhindre rekruttering av barn og unge inn i kriminelle nettverk.

- I 2024 er det etablert to nye plasser ved Ungdomsenhet øst, slik at kapasiteten ved kriminalomsorgens to ungdomsenheter. Det er nå totalt 10 plasser i ungdomsenhetene.
- Regjeringen fremmet i september 2023 Prop. 139 L (2022–2023) om strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll. Endringene ble vedtatt av Stortinget i desember 2023, og trer i hovedsak i kraft 1. september 2024. Formålet med flere av endringene er å forsterke og forbedre de strafferettslige reaksjonene for ungdom, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Det handler om at det skal være raske og følbare reaksjoner på de straffbare handlingene.
- I tillegg fremmet regjeringen i juni 2024 Prop. 114 L (2023–2024) om strafferettslige reaksjoner for ungdom. Blant annet legger enkelte av forslagene til rette for at det lokalt kan etableres hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner under 18 år.

Regjeringen setter nå ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal vurdere tiltak rettet overfor barn og unge under 18 år med store oppfølgingsbehov som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Ekspertgruppen skal blant annet vurdere hvordan hensynet til barnets beste og samfunnsvernet best kan ivaretas. De skal utrede rammer, ressurser, kompetanse og lovverk for et bo- og rehabiliteringstilbud. Også mindre inngripende tiltak skal vurderes. Dette blir et svært viktig arbeid. Fristen for arbeidet er 1. mars 2025.

Det er også viktig å forebygge barne- og ungdomskriminalitet og hindre at flere barn og unge utvikler en negativ atferd som er til stor skade for dem selv og andre. Regjeringen setter derfor også ned en ekspertgruppe som skal vurdere tiltak for å sikre en hensiktsmessig og helhetlig organisering og ansvarsfordeling mellom tjenester og forvaltningsnivåer når det gjelder forebygging av barne- og ungdomskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2500**Innlevert 4. august 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. august 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Når trer endringene i ekteskapsloven i kraft?

BEGRUNNELSE:

Før sommeren vedtok Stortinget endringer i ekteskapsloven. Nærmere bestemt forbud mot ekteskap mellom nære slektninger.

Prop. 99 L (2023-2024), Innst. 427 L (2023-2024), Lovvedtak 90 (2023-2024). <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=98793#step-link-4>

Svar:

I slutten av juni vedtok Stortinget endringer i ekteskapslova om forbod mot ekteskap mellom nære slektninger.

Regjeringa ønskjer at denne lovendringa skal tre i kraft så raskt som mogleg. For at endringa skal kunne tre i kraft, er det naudsynt å vedta føresegner mellom anna om sakshandsaming av desse sakene. Departementet vil sende forslag til føresegner på høyring så raskt som mogleg. Folkeregistermyndigheita (Skatteetaten) må òg gjere systemtilpassingar i Folkeregisteret, mellom anna for å fange opp ekteskap som er inngått i utlandet mellom nære slektningar. Dette må vere på plass før lova kan tre i kraft.

På grunn av arbeidet som må gjennomførast før ikraftsetjing, er det eit mål at lova skal kunne tre i kraft ved nyttår.

SPØRSMÅL NR. 2501**Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 12. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Med bakgrunn i Grunnloven § 98 med følgende ordlyd:

«Alle er like for loven. Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling».

Ønsker jeg en begrunnet avklaring på om fødekvinne i Alta og Kautokeino blir utsatt for uforholdsmessig og diskriminerende forskjellsbehandling når de skal føde sett i forhold til fødekvinne fra andre byer i Nord-Norge det er naturlig å sammenligne oss med?

BEGRUNNELSE:

Alta har en jordmorstyrt fødestue, relativt flest fødende i hele Nord-Norge og med lengst reisevei over værutsatt fjellovergang. Likhetsprinsippet og ikke-diskrimineringsprinsippet ble tatt inn i Grunnloven § 98 med følgende ordlyd:

«Alle er like for loven. Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling»

Prinsippet om likhet for loven og forbudet mot usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling (diskriminering) gjelder alle i Norge – også kvinner som skal føde barn. Regjeringen har mål om en «felles helsetjeneste» av høy kvalitet i Norge. I sommer har det skapt store medieoppslag om sommerstengte fødeavdelinger. Det kom også fram at 5 av seks av disse sommerstengte fødeavdelingene ligger i Nord-Norge. Det trekkes fram at kvinner i Narvik i sommer må kjøre til Harstad for å føde. Kjøretid Narvik – Harstad er cirka halvannen time. Det er ingen fjelloverganger på veien – og vi snakker om en begrenset tidsperiode om sommeren. Kjøretiden mellom Alta – fødeavdelingen i Hammerfest er ca. 2 timer og 15 minutter. Veistrekningen går over Sennaladet og er utfordrende vinterstid med ofte stengte og kolonnekjørte veier. Vi vet at kvinner i Alta føder relativt flest barn i Nord-Norge – og ifølge tall fra SSB - er Alta en av fire kommuner i HELE

Nord Norge som har flest fødsler i dag – og som vil være en av fire kommuner i Nord-Norge som i 2030 vil ha flest fødende. De øvrige er byene Bodø, Tromsø og Mo i Rana. Tall fra 2023 viser: Narvik kommune 22 000 innbyggere med 177 fødsler, Alta 21 700 innbyggere med 246 fødsler, Harstad kommune 25 000 innbyggere, 236 fødsler og Rana kommune har 26 000 innbyggere med 250 fødsler. Tallene viser at Alta har relativt flest fødende i forhold til innbyggertallet. Altakvinner har lengst reisevei til fødeavdeling, og klart mest utfordrende kjøreforhold på veistrekingen Alta – Hammerfest – versus reisevei for fødende i de andre byene nevnt over. Alta er den eneste byen i Norge med over 21 700 innbyggere som IKKE har fødeavdeling – og hvor over 70 prosent av fødekvinnene blir selektert til å føde i Hammerfest – 140 kilometer nordover – med reisevei på over to timer. Kautokeino som har 280 kilometer kjøreveg til fødeavdelingen i Hammerfest, må passere Alta etter to timers kjøring, men de har fortsatt over to timer igjen.

Svar:

Som representanten Ojala viser til, gir Grunnloven § 98 et generelt vern mot alle former for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling. Også helselovgivningen har som formål å hindre ulikhet. Blant annet følger det av pasient- og brukerrettighetsloven § 1-1 at loven skal bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet. Videre følger det av spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 nr. 3 at ett av lovens særlige formål er å «bidra til et likeverdig tjenestetilbud». Forarbeidene til spesialisthelsetjenesteloven angir nærmere hva som ligger i formålet «likeverdig tjenestetilbud»:

«Et likeverdig tjenestetilbud foreligger når personer som etterspør helsetjenester har samme mulighet til å skaffe seg helsetjenester uavhengig av bosted, økonomi, sosial status, alder, kjønn, etnisk tilhørighet m.v.»

Jeg viser ellers til mitt svar til representanten Ojala (spørsmål nr. 2372) om begrepet likeverdige helsetjenester og hvor det kommer frem at ønsket om fysisk nærhet til spesialisthelsetjenesten må sees i sammenheng med forutsetninger for å kunne tilby tjenester av god kvalitet, som blant annet tilgang til personell og tilstrekkelig pasientgrunnlag.

Fødetilbudet i Alta er et godt og trygt tilbud til friske gravide. Klinikken i Alta har en fødestue som tilbyr svangerskapsomsorg, ultralydundersøkelse, fødsler, barselomsorg, følgetjeneste og hjemmebesøk etter fødsel. Som det kommer frem av tidligere svar til representanten Ojala, ville det være utfordrende å etablere en fødeavdeling i Alta som er i tråd med kvalitetskravene i Helsedirektoratets retningslinje, deriblant kravene om bemanning, kompetanse og med behov for vaktordninger innen anestesi og for fødselsleger. Tilgang til kvalifisert personell er en betydelig utfordring flere steder. I likhet med resten av landet, synker fødselstallene i Finnmark. Få fødsler fordelt på flere fødeavdelinger og dermed behov for flere fagfolk, vil gi utfordringer med å gi jordmødre og annet personell tilstrekkelig mengdetrening. Det er riktig at Alta på noen måter skiller seg ut fra gjennomsnittet av større steder i Norge, men Alta har da også et fødetilbud lokalt og luftambulansetjeneste. Det er også riktig at kvinner som selekteres til å føde i Hammerfest får lengre reisevei, men en godt utbygd ambulansetjeneste og en velfungerende følgetjeneste er tiltak som bidrar til å fremme målet om et likeverdig tjenestetilbud.

SPØRSMÅL NR. 2502

Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren ta initiativ for å sikre at søknaden om godkjenning av Vydura, ny anfallsmedisin mot migrene blir ferdigbehandlet raskt, slik at norske pasienter får raskere tilgang til viktig medisin uten unødvendige forsinkelser?

BEGRUNNELSE:

Behandlingstiden for godkjenning av nye medisiner i Norge har i noen tilfeller vært uakseptabelt lang. For eksempel har søknaden fra legemiddelfirmaet bak Vydura, en ny medisin mot migrene, ligget hos direktoratet for medisinske produkter i over to år.

Dette er bekymringsfullt av flere grunner:

1. Første nye anfallsmedisin siden 90-tallet: Vydura representerer den første nye anfallsmedisinen mot migrene på 30 år. Mange migrenepasienter opplever forverring over tid fordi de ikke kan behandle anfallene sine godt nok med dagens tilgjengelige medisiner. Dette fører ofte til kronifisering av sykdommen, med påfølgende risiko for å falle ut av studier og arbeidsliv.
2. Den nye medisinen gir ikke risiko for medikamentoverforbrukshodepine (MOH): Mange migrenepasienter kan ikke behandle anfallene sine godt nok og ofte nok med de medisinene som er tilgjengelige i dag, da disse ikke kan brukes mer enn 8-10 dager per måned. Dette øker risikoen for forverring til kronisk migrene, noe som ofte fører til at man faller ut av studier og arbeidsliv. Vydura gir ikke risiko for medikamentoverforbrukshodepine og kan brukes til å behandle alle anfall, noe som kan hindre forverring og bidra til at flere kan opprettholde studier og arbeid.
3. Kan brukes ved hjerte- og karsykdommer: Triptaner, som ofte brukes i dag, kan ikke brukes av pasienter med hjerte- og karsykdommer. I dag må de leve gjennom anfallene uten tilstrekkelig lindring. Vydura er tryggere for denne pasientgruppen.
4. Nabolandene har godkjent I våre naboland Danmark, Sverige og Finland, er Vydura allerede godkjent for individuell refusjon. Norske pasienter bør ikke bli hengende etter i tilgang til nye og bedre behandlingstilbud.
5. Vil bidra til friskere migrenepasienter. Migrene er den nest viktigste årsaken til uførhet. For kvinner under 50 år, den viktigste. Sykdommen rammer hyppigst de mellom 16 og 55 år.

Det er på høy tid at denne saken blir ferdigbehandlet. To år er altfor lang behandlingstid. Den bør ikke bli lengre.

Svar:

Legemiddelet Vydura fikk markedsføringstillatelse i Norge våren 2022. Det er godkjent både til forebyggende og akutt behandling av migrene. Før legemiddelet kan gis refusjon på blå resept, skal Direktoratet for medisinske produkter (DMP) gjennomføre en metodevurdering for å vurdere nytte, ressursbruk og alvorlighet for den aktuelle bruken. Stortinget har sluttet seg til prioriteringskriteriene slik disse er omtalt i Meld. St. 34 (2015–2016) Verdier i pasientens helsetjeneste. I metodevurderingen skal derfor legemiddelets forhold til prioriteringskriteriene vurderes. Vurderingen skjer med grunnlag i dokumentasjon innsendt av legemiddelfirmaet.

DMP konkluderte i 2023 med at legemiddelfirmaet ikke har dokumentert at ressursbruken står i et rimelig forhold til nytten av behandlingen, verken for forebyggende eller akutt behandling. Vilkårene for å innvilge legemiddelet forhåndsgodkjent refusjon ble derfor ikke ansett oppfylt. Vedtakene ble påklaget. Helse- og omsorgsdepartementet har stadfestet DMPs vedtak når det gjelder bruk av Vydura til forebyggende behandling. Departementet opphevet den 22. mars 2024 DMPs vedtak om ikke å innvilge refusjon for akutt bruk av Vydura som følge av at saken ikke ble ansett tilstrekkelig opplyst. DMP ble bedt om å behandle saken på nytt.

Jeg er kjent med at DMP ba legemiddelfirmaet om nye opplysninger den 5. april, og mottok svar 4. mai. Etter å ha gjennomgått dokumentasjonen, fant DMP at denne ikke var tilstrekkelig for å vurdere om prioriteringskriteriene er oppfylt. Supplerende spørsmål ble derfor sendt legemiddelfirmaet den 24. mai og nye opplysninger ble oversendt DMP 14. juni. Jeg er videre kjent med at DMP nå vurderer mottatt dokumentasjon og innhenter vurderinger fra eksterne kliniske eksperter.

SPØRSMÅL NR. 2503

Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 16. august 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren bekrefte om den norske diplomaten var en av de ansatte som fikk sparken?

BEGRUNNELSE:

I etterkant av Hamas sitt brutale terrorangrep mot Israel 7. oktober har det vært mistanke om at flere ansatte i UNRWA deltok i angrepet. Nylig bekreftet FN i en pressemelding at ni ansatte i UNRWA får avsluttet arbeidsforholdet med umiddelbar virkning, da undersøkelser tyder på at de deltok i angrepet på Israel 7. oktober. Totalt 19 ansatte ble

etterforsket av FNs interne tilsynsorgan (OIOS) i etterkant av hendelsen, og etterforskningsrapporten tilsier at ni av de ansatte trolig har vært involvert i angrepet.

En norsk diplomat har blitt saksøkt av 100 israelere. TV2 har spurt Utenriksdepartementet og utenriksministeren om den norske diplomaten var en av de ansatte som fikk sparken.

Svar:

Vi har hele tiden sagt at det er uakseptabelt å straffe en hel organisasjon med 30 000 ansatte, og gjennom dem millioner av palestinske flyktninger, for anklager mot et fåtall av

organisasjonens ansatte. Norge har derfor opprettholdt støtten til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA) og konsekvent talt UNRWAs sak ovenfor andre giverland. Det er positivt at så godt som alle de landene som stanset sine bidrag til UNRWA har gjenopptatt støtten.

Jeg er glad for at FN har gjennomført granskningen av UNRWA, og avskjediger de medarbeiderne som kan ha vært involvert i terrorangrepet 7. oktober i fjor. Ingen norske diplomater har vært omfattet av den granskningen som FN nå har gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2504

Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Sør-Øst planlegger en anleggsvei ved Lindekollen ved Gaustad sykehus i forbindelse med bygging av nytt Rikshospital. Planene betyr felling av verdifulle lindetrær, opptil 170 år gamle. Det er uklart om andre løsninger er grundig vurdert. 5.8 ble hogst igangsatt til tross for at midlertidig forføyning vurderes i retten og at konklusjon skal ha blitt varslet samme dag.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det tas bedre hensyn til naturverdier og rettslige spilleregler i dette og andre utbyggingsprosjekter i helsesektoren?

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har opplyst at veien ved Lindekollen ikke er en anleggsvei, men skal være en ny permanent veitrase for trafikk til det nye Rikshospitalet og til boligområdene nord for sykehuset. Jeg er gjort kjent med at plassering av veien var en sak som ble grundig vurdert i reguleringsprosessen, hvor flere ulike alternativer ble undersøkt for å finne en løsning med minst mulig konsekvenser for miljø, natur og kulturminner – samtidig som løsningen ivaretar trygg og god trafikkavvikling. Det ble gjennomført full konsekvensutredning av tiltaket, inklusive konsekvenser for naturmangfold, grøntstruktur og friluftsliv. Det er også gjennomført supplerende utredninger av konsekvenser for naturmangfold i forbindelse

med byggesaken. Veien skal i tillegg fungere som flomvei dersom det oppstår ekstreme nedbørsituasjoner.

Helse Sør-Øst utsatte byggestart for å ta hensyn til hekketid. Oslo kommune var motpart i saken som ble vurdert av Oslo tingrett.

SPØRSMÅL NR. 2505**Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er status og forventet i tidsplan for arbeidet med et system med forhåndsgodkjenning av kjøp og salg av eiendom til utenlandske borgere, og når kan Stortinget forvente å få saken til behandling?

BEGRUNNELSE:

I oppslag hos TV2 den 8. juli fremkommer det at regjeringen nå arbeider med å lage et system med forhåndsgodkjenning av kjøp og salg av eiendom, for eksempel for personer fra utenfor Europa.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke nasjonal sikkerhet og nasjonal kontroll på tvers av samfunnet. Dette har vært

en prioritet for regjeringen siden den tiltrådte. Derfor har regjeringen de siste årene lagt frem lovendringer og andre tiltak som målrettet styrker nasjonal kontroll, blant annet knyttet til utenlandsk eierskap som kan representere en sikkerhetsmessig utfordring.

Eiendomskjøp kan være ett av flere virkemidler som en trusselaktør ønsker å bruke for å få innflytelse og fotfeste i Norge. Derfor er vil jeg endre loven å en treffsikker måte. I denne sammenheng er det viktig å hente erfaringer fra blant annet Finland. Det er viktig at reglene er tilpasset norske forhold og dagens sikkerhetspolitiske situasjon.

Vi har et åpent eiendomsmarked i Norge, og det skal vi ha. Samtidig er det viktig at vi identifiserer eiendom av betydning for nasjonal sikkerhet og iverksette nødvendige tiltak for å beskytte disse på en god måte. Dette arbeidet har høy prioritet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2506**Innlevert 5. august 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 12. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvilke konkrete grep vil regjeringen og Nav ta for å korte ned ventetiden for å få utbetalt lønn og feriepenger gjennom lønnsgarantiordningen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til NRK Rogalands artikkel den 4. august, "Hadde ikke råd til mat da bedriften gikk konkurs: Mener Nav-systemet svikter". Saken belyser en viktig problemstilling, om den lange saksbehandlingstiden for å få penger lønn og feriepenger utbetalt fra lønnsgarantiordningen.

Når folk mister jobben som følge av konkurs er det viktig at inntektssikringen raskest mulig trer inn, slik at folk kan forsørge seg og sin familie. I saken opplyses det imidlertid at prosessen kan ta mellom 2 til 18 måneder. Jeg er også kjent med tilfeller der det har tatt betydelig lengre tid.

Regjeringen sier i saken at de "følger utviklingen". Jeg ønsker å få klarhet i hvilke konkrete grep som planlegges av regjeringen og Nav, for å reelt kutte saksbehandlingstiden innen lønnsgarantiordningen.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være krevende for dem det gjelder. Arbeids- og velferdsetaten behandler mange søknader om ulike ytelser, og etaten må derfor prioritere sine ressurser på en hensiktsmessig måte. Førsteprioritet i saksbehandlingen er at ingen står uten ytelse til livsopphold.

De som søker om lønnsgaranti fordi arbeidsgiveren har gått konkurs, kan også ha rett på dagpenger. I tillegg kan de få forskudd på lønnsgarantimidler i form av dagpenger i inntil én måned. Forskuddet blir utbetalt som dagpenger, og man kan søke om det samtidig som man

søker om dagpenger. Det skal være lav terskel for å søke om dagpenger eller få utbetalt forskudd mens man venter på svar på søknaden.

Det er viktig at Arbeids- og velferdsetaten fatter riktige vedtak, slik at den enkelte får utbetalt det man har krav på. Etaten må vurdere hva som er riktig i hvert enkelt tilfelle. Et konkursbo kan omfatte opptil flere hundre arbeidstakere, noe som betyr at den enkelte lønnsgarantisak kan omfatte et tilsvarende antall søkere og hvor hver søker kan ha fremsatt mange ulike krav om lønnsgarantidekning.

Om lag 80 % av søknadene om lønnsgaranti blir behandlet innen to måneder. Mer kompliserte krav kan ta inntil 15 måneder. Eksempler på situasjoner som gjør en sak mer komplisert å behandle, er at det foreligger motstridende dokumentasjon, manglende eller uklare ar-

beidsavtaler, uoversiktlige ansettelses- og lønnsforhold i bedriften, uenigheter om faktiske forhold m.m.

Dersom Arbeids- og velferdsetaten mangler opplysninger eller dokumenter i saken, kan det ta enda lengre tid. I slike tilfeller må etaten innhente flere opplysninger fra relevante kilder, som bostyrer, søkeren, Skatteetaten mv. For å sikre at etaten mottar opplysninger med tilstrekkelig kvalitet, holder de kurs i lønnsgarantiregelverket for bostyrere. Det sendes også skriftlig informasjon flere ganger i året for å oppdatere bostyrerne.

Vi må hele tiden se på hvordan vi utvikler og gjør ordningene våre bedre. For å redusere saksbehandlingstiden i lønnsgarantisakene, har Arbeids- og velferdsetaten iverksatt flere tiltak, blant annet skal de rekruttere flere saksbehandlere. Dette vil selvfølgelig kunne ta noe tid, men jeg legger til grunn at det kan bidra til en raskere saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 2507

Innlevert 6. august 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

At tilsette får meir kompetanse er eit gode både for dei tilsette og verksemda dei er tilsett i. I dag er det slik at tilsette som har vore tilsett under eitt år i ei verksemd og får kompetansepåfyll betalt av arbeidsgivar, blir skattlagt for kompetansen på lik linje med lønnsinntekt.

Er statsråden enig i at ei slik skattlegging er uheldig, og vil statsråden ta initiativ til å endre dagens regelverk slik at det stimulerer betre til omstilling og kompetanseheving hos nyttilsette?

GRUNNGJEVING:

Det framstår for underteikna som urettferdig at nyttilsette skal skattleggast for kompetanseheving som i mange tilfelle er ein sterkt ønskjeleg eller nødvendig del av deira oppstart av arbeidet i ei ny verksemd. Det framstår også som merkeleg at reglane i dag er slik at dersom fleire kollegaer deltar på same kompetanseheving, blir den nyttilsette skattlagt for deltakinga og kollegaene deltar utan skattlegging.

Dagens regleverk kan også vere ein barriere ved nyttilsetjingar fordi det etter dagens ordning følger meirkostnader med å tilsetje personar som til dømes har stått utanfor arbeidslivet og personar som kjem frå andre

typer stillingar og arbeid med behov for kompetansepåfyll.

Svar:

Jeg er enig i at mer og bedre kompetanse i bedrifter er et gode for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Derfor har vi svært gunstige skatteregler om utdanningsutgifter som dekkes av arbeidsgiver.

Arbeidsgiver kan skattefritt dekke kostnader til undervisning, eksamensavgift mv., skolebøker og annet materiell, reise til undervisningsstedet og merkostnader til opphold utenfor hjemmet. Kravene for å kunne dekke disse kostnadene skattefritt er beskjedne. Det følger av kapittel 5 i Finansdepartementets forskrift til skatteloven at utdanningen må gi kompetanse som kan benyttes i nåværende eller fremtidig arbeid i virksomheten. Kostnadene kan også dekkes i forbindelse med opphør av arbeidsforholdet der kompetansen kan brukes hos en annen arbeidsgiver. For ekstern utdanning dekkes kostnadene i maksimalt 20 måneder. Det er først når utdanningen varer over to måneder, at det gjelder et krav til ett års arbeid i heltidsstilling hos arbeidsgiver.

Kravet om at arbeidstaker må ha jobbet i minst ett år hos arbeidsgiver for å få dekket utdanningsutgifter

skattefritt, bidrar til å hindre omgåelse av skattesystemet vårt. Noen typer utdanning koster mye penger. Vilkåret begrenser muligheten til å ansette og lønne personer som er i slutten av dyre utdanningsløp gjennom dekning av utdanningsutgifter fremfor ordinær skattepliktig lønn. Derksom vilkåret fjernes, vil arbeidsgiver kunne lønne arbeid-

stakere i slutten av utdanningsløpet gjennom en skattefri naturalytelse.

Ettårskravet kan også gi større sikkerhet for at kompetansen som arbeidsgiver investerer i, gir avkastning og helst forblir i bedriften.

Jeg mener derfor at det ikke er grunnlag for å gjøre endringer i dagens regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2508

Innlevert 6. august 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Statsråden har nylig instruert Utlendingsdirektoratet (UDI) om å innvilge studentvisum til studenter fra Palestina som har studieplass på Universitetet i Oslo.

Vil statsråden sørge for tilsvarende avklaring for palestinske studenter ved United World College Red Cross Nordic i Fjaler, som pr i dag ikke har fått løyve til å komme til Norge, trass i at skulen er starta opp med den norske stat som medskipar med særskilt formål om å sikre utdanning for ungdom frå krigs- og konfliktområde?

GRUNNGJEVING:

Norske studiesteder har stort engasjement for sin rolle i det globale kompetansearbeidet. En av skolene som bidrar er Red Cross Foundation Nordic United World College i Fjaler i Vestland fylke. Skolen er etablert blant annet av offentlige myndigheter for å gi elever fra konfliktområder en utdanning de ikke ville hatt tilgang på i hjemlandet sitt. I tillegg bidrar elevene med andre perspektiver og meningsbrytninger på utdanningsinstitusjonene våre når de er i Norge. I år har flere Palestinske elever fått studie-plass ved skolen.

I likhet med flere andre studenter opplever disse elevene nå å få avslag på sine visumsøknader. Skolen trodde utfordringen ville være å få elevene ut av Palestina, så viser det seg at det som stopper studiedrømmen ikke er de å bo i en krigssone, det er å få komme inn i Norge. Fordi Palestina er kategorisert som et rødt land i UDIs vurdering av visumsøknader.

Svar:

Som representanten skriver, så instruerte jeg nylig UDI om å gi ni palestinske studenter oppholdstillatelse for å

gjennomføre et utvekslingsopphold ved Universitetet i Oslo (UiO). Dette var basert på regjeringens oppfatning om at det forelå tungtveiende utenrikspolitiske hensyn i saken. I Gaza er det et enormt behov for denne typen helsearbeidere, og det å bidra til at de aktuelle studentene kan få fullført sin medisnutdanning kan utgjøre en forskjell og kan avhjelpe den medisinske situasjonen i Gaza på sikt.

Instruksen var avgrenset til å gjelde denne spesifikke gruppen søkere med tilbud ved UiO, og vil ikke komme til anvendelse i andre saker. UDI skal fortsatt vurdere returforutsetninger for alle som søker oppholdstillatelse for å studere i Norge. Regjeringen har ingen planer om å endre regelverket knyttet til studietillatelser.

SPØRSMÅL NR. 2509**Innlevert 6. august 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 15. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Bemanningsbyråene lager ikke leger eller sykepleiere, de rekrutterer de folka vi trenger selv og selger dem dyrt tilbake. Det blir naturligvis dyrere for det offentlige når også eierne av byråene skal ha sin del av kaka. Det svenske vikarbyrået Dedicare hadde inntekter på rundt 1,2 milliarder i fjor. Dedicare og Dedicare Doctor ga til sammen sine eiere 76 millioner i utbytte, ifølge Nationen.

Hvilken konkrete tiltak har regjeringa planlagt for å sikre at helsekronene går helse, og ikke eiere av kommersielle vikarbyrå?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre en sterk offentlig helsetjeneste, som gir gode helsetilbud av høy kvalitet til befolkningen i hele landet. Tilstrekkelig tilgang på kvalifisert personell er en kritisk faktor for å lykkes med dette, og det oppleves til dels knapphet på personell både i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Vi har klare målsettinger om å begrense og redusere innleie i helse- og omsorgstjenesten, som i arbeidslivet for øvrig. Unntaket som ble gjort for innleie av helsepersonell ved innstramminger som ble foretatt i AIDs regelverk for innleie fra bemanningsbyråer i fjor, var begrundet i behovene for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenester. Overfor de regionale helseforetakene er det i flere omganger stilt tydelige eierkrav om å begrense bruken av innleie av personell. Dette følges opp i alle fire helseregioner, og arbeidet har begynt å gi resultater. Senest i foretaksmøtet i de regionale helseforetakene som ble holdt 11. juni i år, ble det stilt krav om at arbeidet innen området videreføres og forsterkes. I denne forbindelse ble det også vist til Stortingets behandling av Nasjonal helse- og samhandlingsplan (2024-2027), hvor Stortinget har bedt regjeringen sørge for en årlig rapportering av utviklingen i bruken av innleie i helseforetakene med mål om ytterligere reduksjon. Videre at det settes mål om en vesentlig reduksjon innen to år. På denne bakgrunn ba foretaksmøtet de regionale helseforetakene gi en særskilt årlig rapportering av utviklingen i bruken av innleie i helseforetakene i regionen, med målsetting om en vesentlig reduksjon innen to år.

Omfanget av innleie er relativt begrenset i spesialisthelsetjenesten. I de kommunale helse- og omsorgstjenestene er tilgangen på personell til dels utfordrende og behovene for innleie noe større. Regjeringen har tidligere

lagt fram en Opptappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Her er det varslet at det skal utarbeides og spres modeller som stimulerer til økt grunnbemanning og mindre vikarbruk. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utrede slike modeller. Det er også satt i gang flere tiltak som skal møte helse- og omsorgstjenestenes personellutfordringer. Blant disse er «Praksisavtalen» mellom regjeringen og KS, samt samarbeidsprosjektene «Menn i helse» og «Jobbvinner» som ledes av KS. Stortinget har for øvrig nylig bedt regjeringen ta initiativ til å få på plass en samarbeidsavtale med KS og partene i arbeidslivet om å redusere bruken av innleid arbeidskraft fra bemanningsbyråer i helse- og omsorgstjenestene i kommunesektoren. Dette vil følges opp på egnet vis.

Regjeringen har lansert en rekke tiltak som sammen vil bidra til at de offentlige helse-budsjettene primært går til helseformål og ikke til kommersielle vikar- og bemanningsbyråer. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan (2024-2027) og oppfølgingen av denne, er helse- og omsorgstjenestens arbeid med å rekruttere og beholde personell et prioritert innsatsområde. Vi ønsker ikke en utvikling hvor private kommersielle vikarbyråer kan profitere i stor skala på knapphet på personell i den offentlige helsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2510**Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 14. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Nå som det begynner å nærme seg skolestart hva gjør statsråden for å forhindre at barn og unge ikke oppholder seg ufrivillig i utlandet, og er det allerede avdekket tilfeller i 2024 hvor barn og unge oppholder seg ufrivillig i utlandet, eventuelt hvor mange?

BEGRUNNELSE:

Ekspertgruppe om unge som etterlates i utlandet mot sin vilje ble publisert 25.mai 2020. Denne rapporten viste flere grunner til at unge jenter og gutter blir tatt med til utlandet mot deres vilje. Dette skyldes at foreldre og nettverk mener at de har skadet familiens og slektas ære eller for å forhindre slikt ærestap. Dette gjelder familier med sterke kollektivistiske og patriarkalske verdier. Et annet motiv for å ta unge med til utlandet mot sin vilje, er at foreldrene planlegger at den unge skal giftes bort. En annen årsak handler om unge som sendes til utlandet grunnet utfordringer med rus- og kriminalitet. Andre årsaker til at unge jenter og gutter sendes til foreldrenes hjemland er et ønske om at de skal styrke sin kulturelle, språklige og religiøse identitet. Et utløsende motiv kan være at de unge har brutt med foreldrenes normer og verdier, herunder æreskodeksen, og/eller at de ansees å ha blitt «for norske». Ifølge rapporten Kommunenes erfaring med barn og unge som etterlates i utlandet mot sin vilje (Oslo Economics, 2019, side 38) anslår 40 prosent av kommunene at sakene omhandlet motivet å hindre at barna ble «for norske». 36 prosent av kommunene vurderte at hensikten med utenlandsoppholdet var å styrke barnas kunnskap om religion og deres religiøse eller kulturelle identitet.

IMDis mangfoldsrådgivere og spesialutsendingene for integreringssaker sitt arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i 2023 viste at spesialutsendingene ga råd og veiledning i totalt 245 saker. Av disse ble over halvparten av sakene som spesialutsendingene for integreringssaker jobbet med kategorisert som «Ufrivillig opphold i utlandet», etterfulgt av «Negativ Sosial kontroll» og «Frykt for ufrivillig opphold i utlandet». Som tidligere er det flest personer som er under 18 år som får bistand, og de fleste er jenter. Av 899 saker som minoritetsrådgiverne mottok i 2023 omhandlet (58) «Frykt for ufrivillig opphold i utlandet», (44) «Frykt for tvangsekteskap» og (36) «Ufrivillig opphold i utenlandet». Sammenlignet med 2022 er det registret 15 flere saker som omhandler ufrivillig opphold i utlandet.

I vår fremmet Fremskrittspartiet 14 konkrete forslag rettet mot negativ sosial kontroll, æreskriminalitet og barn som blir sendt ut av landet mot deres vilje.

Svar:

Alle i Norge skal leve frie liv. Ingen barn og unge skal være redde for å bli sendt til utlandet mot sin vilje, eller bli ufrivillig etterlatt når ferien er over. Det er uakseptabelt, og ingen barn og unge i Norge skal oppleve dette. Å forebygge at barn og unge blir ufrivillig etterlatt i utlandet står høyt på regjeringens agenda. Og vi har derfor tatt flere grep for at unge som vokser opp i Norge skal få en tryggere hverdag.

Å forebygge at barn og unge blir ufrivillig etterlatt i utlandet er ett av fem innsatsområder i handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024). Det har vært viktig for regjeringen å øke kompetansen i barneverntjenestene, styrke informasjonen om rettigheter, hjelpetilbud og handlingsalternativer til utsatte barn og unge, samt informasjon rettet mot foreldre.

Regjeringen er også i gang med å utarbeide en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, der ufrivillige utenlandsopphold inngår. Vi tar sikte på å legge frem handlingsplanen våren 2025, etter at den gjeldende handlingsplanen utløper. Regjeringen er opptatt av å jobbe langs flere spor, og tematikken negativ sosial kontroll og æresrelatert vold inngår også i Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner – Trygghet for alle – (2024-2028), der vi ytterligere har styrket arbeidet.

Parallelt med arbeidet med ny handlingsplan vil regjeringen vurdere forslagene til lovutvalget som har sett på de juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll og i hvilken grad rettsvernet for utsatte er godt nok, eller om det er behov for endringer i lovgivningen. Utredningen ble sendt på fire måneders offentlig høring den 28. juni.

Regjeringen har styrket flere særskilte tjenester som har spisskompetanse på feltet negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. De bidrar med kompetanseheving av ansatte i det ordinære hjelpeapparatet, gir råd og veiledning i enkeltsaker og bistår også utsatte direkte.

Det finnes ikke sikre tall på hvor mange som er utsatt for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og ufrivillige utenlandsopphold. Antall saker til det nasjonale tverretatlige Kompetanseteamet mot negativ sosial

kontroll og æresrelatert vold, til spesialutsendingene for integreringssaker på fire utenriksstasjoner og til IMDis mangfoldsrådgivere har økt jevnlig de siste årene. Antall saker sier imidlertid ikke nødvendigvis noe om omfanget av problematikken, men kan handle om at økt kompetanse i hjelpeapparatet og mer tilgjengelige tjenester bidrar til at saker avdekkes og at flere tar kontakt for råd og veiledning.

Fordi vi ser et økende antall henvendelser til hjelpetjenestene, er det avsatt flere ressurser i statsbudsjettet for 2024. Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, mangfoldsrådgiverordningen og det nasjonale bo- og støttetilbudet for trusselutsatte personer over 18 år er styrket. Det er også bevilget midler til å utvide bo- og støttetilbudet med plasser for personer over 18 år som har returnert fra ufrivillige utenlandsopphold, og som ikke favnes av dagens tilbud.

Erfaringer fra enkeltsaker viser at det er svært utfordrende å hjelpe barn som blir etterlatt i utlandet. Sak-

ene er ofte komplekse og byr på store praktiske, juridiske, logistiske og sikkerhetsmessige utfordringer. De kan ta lang tid å løse, og alle vil ikke nødvendigvis bli løst. Det er derfor viktig å jobbe forebyggende og å heve kompetansen om tematikken i hjelpetjenestene.

Før sommeren sendte regjeringen ut brev til alle landets kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere med beskjed om å være ekstra oppmerksomme på barn og unge som risikerer å bli ufrivillig etterlatt i utlandet i sommerferien. Målet er å hindre at barn blir etterlatt i utlandet mot sin vilje. Det skal være lav terskel for å be om hjelp, og i brevet er det informasjon om rettigheter for utsatte og hvilke hjelpetjenester som finnes. Det inneholder lenker til veiledere som gir råd om hvordan man helt konkret kan gå frem om man er bekymret for at noen risikerer å bli ufrivillig etterlatt. I tillegg finner man kontaktinformasjon til de ulike hjelpetjenestene.

SPØRSMÅL NR. 2511

Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 14. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

I Sandefjord har statsforvalteren godkjent å ofre kvalitetsmatjord, for å anlegge en skole for 600 elever. Byggingen av skolen er en del av en utvikling i skolen med nedleggelse av lokalskoler og sentralisering av skoler, som har opplevd motstand lokalt. Landbrukskontoret i kommunen har pekt på at det finnes alternativer som ikke ødelegger matjord.

Mener statsråden utbyggingen kan gjennomføres slik den er planlagt, eller vil statsråden av hensyn til viktig matjord og selvforsyning sørge for at kommunen finner en annen løsning?

Svar:

Matjorda vår er ein knapp og viktig ressurs. Vi må som samfunn framover gjere ein betre jobb med å ta vare på matjorda vår for framtidige generasjonar. Derfor har Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering både skjerpa jordvernmålet og grepet inn i viktige enkeltsaker kor det har vore føreslått utbygging av store areal med matjord.

Da planprosessen for ny skule på Vesterøya starta, gjorde statsforvaltaren kommunen merksam på at omdisponering av dyrka mark kunne gi grunnlag for motsegn. Statsforvaltaren skreiv òg at det var uheldig at kommunen ville regulere inn ein skule på areal som i kommuneplanen var sett av som LNF-område.

Sandefjord kommune sende seinare eit forslag til ny kommuneplan på høyring. Her var skuletomta på Vesterøya lagt inn som utbyggingsføre mål. Statsforvaltaren fremma motsegner til fleire areal ut frå jordvernomsyn. Etter ei konkret vurdering fremma dei ikkje motsegn til skuletomta. Statsforvaltaren la vekt på ein ny skule var eit samfunnsnyttig føremål, og på det kommunale sjølvstyret. Dei frårådde likevel forslaget til endra arealbruk.

Sidan statsforvaltaren ikkje kom med motsegn til arealet i kommuneplanen, kom dei heller ikkje med motsegn til reguleringsplanen. Reguleringsplanen for ny skule på Vesterøya blei vedteke av kommunestyret i Sandefjord 22. juni 2023.

Etter plan- og bygningslova er det kommunane som er planstyresmakt, og avgjer arealbruken i kommunen. Når regionale og nasjonale omsyn tilseier det, kan statsforvaltarane og andre statlege styresmakter fremja

motsegn innanfor eige ansvarsområde. I denne saka er det altså ikkje fremja motsegn til forslaget om ny skuletomt på Vesterøya ut frå jordvernomsyn, verken på kommuneplan- eller reguleringsplannivå. Eg har òg fått opplyst at arbeidet med å flytte matjorda allereie har starta.

Plan- og bygningslova opnar for at departementet kan gjere om på kommunale planvedtak som er i strid

med nasjonale interesser. Innkalling av planen for hand-saming i departementet er ein sikkerheitsventil som blir brukt med stor varsemd. Basert på dei opplysningane departementet har om saka, vurderer eg det ikkje som aktuelt å gjere om på Sandefjord kommune sitt planvedtak som legg til rette for utbygging av ny skule på Vesterøya.

SPØRSMÅL NR. 2512

Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 16. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

En fersk studie viser at ni av ti fastleger mener at privat helseforsikring bidrar til økt ulikhet, og risiko for overbehandling i helsevesenet (NRK 5.8.24). Spesielt når vi mangler helsepersonell, blir det ekstra viktig å sikre at de som faktisk trenger helsehjelp kommer fortere til spesialist. Vi står nå ved et veiskille; om vi skal ha et helsevesen for alle, eller et todelt amerikanisert helsevesen.

Hvor lenge skal helseministeren vente med å sette foten ned, med konkrete tiltak, mot veksten i privat helseforsikring?

BEGRUNNELSE:

I NRK (5.8.24) kan vi lese om en fersk studie der ca. 1 300 fastleger i Norge har blitt spurt om hvordan deres arbeid blir påvirket av pasienter med privat helseforsikring. Den ferske studien kan røpe at hele ni av ti fastleger mener at privat helseforsikring bidrar til økt risiko for overbehandling i det norske helsevesenet. Den samme andelen fastleger mener privat helseforsikring bidrar til økt ulikhet innen helse, og så mye som 42 prosent av de spurte fastlegene i studien sier at de regelmessig føler seg presset av personer med privat helseforsikring, til henvisning.

Per 2023 var det 816 000 personer med privat helseforsikring, noe som er en økning på hele 230 000 på fem år.

Bekymringen er stor for at det offentlige helsevesenet blir overbelasta og fastlegene opplever et økt press. Jørgen Beivold, fastlege og hovedforfatter av den ferske studien viser til at pasienter med høy sosial og økonomisk status har høyere sannsynlighet enn andre med samme behov for å bli undersøkt av legespesialist, og sier til NRK:

“Dersom fastlegene gir etter for presset, vil det samlet sett øke faren for medisinsk overaktivitet og forsterke oppfatningen av at helse er en handelsvare man enkelt kan bestille etter eget ønske”.

Svar:

Vår felles helsetjeneste er og skal være den viktigste forsikringsordningen for oss alle.

Jeg deler bekymringene som representanten fremmer og forskerne tar opp i artikkelen sin. Fortsatt er omfanget av helprivate tjenester lavt, men jeg er bekymret for at denne fremveksten vil føre til en sterk og uheldig konkurranse om fagfolkene våre. Vi må derfor se på hvordan vi kan forhindre at helprivate tilbud vokser på bekostning av det offentlige og på den måten utfordrer lik tilgang til gode tjenester for alle.

Helsepersonellkommisjonen mente at dersom en privat tjeneste oppstår som følge av en avvising fra den offentlig finansierte helsetjenesten eller urimelig lang ventetid, vil det føre til økt etterspørsel etter private helse- og omsorgstjenester, trekke personell fra offentlige til private tjenesteytere og gi et økt samlet behov for personell.

Regjeringen gjør viktige grep.

Fastlegene har en nøkkelrolle og er fundamentet for vår felles helsetjeneste. Etter flere år med økende utfordringer, har denne regjeringen styrket ordningen med over 1 milliard kroner, og nå ser vi at pilene peker riktig vei. Fra mai 2023 til mai 2024 fikk 92 000 flere innbyggere fast lege, og det har blitt nesten 500 flere fastleger siden januar 2021.

Vi aksepterer ikke en utvikling der enkeltpersoners betalingsevne skal gi fortrinn som raskere helsehjelp. Vi trenger at fastlegene har tilgjengelighet og tid til å ta de gode diskusjonene, samt gjøre kloke valg sammen med

pasientene – slik at de kan utøve rollen sin på en god måte. Vi kommer tilbake til stortinget med en egen storting-smelding om allmennlegetjenestene.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har vi lansert en rekke grep som adresserer hovedutfordringene for vår felles helse- og omsorgstjeneste med likeverdig tilgang på helse- og omsorgstjenester, bedre sammenheng i tjenesten og tilgang på fagfolk med rett kompetanse. Vi varslet i planen at vi vil pålegge helprivate tilbydere å rapportere på lik linje med offentlige aktører. Departementet utreder å inkludere registrering av aktivitet fra helprivate tjenestetilbydere i Norsk pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR). Forslaget har vært på høring med høringsfrist 5. juni. Stortinget har gjennom behandlingen av Nasjonal helse- og samhandlingsplan bedt regjeringen om å innføre en godkjenningsordning for kommersielle helseaktører. Det arbeidet følger jeg opp.

Skal den offentlige helsetjenesten være førstevalget for innbyggerne, må ventetidene i spesialisthelsetjenesten ned. Vi er stolte og takknemlige for at vi har fått med oss sentrale arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, i

tillegg til de regionale helseforetakene, på satsingen med å få ned ventetidene gjennom Ventetidsløftet. Målet er snu trenden og i løpet av 2024 og 2025 sørge for en markant nedgang i ventetidene. Behandlingssetterslepet etter koronapandemien skal hentes inn. Innbyggere med behov for spesialisthelsetjenester skal få dette raskt i vår offentlige, felles helsetjeneste. Velferdsstaten skal være den beste forsikringen vi har for å raskt få den hjelpen vi trenger når sykdom eller fare for sykdom oppstår. I Ventetidsløftet er vi enige om å prioritere fagområder som har mange pasienter på venteliste, har lange ventetider og behandler pasienter med alvorlige tilstander som forverres ved lange ventetider.

I august skal Avkommersialiseringsutvalget legge frem et forslag til fremtidig organisering av ulike velferdssektorer, inkludert eldreomsorg og spesialisthelsetjenester. Forslagene skal i henhold til mandatet omfatte forslag til nullprofittmodeller og sterkere regulering av kommersielle aktører som et av alternativene for fremtidig organisering av ulike velferdssektorer. Regjeringen vil vurdere forslagene etter at utvalget har levert sin sluttrapport.

SPØRSMÅL NR. 2513

Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 16. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Melhus kommune har vedtatt å omdisponere 130 daa fulldyrket jord av svært god kvalitet på Gimsøya til boligformål. KDD kan gripe inn med et midlertidig bygge- og deleforbud med hjemmel i plan- og bygningsloven for å vurdere arealformålet på nytt. Dette ble gjort med IKEA-utbyggingen i Vestby kommune.

Vil statsråden vurdere å gripe inn også her for å sikre denne viktige matjorda?

BEGRUNNELSE:

KrF strammet i regjering inn målet om omdisponering av dyrket jord til 3 000 daa i året, men var samtidig tydelig på at vi ville ha det lenger ned. Jeg er glad for at målet for omdisponering av dyrket mark er satt ned, til at det innen 2030 skal være på 2000 daa. Det er bra at statsråden har sendt ut oppfordringer til kommunen om å føre tilbake jordbruksareal som er satt av til byggeformål i kommuneplanene, men noen ganger må det kanskje sterkere lut til.

Riksrevisjonens rapport “Matsikkerhet og beredskap på landbruksområdet” peker på at vi ikke er godt nok forberedt i dag, og at myndighetene ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til at alvorlige kriser kan påvirke matsikkerheten. Videre mener Riksrevisjonen det er kritikkverdig at arealressursene i jordbruket ikke forvaltes på en fullt ut bærekraftig måte, blant annet ved at betydelige jordbruksarealer av god kvalitet omdisponeres og bygges ned. Også Totalberedskapskommisjonen har påpekt dette. For å øke selvforsyningsgraden i tråd med Stortingsmelding 11 (2023-2024) blir ivaretagelse av god matjord helt sentralt. Det kan kun dyrkes matkorn på om lag 1 % av Norges areal, så det er ingen tvil om at dette må ivaretas.

I dette tilfellet vil jordflytting bli svært krevende, og neppe mulig innad i kommunen. Nye Veier sliter med å finne arealer til sin jordflytting etter E6-byggingen og det fremstår vanskelig å se hvor Tobb skal finne areal som kan tilfredsstille kravene til matjorda fra Gimsøya. Boliger kan bygges andre steder på Melhus enn på svært god matjord.

Svar:

Detaljregulering for Gimsøya B4-B7 blei vedteke av kommunestyret i Melhus 18. juni 2024. Planen er i hovudsak i tråd med områderegulering for Melhus sentrum som blei vedteke i 2019. Områdeplanen legg opp til å utvide og styrke sentrum i kommunen. Statsforvaltaren fremma den gong motsegner til planen, mellom anna ut frå jordvernomsyn, men gjennom meklinga blei motsegnene trekt. Andre areal blei teke ut, mens kommunen fekk gjennomslag for forslaget om utbygging på desse felta.

Det høyrer med til historikken at ein del av områda blei lagt inn i kommuneplanen sin arealdel allereie i 2014. Også den gong blei det fremma motsegner frå statsforvaltaren, men i meklinga vann kommunen fram med sine argument om at dei trengte areala til skuletomt.

Denne saka viser tydeleg at jordvernet ikkje har stått sterkt nok i møte med utbyggingsinteresser. Når Melhus kommune i dag kan fatte planvedtak som det på Gimsøya utan at det blir fremma motsegn, er det fordi detaljreguleringa er i tråd med eldre, overordna planar som opnar for bustadbygging på dyrka mark. Hadde det ikkje vore for avklaringane som blei gjort i planvedtaka frå 2014 og 2019, hadde neppe detaljreguleringa frå 2024 blitt vedteke sånn han er no.

I dag er jordvernet skjerpa inn, slik representanten Ulstein viser til i sitt spørsmål. Regjeringa har lagt fram nasjonale forventningar kor dette går klart fram,

og landbruks- og matministeren og eg har saman sendt ut eit brev til kommunane som løftar dette fram ytterlegare. Dette har ført til at statsforvaltarane har innskjerpa si motsegnspraksis i jordvernsaker. På same måte vektlegg eg jordvernet sterkt i uløyste motsegnssaker som kjem til mitt departement for avgjerd.

Plan- og bygningslova opnar for at departementet kan gjere om på kommunale planvedtak i saker der planen er i strid med nasjonale interesser, sjølv om det ikkje er fremma motsegn. Dette er likevel ein moglegheit som sjeldan blir nytta, fordi den utfordrar dei ordinære planprosessane og prinsippet om lokalt sjølvstyre. Etter mitt syn kan det likevel ikkje vere tvil om at denne planen er i konflikt med nasjonale jordverninteresser. Det er snakk om store jordbruksareal av særskilt høg kvalitet, godt eigna til korndyrking. Samstundes har kommunen basert seg på overordna planar, og utbyggjar har fremma sitt planforslag i tiltru til desse planane. Spørsmålet blir kva som skal vege tyngst: den innskjerpa jordvernpolitikken eller betydinga av at planen er i tråd med eldre, overordna planar.

I denne saka har eg òg blitt kontakta av Trøndelag Bondelag, som ber departementet om å gripe inn. Eg treng meir tid til å sette meg inn i saka før eg tar stilling til om det kan vere aktuelt for departementet å endre planen. Eg vil i den samanheng ta initiativ til ein dialog med Melhus kommune for å få deira syn.

SPØRSMÅL NR. 2514

Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I media er det opplyst at politiet har fulgt godt med 72 unge gjengkriminelle gjennom lang tid.

Kan departementet bes om opplysninger om landbakgrunnen til disse unge gjengkriminelle eller deres foreldre eller besteforeldre?

BEGRUNNELSE:

Norge og særleg Oslo har et voksende problem med ungdomskriminelle som begår ran, voldskriminalitet, tyverier og annet. Når de politiske myndigheter skal gjennomføre mulige mottiltak er det viktig å få klarhet i hva problemene og årsakene egentlig er. Dersom bakgrunnen til unge

kriminelle tilsvarende sammensetningen av ungdommen generelt har vi et ungdomsproblem. Dersom imidlertid det viser seg at de er ungdom med innvandrerbakgrunn så har vi et integreringsproblem. Derfor er landbakgrunnen oppdelt i land av stor betydning for fremskaffelse av de beste mottiltakene. Når politiet har detaljerte kunnskaper om 72 ungdomskriminelle har de også kunnskap om landbakgrunn for foreldre eller besteforeldre. Derfor bes det om en slik oversikt med landbakgrunn for disse 72.

Svar:

Departementet er ikke involvert i politiets håndtering av enkelte straffesaker.

Hverken mitt departement eller etaten gjenkjenner tallet på 72 unge gjengkriminelle, og representanten har ikke oppgitt hvilket medium eller artikkel det er snakk om. Det er således ikke mulig å kommentere dette antallet spesifikt, og spørsmålet besvares derfor mer generelt.

Oslo politidistrikt utarbeidet i 2022 en rapport som kan bidra til å belyse tematikken. Rapporten med tittelen «Risiko og livsmestring for unge kriminelle i Oslo – en ustødig grunnmur for mestring» er utarbeidet i samarbeid med Oslo kommune og er en enkeltstående fenomenrapport. Tilsvarende rapporter er ikke produsert siden.

Det er grunn til å understreke at Oslo har særskilte utfordringer sammenlignet med andre byer i Norge. Det var viktige skritt at politiet opprettet nabolagspoliti på Grønland og en politipost på Tøyen som skal jobbe målrettet mot narkotikasalg, vold og trusler og være mer syn-

lige i bydelen. Styrkingen på Mortensrud, Grønland og Tøyen er grunnleggende i kampen mot gjengkriminalitet og rekruttering av ungdommer.

Politiet iverksetter tiltak, basert på lokale forhold og utfordringer.

Regjeringen har iverksatt målrettede tiltak for å forebygge og bekjempe gjengkriminalitet. Styrkingen av politiet, senest med 1,6 milliarder i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett er et vesentlig bidrag til dette arbeidet. I tillegg har regjeringen foreslått, og Stortinget har vedtatt, lovendringer som sikrer at barn og unge som begår kriminelle handlinger skal møtes med raske og treffsikre reaksjoner. Regjeringen har også satt ned to ekspertgrupper som skal utrede tiltak overfor barn og unge som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet, og vurdere hvordan vi kan bli bedre på forebygging.

SPØRSMÅL NR. 2515

Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen etablerte i 2023 en ny veinormal for motorveier, med mål om å stanse unødvendig utbygging av firefelts motorveier. Bygging av firefelts veier med ÅDT under 12 000 må være samfunnsøkonomisk nyttig. Likevel vil Nye Veier bygge firefelt mellom Kragerø og Tvedestrand. I dette prosjektet er ÅDT under 12 000 og ifølge Nasjonal Transportplan er prosjektet samfunnsøkonomisk ulønnsomt.

Vil regjeringen likevel akseptere en plan i strid med veinormalen?

Svar:

Veinormalene legger til rette for å kunne gjøre gode valg i planfasen når standarden for veistrekninger skal bestemmes. Det er viktig å gjøre helhetlige vurderinger og å velge en veistandard som er riktig for trafikken på strekningen og som sikrer at det ikke må bygges om igjen. E18 mellom Bamble og Grimstad er et eksempel på en veistrekning som det har vært nødvendig å bygge ut i flere omganger fordi standarden over tid har vist seg å være for dårlig.

Etter det jeg får opplyst planlegger Nye Veier for en fremtidig helhetlig standard for E18 i tråd med de

nylig vedtatte revisjonene av veinormalene. I henhold til veinormalene skal veien dimensjoneres for trafikkmengder 20 år etter antatt åpningsår. Hele den gjestående strekningen fra Bamble til Tvedestrand vil i dimensjoneringsåret ha trafikk tall høyere enn 12 000 ÅDT. Deler av strekningen vil også ha trafikk mengder større enn 15 000 ÅDT. Det tas sikte på å bygge ut delstrekningen med høyeste trafikk mengde først. Deler av strekningen har i dag tilstrekkelig kapasitet, og denne restkapasiteten bør utnyttes i en periode før ny vei bygges.

Samferdselsdepartementet gjennomførte som kjent endringer i veinormalene for at utbyggerne i større grad enn tidligere skal kunne gjenbruke eksisterende vei. Vi sparer både matjord og natur og senker utslipp av svevestøv og mikroplast ved å åpne for at nye motorveier kan ha litt lavere fartsgrense for å kunne tilpasses terrenget bedre.

Nettopp for å minimere CO₂-utslipp, arealinngrep og kostnader legges det opp til å planlegge for 100 km/t på den aktuelle strekningen, slik at man kan gjenbruke mer av den eksisterende veien.

SPØRSMÅL NR. 2516**Innlevert 7. august 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 15. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil regjeringen vurdere en tidsfrist for saksbehandling av lønnsgarantiutbetalinger, slik at ansatte som er skadelidende etter konkurser ikke er avhengige av betydelige oppsparte midler for å få endene til å møtes mens de venter på utbetaling fra lønnsgarantifondet?

BEGRUNNELSE:

NRK omtalte nylig lange saksbehandlingstider i NAVs lønnsgarantifond. NAVs lønnsgarantifond skal utbetale lønn og feriepenger til ansatt ved konkurs. Å miste jobben fordi virksomheten man jobber i går konkurs er tøft for den som er ansatt. For arbeidsgivere er det også en vanskelig situasjon der man vet at ansatte sendes ut i en sårbar livssituasjon. Å ha et lønnsgarantifond er en sikkerhetsventil for ansatte som blir skadelidende av en bedriftskonkurs. I NRK saken etterlyser både bedrift og ansatte en enklere måte å få utbetalt penger på for ansatte etter en konkurs.

Regjeringen opplyser at de vurderer å korte ned tiden på saksbehandlingen. Med lange saksbehandlingstider og lønn som uteblir så opplever enkeltmennesker å måtte søke nødhjelp hos NAV. Saksbehandlingstiden er ifølge saken på mellom 2 og 18 måneder.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten behandler omtrent 80 prosent av lønnsgarantisakene innen to måneder.

Et konkursbo regnes som én sak i lønnsgarantisammenheng. Søknadene registreres derfor på konkursboet, og ikke hver enkelt søker. Konkursboene varierer både i omfang og kompleksitet, med alt fra én søker til flere hundre søkere i det enkelte konkursbo. Omfanget av konkursboet kan dermed få betydning for saksbehandlingstiden.

Saksbehandlingstiden kan også øke dersom det mangler dokumenter eller opplysninger i saken, eller dersom saken ikke i tilstrekkelig grad er utredet og opplyst når den oversendes til Arbeids- og velferdsetaten fra bostyrer i konkursboet.

Videre kan det være behov for å gjøre mer kompliserte juridiske vurderinger av noen søknader. Eksempler på dette kan være saker hvor det foreligger en ugyldig avslutning av arbeidsforholdet før konkursåpning eller tvist mellom arbeidsgiver eller arbeidstaker.

Dette er saker som typisk krever ytterligere kontroll og undersøkelser fra Arbeids- og velferdsetaten. Ofte vil det være nødvendig å innhente mer informasjon fra bostyrer, søker eller andre offentlige etater før vedtak kan fattes. Bostyrere oppfordres til å skille ut vanskelige søkere i en egen forsendelse slik at de «enkle» sakene kan behandles raskere. Selv om dette ikke gjøres er det også mulig for lønnsgarantien å behandle de «enkle» søknadene først selv om de kommer i samme forsendelse.

I henhold til forvaltningsloven § 17 har Arbeids- og velferdsetaten en lovpålagt plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det er derfor lite hensiktsmessig å sette en absolutt tidsfrist for saksbehandlingen, da etaten ikke kan fatte vedtak på utilstrekkelig grunnlag. Videre vil en instruks fra departementet om å prioritere ressurser til en viss type saker, kunne gi utilsiktede konsekvenser i saksbehandlingen av andre ytelser som etaten forvalter.

Arbeids- og velferdsdirektoratet jobber kontinuerlig med å utvikle Arbeids- og velferdsetaten slik at etaten kan nå sine mål om saksbehandlingstider. Etaten er for tiden i en situasjon der de har mange søknader å behandle innenfor flere områder. Direktoratet gjør vurderinger og prioriteringer mellom ytelser som er avgjørende for personer i mange ulike situasjoner.

De som venter på at lønnsgarantisaken behandles, kan ha rett på dagpenger. I tillegg kan de få forskudd på lønnsgarantimidler i inntil én måned i form av dagpenger. Man kan søke om forskudd på lønnsgarantimidler og dagpenger samtidig.

Det er iverksatt flere tiltak i Arbeids- og velferdsetaten for å redusere saksbehandlingstiden i lønnsgarantisakene. Det er blant annet rekruttert flere saksbehandlere til området. Departementet følger utviklingen i saksbehandlingstidene i styringen av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2506/2024 fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo.

SPØRSMÅL NR. 2517**Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 16. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan kommunalministeren dokumentere at det er god regnskapsskikk at fylkeskommunen for å fullfinansiere eit rassikringsprosjekt på 50 mill. kr, brukar momskompensasjonen frå dei 40 mill. kronene frå staten til delvis fullfinansiering, der fylkeskommunen i så fall vil kunne få momskompensasjon for andre gong på dei same pengane og frå momskompensasjonen som har kome frå ei statlig løyving?

GRUNNGJEVING:

Møre og Romsdal fylkeskommune har fått eit akutt rassikringsprosjekt på FV 63 Trollstigen, med eit øyeblikkeleg investeringsbehov på 50 mill. kr.

Denne vegstrekninga over Trollstigen er eit av landets mest besøkte turistdestinasjon, med omlag 1 million besøkande til dette området kvart år.

Rassikring både på riks og fylkesvegar har alltid blitt fullfinansiert av staten, noko ein også i dette tilfellet burde forvente vart gjort, spesielt med tanke på at FV 63 Trollstigen er av landets viktigaste Nasjonale turistvegar.

Regjeringa har gjeve eit tilsagn på 40 mill. kr i tilskott til denne rassikringa, som betyr at fylkeskommunen må finansiere dei resterande 10 mill. kr til dette rassikringstiltaket.

Fylkeskommunen har varsla ein heller "kreativ" finansieringsmetode, der fylkeskommunen sin andel av rassikringsprosjektet er tenkt delvis finansiert av momskompensasjonen fylket får frå dei 40 mill. kr frå staten.

Dette betyr at fylket i så fall brukar momskompensasjonen dei ikkje har fått, som grunnlag for ei finansiering, noko som regelrett er ein underleg praksis.

"Når fylket legg til grunn å bruke momskompensasjon frå staten sine investeringar som dei ikkje har motteke til fullfinansiering av prosjektet, vil dei også motta momskompensasjon på momskompensasjonspengane frå staten for andre gong."

Fylkeskommune direktøren seier følgjande ang dette forholdet:

"Vi får tilbake momskompensasjon terminvis, altså seks ganger i året, så mellomfinansieringsperioden er svært kort. Alle fylkeskommuner og kommuner gjør det på samme måte, noe som også er i henhold til kommunelov med tilhørende forskrifter og God kommunal regnskapsskikk."

At dette kan vere god regnskapsskikk er for meg underleg.

Svar:

Retten for fylkeskommunane til å få kompensert meirverdiavgift er regulert i lov om kompensasjon for meirverdiavgift for kommunar, fylkeskommunar mv. Fylkeskommunane kan, med unntaka som er lista opp i lova § 4 og innanfor dei avgrensingane rundt sum og forelding som følgjer av §§ 6 og 10, krevje kompensasjon for meirverdiavgifta dei har betalt på varer og tenester som dei brukar i eiga verksemd. Om anskaffinga er finansiert med statlege løyvingar, fylkeskommunale midlar eller på anna vis, har ikkje noko å seie for retten til meirverdiavgiftskompensasjon.

Fylkeskommunen fører inntekta frå kompensasjonen i drifts- eller investeringsrekneskapen når inntekta kan seiast å vere kjend. Dette følgjer av kommunelova § 14-6. For meirverdiavgiftskompensasjon vil kravet vere kjend når meirverdiavgifta som fylkeskommunen har rett til, kjem til. Fylkeskommunen inntektsfører altså kompensasjonen i takt med at meirverdiavgifta vert utgiftsført i drifts- eller investeringsrekneskapen. I rekneskapen vil altså betalt og kompensert meirverdiavgift motsvare kvarandre.

Om til dømes ei anskaffing kostar 50 mill. kroner inkludert 10 mill. kroner i meirverdiavgift, vert meirverdiavgifta på 10 mill. kroner kompensert, medan dei resterande 40 mill. kronene må dekkast på anna vis.

SPØRSMÅL NR. 2518**Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 15. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I skrifteleg spørsmål nr. 2470 frå stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, svarar samferdselsministeren overhode ikkje på spørsmåla eller med bakgrunn i grunnlaget for spørsmålet.

Eg forventar at statsråden svarar på dette spørsmålet, og om korleis Statens vegvesen region midt kan fortsette å bruke skattebetalarane sine pengar på eit prosjekt Møreaksen som IKKJE ligg inne i NTP sine 12 år, samt korleis Statens vegvesen region midt, jamf. bakgrunnen i spørsmålet, kan fortsette med reguleringsplanarbeidet på eit ikkje prioritert prosjekt?

GRUNNGJEVING:

I lengre tid har vi her i Møre og Romsdal opplevd eit illojalt Statens vegvesen region midt, som har brukt absolutt alle planleggingsmidlar og ressursane i Statens vegvesen region midt på galskapens prosjekt Møreaksen.

Snart ein halv milliard kr er forbrukt på dette prosjektet. Stortinget har no etter framlegg frå regjeringa tatt til vettet og fjerna Møreaksen heilt ut av Nasjonale transportplanen dei neste 12 åra som nyleg vart til behandling i Stortinget.

Frå før har Statens vegvesen framvist null respekt for politiske vedtak, null respekt for verken prioriteringar i meir enn 30 år her i fylket, eller dei ulike NTP behandlingane i Stortinget.

Møreaksen har ALDRI vore prioritert på topp i Møre og Romsdal.

E-136 frå Ålesund til Bjorli, har vore prioritert på topp i Møre og Romsdal i meir enn 30 år.

Statens vegvesens har neglisjert dette og forbrukt alle planleggings ressursane på Møreaksen i staden.

Likeså “dødsvegen” nr. 2 her i landet E-39 Solevågseidet-Veibust-Blindheim til Moa, som Statens vegvesen også har nedprioritert, sjølv om dette er ein av landets verste ulykkesstrekningar med mange dødsulykker berre dei siste åra.

No har Stortinget igjen talt og Møreaksen er denne gongen fjerna heilt ut av NTP sin neste 12 års periode.

“Likevel opplever vi at Statens vegvesen ikkje bryr seg om politiske vedtak eller forholder seg til ny NTP med ei komma, dei bestemmer sjølve som ein stat i staten og skal fortsette å sløse vekk skattebetalarane sine pengar på reguleringsarbeidet for Møreaksen.”

I Romsdals Budstikke står følgjande:

“Kommunen og vegvesenet er i gang med en regulering for området Grandfjæra vest. Planleggingen gjøres selv om Møreaksen lar vente på seg, om Møreaksen lar vente på seg, så ønsker likevel vegvesenet å regulere ferdig, og hvis steinmassene kommer vil vi være forberedt.”

- Ingen har gjeve Statens vegvesen løyve til å bruke ei kr. meir på Møreaksen som ligger utanfor NTP dei neste 12 åra.

Det er kun prosjekt som ligg inne i NTP perioden som skal planleggjast og som kan brukast pengar på etter oppdragsbrev frå Statsråden og departementet.

- Det er illojalt av Statens vegvesen region midt å forsøke å bruke ei kr meir på Møreaksen, når der står mengder med andre prosjekt som både ligg i fyrste 6 årsperioden av NTP og i planen vidare.

Svar:

Eg viser til skrifteleg spørsmål nr. 2470 av 1. august 2024 frå representant Sve og svar på dette 7. august 2024.

Statens vegvesen har som nemnt i svaret av 7. august ein generell fullmakt gitt av Stortinget til å pådra forpliktingar knytt til planlegging, førebuande arbeidar og grunnverv av prosjekt som ikkje har vedtatt kostnadsramme i Stortinget. Fullmakta er omtalt under generelle fullmakter i Prop. 1 S (2023–2024) for Samferdselsdepartementet, på s. 226.

Eg er kjent med at etaten vil bruke nokre midlar til å slutføra planleggingsprosessen. Dette for at data skal kunne gjenbrukast om det blir aktuelt ved seinare høve.

SPØRSMÅL NR. 2519**Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at saksbehandlingstiden i saker om erstatning etter ordningen for rettsferdsvederlag har økt med seks måneder de siste to årene, og mener statsråden det er akseptabelt med en saksbehandlingstid på 2,5 år i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller er gjort kjent med at saksbehandlingstiden i saker om erstatning etter ordningen for rettsferdsvederlag har økt med seks måneder siden 2022. Det bes derfor forklart hva som er bakgrunnen for denne økningen og om statsråden mener saksbehandlingstiden er på et akseptabelt nivå.

Svar:

Det har de senere årene vært en betydelig økning i antall søknader om erstatning etter rettsferdsvederlagordningen. I 2023 kom det inn 584 nye søknader mot 510 søknader i 2022, noe som tilsvarer en økning på 14,1 pst., og i perioden 2020–2023 var det en økning på 58 pst. i nye søknader. Saksbehandlingstiden for søknader som leder til vedtak var 22,8 måneder i 2023, dvs. i underkant av to år. Saksbehandlingstiden er dermed redusert fra 2021 og 2022, da saksbehandlingstiden var hhv. 23 og 23,7 måneder. Jeg viser for øvrig til årsrapporten for utvalget for rettsferdsvederlag pkt. 3.7, vedlagt.

Økningen i antall innkomne søknader skyldes trolig iverksatte tiltak for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 111, 26. november 2020:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Stortingets rettsferdsvederlagsordning blir bedre kjent, og bedre informert om, som erstatningsordning.»

I tildelingsbrevet for 2021 fikk Statens sivilrettsforvaltning (SRF), som er sekretariat for Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag, i oppdrag å iverksette egnede tiltak for å gjøre ordningen mer kjent. Det ble iverksatt en rekke tiltak for å informere om ordningen. Blant annet ble det høsten 2022 sendt ut informasjonsmateriell til førti av de største fengslene i landet og til alle landets helseforetak med underliggende behandlingssteder, spesielt innen rus og psykiatri. Dette har resultert i at det er kommet betydelig flere henvendelser og søknader fra innsatte i fengsler. Det er forventet at denne utviklingen vil fortsette fremover. Jeg mener at dette er positivt, fordi det betyr at flere får kjennskap til ordningen og benytter seg av den.

SRF gjennomførte i 2022, i samarbeid med faginstansene som utreder sakene og ledelsen av rettsferdsvederlagsordningen, et samarbeidsprosjekt for å redusere restanseoppbyggingen og saksbehandlingstiden. Det er fremdeles en økning i nye søknader, men den totale saksbehandlingstiden er noe redusert. Jeg mener det er viktig å holde saksbehandlingstiden så lav som mulig og vil følge med på utviklingen i tiden fremover.

Jeg vil for øvrig gjøre oppmerksom på at saksbehandling i rettsferdsvederlagsakene er noe spesiell, da det ofte er flere faginstanser som må inn i hver enkelt sak, samtidig som dokumentene som må innhentes er gamle og det kan ta tid å få disse fra ulike arkiv.

SPØRSMÅL NR. 2520**Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 16. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden det er god samfunnsøkonomi og god beredskapspraksis, (jf. totalberedskaps- og forsvarskom-

misjonens rapporter om total-, sivil og militær beredskap, helseberedskap og forsvarsberedskap) å ikke benytte fungerende operasjonsstuer og operasjonsutstyr, og å ha

nedstengte operasjonsstuer og utstyr stående ubrukt i ei tid hvor det er bred enighet om at nasjonal beredskap skal styrkes?

BEGRUNNELSE:

I Dokument nr. 15:1680 (2023-2024) vises det til at Helse Nord RHF opplyser om at ØNH kirurgi flyttes fra Alta til Hammerfest.

Dagkirurgien i Alta, som ble opprettet for snart 20 år siden, var et gode for hele Finnmarks befolkning, en del av hensikten med etableringen av dagkirurgisk tilbud i Alta var å bidra til å styrke den akuttmedisinske behandlingen ved sykehusene i Hammerfest og Kirkenes. Finnmarkssykehuset HF besluttet i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2024 å legge ned dagkirurgien i Alta, og Stortingets flertall stemte ikke for Frp, Rødt og Pasientfokus sitt forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at dagkirurgiaktiviteten ved Klinikk Alta videreføres uten nedbygging eller overflytting av kirurgi til Hammerfest og Kirkenes sykehus.», jf. Dokument 8:94 S (2023-2024), Innst. 287 S (2023-2024).

Ifølge Altaposten er Finnmarkssykehuset HF's plan å ha operasjonsstuene og utstyrsparken i Alta «stående der som beredskap» (27.02.24 «Vil la operasjonsstuene råtne på rot, kutter også ØNH-kirurgier»).

Det har vært påpekt at det neppe kan være god samfunnsøkonomi i å legge ned et velfungerende tilbud og dermed øke pasienttransport og ikke benytte operasjonsstuer og utstyr som fungerer godt. Flere innbyggere og fagfolk i Finnmark har stilt spørsmål ved om nedstengte operasjonsstuer kan anses som en del av oppbygging av nasjonal beredskap i ei urolig tid med en krigstørst Putin som nærmeste nabo.

SPØRSMÅL NR. 2521

Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvilke virkemidler vil helseministeren vurdere å ta for å bygge ned de økonomiske barrierene som eksisterer for å bekjempe muskel- og skjeletthelse gjennom bruk av kiropraktor?

Blant annet uttrykte Alta kommune i sitt innspill til helse- og omsorgskomiteen ved behandlingen av Dokument 8:94 S (2023–2024) at det er avgjørende for beredskapen at en operasjonsstue er i drift og at det er lokale operasjonssykepleiere til stede som kjenner lokalene og utstyret. Alta kommune advarte sterkt mot å redusere beredskapen.

Svar:

I forrige uke la Regjeringen fram Perspektivmeldingen 2024. Her kommer det klart fram at en av fremtidens store utfordringer vil være knapphet på arbeidskraft. Dette vil særlig gjelde innen helse og omsorg. Norge sliter allerede med mangel på helsepersonell. Helse Nord har utfordringer med bemanning, rekruttering, fristbrudd og lange ventetider. Helse Nord og Finnmarkssykehusets beslutning om å legge ned den planlagte (elektive) dagkirurgiske virksomheten i Alta og samle all operasjonsaktivitet i Finnmarkssykehuset til de to sykehusene Finnmark, var med bakgrunn i bedre bruk av helsepersonell. God bruke av knappe ressurser som helsepersonell, er god samfunnsøkonomi.

Dette tema ble grundig debattert gjennom behandling av Dok 8:94 (2023-2024) jf Innst. 287S(2023-2024) I debatten viste jeg bl.a til: «Helse Nord og Finnmarkssykehuset, som har ansvaret for å sørge for at befolkningen har et forsvarlig helsetilbud med høy kvalitet, har vært tydelige på at utfordringene i Finnmark ikke er mangel på operasjonsstuer, men bemanning. Og de har vært tydelige på at ambulering av leger svekket akuttberedskapen ved de to akuttsykehusene, som har små og sårbare vaktlag».

Jeg vil også legge til at operasjonsstuene i Alta vil kunne benyttes ved særskilte hendelser og vil være en del av totalberedskapen.

BEGRUNNELSE:

Muskel- og skjelettlidelser er den største og dyreste helseutfordringen Norge står overfor. Hvert år rammer den 1,4 millioner nordmenn. En overvekt av disse er kvinner, eldre og personer med lav utdanning. Mange av dem

jobber innen sliteryrker, som helse og omsorg, renhold eller servicenæringen.

Muskel- og skjelettlidelser er den fremste årsaken til sykefravær og uføretrygd, og problemet øker. Den forårsaker 31 prosent av sykefraværet og står bak 26 prosent av alle som går på uføretrygd. Kostnaden for samfunnet er anslått til å utgjøre 165 milliarder kroner i året ifølge en rapport fra Oslo Economics i 2022.

Det er godt dokumentert at tidlig diagnostisering og behandling er viktig for å unngå langvarig og kostbart sykefravær. Derfor er det et stort problem at det i dag tar alt for lang tid å få hjelp med plagene. I gjennomsnitt venter en pasient ca. 10 uker på å få hjelp hos en fysioterapeut med kommunale driftstilskudd.

Nettopp fordi køene er lange, velger hver tredje pasient å oppsøke kiropraktor. Nesten 400 000 nordmenn brukte tilbudet i fjor. En del får dette betalt gjennom privat helseforsikring, som benytter kiropraktorer fordi de ser at det gir rask retur til arbeidslivet. Dette er vel og bra for de som får hjelp, men dessverre fører det til en uheldig todeling av helsetjenesten; mellom de som har råd til å få hjelp og de som ikke har råd til å få hjelp.

Svar:

Reduksjonen i folketrygdens refusjonstakster til kiropraktorer er et tiltak i budsjettet for 2024 for å skape rom for andre prioriterte satsinger.

Kiropraktorenes honorar er ikke regulert. De har fri prisfastsettelse med moderate refusjons-satser. Kiropraktortjenesten har alltid vært en helprivat tjeneste der folketrygdfinansieringen har utgjort en mindre del.

Det er mange som sliter med muskel- og skjelettplager. Dette går utover hverdagen og arbeidsevne. Vi er opptatt av arbeidsrettet rehabilitering og at folk raskt får hjelp slik at de kommer tilbake til arbeidslivet og en meningsfull hverdag. Vi vil fortsette å følge opp rehabiliteringsområdet fremover.

Pasienter med behov for behandling for muskel- og skjelettplager har tilgang til annet helsepersonell som behandler sykdom og skade i muskel- og skjelettsystemet. Eksempel på dette er fysioterapeuter som er en lovpålagt tjeneste og som finnes i alle kommuner. Pasienter som får behandling hos fysioterapeuter med driftsavtale med kommunen betaler egenandel som inngår i egenandelstakordningen. Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendig medisinsk habilitering og rehabilitering. Kommunen skal videre sørge for et tilstrekkelig antall fysioterapeuter.

Det foreligger ingen planer om å vurdere virkemidler for å ta ned de økonomiske barrierene knyttet til behandling av muskel- og skjeletthelse med bruk av kiropraktor.

SPØRSMÅL NR. 2522

Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 19. august 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å redusere Israels evne til å provosere fram storkrig i regionen samt utføre folkemord i Palestina?

BEGRUNNELSE:

Israels regjering besluttet nylig å frata diplomatene ved Norges representasjonskontor i Ramallah deres diplomatiske status og ikke fornye visumene deres. Dette vil kraftig sabotere deres arbeid all tid Palestina er okkupert av Israel.

Dette er den seneste sanksjonen Israel innfører mot Norge etter at Norge anerkjente staten Palestina: Is-

rael har tidligere kalt hjem sin ambassadør, kalt Norges ambassadør inn på teppet og sagt opp skatteavtalen med Norge og Den palestinske selvstyremyndigheten. I tillegg har Israels finansminister Bezalel Smotrich lovet å opprette én ny bosetning på okkupert, palestinsk grunn for hvert land som anerkjenner Palestina.

Utenriksministeren karakteriserte i en pressemelding 8. august den israelske regjeringens seneste sanksjon som en «ekstrem handling». Utenriksministeren varslet norske mottiltak:

«Dagens beslutning vil få konsekvenser for vårt forhold til Netanyahu-regjeringen. Vi vurderer hvilke tiltak Norge vil treffe for å svare på den situasjonen som Netanyahu-regjeringen nå har skapt.»

Utenriksministeren viser i sin uttalelse til at situasjonen i regionen er alvorlig. Spørsmålsstiller viser til at kilden til den eskaleringen er lidelsene Israel påfører sivile palestinere på Gazastripen, noe som har resultert i at staten Israel står tiltalt for folkemord for Den internasjonale domstolen (ICJ), samt at Israel i kort rekkefølge har utført angrep på Irans ambassadekompleks i Syria, deretter Libanons hovedstad Beirut og nå sist Irans hovedstad Teheran.

Norge understøtter den israelske statens kapasitet til å utføre vold mot sivile palestinere, opprette ulovlige bosetninger på Vestbredden og provosere fram storkrig i regionen både militært og økonomisk, gjennom bla. å tillate at våpensystemer og våpenkomponenter fra norskeide selskaper blir solgt og videresolgt til Israel, at det statlige Oljefondet er tungt investert i israelske selskaper og i selskaper som understøtter Israels ulovlige bosetningene, samt gjennom frihandelsavtaler på både landbruksprodukter og industriprodukter via EFTA.

Spørsmålsstiller ønsker derfor å vite hvilke mottiltak regjeringen vil innføre og om disse omfatter krav om stans i videresalg av norskeide selskapers våpen til Israel, å trekke Oljefondet ut og økonomisk boikott.

Svar:

Regjeringen deler representantens bekymring for den svært spente situasjonen i Midtøsten og faren for en regional storkrig. Vi har vært tydelige på behovet for en umiddelbar våpenhvile på Gaza og løslatelse av gislene, og manet til at eskaleringssyklusen må ta slutt. Vi har gjentatt dette budskapet i en rekke samtaler med sentrale aktører i regionen, og har tett kontakt med allierte og likesinnede om innsats for å deeskalere.

Norge har over lang tid vært blant de tydeligste stemmene internasjonalt i vår kritikk av den israelske okkupasjonen, måten krigen i Gaza har vært ført på og lidelsene dette påfører den palestinske sivilbefolkningen.

Regjeringen er helt klar på at det som nå skjer i Gaza er et pågående folkerettsbrudd. Norge tillater ikke eksport til Israel av våpen, ammunisjon eller flerbruksvarer til militær bruk. Norsk politikk på dette feltet er strengere enn en lang rekke europeiske land. Vår eksport av forsvarsmateriell innen NATO bygger på et langsiktig utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid. Når vi eksporterer til allierte land, krever vi ikke reeksportforsikringer. Det er praksis og tradisjon for at allierte land konsulterer det opprinnelige eksportlandet før en eventuell videreksport finner sted. Det er regjeringens mål at denne utbredte praksisen blant NATO-land også skal formaliseres.

Jeg viser for øvrig til mine svar på skriftlig spørsmål nr. 2096 sendt 31. mai d.å og på spørsmål 2303 sendt 21. juni d.å. om Statens Pensjonsfond Utland og eksport av forsvarsmateriell.

Regjeringen har også i lang tid vært tydelig i vår kritikk av Israels folkerettsstridige bosettingspolitikk. Dette var bakgrunnen for at vi den 7. mars i år frarådet handel og næringsvirksomhet med israelske bosetninger. Norsk næringsliv har bekreftet at de vil følge opp denne frarådingen. Regjeringen besluttet også i 2022 å skjerpe skillet mellom produkter produsert i ulovlige israelske bosetninger på okkuperte områder og produkter produsert i Israel, ved å presisere at næringsmidler fra bosettingene skal merkes. Norge har også avgrenset det geografiske anvendelsesområdet for EFTAs frihandelsavtale med Israel, slik at varer produsert på okkupert område ikke nyter godt av avtalen.

Den israelske beslutningen formidlet til Norge 8. august om å frata våre diplomater ved representasjonsskontoret i Al Ram deres diplomatiske status føyer seg inn i rekken av Netanyahu-regjeringens tiltak for å hemme diplomatisk innsats for en levedyktig palestinsk stat. Israel har med dette ensidig besluttet at våre diplomater på representasjonsskontoret ikke kan arbeide opp mot palestinske myndigheter. Det viser med all tydelighet at Netanyahu-regjeringen aktivt motarbeider to-statsløsningen. Den sterke internasjonale støtte vi har mottatt i etterkant illustrerer både alvorlighetsgraden i den israelske handlingen, og at Netanyahu-regjeringens forsøk på å isolere Norge er feilslått.

Samme dag som beslutningen ble kjent kalte vi inn Israels chargé d'affaires i Oslo til Utenriksdepartementet og leverte vår offisielle protest. Den norske regjeringen vurderer nå hvilke andre tiltak vi kommer til å treffe og vil komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 2523**Innlevert 8. august 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 16. august 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for å sikre at leigetakarar har tilgang til nødvendig rettshjelp?

GRUNNGJEVING:

Laurdag 3. august sto det i Klassekampen at leigetakarar snart ikkje får nødvendig juridisk hjelp. Leigebuarforeininga seier dei merker at presset frå leigetakarar som har problem aukar. Fleire og fleire spør etter juridisk hjelp. Foreininga vurderer no inntaksstopp fordi dei ikkje har nok ressursar til å imøtekomme alle som treng hjelp. Dette skjer samtidig som fleire leigetakarar hamnar i konflikt med utleigar fordi dei leiger ein bustad som er for dårleg. I fylgje ei medlemsundersøking gjort av Leigebuarforeininga har 70 prosent av medlemmane funne manglar ved leigebustaden etter at dei har flytta inn. Dette skjer samtidig som at leigetakarane må på bustadjakt i ein svært pressa bustadmarknad.

Svar:

Eg vil først vise til at tilgangen til fri rettshjelp er regulert i rettshjelpslova. Det er ei sosial støtteordning under Justis- og beredskapsdepartementet med formål å sikre nødvendig juridisk bistand til personar som ikkje sjølv har økonomiske føresetnader for å kunne ivareta eit rettshjelpsbehov av stor personleg og velferdsmessig betydning.

Fleire frivillige organisasjonar gir òg gratis rettshjelp, utan at dette er omfatta av ordninga.

I tillegg er det organisasjonar som gir gratis juridisk bistand til sine medlemmer. Leieboerforeiningen, som du viser til, er ein av desse. Eg meiner dei har ei viktig rolle i den norske bustadpolitikken, og derfor støtter regjeringa Leieboerforeiningen med årlege driftstilskot.

Eg vil òg vise til Husleietvistutvalet (HTU) og den viktige jobben dei gjer for å sikre rettstryggleiken til leigetakarar og utleigarar. HTU er ei statleg landsdekkjande verksemd som handsamar tvistar etter husleigelova. Dei har spesialkompetanse på husleigerett, og gir informasjon og rettleiing om rettar og pliktar i leigeforholdet. Dei avgjer tvistesaker gjennom vedtak, og dei legg òg til rette for at saker kan bli løyste ved mekling.

Regjeringa sitt mål er at leigemarknaden skal vere trygg og føreseieleg. Sjølv om mange er nøgde med leigeforholdet sitt, er eg merksam på at det er utfordringar. Presset i leigemarknaden er høgt fleire stader i landet, fleire slit med å finne ein bustad og bustadene kan vere dyre og ha dårleg kvalitet. I bustadmeldinga regjeringa la fram for Stortinget i vår, gir vi ei samla og grundig omtale av både utfordringar og tiltak. Vi vil blant anna fornye husleigelova, og eg ser fram til å ta imot rapporten frå utvalet som skal foreslå endringar i lova. I tillegg betrar vi informasjonen om rettigheter og plikter i leigeforhold, vi betrar bustøtta og gjer tiltak for å stimulere til fleire utleigebustader.

SPØRSMÅL NR. 2524**Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 16. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Sivilombudet har i flere saker vurdert om statlige etater i sin saksbehandling på en god nok måte vurderer hvilke dokumenter som er interne, om det er en reell to-instansbehandling når noen ber om innsyn, og om hvordan innsynskrav behandles. Dette gjelder blant annet Arbeidstilsynet.

Hvordan følger statsråden opp Sivilombudets vurdering om at tilsyn består av flere selvstendige forvaltningsorganer, og er statsråden enig med Sivilombudet, og har statsråden i så fall vurdert økonomiske og administrative konsekvenser?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudet publiserte for eksempel 11.9.2023 en uttalelse (2022/5131) som konkluderer med at Arbeidstilsynets seks avdelinger i ytre etat utgjør selvstendige forvaltningsorganer. Konsekvensen er at Sivilombudet derfor vurderer at Arbeidstilsynets praksis for besvarelse av innsynskrav er i strid med offentleglova § 29. Det bes om vurdering av de økonomiske og administrative konsekvensene og hva statsråden vil gjøre for å sikre at Sivilombudets føringer ikke gir en uproduktiv vekst i offentlig byråkrati.

Svar:

Sivilombudet leverte en uttalelse i september 2023, etter at ombudet av eget tiltak og på generelt grunnlag hadde undersøkt hvilken betydning organiseringen av enkelte etater har for behandling av innsynssaker. Som representanten trekker frem i spørsmålet så var Arbeidstilsynet en av disse etatene. Sivilombudet konkluderer med at

Arbeidstilsynets avdelinger i ytre etat utgjør selvstendige forvaltningsorganer og at innsynskrav som tilhører den enkelte avdeling må behandles i denne, og ikke legges som en felles oppgave til svartjenesten slik Arbeidstilsynet har gjort frem til nå. Jeg legger til grunn Sivilombudets tolkning.

Det finnes ulike måter å imøtekomme Sivilombudets uttalelse på. Arbeidstilsynet jobber med å finne løsninger både i form av flere organisasjonsutviklingstiltak, og i form av endrede arbeidsprosesser som vil ivareta kravene i forvaltningsloven. Blant annet har etaten gjort endringer når det gjelder å sikre reell to-instansbehandling av klager, herunder også klager på avslag på innsyn.

Jeg legger til grunn at Arbeidstilsynet gjennomfører de nødvendige prosesser, og innretter seg på en slik måte at innsynskrav blir behandlet i tråd med forvaltningslovens bestemmelser samtidig som de sørger for en mest mulig effektiv utnyttelse av de ressurser som blir til delt etatens virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2525

Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 14. august 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringen i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2025 utarbeide en handlingsplan med nye og eksisterende virkemidler som fører til 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015?

BEGRUNNELSE:

NVE oversendte 19. februar 2024 til Energidepartementet «Underlag som belyser konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030, sammenlignet med 2015.»

NVE skriver i dette notatet:

«Energieffektivisering i bygningsmassen bidrar positivt til kraftsystemet ved å styrke kraftbalansen og redusere effektbehovet på kalde vinterdager. Et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygningsmassen innen 2030 er et tydelig og etterprøvbart mål.»

Videre skriver NVE notatet:

«Et omformulert mål der man vil redusere strømforbruket fra 2015 med 10 TWh i bygningsmassen til 2030 betyr en økt

ambisjon for energieffektivisering i Norge. Ambisjonen styrkes både ved at man går fra å se på energibruk til strømbruk, og ved at man går fra å se på den eksisterende bygningsmassen i 2015 til hele bygningsmassen. NVEs vurdering av dette målet er at det er ambisiøst, men mulig. Det er flere barrierer for energieffektivisering og våre tidligere analyser viser at målet vil kreve kraftigere virkemidler enn det som ligger i eksisterende og vedtatt politikk for å nås.»

Svar:

Som en del av avtalen om revidert nasjonalbudsjett ble regjeringens partiene og SV enige om følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 og rapportere tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

Regjeringen fastsatte før sommeren et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015. Regjeringens handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi som ble lagt frem i fjor høst, legger vekt på arbeidet

med energibruk i bygg og har et eget kapittel om hvordan

energibruken i bygg skal ned. Regjeringen vil rapportere om arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

SPØRSMÅL NR. 2526

Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 21. august 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Selskapene som ønsker å drive med gruvedrift på havbunnen ber staten om å få på plass en leterefusjonsordning ala den som eksisterte for oljeselskapene .

Vil statsråden si klart fra om at det ikke er aktuelt å innføre en slik refusjonsordning, som ville kunne påført fellesskapet store utgifter?

BEGRUNNELSE:

I St. Meld. 25 Mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel – opning av areal og strategi for forvaltning av ressursane står blant annet følgende:

“Det er store potensielle verdier for samfunnet hvis det finnes og utvinnes betydelige, lønnsomme havbunnsmineralres-

surser på norsk kontinentalsokkel. Siden dette er stedbundne ressurser, er det potensiale for grunnrente. Samtidig vil det være en begrenset økonomisk nedside da letingen forventes raskt å bli trappet ned om ikke kommersielle ressurser påvises, og utvinning vil ikke finne sted hvis det ikke er forventet å være lønnsomt på utbyggingstidspunktet.”

Departementet mener altså at det ikke er sikkert at det vil være lønnsomt å drive med mineralvirksomhet på havbunnen. Ved å innføre en leterefusjonsordning vil eventuelle tap påføres fellesskapet, ikke de enkelte kommersielle selskapene.

Svar:

Det er ikke aktuelt for regjeringen å innføre en slik refusjonsordning.

SPØRSMÅL NR. 2527

Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 20. august 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden ta for å følge opp den økte andelen ungdommer i Oppfølgingstjenesten, og hvordan vil statsråden sørge for at disse ungdommene sikres et fullverdig opplæringstilbud eller arbeid?

BEGRUNNELSE:

Ferske tall fra Utdanningsdirektoratet viser en økning på i underkant av 700 i ungdommer i Oppfølgingstjenesten fra 2023 til 2024. Antallet ungdommer i Oppfølgingstje-

nesten har nå økt til et nivå høyere enn året før koronapandemien. I Agder har trenden vært stigende over tre år, og per juni 2024 er over 1 000 ungdommer i Oppfølgingstjenesten.

De siste tre årene har det vært en bekymringsverdig utvikling i antallet unge utenfor arbeid og utdanning når Oppfølgingstjenesten har lagt frem sine tall. I august 2023 omtalte blant annet Utdanningsnytt at 15 000 unge fortsatt var utenfor arbeid og utdanning. Ferske tall fra august 2024 viser at denne trenden ikke har snudd og at antallet fortsetter å øke. Det får alvorlige konsekvenser for

de som faller fra og for storsamfunnet om vi ikke klarer å gjøre noe med denne utfordringen.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring om at det er for mange unge utenfor arbeid og utdanning i dag. Den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten har en viktig rolle for å forhindre utenforskap ved å sørge for at de som ikke er i opplæring eller arbeid får tilbud om videregående opplæring, andre kompetansehevende tiltak eller arbeid. Som representanten viser til var det en økning på nesten 700 ungdommer i oppfølgingstjenesten. Økningen er størst blant 20-åringene. Fra 1. august i år er målgruppen for oppfølgingstjenesten utvidet fra 21 år til 25 år slik at enda flere ungdommer kan få bistand. Fylkeskommunene fikk tildelt 17 mill. kroner i statsbudsjettet for 2024 for å finansiere for dette.

Det er et mål at flere skal fullføre videregående opplæring, og at flere skal i jobb. Det er jeg opptatt av å legge til rette for som kunnskapsminister. Et av de aller viktigste grepene for å oppnå dette, er de historiske utvidelsene i opplæringsloven som trådte i kraft 1. august i år. I den nye loven innføres blant annet en rett til å få opplæring helt til man har bestått alle fagene. Gjennom utvidede rettighe-

ter og tiltakene i Fullføringsreformen legger vi til rette for mer fleksibel opplæring og bedre tilpassede løp for hele mangfoldet av elever. Skolen får også en lovfestet plikt til å følge opp elever som har fravær.

Fylkeskommunene kompenseres for den utvide-
de retten gjennom et øremerket tilskudd over budsjettet til Kunnskapsdepartementet på 320 mill. kroner i statsbudsjettet for 2024. Det er mange årsaker til at ungdom avbryter opplæringen sin. Vi vet imidlertid at overgangen til læreplass er kritisk, og at en del dropper ut fordi de ikke får læreplass. Regjeringen prioriterte derfor i 2024-budsjettet å tildele fylkeskommunene 485 millioner kroner til deres arbeid med læreplasser og oppfølgingen av Samfunnskontrakten for flere læreplasser, slik at flere skal bli kvalifisert til læreplass.

Det kan være mange og sammensatte årsaker til at ungdom faller utenfor. Oppfølgingstjenesten har en sentral rolle og skal sikre at ulike etater og instanser samarbeider, og at tilbudene til den enkelte er samordnet. Regjeringen mener det er nødvendig at det jobbes mer på tvers av sektorene. Regjeringen har blant annet satt i gang en pilot for å finne ut mer om hvordan oppfølgingstjenesten og NAV kan samarbeide bedre for å redusere frafall fra videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 2528

Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 20. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden det er hensiktsmessig med avvikling av gode, etablerte, kostnadseffektive samhandlingsprosjekt og hvordan tror statsråden det påvirker kommunenes risikovilje å samhandle med helseforetakene når de etter fem år sier opp avtalen og lar kommunen stå igjen med regningen?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig for innbyggerne våre og helseberedskapen at det er god arbeidsdeling og velfungerende helsetjenester i hele landet. Demografiendringer og mangel på personell kommer til å legge ytterligere press på helsetjenestene og kanskje spesielt i kommunene. Det gjør det etter spørsmålsstillers syn spesielt viktig å sørge for god

arbeidsdeling og hensiktsmessig organisering av helsetjenestene.

Det har vært DMS på Steinkjer og Stjørdal i hhv 13 og 15 år. De intermediære sengeplassene er en del av spesialisthelsetjenesten. Der ligger pasienter som ikke er utskrivningsklare enda, men de kan flyttes ut fra sykehus til DMS for å fortsette sin behandling der, frem til de er utskrivningsklare. Det er i hhv til prinsippet om behandling på «lavest effektive omsorgsnivå».

Behovet for sengeplasser øker fremover pga demografi og kostnaden er lav pr seng. Tilbudet er kostnadsbesparende og gir god kvalitet. Intermediærsengene på DMS reduserer kostnader i helseforetaket, er et godt samhandlingsprosjekt mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten. Kommunen har tatt store investeringer for å legge til rette for dette samhandlingstiltaket og pasientene får i tillegg behandling nærmere der de bor.

Helse Nord Trøndelag ønsker nå å trekke seg ut av samarbeidet, kommunen sitter igjen med investerings og personalkostnader.

Svar:

Jeg har bedt Helse Midt-Norge RHF om innspill for å kunne svare på spørsmålet fra stortingsrepresentanten.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at Helse Nord-Trøndelag HF har evaluert bruken av intermediærsengene, og funnet at pasienter med tilhørighet til kommunene som inngår i DMS-samarbeid i gjennomsnitt har flere liggedøgn enn pasienter fra kommuner som ikke har et DMS-tilbud. Helse Midt-Norge RHF påpeker at spesialisthelsetjenesten dermed gjennom bruken av intermediærsenger gir mer tjenester til pasienter i noen kommuner enn andre. Dette medfører både uhensiktsmessig bruk av personell og en skjevfordeling av ressurser ut fra bosted.

Videre opplyser Helse Midt-Norge RHF at Helse Nord-Trøndelag HF vil videreutvikle samarbeidet med DMSene ved å øke kapasitet og omfang av desentraliserte spesialisthelsetjenester innenfor dag- og poliklinikk-tilbud, og samtidig utvikle bruk av intermediærsenger.

Helse Midt-Norge RHF angir at pasientene som i dag får tilbud ved DMS, vil få noen flere døgn på sykehu-

set – men summen av liggedøgn i spesialisthelsetjenesten vil gå ned og pasientene vil raskere kunne få tilbud på laveste effektive omsorgsnivå. Dette gir samlet en kostnadsbesparelse i tillegg til at det frigjør helsepersonell. Kompetansen og ressursene kan dermed komme flere til gode gjennom utvidede dag- og polikliniske spesialisthelsetjenester ved DMS-ene, noe som også gir færre reiser til sykehuset.

Helse Midt-Norge RHF viser til at dette legger til rette for en mest mulig hensiktsmessig og geografisk rettferdig fordelt bruk av økonomiske midler og stadig knappere helsepersonell-ressurser. Videre viser de til at samarbeidet mellom Helse Nord Trøndelag HF og kommunene er godt, og at helseforetaket har tett dialog med DMS-ene om endringen som er planlagt med mål om at de fortsatt sammen skal levere gode tjenester til befolkningen.

Det er helseforetakenes ansvar at tjenestene innrettes slik at de er best mulig i stand til å ivareta sitt ansvar og løse oppgavene sine. Jeg forventer at Helse Nord-Trøndelag HF involverer berørte kommuner i arbeidet med endringene, i tråd med gjeldende avtaler og plikter. Forutsigbarhet og tidlig involvering er nødvendig for et godt samarbeid om gode løsninger lokalt mellom kommuner og sykehus.

SPØRSMÅL NR. 2529

Innlevert 11. august 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har statens utgifter indirekte til deltakelse under Arendalsuka gått opp eller ned under denne regjering?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har vært kritisk til Arendalsuka og til statens utgifter til konsulenter og pr-konsulenter.

Svar:

Det foreligger ingen oversikt over statens samlede utgifter til deltakelse på et enkeltarrangement som Arendalsuka, og det ville ha vært ressurskrevende å lage en slik oversikt. Finansdepartementets egne utgifter til dette arrangementet har vært meget beskjedne. Utgiftene har vært begren-

set til reise- og oppholdsutgifter for et fåtall personer fra departementets politiske ledelse.

SPØRSMÅL NR. 2530**Innlevert 11. august 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilken nye tiltak vil justisministeren komme med for å bekjempe ungdomskriminaliteten i landet?

BEGRUNNELSE:

I desember i 2023 sa statsråden i debatten når FrP fremma ein pakke med tiltak mot ungdomskriminalitet at «barne- og ungdomskriminaliteten i Norge er lav» Etter denne debatten har utviklingen også på dette feltet gått i feil retning. Flere og flere kommer på banen med ønske om flere tiltak for å bekjempe kriminaliteten. Også representanter fra regjeringspartiene tar til orde for nye tiltak. Jeg lurar derfor på hva konkret statsråden har tenkt å gjøre for å få bekjempe den økende kriminaliteten vi ser.

Svar:

Det er mange som er opptatt av barne- og ungdomskriminaliteten for tiden. Det er også Det er mange som er opptatt av barne- og ungdomskriminaliteten for tiden. Det er også regjeringen. Jeg svarer på samme måte som jeg nylig svarte på tilsvarende spørsmål nr. 2499 fra representanten Hjemdal:

Forebygging av barne- og ungdomskriminalitet er høyt prioritert av regjeringen. For å lykkes er vi avhengig av et godt samarbeid på tvers. Dette er ikke noe justisdepartementet kan løse alene. I 2024 har vi allerede gjennomført flere tiltak. På Justis- og beredskapsdepartementets område kan jeg nevne følgende:

- Regjeringen har styrket innsatsen mot organisert kriminalitet, kriminelle nettverk og kriminelle gjenger med 300 millioner kroner i 2024, med en varig styrking på 600 millioner kroner i året fra 2025. Innsatsen er viktig blant annet for å forhindre rekruttering av barn og unge inn i kriminelle nettverk.
- I 2024 er det etablert to nye plasser ved Ungdomsenhet øst, slik at kapasiteten ved kriminalomsorgens to ungdomsenheter nå er på totalt 10 plasser.
- Regjeringen fremmet i september 2023 Prop. 139 L (2022–2023) om strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll. Endringene ble vedtatt 2/2 av Stortinget i desember 2023, og trer i hovedsak i kraft 1. september 2024.

Formålet med flere av endringene er å forsterke og forbedre de strafferettslige reaksjonene for ungdom, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Det handler om at det skal være raske og følbare reaksjoner på de straffbare

handlingene. Det er i 2024 bevilget om lag 19 millioner kroner for å gjennomføre de vedtatte lovendringene.

- I tillegg fremmet regjeringen i juni 2024 Prop. 114 L (2023–2024) om strafferettslige reaksjoner for ungdom. Blant annet legger enkelte av forslagene til rette for at det lokalt kan etableres hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner under 18 år.

Regjeringen tar utviklingen i barne- og ungdomskriminaliteten på største alvor. Vi jobber derfor med å vurdere målrettede og virksomme tiltak. Utviklingen i barne- og ungdomskriminaliteten gjør at det er viktig å komme raskt i gang. Regjeringen har derfor nettopp satt ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som skal vurdere tiltak rettet overfor barn og unge under 18 år med store oppfølgingsbehov som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Ekspertgruppen skal blant annet vurdere hvordan hensynet til barnets beste og samfunnsvernet best kan ivaretas. De skal utrede rammer, ressurser, kompetanse og lovverk for et bo- og rehabiliteringstilbud. Også mindre inngripende tiltak skal vurderes. Fristen for arbeidet er 1. mars 2025.

Det er også viktig å forebygge barne- og ungdomskriminalitet og hindre at flere barn og unge utvikler en negativ atferd som er til stor skade for dem selv og andre. Regjeringen setter derfor også ned en ekspertgruppe som skal vurdere tiltak for å sikre en hensiktsmessig og helhetlig organisering og ansvarsfordeling mellom tjenester og forvaltningsnivåer når det gjelder forebygging av barne- og ungdomskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2531**Innlevert 11. august 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

NRK Stor-Oslo kunne 7. august fortelle om en etiopisk kvinne som har søkt familiegjenforening med familien sin i Norge. På tross av at kvinnen i saken har fremvist et ekte etiopisk pass, mener UDI at kvinnen ikke har gjort nok for å sannsynliggjøre hvem hun er.

Vil statsråden se på hvordan UDI sin praksis er i møte med mennesker som forsøker å samarbeide om å oppgi riktige opplysninger og belyse fakta om egen identitet, men som likevel ikke blir trodd?

BEGRUNNELSE:

Det vises til denne saken på NRK 7. august; <https://www.nrk.no/stor-oslo/identitetspapirer-hindrer-etiopisk-mor-i-gjenforening-med-familie-i-norge-1.16982371>

Kvinnen det gjelder har tre barn og mann i Norge. NOAS mener avgjørelsen til Lagmannsretten om at kvinnen ikke har sannsynliggjort sin identitet er sjokkerende. Normalt godtar Norge pass som gyldig identitetsdokument for å bekrefte formell identitet, så fremt passet er gyldig og ekte. Det har denne kvinnen også fremvist norske myndigheter. I tillegg har hun familie her i Norge som burde kunne underbygge hennes identitet. Denne saken er dessverre enda et eksempel på hvordan norsk innvandringspolitikk ikke tar hensyn til barns beste i stor nok grad. Nå må tre barn vokse opp i Norge uten en tilstedeværende mor. Jeg er kjent med at regjeringen er i

gang med å følge opp anbefalingene fra Baumann-utvalget, som handler om nettopp barns beste i utvisningsaker. Denne saken understreker viktigheten av å følge opp Baumann-utvalget sin rapport så raskt som mulig. Jeg har forståelse for at statsråden ikke kan kommentere enkeltsaken det vises til spesifikt, likevel er det prinsipielle spørsmålet det ønskes svar på er hva statsråden tenker om gjeldende praksis er i møte med mennesker som forsøker å samarbeide om å oppgi riktige opplysninger og belyse fakta om egen identitet, men som likevel ikke blir trodd.

Svar:

Som representanten Drevland Lund er kjent med, kan jeg ikke kommentere enkeltsaken det vises til spesifikt. I saker etter utlendingsloven er det først og fremst søkeren selv som har ansvaret for å avklare egen identitet. Som hovedregel må søkeren sannsynliggjøre sin identitet for å få oppholdstillatelse. Det er normalt tilstrekkelig å fremlegge pass eller annet reisedokument som er godkjent for innreise til Norge. Hvorvidt søkerens identitet er sannsynliggjort, beror imidlertid på en konkret helhetsvurdering av fremlagte dokumenter og øvrige opplysninger i den aktuelle saken.

Det er UDI og UNE som har formell og reell kompetanse til å vurdere dette i sin behandling av saken. Jeg har generelt tillit til utlendingsforvaltningens identitetsvurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2532**Innlevert 12. august 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Departementet uttalte så sent som i slutten av juli at det jobbes med innstramminger og reguleringer av lystgass.

Kan statsråden redegjøre for om det snart kommer reguleringer for å redusere de negative konsekvensene som økt bruk av lystgass medfører?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en voldsom økning i import og bruk av lystgass. I tillegg til de negative konsekvensene helsevesenet advarer om ved misbruk av lystgass, så varsler også Oslo kommune at de opplever en voldsom økning i innsamlingen av brukte lystgassbeholdere, og

frykter at disse brukte beholderne skal eksplodere under innsamling, transport eller behandling i avfallsanleggene. Oslo kommune oppgir at de opplever daglige eksplosjoner fra slike beholdere, og faren for at dette også skal medføre personskade er stor. NRK hadde en sak på dette 26. juli, og der er politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet sitert på at de jobber med innstramminger og reguleringer av lystgass for å begrense bruken og helsekonsekvensene av bruk.

Svar:

Lystgass brukes medisinsk, industrielt, kommersielt og i forskning. En rapport fra 2022 fra European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction viste at det hadde vært en økning i rekreasjonell bruk av lystgass i europeiske land siden 2010, med en særlig økning fra omkring 2017. Økningen ble koblet til økt tilgjengelighet til, og salg av, store beholdere med lystgass. Lystgass er relativt billig, lett å kjøpe, lett å bruke og blir ifølge rapporten oppfattet som et trygt rusmiddel. Sosiale medier spiller en stor rolle i reklame og som salgskanal. Ettersom antall brukere har økt, har antall skadetilfeller også økt.

For å få oversikt over omfang av bruk og potensielle skadevirkninger bestilte Helse- og omsorgsdepartementet i 2023 et kunnskapsgrunnlag fra Folkehelseinstituttet.

Ifølge instituttet foreligger det lite systematisk informasjon om omfanget av bruk av lystgass i Norge i dag. Tolletaten melder om en kraftig vekst i import av lystgass over de to siste årene og knytter dette til økende bruk av lystgass til rusformål blant unge. Kripes melder om en tilsvarende utvikling og knytter bruken særlig til hovedstadsområdet.

Folkehelseinstituttet uttaler i rapporten at det er grunn til å tro at de senere års tilgjengelighet av store beholdere, og annonsering og salg i sosiale medier, er medvirkende årsaker til økningen i bruk av lystgass for rusformål og rapporterte skadetilfeller.

Bruk av lystgass til rusformål kan gi både akutte og mer langvarige helseskader, særlig knyttet til hjerne- og hjerteskader. Ved langvarig og overdreven bruk av lystgass kan det også oppstå alvorlige og langvarige organ- og nerveskader. Det er liten kunnskap om psykologiske og psykiatriske effekter ved bruk av lystgass til rusformål, men det er rapportert om vrangforestillinger, mani, angstanfall og personlighetsforstyrrelser. Det er uklart om lystgass kan gi avhengighet i vanlig forstand.

Basert på dette kunnskapsgrunnlaget utreder departementet for tiden mulige tiltak for å redusere bruken av lystgass til rusformål, herunder regulering av omsetningen av lystgass til privatpersoner. Jeg tar sikte på å sende et forslag på høring i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2533

Innlevert 11. august 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 16. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden si noe om det kommer økte budsjettrammer i statsbudsjettet for 2025 til Statsforvalteren i Oslo og Viken som utfører tilsyn på norske asylmottak for enslige mindreårige asylsøkere og som nå varsler om manglende budsjettmidler til å gjennomføre tilsyn?

BEGRUNNELSE:

Det vises til saken hos NRK Troms og Finnmark 8. august der Statsforvalteren i Oslo og Viken har utført tilsyn på flere asylmottak for enslige mindreårige asylsøkere og avdekket grove funn. I saken sier Seniorrådgiver Camilla Kayed i Statens helsetilsyn at: "når tilsynsordningen kom i 2022, var den dimensjonert for at det bor 30 enslige ungdommer på asylmottak. Nå bor det over 500 enslige

mindreårige i Norge, fordelt på rundt 60 mottak, men vi har ikke fått penger til å utføre flere tilsyn", sier hun.

Det vil være svært viktig at dette viktige tilsynsarbeidet sikres tilstrekkelig med budsjettmidler og det bes om statsråden kan svare på om det kommer en styrking av dette viktige arbeidet fremover.

Svar:

Arbeidet med forslag til statsbudsjettet for 2025 er en pågående prosess, og regjeringen har ikke konkludert med hva som skal inngå i budsjettforslaget. På nåværende tidspunkt kan jeg ikke gå nærmere inn på enkelte saker og tiltak som vurderes i denne forbindelse.

Regjeringen vil legge fram sitt forslag i Prop. 1 S for 2025 7. oktober 2024.

SPØRSMÅL NR. 2534**Innlevert 12. august 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 21. august 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Den danske regjeringa har nylig lagt fram ein «iværksætterstrategi» med mål om at Danmark skal vere verdas beste land å starte og bygge bedrifter i. Dei viktigaste tiltaka er målretta skattegrep for å fjerne «skattefeller» og redusere skattebyrden på å bygge startup-bedrifter. Er Næringsministeren enig i at målretta skattekutt for å gjere det lettare å bygge nye bedrifter i Noreg, herunder å fjerne den særnorske formuesskatten på arbeidande kapital, må stå sentralt også i den varsla grunderplanen frå den norske regjeringa?

Svar:

Me tar sikte på å leggja fram den første stortingsmeldinga om gründerar og oppstartsbedrifter til hausten. Meldinga vil ta for seg politikkområde og rammevilkår som til dømes kapitalmarknaden, kompetanse, sosiale ordningar, EU-verkemiddel og fleire. Breidda i meldinga reflekterer at samla rammevilkår består av mange forhold som spelar saman og legg grunnlaget for verdiskaping i nye og eksisterande verksemdar.

Gründerar og oppstartsbedrifter er ei viktig kjelde til fornying i økonomien. Oppstartsbedrifter bringar til marknaden nye idear, forretningsmodellar, prosessar og nye produkt og tenester.

Me treng gründerar og oppstartsbedrifter for å ha eit konkurranse- og tilpassingsdyktig næringsliv, og dei

vil vera avgjerande for at me klarer å handtera den grønne omstillinga.

Samanlikna med andre land blir det etablert mange føretak i Noreg kvart år, men mange av desse har ikkje vesentleg aktivitet eller vekst. Dette ønskjer me å sjå nærare på i stortingsmeldinga.

Eg er klar over at det i Danmark har lansert ein strategi for oppstartsselskap mm. Det gler meg at andre land også har søkjelys på dette. Me har også mykje å læra av kvarandre, og derfor er det svært interessant å sjå til andre land og korleis dei jobbar på desse områda. La meg likevel påpeika éin ting. Som næringsminister er eg oppteken av at samla rammevilkår skal leggja til rette for størst mogleg verdiskaping i norsk økonomi, innanfor berekraftige rammer. Det inneber å bevare det overordna blikket og sjå summen av rammevilkåra. Den danske strategien gjer tilsynelatande noko av det same. Medan stortingsrepresentanten påstår at dei viktigaste tiltaka er «skattegrep», seier strategien noko anna. Strategien fokuserer på fem hovudområde, og skatt er ein del av eitt av hovudområda. Stortingsrepresentanten verkar å sjå bort frå andre viktige område strategien tek for seg, til dømes reduisering av administrative byrder, tiltak retta mot unge talent og auka vitskapsbasert gründerverksemd.

Skatt er ein del av rammevilkåra for oppstartsselskap og gründerar, men det er også mykje anna som spelar inn. Derfor vil me i gründermeldinga behalda heilskapslikket med det beste for norsk verdiskaping i tankane. Og når meldinga er lagd fram, ser me fram til debatt og konstruktive innspel.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 12. august 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 20. august 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan følger statsråden opp Stortingets vedtak om å iverksette strakstiltak med store strømprisforskjeller, som kan virke raskt; har statsråden jobbet vidare med

det som foreslås i vedtaket knyttet til for eksempel flaskehalsinntekter?

BEGRUNNELSE:

For tredje sommer på rad, etter at de to nye utenlandskablene ble satt i drift, har prisområdet NO2 (Sørvestlandet, alt fra sør i Hordaland til deler av Buskerud) opplevd høyere strømpriser enn resten av landet. I juli i år betalte innbyggerne 55 prosent mer i strøm i dette prisområdet enn de gjorde i årene 2016-2020, altså før utenlandskablene ble satt i drift.

I praksis har NO2 fått en vedvarende konkurranseulempe, som særlig gir seg utslag om sommeren (når været er varmt, og prissmitten nordover er mer begrenset enn i de kalde vintermånedene). I denne perioden styres prisene i sør av europeiske strømpriser. At det høljer ned og fylles opp i magasinene, gir ikke utslag på prisene.

I januar fattet Stortinget følgende vedtak, i forbindelse med Rødts representantforslag om tiltak mot strømpriskrisen:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvilke tiltak som raskt kan iverksettes for å hindre og avbøte en situasjon med store prisforskjeller mellom et prisområde og tilgrensende prisområder, herunder tiltak i strømmnettene, bruk av flaskehalsinntekter, innretning av prisområder og andre aktuelle og relevante tiltak.»

Bakgrunnen for vedtaket er blant annet den uforodelaktige situasjonen NO2 har havnet i, som følge av politiske beslutninger om tettere tilknytning til det europeiske kraftmarkedet. I vedtaket er det presisert at tiltakene skal kunne virke «raskt». Å svare «mer nett og mer kraft» er ikke å anse som slike raske strakstiltak.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimeelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. Jeg mener også det er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt at prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store.

Gjennom sommeren i år har kraftprisene i Sør-Norge vært betydelig lavere enn i de to foregående årene. Prisen i NO2 vært noe høyere enn i NO1 og NO5. I gjennomsnitt har imidlertid kraftprisene i NO2 og NO1 så langt i 2024 (til og med uke 32) vært tilnærmet like. Kraftprisen i NO2 har i denne perioden vært om lag 4 øre/kWh høyere enn i NO1. Dette er langt mindre enn prisforskjellene i 2022 og 2023.

Jeg er svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har skal utnyttes best mulig. Det er dette som er målsetningen når Statnett fastsetter handelskapasiteten mellom budområdene. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske

nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

Regjeringen har sørget for en midlertidig ordning som åpner for at høye flaskehalsinntekter i transmisjonsnett tilbakeføres fra Statnett til nettkundene raskere enn det som ellers ville vært tilfelle. Den midlertidige ordningen skal redusere sannsynligheten for at nettkunder i prisområder med ekstraordinært høye kraftpriser får økt nettleie. Siden ordningen kom på plass er det blitt utbetalt om lag 8,46 milliarder kroner til redusert nettleie.

I 2024 er det ikke blitt utbetalt noen beløp gjennom ordningen. Dette skyldes at Statnett ikke har hatt flaskehalsinntekter å betale ut. Dersom prisforskjellene, og dermed flaskehalsinntektene blir høyere enn det Statnetts prognoser tilsier, kan det utbetales beløp gjennom ordningen senere i år.

Regjeringen har etablert en strømstøtteordning for husholdninger for å sikre husholdningene mot høye strømpriser. Regjeringen har også lagt til rette for gode fastprisavtaler og økt forutsigbarhet for næringslivet gjennom et kontraktsunntak for standardiserte fastprisavtaler i grunnrenteskatten for vannkraft.

Regjeringen følger opp anmodningsvedtaket og vil rapportere til Stortinget på egnet måte i statsbudsjettet for 2025. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette arbeidet er vi godt i gang med.

SPØRSMÅL NR. 2536**Innlevert 8. juli 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Adresseavisen har kartlagt at det i Norge sitter 10 eritreere over 70 år på flyktningmottak i Norge. De har levd uten rettigheter i årevis. Hvis man inkluderer avviste asylsøkere fra andre land er det totalt 16 over 70 år i Norge, ifølge UDI.

Vil statsråden ta initiativ til en ny engangsløsning for eldre papirløse asylsøkere og sørge for at de får bli i Norge, og hvis statsråden ikke vil ta et slikt initiativ, vil hun sørge for at de papirløse som bor i Norge får bedre økonomi, rett til bolig og helsehjelp?

Svar:

Jeg mener det er viktig at lovlig fattede vedtak blir respektert, og at personer som ikke har krav på beskyttelse i Norge frivillig forlater landet. Det kan undergrave legitimiteten til asylinstituttet og plikten til å reise hjem etter endelig avslag dersom det gis rett til utdanning og arbeid eller helsehjelp på lik linje med den øvrige befolkningen. Dette er signaler regjeringen ikke ønsker å sende. Det er heller ikke aktuelt å gjøre endringer i regelverket som innebærer at utlendinger som ikke fyller vilkårene for

beskyttelse eller oppholdstillatelse i Norge, likevel gis en tillatelse.

Samtidig ser jeg at tidligere asylsøkere uten oppholdstillatelse i Norge er i en vanskelig livssituasjon. Dersom utlendingen mener at avslagsvedtaket er fattet på uriktig grunnlag eller det er nye opplysninger i saken, kan vedkommende be utlendingsmyndighetene om å se på saken på nytt. Saken kan også bringes inn for domstolene.

Videre vil jeg understreke at de aller fleste kan reise tilbake til hjemlandet hvis de selv medvirker. Dersom utlendingen søker om assistert retur, kan vedkommende få støtte til bl.a. flybilletter samt økonomisk tilskudd. Foreligger det praktiske hindringer for retur som utlendingen selv ikke rår over, åpner regelverket for at det kan gis oppholdstillatelse av humanitære grunner. Dette forutsetter imidlertid at det ikke er tvil om utlendingens identitet og at utlendingen har bidratt til å muliggjøre retur, herunder bidratt til å skaffe seg hjemlandets reisedokumenter. Det er få som får oppholdstillatelse på dette grunnlaget. Den vanligste årsaken til det er at utlendingen ikke samarbeider om avklaring av identitet eller fremskaffer dokumenter.

SPØRSMÅL NR. 2537**Innlevert 9. august 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 21. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil ministeren instruere UDI i å behandle en palestinsk students avslag på nytt, samt ha en gjennomgang av anvendelsen av lovverket overfor søknader om studentvisum fra Palestina, da særlig vektingen av sannsynlighet for hjemkomst?

BEGRUNNELSE:

Å vite at det at ein er fødd palestinsk, i Palestina, avgrensar framtida di – det håpar eg ingen andre treng å kjenne på”, uttalte studenten til NRK 09. august 2024.

Personen er tatt opp som student ved United World College Røde Kross Nordisk (UWC) i Fjaler i Vestland og er tydelig på at han ønsker å bruke dette studiet for å komme inn på videre studier i USA, men UDI har avslått søknad om studentvisum.

Personen fikk studieplass på UWC før Norge anerkjente Palestina, og visumsøkere fra Palestina havnet i såkalt “rød gruppe”. Innbyggere fra land i “rød gruppe” har langt vanskeligere for å få innvilget visum enn innbyggere fra andre grupper.

Studentens advokat bekrefter til NRK at UDIs grunngeving for avslag er at direktoratet ikke finner det

sannsynlig at han kan returnere til hjemlandet sitt etter studiet.

Det har gjentatte ganger blitt understreket fra regjeringens hold at det er et ønske for Norge å støtte opp om det palestinske sivilsamfunnet som har et akutt behov for å bygge opp en rekke nødvendige funksjoner. UDI sin praksis med å nekte studentvisum ut fra en sjablong står i sterk kontrast til målet om støtte til det palestinske sivilsamfunnet.

Det er videre et faktum at både Gaza og Vestbredden er okkupert av Israel, som kontrollerer inn- og utreise. Spørsmålsstiller lurer på om regjeringen er komfortabel med at UDI avslår søknader om studentvisum fra et sivilsamfunn vi støtter, fra en stat vi anerkjenner, ut fra en annen stats evne til å hindre hjemkomst.

SPØRSMÅL NR. 2538

Innlevert 12. august 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 19. august 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kartlegging fra Norce (Norwegian research Centre) viser at Lierelva er elven i Norge med mest plast. "Vi har sett så mye plast langs Norske elver de siste årene at vi har blitt vant til synet av det" sier Gaute Velle, professor ved institutt for biovitenskap ved Universitetet i Bergen og klima og miljøforsker ved Norce. Mye av avfallet kommer fra industri og næringsvirksomhet.

Hva vil næringsministeren gjøre for å begrense avfallsmengden og sørge for at avfallet ikke havner i elva?

BEGRUNNELSE:

Denne uka kunne vi lese og se medieoppslag om at Lierelva er Norges mest forøplede elv. Det ble funnet i snitt en meter plast per meter elv. Mesteparten av plasten var tynn folie, for eksempel landbruksplast, plastposer eller emballasje. Lierelva topper den dystre statistikken med en helt suveren førsteplass. neste elv på lista, Sandnesbekken i Kirkenes har til sammenligning 26 cm plast per meter elvelengde. Norce, (Norwegian research Centre) har undersøkt over 1 000 km elvestrekninger og resultatet er

Svar:

Som kjent har jeg nylig instruert UDI om å gi ni palestinske medisinstudenter oppholdstillatelse for å gjennomføre et utvekslingsopphold ved Universitetet i Oslo (UiO). Dette var basert på regjeringens oppfatning om at det, i denne saken konkret, forelå tungtveiende utenrikspolitiske hensyn. I Gaza er det et stort behov for leger og helsearbeidere, og det å bidra til at de aktuelle studentene kan få fullført sin medisnutdanning kan avhjelpe den medisinske situasjonen i Gaza på sikt. Instruksen var avgrenset til å gjelde denne spesifikke gruppen søkere med tilbud ved UiO, og vil ikke komme til anvendelse i andre saker.

UDI skal fortsatt vurdere returforutsetninger slik lovverket legger opp til, for alle som søker oppholdstillatelse for å studere i Norge, uansett hvor de kommer fra. Regjeringen har ingen konkrete planer om å endre regelverket knyttet til studietillatelser.

Viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 2508.

nedslående. De store mengdene plast påvirker jordsmonnet, plante og dyrelivet i og langs elva. I tillegg er elva en transportåre for plast som hele tiden vil drive mot sjøen. Leder av Lier Bondelag Anne Lene Malmer uttaler at hun tror det er mye gammel moro, men at landbruket de senere årene har tatt grep for å redusere plastforsøplingen.

Det er tydelig ut fra forskernes funn at tiltakene så langt ikke er nok og at det trengs en skikkelig opprydding.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring når det gjelder plastforsøpling langs norske elver. Plastforurensning er en alvorlig trussel mot miljøet. Arbeid knyttet til å beskytte miljøet mot plastforurensning er høyt prioritert av regjeringen. Forsøpling er også forbudt etter forurensningsloven. Ingen må tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjæmmende eller være til skade eller ulempe for miljøet.

Forsøpling er et sammensatt problem. Plastforsøpling stammer fra ulike kilder, som landbruk, transportformål og innpakkingsmateriale som kan ha sitt

opphav fra industri, handelsvirksomhet og/eller andre aktører. I Miljødirektoratets og Statsforvalterens tilsyn med industribedrifter etter miljøregelverket er avfallshåndtering et sentralt tema.

Klimaendringer og ekstremvær påvirker situasjonen i negativ retning. Dette så vi sist med ekstremværet «Hans», som medførte omfattende forsøpling og forurensning som følge av oversvømmelser, storflom og jordskred,

i tillegg til store skader på bygninger og infrastruktur. Ved ekstreme mengder nedbør og flom blir elvene spesielt utsatt for forsøpling. Jeg har derfor gitt Miljødirektoratet i oppdrag å vurdere tiltak for å styrke forebygging og håndtering av forsøpling og forurensning ved ekstremvær. Rapporten fra direktoratet ble mottatt 27. juni i år, og er nå til vurdering i Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2539

Innlevert 12. august 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 19. august 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke virkemidler vil arbeids- og sosialministeren vurdere for at arbeidstakere med muskel- og skjelettlidelser kan stå lengre i arbeid, og ser statsråden at denne type lidelser kan forsterke sosiale helseulikhet?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med pensjonsforliket skrev forlikspartnere at det «skal gjøres et arbeid for å forhindre at vi får et arbeidsliv der arbeidstakere slites ut, mentalt og fysisk, og ikke evner å stå i arbeid.»

Blant de viktigste årsakene til at folk sliter med å stå i arbeid er muskel- og skjelettlidelser. Hvert år rammer det 1,4 millioner nordmenn, de fleste av disse i yrkesaktiv alder. En overvekt av disse er kvinner, eldre, innvandrere og personer med lav utdanning. Mange av dem jobber innen krevende «sliteryrker», som helse og omsorg, renhold eller servicenæringen, viser tall fra Arbeidstilsynet. Dette er den fremste årsaken til sykefravær og uføretrygd.

Den forårsaker 31 prosent av sykefraværet i Norge og står bak 26 prosent av alle som går på uføretrygd. Samlet sett medfører sykefraværet alene 43 000 tapte årsverk. Kostnaden for samfunnet er anslått til å utgjøre 165 milliarder kroner i året. Smerter i korsrygg og nakke er den ledende årsaken til ikke-dødelig helsetap i landet vårt, og utgjør om lag 135 000 helsetapsjusterte leveår.

Det er godt dokumentert at tidlig diagnostisering og behandling er viktig for å unngå langvarig og kostbart sykefravær. Derfor er det et stort problem at det i dag tar alt for lang tid å få hjelp med plagene. I gjennomsnitt venter en pasient ca. 10 uker på å få hjelp hos en fysioterapeut med kommunale driftstilskudd. Denne ventetiden fører til at plagene kronifiseres, noe som gir lengre syke-

meldinger og reduserer sjansene for å komme tilbake til arbeidslivet. Dette gjør at mange betaler av egen lommebok for å f.eks. oppsøke kiropraktor, som i dag behandler hver tredje pasient med muskel- og skjelettplager. Vi vet at et gjennomsnittlig behandlingsforløp som fører til friskmelding hos kiropraktor er på 5,6 behandlinger. Totalkostnaden blir dermed stor for mange, særlig for de med lav inntekt.

Svar:

Muskel- og skjelettplager er utbredt blant norske arbeidstakere. I slike situasjoner er tilrettelegging og tilpasning på den enkelte arbeidsplass viktig. Uavhengig av årsak til plagene, vil god tilrettelegging og tilpasning kunne øke sannsynligheten for at arbeidstakeren klarer å stå i arbeid til tross for plagene. Arbeids- og velferdsetaten vil kunne bistå arbeidsgiver i dette arbeidet med gjennomføring av tiltak på arbeidsplassen.

Det er også godt kjent at arbeidsrelaterte forhold kan ha betydning for utviklingen og forverringen av slike plager. Om lag 38 pst. av alle sysselsatte oppgir selv at de har muskel- og skjelettplager som helt eller delvis skyldes forhold på arbeidsplassen. Myndighetene, ved Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) og Arbeidstilsynet støtter arbeidsplassene med kunnskap og veiledning i hvordan man jobber systematisk, kunnskapsbasert og forebyggende med arbeidsmiljø i virksomhetene, slik at arbeidsplassene kan gjennomføre tiltak som vi vet har effekt. I tillegg har Arbeidstilsynet arbeidsrelaterte muskel-, skjelett- og psykiske plager som et av sine prioriterte områder. Etaten gjennomførte over 1 700 tilsyn innenfor dette området i 2023.

Jeg ønsker å understreke at forebyggende arbeidsmiljøarbeid er nøkkelen til gode arbeidsmiljøforhold, og at det viktigste tiltaket er det arbeidet som virksomhetene selv, i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud, gjør hver eneste dag. Arbeidsmiljø handler om arbeidets innhold og hvordan virksomhetene organiserer, planlegger og gjennomfører arbeidet på den enkelte arbeidsplass. Et godt, sikkert og trygt arbeidsmiljø har stor betydning for den enkelte, og for muligheten til at flere står lenger i arbeid.

For å gjøre arbeidsplassene best mulig i stand til å forebygge arbeidsrelaterte plager og å redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet, jobber regjeringen med en rekke tiltak sammen med partene i arbeidslivet, blant annet gjennom IA-avtalen.

Gjennom etablering av arbeidsmiljø-satsingen har virksomhetene fått tilgang til bransje- og arbeidsplassrettet kunnskap som skal gjøre dem bedre i stand til å jobbe kunnskapsbasert og systematisk med forebyggende arbeidsmiljøarbeid på de områder som i størst grad bidrar til å redusere sykefravær og frafall. Satsingen har blant annet bestått av kunnskapsutvikling tilgjengeliggjort gjennom kunnskapsoppsummeringer, og utvikling av konkrete verktøy som «En bra dag på jobb» og «Arbeidsmiljøhjelpen». Myndighetene har også økt veilednings-, informasjons- og tilsynsarbeidet. Nettportalen «Arbeidsmiljøportalen» samler og synliggjør kunnskap og veiledningsverktøy som er utviklet i satsingen, og lenker videre til annen relevant informasjon.

I inneværende avtaleperiode ble det også etablert bransjeprogrammer i bransjer og sektorer med potensial for å redusere sykefravær og/eller frafall og bransjer som vurderes som særlig utsatt for omstilling. I flere av bransjene der det har blitt igangsatt bransjeprogrammer, er muskel- og skjelettlidelser en av flere risikofaktorer. Dette gjelder særlig i bygge- og anleggsbransjen, barnehager, sykehus og sykehjem. Partene har gjennom bransjepro-

grammene kommet frem til målrettede tiltak som kan bidra til å redusere sykefravær og frafall i bransjen.

Virkemiddelet HelseArbeid består av en satsing på helsefremmende og forebyggende kunnskapsformidling på arbeidsplassen, og er særskilt rettet mot arbeidstakere som står i fare for å falle utenfor arbeidslivet grunnet muskel- og skjelettlidelser og/eller psykiske lidelser.

Gjennom IA-avtalen er det også igangsatt en kunnskaps-satsing, som har til formål å stimulere til kunnskapsutvikling innenfor avtalens satsingsområder; forebyggende arbeidsmiljøarbeid og innsats mot lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær. Som en del av denne satsingen har det blitt igangsatt prosjekter som gir oss kunnskap som også er relevant for denne gruppen. Ansatte i hjemmetjenesten er særlig utsatt for muskel- og skjelettlidelser, og det har blant annet blitt igangsatt et prosjekt som har sett på hvordan arbeidsdagen i denne sektoren kan organiseres slik at den blir helsefremmende for ansatte. STAMI har også gjennomført flere forskningsprosjekter rettet mot å få mer kunnskap om faktorer i arbeidsmiljøet som kan bidra til å forklare risikoen for muskel- og skjelettlidelser, og har blant annet også gjennomført et forskningsprosjekt blant ansatte i denne sektoren.

For arbeidstakere som ikke lenger har arbeidsevne til å utføre sine eksisterende arbeidsoppgaver, vil Arbeids- og velferdsetaten kunne bistå med råd, veiledning og tiltak med sikte på å hjelpe vedkommende over i annet arbeid.

Det pågår drøftinger med partene i arbeidslivet om ev. videreføring av avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv fra 1. januar 2025. Behovet for ev. nye virkemidler og tiltak vil vurderes i forbindelse med dette.

I begrunnelsen til spørsmålet vises det til ventetid for og kostnader knyttet til behandling. Eventuelle spørsmål om dette hører under helse- og omsorgsministerens ansvarsområde, og bør rettes til ham.

SPØRSMÅL NR. 2540

Innlevert 13. august 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Viser til spørsmål besvart 13.08.2024 vedrørende investeringsstilskudd fra Husbanken. Spørsmålet var hvor mange

av plassene kommunene har fått tilsagn om støtte til er netto tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

Kan statsråden denne gang svare på dette konkrete spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

Statsråden unnlot å svare på spørsmålet jeg stilte 2.8.2024. Derfor ser jeg meg nødt til å stille spørsmålet på nytt, og minner statsråden igjen om hans opplysningsplikt for Stortinget.

I det forrige spørsmålet ønsket jeg at det i svaret skulle spesifiseres netto tilvekst av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og det samme for hvor mange plasser kommunene har oppgitt de skal fase ut i søknadene de har fått tilsagn på i år. Jeg ber igjen om denne spesifiseringen av søknadene kommunene har fått tilsagn på i år fra Husbanken.

Jeg registrerer at statsråden i sitt svar ikke deler min bekymring over at kommunene ifølge KS sin egen undersøkelse kun skal bygge ferdig netto 235 nye heldøgns omsorgsplasser i år. Jeg vil minne statsråden om at de nesten 3 000 som sto på venteliste for å få sykehjemsplass eller døgnbemannet omsorgsbolig i fjor hadde vedtak om plass.

Det er i hvert fall åpenbart for spørsmålsstilleren at det er en underdekning av plasser i eldreomsorgen. Jeg trodde faktisk at regjeringen var enig i det, siden statsminister Jonas Gahr Støre lovet 1 500 nye sykehjemsplasser under valgkampen i fjor.

Svar:

Investeringsstilskuddet kan brukes til både rehabilitering av eksisterende plasser, nye plasser som kommer til erstatning for gamle plasser og til nye plasser som vil gi økning i antall plasser i kommunen. Det er kommunens behov som avgjør hva det søkes om og innvilges, det mener regjeringen er viktig og riktig, da behovene er svært ulike. Til syvende og sist handler det om å ha gode botilbud til eldre som trenger heldøgns omsorg.

Stortinget vedtok endringer i investeringsstilskuddet i Innst. 119 S (2022–2023) etter tydelige innspill fra kommunene. Man gikk da bort fra todelingen av investeringsstilskuddet mellom en tilsagnsramme til netto tilvekst og en tilsagnsramme til rehabilitering/modernisering, utskifting og tiltak som ikke innebærer ren netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser.

Som en følge av dette rapporterer heller ikke kommunene på netto tilvekst til Husbanken, ettersom dette ikke lenger er et vilkår i tilskuddsregelverket. Å kreve særreportering fra kommunene på forhold som ligger utenfor tilskuddsregelverket, mener jeg er unødvendig. Hovedregelen er at rapportering fra kommunesektoren skal skje gjennom KOSTRA, og jeg vil i den forbindelse vise til at det ikke er foretatt noen endringer i den ordinære statistikk-rapporteringen for kommuner. Kommunene rapporterer altså fortsatt på utvikling og endring i sine helse- og omsorgstjenester til SSB (Kostr), herunder også heldøgns omsorgsplasser.

Vi følger med på utviklingen i ordningen og får løpende statusrapporter fra Husbanken på søknadsinngangen. Utviklingen kan også følges i statistikkbanken til Husbanken, <https://statistikk.husbanken.no/tilskudd/investeringstilskudd>. Tall fra statistikkbanken viser at det per 21. august er gitt tilsagn til 725 omsorgsplasser totalt. I tillegg utbetales det løpende tilskudd til ferdigstilte prosjekter i tråd med utbetalingsprofilen for ordningen. Så langt i 2024 er det utbetalt tilskudd (for ferdigstilte plasser) til 491 heldøgns omsorgsplasser totalt, herunder 281 heldøgns omsorgsplasser som er innvilget under den tidligere tilskuddsordning for netto tilvekst. Ifølge Husbanken innvilges det erfaringsmessig flest søknader i løpet av årets siste måneder. Det er fortsatt 4 138 heldøgns omsorgsplasser med tilsagn om investeringsstilskudd som ikke ferdigstilt, hvorav 617 plasser er innvilget fra den gamle ordningen til netto tilvekst. Det er også viktig å gjøre oppmerksom på at det tar mange år fra et prosjekt med investeringsstilskudd får tilsagn, og til plassene er ferdige og klare til bruk. Undersøkelsen fra KS viser at kommunene vil få til sammen 2365 bedre heldøgns omsorgsplasser i 2024 enn i 2023.

SPØRSMÅL NR. 2541**Innlevert 13. august 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. august 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan familieministeren redegjøre for status og videre fremdrift for arbeidet med å styrke rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet?

BEGRUNNELSE:

Barne- og familiedepartementet sendte i 2023, NOU 2023:7 Trygg barndom, sikker fremtid. Gjennomgang av rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet på høring.

I et skriftlig spørsmål fra undertegnede (Dokument nr. 15:3149 (2022-2023)) svarte familieministeren følgende:

“Som representanten tek opp har barnevernsutvalet i NOU 2023:7 kome med forslag til tiltak for å styrkje rettstryggleiken i barnevernet ytterlegare. Forslaga har no vore på høyring og er til behandling i departementet.”

Dette er nå snart 1 år siden.

Svar:

Regjeringa vil våren 2025 leggje fram ei kvalitetsreform i barnevernet. Kvalitetsreforma vil bli lagt fram for Stortinget som ein lovproposisjon med meldingsdel og vil ha både juridiske, økonomiske og pedagogiske verkemiddel. Denne meldinga vil omhandle fleire nye tiltak for å styrke rettstryggleiken for barn og foreldre i barnevernet.

Barnevernsutvalets NOU 2023: 7 Trygg barndom, sikker fremtid og høyringa av denne, er eit viktig grunnlag for kvalitetsreforma, både for lovforslag og andre tiltak. Departementet har denne våren hatt på høyring viktige forslag som er oppfølging av tilrådingar i Barnevernutvalet (NOU 2023:7) og Barnverninstitusjonsutvalget (NOU 2023:24). Vidare framdrift for arbeidet er at departementet no vurderar alle innspela frå høyringa, og det vil i løpet av hausten bli teke politiske beslutning om endringar som leggst fram for stortinget i kvalitetsmeldinga.

Eg viser også til Meld. St. 29 (2023-2024) Fosterheim – ein trygg heim å bu i, som blei lagt fram for Stortinget 21. juni 2024. Nokre av forslaga i meldinga byggjer og på Barnevernsutvalets utgreiing.

SPØRSMÅL NR. 2542**Innlevert 13. august 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 16. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er det slik at vedtak truffet av de regionale helseforetakene ikke kan påklages, eller kan vedtak truffet av de regionale helseforetakenes styre påklages dersom det foreligger saksbehandlingsfeil?

BEGRUNNELSE:

Ifølge svar fra Helse Nord HF på klage av 8.7.24 over styret i Helse Nord RHF vedtak i styresak 84 – 2024, vedtaks punkt 3, er styrevedtaket og foretaksmøtets etterfølgende vedtak/instruks i foretaksmøtet i Nordlandssykehuset HF ikke truffet under offentlig myndighetsutøvelse, og vedtakene/instruksene gir derfor etter Helse Nord syn

ingen klagerett jf. forvaltningsloven (fvl.) § 28. Ifølge klagen er det grunnlag for klage fordi fvl. gjelder for regionale helseforetak, jf. helseforetaksloven § 5, og de ulovfestede forvaltningsrettslige prinsippene gjelder for saksbehandlingen av enkeltvedtak så vel som ved utøvelse av forvaltningsorganets private autonomi, og dermed gjelder det ulovfestede kravet om forsvarlig saksbehandling, herunder utredningsplikten og informasjonsplikten, og at foretaket skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. fvl. § 17.

Svar:

Som representanten Ojala peker på, gjelder forvaltningsloven for helseforetakene. Det innebærer at også de ulovfestede forvaltningsrettslige prinsippene gjelder for helseforetakenes virksomhet.

Hvorvidt det er klageadgang på et vedtak fattet av styret i et helseforetak eller regionalt helseforetak, vil imidlertid være en konkret vurdering.

Etter forvaltningslovens regler, jf. fvl. § 28, er det enkeltvedtak som kan påklages. Enkeltvedtak er vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere be-

stemte personer, jf. fvl. § 2 første ledd bokstav b. Hvorvidt det er klageadgang på et vedtak fattet av et styre i et helseforetak eller regionalt helseforetak, vil derfor bero på en vurdering av om vedtaket er utøvelse av offentlig myndighet eller om det gjelder helseforetakets privatsrettslige stilling. Videre vil det som omtalt over kun være vedtak som er å regne som et enkeltvedtak, som kan påklages.

Hvordan Helse Nord RHF organiserer sin virksomhet for å oppnå formålet med foretaket slik det er definert i vedtektene for Helse Nord RHF § 5, vil normalt ikke være å regne som et enkeltvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2543**Innlevert 13. august 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 21. august 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når vil regjeringen følge opp Stortingets vedtak og regjeringens egne løfter om forbedringer i pasientreiseordningen?

BEGRUNNELSE:

I Finnmark og øvrige deler av distrikts-Norge opplever pasienter store utfordringer med pasientreiseordningen.

Stortinget fattet i april 2018 og i februar 2021 vedtak der Stortinget ba regjeringen fremme en sak for Stortinget om forbedringer i regelverket for pasientreiser og i helseforetakenes organisering av pasientreisetilbudet. Pasientfokus har i en rekke skriftlige spørsmål etterspurt forbedringer i praksis og regelverk for pasientreiser. Ifølge Hurdalsplattformen vil regjeringen forenkle og forbedre pasientreiseordningen.

Tidligere helse- og omsorgsminister Kjerkol har flere ganger uttrykt at hun er enig i at det er behov for forbedringer i pasientreiseordningen. Departementet har arbeidet med et høringsnotat med forslag til endringer i pasientreiseforskriften, og forslagene har vært på offentlig høring.

Svar:

Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2019 i oppdrag å foreta en gjennomgang av regelverket for pasientreiser og oversendte departementet en rapport om gjennomgangen i midten av oktober 2020. På bakgrunn

av denne rapporten ble høringsnotat med forslag til endringer i pasientreiseforskriften sendt på høring 12. januar 2024 med høringsfrist 11. april 2024. Det kom inn over 100 innspill fra høringsinstansene. Departementet arbeider nå med å oppsummere høringsinnspillene med sikte på fastsettelse av forskriftsendringene i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2544**Innlevert 14. august 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 20. august 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen redusere antallet dispensasjoner til bygging i strandsonen gitt av kommunene?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 13. august gir statsråden uttrykk for at det gis altfor mange dispensasjoner til utbygging i strandsonen. I 60 % av sakene hvor det bygges i strandsonen er det gitt dispensasjon. I saken viser statsråden til et brev sendt fra departementet ifjor hvor det står at det er planer og retningslinjer som skal avgjøre hva som skjer i strandsonen, ikke dispensasjoner. Jeg lurer derfor på hvilke nye grep regjeringen vil ta for å hindre kommunene i å gi dispensasjoner.

Svar:

Strandsonen er blant våre viktigste friluftslivsområder, og det er viktig for regjeringen å sikre befolkningen over hele landet tilgang til friluftsliv og rekreasjon langs sjøen, også de som bor i befolkningstette områder.

Det er særlig områder langs Oslofjorden som har begrenset tilgjengelighet, på grunn av bebyggelse og ulike typer inngrep. Det er derfor viktig å unngå at allmennhetens tilgang til Oslofjorden blir ytterligere innskrenket. Å unngå dispensasjoner i 100-meters beltet er derfor et viktig tiltak.

Det er også viktig at ulovlig oppsatte hindringer og stengsler som hindrer allmennhetens rett til ferdsel og opphold i strandsonen blir fjernet. For å hjelpe kommunene i dette arbeidet ble det i 2022 opprettet en ny tilskuddsordning som gir støtte til kommunene langs Oslofjorden, til deres arbeid med fjerning av ulovlige stengsler og hindringer i strandsonen. Tilskuddsordningen gir midler til juridiske utredninger og avklaringer knyttet til konkrete saker om lovligheten av oppsatte hindringer og stengsler som hindrer allmennhetens tilgang. Det gis også tilskudd til avklaringer av hva som er innmark og utmark langs strandsonen. Slike avklaringer kan ha stor betydning for hvor allmennheten har rett til å ferdes og oppholde seg.

Gjennom disse utredningene får kommunene et godt juridisk grunnlag i saker som omfatter ulovlige tiltak som hindrer allmennhetens tilgang til strandsonen. Ordningen har mange søknader, og flere tidligere utilgjengelige områder langs Oslofjorden er nå blitt tilgjengelige for allmennheten på grunn av ordningen, og en

rekke områder er i prosess. Ordningen bidrar dermed til å ivareta allemannsretten langs Oslofjorden.

Selv om disse utredningene er knyttet til konkrete saker, er mange av problemstillingene aktuelle også andre steder, og utredningene vil dermed kunne brukes av flere kommuner enn akkurat den som har fått utført utredningen.

Tilskuddsordningen gir også penger til kurs om lovverk og juridiske problemstillinger knyttet til forvaltning av strandsonen og allmennhetens rett til ferdsel og opphold i strandsonen. Flere kommuner har benyttet seg av denne muligheten, og det avholdes kurs både for politikere og administrasjon. Miljødirektoratet har i tilknytning til dette i august 2024 sendt ut et brev til alle kommunene langs Oslofjorden, der det tilbys gratis kurs om forvaltning av strandsonen og lovverk og juridisk grunnlag for dette.

Slik kompetanseheving innenfor strandsoneforvaltning i kommunene kan bidra til at kommunene er mer bevisst sitt mulighetsrom når det gjelder forslag og ønsker om tiltak og utbygging i strandsonen. I 2022 ble det etablert et kystsonenettverk, som består av kommunene, fylkeskommunene og Statsforvalterne langs Oslofjorden, i tillegg til blant annet Oslofjordens Friluftsråd og Miljødirektoratet. Formålet med nettverket er å bidra til kompetansebygging og erfaringsutveksling om strandsoneforvaltning langs Oslofjorden, med vekt på å bedre allmennhetens tilgang til strandsonen langs Oslofjorden. Det blir arrangert samlinger, kurs og webinarer, og nettverket møtes flere ganger i året. Nettverket driftes av Buskerud fylkeskommune, og finansieres over Klima- og miljødepartementets budsjett. Kystsonenettverket bidrar til økt kompetanse om strandsoneforvaltning, både blant politikere og ansatte. Kommunenes tilbakemelding er at nettverket er svært nyttig for deres arbeid med strandsonen.

I ordningen natursats er det satt av til sammen 68 mill. kroner i 2024, der alle landets kommuner kan søke om midler til tiltak som bidrar til å ivareta og bedre tilstanden for naturmangfoldet. Planvask er et av tiltakene det kan søkes om støtte til, der eldre arealplaner går gjennom og eventuelt endres eller oppheves, for eksempel av hensyn til natur og friluftsliv. Dette kan bidra til at tiltak i strandsonen, som tidligere arealplaner åpnet for, likevel ikke blir gjennomført. Planvask vil dermed kunne hindre ytterligere nedbygging i strandsonen over hele landet. Innenfor arbeidet med å gi allmennheten tilgang til nye områder langs strandsonen er også ordningen statlig sikring av friluftslivsområder viktig. Gjennom ordningen blir

årlig mellom 20 og 30 friluftslivsområder varig sikret for allmennhetens friluftsliv. Dette skjer som regel ved kjøp av eiendommer, men det kan også inngås varige avtaler med grunneiere om bruk av områder til friluftsliv.

Områder i strandsonen er prioritert i ordningen, og mange attraktive områder i strandsonen blir årlig varig sikret for allmennhetens friluftsliv gjennom ordningen, herunder også områder som allmennheten tidligere ikke hadde tilgang til.

Selv om kanskje utfordringene knyttet til tilgang til strandsonen er størst langs Oslofjorden, er det også utfordringer knyttet til tilgang til strandsonen flere andre steder i landet. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen reflekterer dette. Landet er i planretningslinjen delt inn tre soner, der det er strengest retningslinjer i sone 1, som omfatter alle kystkommunene

langs Oslofjorden. Dette er vurdert som sentrale områder med særlig stort press på arealene. Derfor har vi innrettet en del av virkemidlene knyttet til strandsonen til områdene langs Oslofjorden, da tilgangen til strandsonen er minst her.

I Nasjonale forventninger til nasjonal og regional planlegging 2023-2027, som regjeringen la frem i juni 2023, presiserer regjeringen at det er viktig at statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen legges til grunn for planleggingen, og at bitvis nedbygging gjennom dispensasjoner unngås.

Det vil fortløpende bli vurdert om det er behov for nye virkemidler eller endringer i eksisterende virkemidler knyttet til forvaltning av strandsonen, og jeg vil fortsatt ha høy oppmerksomhet om befolkningens tilgang til strandsonen.

SPØRSMÅL NR. 2545

Innlevert 14. august 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 21. august 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mange husholdninger på Dønna består av to foreldre med medianinntekt, ett barn i barnehage og ett barn i SFO, der begge foreldrene får fagforeningsfradrag og én også får pendlerfradrag?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladet 14. august har finansministeren satt opp et regnestykke for en familie på Dønna. Regnestykket inkluderer mange ulike fradrag og tiltak, men det er uklart hvor mange personer som faktisk mottar alle, som i eksemplet. Regnestykket kan derfor fremstå som lite realistisk.

Svar:

Finansdepartementet har naturlig nok ikke tilgang til persondata med så detaljerte opplysninger som brukt i eksemplet, herunder hvor mange som måtte oppfylle alle kriteriene. Det ligger også i typeeksemplers natur at de ikke nødvendigvis vil være fullt ut beskrivende for mange enkeltpersoner. For eksempel beskriver medianinntekten inntekten til akkurat den personen som er midt i inntektsfordelingen (halvparten av skattyterne har høyere inntekt, mens den andre halvparten har lavere inntekt). Derfor legges det vekt på å være tydelig på forutsetninger

og enkeltelementer i slike typeeksempler, og eksemplene vil kun være et supplement til statistisk baserte analyser av fordelingsvirkninger mv.

Typeeksempler er likevel etter min mening et pedagogisk virkemiddel for å illustrere virkninger av regjeringens politikk for enkelthusholdninger. Folk vil kunne kjenne seg igjen i eksemplene selv om de ikke oppfyller alle kriteriene. De kan også enkelt se bort fra de tiltakene som ikke er relevante i deres situasjon (for eksempel fordi de ikke har reisefradrag), og likevel oppleve at eksemplene er nyttige. Hovedpoenget er at typeeksemplene bidrar til å få frem kjennetegn ved regjeringens politikk og hvordan den samlet kan bidra til bedre hverdagsøkonomi.

SPØRSMÅL NR. 2546**Innlevert 14. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 27. august 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ser statsråden en sammenheng med at den økte ungdomskriminaliteten skyldes en mislykket innvandrings- og integreringspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Den siste året har det vært flere tilfeller av ungdommer og barn i alderen 10-17 år som har begått kriminalitet. I Oslo har antall politianmeldelser mot barn og unge i alderen 10-17 år økt med 56 prosent fra 2022 til 2023. Det tilsvarer 1000 anmeldelser. I fjor ble det registrert det høyeste antallet straffbare forhold begått av barn og unge under 18 år siden 2009. Mer enn en tredjedel av disse forholdene ble begått av barn under 15 år. I en artikkel publisert i VG 14.08.2024 om ungdomskriminalitet viser Arbeiderpartiet sin representant, Hadia Tajik til at åtte av ti av de mest aktive unge gjengangerne i Oslo har innvandrerbakgrunn.

Svar:

Årsakene til kriminalitet blant barn og unge er langt mer sammensatte enn det spørsmålet kan gi inntrykk av.

Norge og Sverige har ført en ulik innvandringspolitikk der Norge har tatt imot færre asylsøkere og har hatt et system der asylsøkerne ikke kan bosette seg hvor de vil. Dette har blant annet vært viktig for å unngå opphopninger i ghettoer og legge til rette for god integrering. Det kommer Norge til å fortsette å med. Innvandringen til Sverige har vært høy og Norge merker også konsekvensene av gjengkriminalitet og vold som har sammenheng med de svenske innvandringsmiljøene. Det er positivt at Sverige nå har mer kontroll og gjør grep, og at vi har et godt samarbeid i Norden.

Norsk politi har ved flere anledninger avdekket svenske gjenkriminalitet sin aktivitet i Norge. Dette handler om vold, narkotikasmugling og bedragerier for å nevne noe. Denne formen for kriminalitet skal vi ikke ha i Norge og vi styrker derfor politiet. Den organiserte kriminaliteten og de kriminelle nettverkene skal knuses og bakmenn skal føres for retten.

Norge har et godt samarbeid med svensk politi. Det er også i vår interesse i at Sverige lykkes med å knuse gjengkriminaliteten.

SPØRSMÅL NR. 2547**Innlevert 14. august 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Synes statsråden det er rimelig at enkelte innbyggere i Nedre Glomma, som f.eks. i gamle Tune kommune og Borghaugen blir "låst" inne med en bompengering og rammes hardere enn andre og vil statsråden ta grep for å løse dette?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Nedre Glomma har skapt store utfordringer for innbyggere og næringsliv, noe som var en av grunnene til at Fremskrittspartiet stemte imot bypakken. Den senere

tid har vi sett kraftige reaksjoner fra innbyggerne i gamle Tune kommune, Borgenhaugen og andre steder som føler seg "låst" inne med bompenger. Det er åpenbart at disse får en vesentlig høyere belastning enn andre.

Svar:

Bypakke Nedre Glomma fase 2 ble behandlet av Stortinget våren 2023, jf. Prop. 41 S / Innst. 266 S. (2022-2023). Fase 2 innebar etablering av 18 nye bomstasjoner i tillegg til de seks bomstasjonene i Fredrikstad som var etablert i

fase 1 som ble fremmet av Regjeringen Solberg ved statsråd Ketil Solvik-Olsen (FrP) i Prop. 50 S (2014-2015).

Utvidelsen av bompengelopplegget er beregnet til å gi totalt et bompengebidrag på om lag 6,8 mrd. kroner og gi rom for en rekke nye investeringer og forbedringer på riks- og fylkesvegnettet i Sarpsborg og Fredrikstad.

Når det gjelder beboere i gamle Tune kommune, Borgenhaugen og andre steder, vil jeg vise til at lokale myndigheter har hatt avgjørende innflytelse på utformingen av fase 2 av bypakken. Fredrikstad og Sarpsborg kommuner, samt daværende Viken fylkeskommune, har sluttet seg til det nye innkrevingsopplegget gjennom den lokalpolitiske behandlingen. I pakken er det satt av betydelige midler til økt kollektivtilbud og styrket fremkommelighet og sikkerhet for syklende og fotgjengere. Det er

et politisk ønske at flere benytter kollektivtransport, sykkel og gange for å redusere luftforurensning, støy og køer i Nedre Glommaområdet.

Jeg vil videre vise til at takstnivået er i samsvar med de lokalpolitiske vedtakene. I tillegg til standard rabattstruktur er det innført passeringstak på maksimalt 70 passeringer per måned per kjøretøy og utvidet timesregel, slik at det i tidsrommet kl. 17:30-20:30 på hverdager betales kun for én passering. Forflytningshemmede med p-kort kan få fritak i bomringen dersom vilkårene i søknaden er til stede. Samlet sett mener jeg derfor at takstene inkl. rabatt er akseptable, og viser til at alternative reisemåter styrkes gjennom satsingen på kollektiv, gange og sykkel.

SPØRSMÅL NR. 2548

Innlevert 15. august 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministren forklare kvifor kollektivtilbudet er dårlegare i dei største byane i 2024 enn i 2019, og er det ikkje å lure folket når regjeringa har auka bompengane i byane medan kollektivtilbudet har blitt dårlegare og dyrare?

GRUNNGJEVING:

I ein rapport frå TØI i oppdrag frå NAF kjem det fram at kollektivtilbudet er dårlegare og mindre konkurransedyktig i 2024 enn i 2019 i dei største byane her i landet.

Samtidig har vi ei regjering som ikkje synest å ha interesse av å satse på samferdsel, vegbygging, og no altså også slått fast i denne rapporten heller ikkje lukkast med å skaffe folket i dette landet eit skikkeleg kollektivtilbud.

Kostnadselementa for drift av kollektivtjenestene har auka kraftig med dagens regjering, like så har bompengane i dei støste byane i byvekstavtalar auka kraftig med argument om at folk flest må bruke kollektivtjenesten.

Svar:

Kollektivtransport med buss, båt og t-bane er i utgangspunktet eit fylkeskommunalt ansvar og oppgåve. Me er kjende med at dei siste fem åra har vore utfordrande

for kollektivsektoren, som følge av pandemien og høg prisvekst på kapitalkostnader, straum og diesel.

Eit velfungerande kollektivtilbud er også viktig for regjeringa. Både med omsyn til miljø og klima - og i bypolitikken - er me avhengige av eit godt kollektivtilbud for å unngå unødvendig trengsel i trafikken og skape gode bymiljø. Utvikling av kollektivtilbudet er sentralt for å nå nullvekstmålet for persontransport med bil, og denne målsettinga har hatt brei politisk oppslutning over lang tid. Nettopp derfor prioriterer regjeringa å fortsette den sterke satsinga på kollektivtransport, sykling og gange, bl.a. gjennom byvekstavtalane. I planperioden i Nasjonal Transportplan (2025-2036) vil regjeringa prioritere 88 mrd. kr til byvekstavtalar, belønningsavtalar og tilskotsordningar for klima- og miljøvenleg byutvikling og god framkommelegheit. Dette utgjer i snitt om lag 7,3 mrd. kr årleg. Denne regjeringa har i motsetning til føregåande regjering faktisk satt i gang arbeidet med byvekstavtalar i dei mellomstore byane som første gang ble forespeila i NTP 2018-2029. I Tromsø er byvekstavtale allereie inngått, og i Kristiansandsregionen og Nedre Glomma er prosessen godt i gang med sikte på å ferdigstille desse i 2024.

Det er viktig å poengtere at bompengefinansiering blir initiert og vedteke lokalt, dette er ikkje noko staten pålegg. Det er det fylkeskommunale nivået som sitter nærast dei konkrete løysingane for storbyane, og som eventuelt må gjere eigne vurderingar av forholda som

kjem fram i TØI-rapporten. Det gjeld m.a. rutetilbodet for kollektivtrafikken og også innretninga av bompengar i det enkelte byområdet (i samråd med kommunane det vedkjem).

I dei største byområda med byvekstavtalar har me stort sett god måloppnåing (nullvekst) så langt, men prognosane for trafikkvekst tilseier at me må vurdere og forsterke verkemiddelbruken dei neste åra. I byvekstavtalane samarbeider staten og lokale myndigheiter om å finne gode løysingar for å få fleire til å reise kollektivt, sykle og

gå. I tida framover blir det særleg viktig å identifisere og gjennomføre dei tiltaka som gir størst måloppnåing og mest igjen for pengane. Bompengar er sentralt i dette arbeidet, både for å finansiere investeringar i samferdselstiltak og til drift av kollektivtransport. Det er også eit viktig restriktivt tiltak mot biltrafikk, og det bidrar til at kollektivtilbodet vert meir konkurransedyktig. Denne moglegheita til å bruke bompengar også som eit trafikkregulerande verkemiddel, skjedde etter ei lovendring i 2017 då Ketil Solvik-Olsen satt som samferdsleminister.

SPØRSMÅL NR. 2549

Innlevert 15. august 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 21. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram utviklinga for vegvedlikeholdsetterslepet for fylkesvegane for åra 2021, 2022, 2023, og så langt i 2024, og kor mange meter ny fylkesveg, gang og sykkelveg samt meter asfalt som er lagt i dei ulike fylka for kvart av desse åra fordelt pr fylke?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren skryter i eit lesarinnlegg som er sendt til landets aviser over regjeringa sin påståtte satsing på fylkesvegane.

Fylkesvegane sitt vegvedlikeholdsetterslep har auka kraftig på dagens regjering si vakt, samtidig som fylkeskommunane sin økonomi har blitt kraftig forverra.

Dei samla kostnadane for driftsutgiftene til fylkeskommunane har også auka kraftig med dagens regjering sin politikk, som spesielt slår alvorleg ut i negativ retning innan samferdselområdet i fylka gjeldande vegvedlikehold, kollektiv, ferjedrift samt generell drift.

Svar:

I Noreg er økonomisk og juridisk rammestyring eit hovudprinsipp for den statlege styringa av kommunesektoren. Fylkeskommunen er eit sjølvstendig forvaltingsnivå. Det er det enkelte fylkesting som fattar vedtak om prioriteringar og bruk av midlar, innanfor rammene gitt av gjeldande lovar og finansiering. Når ei oppgåve ved lov er lagt til kommunen eller fylkeskommunen er ikkje statsråden ansvarleg for korleis kommunen løyser oppgåva i konkrete saker. Fylkeskommunane har, i samsvar med veglova,

vegmynde for fylkesvegnettet. Det betyr at Samferdselsdepartementet ikkje kan svare for dei konkrete investeringane og prioriteringane fylkeskommunane har gjort. Stortinget vert informert om utviklinga på fylkesvegnettet gjennom omtale om kommunesektoren i Prop. 1 S. Øvrig statistikk er tilgjengeleg gjennom KOSTRA-rapporteringa på SSB sine nettsider.

I all hovudsak blir fylkesveg finansiert over rammetilskotet til Kommunal- og distriktsdepartementet, som ein del av dei frie inntektene til fylkeskommunane. I 2022 var dei samla frie inntektene for fylkeskommunane på om lag 85,1 mrd. kr, og i same år brukte fylkeskommunane nærare 23 mrd. kr på drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet. Regjeringa har styrka fylkeskommunen sin samla økonomi ved å auke dei frie inntektene til kommunesektoren.

Som samferdselsminister har eg eit sektoransvar for heile samferdselssektoren. Samferdselsdepartementet skal difor mellom anna følgje med på utviklinga og ved behov føreslå reformer og lovendringar. Det er monalege tilstandsutfordringar på fylkesvegnettet, og kartlegginga av tilstanden på fylkesvegnettet frå 2012 kom til at det estimerte etterslepet var på mellom 45 og 75 mrd. kr (2013-kr). Samferdselsdepartementet ba i 2022 Statens vegvesen i samråd med fylkeskommunane om å koordinere ei oppdatert kartlegging av vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegnettet. Ei skjematisk oppdatering av 2012-kartlegginga vart gjennomført i 2023, og etterslepet er no anslått til å vere mellom 95–105 mrd. kr (2024-kr).

I Hurdalsplattformen varsla regjeringa målet om å utarbeide ein heilskapleg og forpliktande plan for å redu-

sere vedlikehaldsetterslepet på fylkesveg i samarbeid med fylkeskommunane.

Dette jobbar vi målretta med. Som eit ledd i oppfølginga av Riksrevisjonens rapport om drift og vedlikehald på riks- og fylkesvegnettet skal Statens vegvesen i samarbeid med fylkeskommunane sjå på moglegheiter for å innhente samla data om fylkesveg på ein standard-

isert måte. Dette vil sette stat og fylkeskommunar i betre stand til å følgje med på utviklinga. Fylkesveg er prioritert. I ny Nasjonal transportplan ligg det inne totalt 65 mrd. kr til fylkesveg, som vil gi ei auke på nesten 16 mrd. kr over tolvårsperioda samanlikna med kva ein flat vidareføring av 2024-budsjettet ville gjort.

SPØRSMÅL NR. 2550

Innlevert 15. august 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 23. august 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Visar til at Vegdirektoratet ikkje vil godkjenna tiltaksplanen for oppgradering av Lærdalstunnelen. Grunngevinga er det manglar rømmingsvegar.

Korleis vil statsråden fylgja opp kravet om rømmingsvegar og kva vil det ha seia for vidare framdrift i arbeidet med å sikra Lærdalstunnelen?

GRUNNGJEVING:

Tidsskriftet Byggeindustrien skriv på bygg.no at Vegdirektoratet ikkje vil godkjenna tiltaksplanen for oppgradering av Lærdalstunnelen. Grunngevinga er det manglar rømmingsvegar.

Vegdirektoratet oppmodar om at det det vert arbeidd vidare med å finna tiltak som tilfredsstiller krava i føresegnene om tunneltryggleik. Direktoratet peikar vidare på at det er Samferdsledepartementet som eventuelt må søkja om unntak frå EU sitt tunneldirektiv.

Svar:

E16 Lærdalstunnelen er 24,5 km lang og den lengste vegtunnelen i verda. Den vart opna i 2000 og er eit hovudsamband mellom Austlandet og Vestlandet.

Vegdirektoratet ved Myndighet og regelverk (MoR) har ansvaret for tryggingsgodkjenning etter tunnelsikkerhetsforskrift for riksveg- og fylkesvegtunneler som er over 500 meter. Statens vegvesen er veg- og tunnelforvaltar. Statens vegvesen har ansvaret for tryggingsoppgraderinga og har søkt om godkjenning av plan for oppgradering av tunnelen.

Vegdirektoratet har avslått søknad om godkjenning av tiltaksplan i samband med oppgradering av Lærdalstunnelen. Sjølv om tryggingnivået samla sett aukar,

konkluderer Vegdirektoratet med at eit av krava i forskrifta ikkje er tilstrekkeleg dokumentert i søknaden.

Lærdalstunnelen er sikker i dag og med den planlagde oppgraderinga vil tryggingnivået bli ytterlegare auka. Oppgraderinga inneber mellom anna at alt av teknisk utstyr, styring, lys og tryggingstutstyr skal bytast ut. Det skal etablerast nye tekniske rom med havarilommer for kvar kilometer og det skal byggast nye sjaktventilatorer med dublert løysing.

Statens vegvesen skal jobbe vidare med tryggleik i Lærdalstunnelen og er i tett dialog med Vegdirektoratet. Det er ein jobb å gjera for at tunnelen også kan oppfylle det siste punktet i forskrifta. Det skjer mykje på det teknologiske området og det blir stadig utvikla nye løysingar. Difor har Statens vegvesen ambisjonar om å finna tilfredsstillande løysingar som ikkje har konsekvensar for framdrifta for oppgradering eller for trafikkregulering.

Arbeidet med å oppgradera Lærdalstunnelen skal etter planen starte i 2026. Ifølgje Vegdirektoratet er det ikkje noko i vegen for at arbeidet med oppgraderinga kan starta før den siste tryggingsgodkjenninga er på plass.

